

LIV-E NIMERO 12

©INSTITUT CARDINAL JEAN MARGEOT (ICJM), 1, Celicourt Antelm Street, Rose Hill, Maritime Republic of Mauritius.

PREFACE

For most Mauritians, Mauritian Creole is a non-language, a patois, some form of broken French. For me it is my mother tongue (first language), the language I heard when I was still in my mother's womb for it was the language my parents used. For over half a century, I have researched the language and used it with my wife, children and grandchildren. It is the medium of my creative writing – thousands of poems, dozens of plays and short stories, several novellas and novels (My complete works can be accessed free of charge at <https://boukiebanane.com>.) My second language is English, another creole language and through translation of religious and lay literature, I strive to show that my mother tongue is fit to express world literature – the Bhagavad-Gita, the Bible and the Holy Koran, Shakespeare, Molière, Blake, Keats etc. Enjoy this sample of world literature in our de facto national language and the future de jure national language to be known as Morisien (Mauritian) together with a new creation inspired by a world classic.

BROTHERLY NAMASTE,
DEV VIRAHSAWMI.

NOT LOR GRAFI

Si dan grafi Franse ena let silansie kouma <e> final dan 'boire', 'heure', 'guerre' etc., dan grafi Morisien peyna let silansie: 'ser' (expensive) ek 'sere' (tight); 'las' (loose) ek 'lase' (shoelace) etc.

Dan grafi Franse <s> ou <t> li souvan silansie: 'bas', 'bat', 'las', 'bout' etc. Dan grafi Morisien <s> ek <t> final zot pa silansie: 'ba' (kiss); 'Bas!' (Ase!); 'bat' (pingpong bat); 'la' (here); 'las' (loose) etc.

Parey pou <r> dan 'chanter' ousa 'manger'. An Morisien <r> pa silansie: 'manze' (food); 'manzer' (eater); sante (song); 'santer' (singer) etc.

Pou endik nazalizacion enn vwayel, nou koste <n> ar li: <a> vinn <an> (ban, dan, fanfan); <o> vinn <on> (bon, don, fon, gon); <e> vinn <en> (ben, den, fen, gen, len, nen).

Vwayel nazal + n donn: bann, kann, pann, zann; bonn, donn, konn, zonn; denn, genn, penn, renn etc.

KONTENI

[TIZISTWAR INTERNASIONAL](#)

[RAMDEO EK ZILJET](#)

[ZILJET EK SO ROMEO](#)

TIZISTWAR ENTERNASIONAL

POU ZANFAN REPUBLIK MARITIM MORIS

TIZISTWAR EZOP POU ZANFAN MORIS

1. ZISTWAR LOULOU EK TIBOUK

Enn fwa dan enn pei ti ena enn zenn tibouk. So korn ti pe koumans pouse e sa ti fer li kwar ki li ti fini vinn enn gran bouk ki ti kapav debrouye tousel. Enn tanto kan troupo kabri ti pe pran sime lekiri e ki so mama ti pe apel li, nou zenn tibouk ti fer koumadir li pa ti tann nanye e li ti kontinie manz lerb tann dan patiraz. Enpe pli tar ler li ti lev latet, troupo ti fini ale e li ti tousel dan patiraz.

Soley ti pe kouse. Long-long lonbraz lor lerb ti pe ranpe. Enn ti labriz fre ti pe may-may ar bann lonbraz la dan enn sifleman ki ti fer tibouk gagn tranbleman. Seki so mama ti dir li lor loulou ti vinn dan so lespri. Li pa ti rapel sime pou retourn lakaz. Li ti koumans galoup dan tou direksion kouma fouka e anmemtan kriye, "Maaaa! Maaaa!" pou apel so mama. Lerlamem, deryer enn touf, li ti trouv loulou. Li ti transpir gro. Li ti kone ki li ti dan dif.

"Pardon, Misie Loulou," li ti dir, leker bat dan mole. "Mo kone mo ler finn arive parski mo pou fini dan ou vant. Me avan mo mor mo ti'a kontan tann ou zoli lavwa sant sega 'Manze, bwar, donn jaz'."

Loulou ti kontan sant sa sante la avan li ti devor so viktim. Li ti larg so lavwa, tap lestoma pou donn sawal. Pa dir ou tibouk ti kas leren, danse. Lanbians ti extra korek.

Pa bliye ki troupo ti pe retourn lekiri dousma-dousma. Kouma labrim ti pe leve, tou ti trankil partou. Divan ti pe sarye sante loulou ver zorey bann zanimo. De lisien gardien troupo ti dres zot zorey. Zot ti kone ki loulou abitie sante avan li devor so viktim. San perdi letan, zot ti fons dan direksion loulou ki ti pe konsantre lor so wachi-wala. Jalsa ti tengn sek. Loulou ti tire lor vites pou sov so lavi.

"Ala mo kouyon la! Olie debrouy mo zafer kouma bizen, mo fer mo zes pou fer lezot plezir. ... Aster dife lor mwa!"

2. ZISTWAR TORTI EK KANAR

Enn torti, kouma nou kone, toultan pe sarye so lakaz lor so led. Seye kouma li seye, zame li fouti kit so lakaz. Dapre rimer, bondie so vilaz ti desid pou pini li parski li ti telman kontan kas poz kot li ki li pa ti pran lapenn al maryaz bondie la malgre ki ti avoy li enn envitasion spesial.

Amizir letan pase, so regre ti pe ogmante. Li ti bien sagren ki li ti refiz al maryaz so bondie. Ler li ti pe get bann lezot kreatir otour li, so leker ti pe fermal. Li ti zalou zot lasans. Zwazo ti pe anvole; yev, serf ek seval ti kapav galoupe vit-vit; zako ti kapav sot depi enn pie pou al lor enn lot. Mem koulev ti kapav deplase lor vites. Tou bann kreatir bondie ti kapav vwayaze, vizit nouvo landrwa, dekouver nouvo peizaz me li, kouma enn piaw, ti oblize pil anplas ar so lakaz lor so led ek so ti lapat ki anpes li deplase lor vites. Li ti onte, agase ek extra tris.

Enn zour li ti rakont so tristes ar de kanar.

"E dalon, kas pa latet," zot dir li. "Nou nou kapav fer twa vizit lemonn. Bien senp! Trap sa baton la ar to labous. Ser bien to lamaswar. Tansion babou! Bous labous! Sinon to va regrete!"

Pa bizen dir ou! Misie Torti may baton la omilie ar so ledan e sak kanar trap enn bout baton la ar so labek. Ala lor vites zot lao dan lesiel!

Enn marten ki ti pe pase ti gagn sok.

"E! Pa oumem Lerwa Torti?" Li dimande.

"Keske ti krwa..."

Li pa ti dir plis. Kouma diplom li ti desann brit, al kraz lor enn ros.

3. ZISTWAR KRAPO EK BEF

Enn bef ti rant dan enn basen ranpli ar pie voun pou bwar dilo. Ler li ti pe mars dan labou dan fon dilo, li ti kraz enn ti krapo, anter li dan labou. Aswar ler mama-krapo ti pe ramas so bann zanfana, ti mank enn. Li ti dimann bann zanfana la kot zot ti frer ti ete.

Enn parmi zot ti reponn. "Ma, enn mons zean ti mars lor li ar so gro lapat e ti fons li dan labou."

“Gro?” mama la ti dimande. “Gro koumsa?” Bonnfam la ti plen so poumon ar ler.

“Boukou pli gro Ma, boukou pli gro.”

Bonnfam la ti kontinie ponp ler dan so pouman, fer so vant vinn gro.

“Ki zot dir? Koumsa?”

“Boukou-boukou pli gro!” Tou bann zanfan ti kriye anmemtan.

Bonnfam la ti kontinie rod vinn kouma mons la. Enn kou ti ena enn boum. Zistwar fini.

4. ZISTWAR LISIEN, KOK EK RENAR

Dan laferm Misie Koutou ti ena enn lisien ek enn kok ki ti de torsenn kole. Zot ti toultan ansam. Enn zour zot ti desid pou fer enn vwayaz pou kone ki ti ena lot kote baraz banbou ki ti fer letour laferm la. San ezitasion, nou de konper ti lor larout lavantir ki ti al dan direksion danbwa. Pandan enn zourne zot ti marse san okenn difikilte. Zot lespri vif ti bien exite. Ti zot premie gran lavantir.

Ler labrim ti leve e ler dormi ti vini, ti bizen trouv enn landrwa. Normal kok ti kone ki ti bizen fer. Ti ena enn pie ar enn gran trou dan so tron. Kok ti panse ki lisien ti kapav pas lanwit dan trou la pandan ki li, li ti kas enn poz lor enn brans. Zot toulede ti pas enn lanwit pezib ek konfortab.

Ler barlizour ti koumans ekler lesiel dan les, kok so somey ti kase. Pov kok ti bliye kot li ti ete. Li ti sir li ti touzour dan laferm kot toulegramaten li ti so latas pou lev tou dimoun. Li ti dibout lor pwent lipie, bat lezel, dres likou e larg enn koukouroukouk pwisan. Me olie lev Misie Koutou, li ti kas somey renar ki ti pe dormi pa tro lwen. Renar la ti koumans pans enn nasta extra. So lapeti ti fite net. Li ti koste ar pie kot kok ti ete e dan so manier gran kouyoner li ti dir kok la: “Ayo mo bourzwa! Ou pa kapav kone ki kantite nou fier pou akeyir ou dan nou danbwa, Rezidans Lamitie. Bienveni, mil fwa bienveni, Gran Dimoun!”

Kok pa ti enn gopia. Li ti reponn renar ar boukou polites. “Li enn gran plezir zwenn dimoun poli, onet ek senser kouma ou. Fer mwa loner vinn zwenn mwa lao. Fer letour mo lakaz e dan grawnflor ou pou trouv laport lantre. Laba mo portie pou les ou rantre.”

Pa bizen dir! Renar pa ti perdi letan. Li ti fer letour e ti trouv laport. San gete li ti fons drwat andan. Lisien ti fou li kap.

5. KISANNLA POU FER SA?

Bann lera miske ti plen viv toultan dan lafreder. Enn gro matou ti pe fer zot mari mizer. Bann gran ti per pou kit zot trou pou al travay; bann zanfan ti gagn lord pa al zwe deor, tansion gro sat mesan fer zot soufer.

Prezidan lera miske ti dimann enn renion lasanble lera miske pou pran enn desizion parski li ti dir, “Sanepepasekontinie!” Ki ti bizen fer? Tou bann manm prezan ti donn zot lopinion, ti fer sizestion me okenn propozision pa ti gagn soutien mazorite. Li bien vre ki dan lasanble zot ti kontan koz nenport Tar ver aswar ler dekourazman ti pe chombo tou dimoun, enn zenn joukal ti fer enn propozision. “Si nou atas enn laklos dan likou sat la, ler li apros nou, nou pou kone e nou kapav sove, al kasiet.”

“Extra lide sa! Kifer person pa ti pans sa avan? Pourtan enn lide senp. Bravo ti lom. To pa joukal ditou!”, zot tou ti pe dir for-for.

Lerla enn lavwa ki ti abitie kas nisa ti koumans koze. Lezot ti koumans grogne. “Sa li zame kontan kan tou dimoun kontan... Zis pilinge ek moulougande, samem li kone.” Sa ti lavwa enn vie tonton ki ti toultan frot zot nene dan zot prop malprop pou fer zot reflesi.

Dabor li ti dir, “Lide zenes la extra!” Tou dimoun ti aplodi. “Anfen!”, tou dimoun ti dir. Tou dimoun ti soulaze. Vie tonton pa ti pe radote.

Tonton la kontinie, “Dir mwa enn kou! Kisannla volonter pou atas laklos la dan likou sat la?”

Enn silans epe ek glasial ti anvlop lasanble. Tou dimoun ti kwak.

6. ZISTWAR HANUMAN EK SARTIE

Enn sartie ti pe diriz so saret dan enn sime labou apre enn long peryod lapli. Bef ki ti pe ris saret la ti pe gagn difikilte pou avanse dan labou. Enn kou saret la ti aret net parski enn larou ti tas dan labou ziska lax. Sartie la ti desann, dibout kot larou la san fer okenn zefor pou sorti dan labou. Li ti koumans plengne, modi so sor e dimann Bondie Hanuman vinn ed li. Dapre zistwar la Bondie la ti vinn get li. Hanuman ti enpe agase par manier sartie la. Li ti dir li: “Eta, Bourrbak! Aret moulougande! To kwar ki larou la pou sorti dan labou ler to diboute, kriye, ploze, plengn to sor? Pous larou la ar tou to lafors e dir 'haysh!'.”

Sartie la ti ekout Bondie Hanuman ki ansekre ti met so lafors. Saret la ti koumans bouze e biento li ti andeor trou labou.

7. ZISTWAR LERA LAVIL EK LERA BITASION

Enn zour lera lavil ti rann vizit enn tifami ki viv dan lakanpagn. Pou lench lera bitasion ti servi enn manze senp me nourisan. Ti ena legim, fri sovaz ek boukou dilo lasours. Lera lavil ti zis gout-goute, griyot-griyote seki ti pe donn li zis pou fer plezir. Li pa ti ole fer malelve.

Apré repa zot ti bien blage ou plito lera lavil ti pe koz tou e lera bitasion ti pe zis ekoute. Lera bitasion ti enpresione par lavi dan lavil. Kan ler dormi ti vini, zot ti rant dan enn trou konfortab dan baraz banbou. Aswar lera bitasion ti fer enn zoli rev. Li ti dan lavil pe viv dan lix ek jalsa. Lelandime gramaten ler lera lavil ti envit li pou rann li vizit li ti aksepte san ezitasion.

Lera lavil ti amenn lera bitasion dan lakav enn gran vila. Kan tou lalimier ti tengn, zot ti al dan salamanze kot pli boner ti ena enn banke. Ti ena plen restan: laviann, fromaz, gato. Me zis kouma zot ti pou koumans manze zot ti tann 'Miaou! Miaou!' e ti tann grif pe grat laport. Dife lor zot. Zot ti al kasiet, tini anplas, respire apenn pandan enn leternite. Kan danze ti ale, zot ti sorti dan zot trou pou manz kiksoz. Zis lerla, laport ti ouver e bann serviter akonpagne par enn bulldog ti rantre. Traka zame fini.

Lera bitasion lev so pake pou ale.

Lera lavil ti dimann li kifer li ti pe ale lor vites.

“Matlo mo kone dan bitasion mo viv enn lavi senp, pa konn okenn lix. ... Me lape ek sekirite plis enportan ki flafla. Salam!”

8. ZISTWAR PAKE DIBWA

Enn fwa dan enn pei ti ena enn misie ki ti ena 11 garson, enn foul lekip foutborl. Me bann garson la zame ti dakor lor nanye. Toultan zot ti pe diskite, dispite, koz kontré, lager pou enn wi, pou enn non.

Bolom la ti nepli kone ki ti bizen fer. Enn zour kan tansion ant bann garson ti extra for e ki ti ena danze disan koule, li ti konpran nesésite azir vit. Dan so lakour ti ena bann pake dibwa anpile enn lor lot. Sa lepok la ti servi dibwa pou kwi manze. Li ti fer met enn pake dan so lavarang e ti apel so onz garson. Li ti dimann sakenn sey kas pake dibwa la. Enn par enn zot ti seye e bien sir zot pa ti fouti kas li.

Lerla li koup lakord lalwes ki ti atas pake la e li ti dir sakenn pran enn dibwa e sey kas li. Pak, pak, pak dibwa ti kase. Ebete bann garson la diboute, gete san konpran ki zot papa ti anvi dir.

“Zot pa konpran? Enposib kas pake dibwa me enn dibwa tousel fasil pou kase. Parey kouma zot. Mo ena 11 garson, enn foul lekip foutborl. Si zot zwe kouma enn lekip, roule anekip, korpere kouma enn tiim zot pou konn sikse ek progre me si sakenn tir so kote, rod so prop bout, bengker sek, pou ena defet ek maler.”

9. ZISTWAR LION EK SOURI

Enn zour enn lion apré ki li ti bien ranpli so boyo, ti pe fer lasies dan lafore kan enn souri ti deranz li par aksidan. Lion la ti ankoler, ti lev so lapat pou kraz souri la. “Pardon Segner, pardon! Mo pa ti ole mank ou direspe. Pa touy mwa. Enn zour ou kapav bizen mo servis.”

Lion la ti gagn riye. “Enn ti grengale kouma twa! To latet pa bon?” Lion pa ti dominer. Li ti les ti souri ale. Detrwa zour pli tar ler lion ti pe lasas pou manze, li ti tom dan piez saser ki ti enstal enn file. Plis lion la ti debat, plis file la ti ser li plis. Enn lakoler ti pran li. Li ti larg enn rizisman feros ki ti fer tou zaimo sove. Ler souri ti tann sa li ti rekonet lavwa so lion. Li ti koumans rod li ziska li ti trouv li dan latrap. Li ti ron z filen ziska ki li ti fer enn trou ase larz pou ki lion kapav sorti.

“Segner, ou ti riye ler mo ti dir ou ki enn zour mo ti pou kapav rann ou servis. Ou trouve? Ti kouto koup gro ziromon.”

10. ZISTWAR VWAYAZER EK PORTMONE

Enn zour de vwayazer ti pe vwayaze ansam. Enn ladan ti trouv enn portmone anba. Lor vites li ti ramas li e ti exprim so lazwa. “Mo bien bonere mwa. Get sa portmone la. Li lour mo fami. Boukou, boukou pitay! Lasans pe riy ar mwa.”

“Pa koz kousa kamarad! Dir 'nou ena lasans, nou finn trouv enn portmone bien garni!'.”

“Ki to gagne? Mwa ki finn trouv sa; mwa ki finn ramas li; mwa ki so propriyeter! Aret koz nahi!”

Zis lerla, ti tann bann lavwa par deryer ki ti pe kriye 'Chorr! Voler!'. Ler zot ti get deryer zot ti trouv enn lafoul ar dibwa koulou, lamans pios, lafwinn pe galoup dan zot direksion. Propriyeter portmone ti koumans panike. Li ti dir, "Nou dan bez, si zot trouv portmone la lor nou."
"Erer kamarad!" lotla ti dir li. "TO dan bez! TO portmone sa!"

11. KAN KRAPO ROD LERWA

Bann krapo pa ti ena sef. Zot tou ti egal e zot ti govern zot lavi ansam. Tro boukou liberte ti pe fatig zot latet, ti pe fer zot vinn kouyon. Kifer? Person pa ti pe konpran. Ena ti pe dir ki zot ti gra; lezot ti pe dir ki zot ti kontan plengne. Zot ti lir dan liv ki dan lezot pei ti ena lerwa ek anperer ki ti organiz bel-bel jalsa e zot ti anvi enn lerwa kouma Anperer Bokasa. Enn lerwa for ar ki pa ti ena katakata, sa ki zot ti ole. Zot ti avoy enn petision bondie zot vilaz pou dimann enn lerwa. Bondie la ti soke. Partou zaimo ti pe fer revolision pou ranvers lerwa; so pep ti pe rod lerwa. Kouma bondie la ti kontan fer jok, li ti zet enn gro bout dibwa dan lak ki ti provok enn sounami. Li ti panse ki sa ti pou satisfere zot gagn enn Lerwa Gro Dibwa. Dan koumansman zot ti paret satisfere me dousma-dousma zot ti plen ar enn lerwa ki ti pe flote kouma enn gro doumpak e ki ti pe ale kot bann zanfan krapo ti anvi pous li. Bann zanfan ti gagn li bonn. Zot ti mont lor ledou lerwa pou plonz dan dilo. Bann vie ti trouv sa inakseptab. Sirman ti enn lerwa fos sa!

Bann grandimoun ti zwenn pou pran enn desizion. Zot ti avoy enn nouvo petision zot bondie dan lekel zot ti dir li ki si li pa ti fer atansyon zot ti pou sanz bondie.

Sa okenn bondie pa ti kapav aseptere. Li ti avoy enn serpan ki ti kontan manz krapo. Toulezour li ti bizen trwa douzenn pou plen so vant. Popilasyon krapo ti pe diminie rapidman. Tou bann krapo ti pe viv dan terer. Bann krapo ti avoy enn nouvo petision dan enn langaz bien poli pou dimann zot bondie pardonn zot ek protez zot.

Bondie ti reponn, "Non, non, non! Sanz bondie silefo!"

12. ZISTWAR PIE LAFOURS EK PIE VOUN

Dan bor enn larivier ti ena enn gran pie lafours e kot so lipie ti ena detrwa pie voun. Kan labriz soufle pie lafours krwaz so lebra e get anler ar enn regar fier-foutan. Kot so lipie bann voun kourb zot ledou pou sant enn sante tris.

"Zot ena rezon plengne", pie lafours dir zot. "Enn ti divan ki sifonn sirfas dilo fer zot kabose tandik ki mwa mo tini drwat ek ferm mem kan toufann fer ravaz."

"Ou ena rezon grandimoun! Nou tidimoun nou kabose, bes latet pou nou pa kas ande. Me ou, ou enn lot." Enn zour enn gran siklonn, pli for ki Zervez, ti koumans kraz tou lor so sime. Bann voun ti bes latet net me pie lafours tini drwat. So bann lebra ti montre zot mix; zis so fetaz ti sifone enpe. Siklonn double so zefor ar rafal de san mil aler. Enn kou pie lafours tom pouf; so latet rant dan dilo e so rasinn mont dan ler.

13. ZISTWAR BOURIK PE SARYE DIESEL

Enn bourik ek so patron ti pe retourn lakaz depi borlamer. Lor ledou bourik ti ena enn bal diesel. Zot ti ena pou travers enn larivier kot li pa ti fon. Zot ti abitie fer sa san problem. Me sa zour, pa kone kifer, bourik ti glise, tom dan dilo. So patron ti ed li pou releve. Ler li ti sorti andeor dilo li ti gagn enn zoli sirpriz. So fardo ti vinn bien leze. Normal! Diesel ti fonn.

Lelandime, ler ti ariv kot landrwa pou travers larivier, lemesan bourik ti rapel ki ti ariv li lavey. Omilie larivier li ti larg so lekor dan dilo. So patron pa ti bet. Li ti fini konpran grimas bourik. Li ti fer bourik repran sime borlamer. Laba li ti plas enn gro bal leponz lor ledou bourik.

Pa bizen dir ou, bourik ti kwar toulezour fet zoko. Lor sime retour li ti fer mem senn omilie larivier.

Sannkoutla boul ti devire. Leponz ti absorb boukou dilo. So fardo ti vinn dis fwa pli lour. Pov bourik ti bizen trenn so kat lapat, retourn lakaz.

14. ZISTWAR LOULOU EK ANNYO

Enn zour, boner gramaten, enn zenn anyo ti vinn bwar dilo dan bor enn rwise ki ti travers enn danbwa. Sa mem zour la, enpe pli lao, enn loulou afame ti pe rod manze. Ler li ti trouv ti anyo dan bor dilo, so lapeti ti fite. Normalman, dan enn sitiason parey loulou pa ti pou fer katakata. Li ti pou fonsere, desire, plen boyo. Me zenn anyo la ti paret telman inosan, telman san defans ki loulou la ti santi ki li ti bizen trouv enn bon exkiz avan avoy li manze.

“Eta ti vwayou! To ena lodas mars dan mo rwise, lev labou, sal mo dilo. To merit enn pinision ekzanpler.”
 Ti annyò ti sey defann limem. Li ti dir, “O grandimoun dan landrwa, enposib mwa ki pe sal ou dilo. Ou ou lao, mwa mo anba. Dilo la pe desann depi kot ou pou vinn kot mwa.”
 “To rezenbe? Mo'nn trouv twa brouy labou la!” loulou ti koz ar saler. “ Mo tann dir lane dernier to ti rakont zistwar fos lor mwa.”
 “Pardon grandimoun! Lane dernier mo pa ti ankor ne.”
 “Si pa twa, to ser ousa to frer!”
 “Grandimoun, mo pa ena ni ser, ni frer.”
 “Enn to fami, alor! ... Aret zaze! Finn ler pou mo manze!”
 San dir plis li sot lor likou ti annyò, trenn-trenn li ziska dan fon danbwa.

15. ZISTWAR LOULOU EK LISIEN MEG

Enn fwa enn loulou ki ti pe trase pre kot enn vilaz pou rod enn bouse manze, ti zwenn enn lisien meg-meg, lapo-lezo. Normalman loulou ti pou lev so nene, get dan enn lot direksion me la li ti telman fen ki li pa ti pou les nanye pase. Li ti prepare pou atake. Lisien la ti pe kile, lake ant lapat.
 “Grandimoun, les mo dir ou...,” lisien la ti dir – li ti pe bizen souvan aret koze pou evit ledan loulou - “gaspiyaz manz enn sak lezo... aret sey mord mwa ... ekout sa sekre la! Mo patron pe selebre maryaz sel zanfan ki li ena. Pa bizen dir pou ena manze kalite lor kouler. Ar tou sa restan la mo pou oblize grosi. Lerla ou amize.”
 Loulou ti rant dan siro. Dan detrwa zour li ti pou gagn enn festen rwayal. Li ti desid pou ranvway plezir manze. Li ti ser so sang e prepar so pale pou enn repa delisie dan detrwa zour.
 Detrwa zour pli tar loulou ti borde. Lisien la ti pe zwe dan lakour e laport lantouraz ti bien ferme.
 “Eh toutou, vinn deor pou mo manz twa!”
 “Misie loulou, sa pou enn veritab loner gagn manze par enn dimoun onorab kouma ou me mo bizen dimann portie ouver laport lantouraz.”
 Portie ti enn dobermann. Loulou ti deza gagn problem ar li. San dir enn mo, li ti prefer glise, ale.

16. ZISTWAR ZANIMO MALAD AR LAPES

Lapes ti pe fer ravaz parmi zanimo. Zot ti pe mor brit e personn pa ti pe konpran kifer. Bann zanimo ki dabitid ti ena bon lapeti ti pe degout manze e vit zot ti pe pati, vinn fay e tom sek.
 Lerwa Lion ti konvok enn renion pou decide ki sime pou pran, parski sitiasion ti vinn bien dramatik. Dapre Samazeste pese pey lor later. Bann zanimo ti fer telman erer ki bondie ti bien ankoler e ti avoy malediksion lor zot. Ti bizen fer sakrifis ar zanimo ki ti plis fane.
 “Anou sakenn konfes nou pese e lerla nou decide kisannla pli koupab e sa zanimo la pou netway nou pese ar so disan. Pou donn bon lekzanp les mwa mo koumanse. Mo finn fer boukou krim. Mo finn touy boukou zanimo e parfwa mo finn mem touy dimoun. Mouton, kabri, serf, koson tou ti pas dan pake.”
 Renar ti enn gran malen. Li ti pran laparol. “Mazeste, nou get laverite anfas. Kan ou touy enn zanimo pou manze, sa li pa enn krim. Okontrè pou zanimo la li enn loner fini dan ou lestoma. Ki pli gran laont ki fini dan lestoma enn sakal ousa enn votour. Chittarrike! Ou dir nou ou finn touy dimoun? Enn krim sa? Ayo bondie! Bizen donn ou enn meday. Imen se ennmi zanimo. Kan ou touy nou ennmi ou enn sover, enn ero.”
 Aplodisman, sonn petar, alim fedartifis.
 Bann tig, leopard, loulou, renar tou ti koz parey kouma lerwa.
 Aster ti ariv tour bourik. “Mo bien sagren pou dir zot ki yer mo ti rant dan karo ki pa ti pou mwa pou manz enn bouse manze parski mo ti fen.”
 Manz lerb dan karo ki pa ti pou li? Sa ti enn krim kapital sa! Ala kifer lapes ti tom lor zot. Limem ti veritab koupab. Zot ti touy li e aroz so disan partou pou pous movezer.

ENN TIZISTWAR SORT LASINN

ENN TI BOUL LOR

Lontan, bien-bien lontan dan Lasinn ti ena de torsenn-kole. Enn ti apel Kiwou e lot la ti apel Paoshou. Dan pei Moris dimoun ti pou dir ki sa de kamarad la ti kouma simiz ek kalson. Zot ti enseparab. Pa ti ena koze traver ant zot; pa ti ena mesanste ant zot. Ti enn lamitie senser ek onet. Kapav rakont boukou anekdot pou

montre lafors zot lamitie me ti ena enn ki ti ase pou dir tou; ki ti enn prev irefitab. Li ti montre ki bann divinite ki peple liniver ti rekonpans zot parski zot ti enn bon lekzanp pou swiv.

Enn zour kan soley dou dan lesiel san niaz ti pe anons lafen liver ek koumansman lete, Kiwou ek Paoshou ti desid pou al vakarne lwen ar tapaz ek zestaz lavil.

- Paoshou, anou al dan leker lafore Makabe, dan poumon lanatir kot nou kapav respir trankilite. Anou ekout zwazo sante, admir parfen bann fler e alonze lor kousen natirel ki ena lor later, anba pie.

- Korek sa Kiwou! Mo'nn plen! Bien bizen enn brek. Lafore, samem so yes.

Kouma de amoure anvakans, zot ti swiv sime ki tourne-vire kouma enn boa zean e zot lespri ek zot regar ti fixe lor bote bann pie. Amizir zot ti pe vinn pli pre ar lafore zot leker ti pe bate ar exitasion lazenes ki ti pe fer enn nouvo experyans.

- To kone Paoshou, pandan trant zour mo finn konsantre lor mo bann liv san arete. Mo latet telman ranpli ar konesans ki mo per li eklate. Mo dir twa mo bien bizen ler fre ki kares feyaz avan li rant dan mo poumon.

- Ki ti pe dir, mo frer Kiwou! Mo finn vinn esklav biznes kot mo travay. Mo enn prizonie parey kouma twa to prizonie to liv. Lor la mo patron nek konn tir zi. Ti ariv ler pou mo sort dan mo lanfer.

Letansa zot ti ariv dan bor enn touf pie e apre ki zot ti finn travers enn larivier, zot ti fons drwat dan rezion pie ek brousay. Pandan plis ki enn ertan zot ti mars-marse, badine, riye, amize; enn kou ler zot ti pe kontourn enn bwison kouver ar fler, zot ti trouv zis divan zot, drwat divan zot enn ti boul lor.

Toulede ti koz anmemtan.

- Get sa!

Kiwou ti bese pou ramas ti boul lor la ki ti groser enn limon Rodrig e li ti donn li so kamarad.

- Pou twa sa Paoshou, twa ki finn trouv sa premie.

- Non, Kiwou. Pou twa sa. Twa ki ti koz premie, mo frer. To trouve! Bann divinite pe rekonpans twa pou tou sa letan ki to finn pase dan to liv.

- Rekonpans mwa pou letan ki mo finn pase pou ogmant mo konesans? Nou gourrou pa finn dir nou ki enn dimoun ki aprann pa bizen rekonpans parski veritab rekonpans li dan seki nou kone kan nou finn bien aprann. Non, mo mam! Lor la li pou twa. Anverite bann divinite pe soulaz twa parski to patron finn fer dominer ar twa. Aster to pou lib. Kado bondie sa pou enn bon dimoun ki apel Paoshou. Aster to pou kapav koumans to prop biznes.

Zot ti badine, fer jok. Sakenn ti pe dir ki se lotla ki ti merit lor la. Finalman zot ti deside pou remet ti boul lor la kot zot ti trouv li. San okenn regre zot ti les li deryer zot e zot ti kontinie zot sime. Toulede ti ena mempanse dan zot latet: vre lamitie vo boukou plis ki lor. Akoz lor de kamarad kapav vinn ennmi. Sakenn ti poz lame lor zepol sa kamarad e zot ti kontinie zot sime.

- To kone Paoshou, nou pa ti tourn ledou ar lavil pou ramas lor.

- Foul dakor ar twa Kiwou. Enn lazourne pezib dan sa lafore la li vo plis ki mil ti boul lor.

- Ena enn lasours laba. Nou'al asiz laba. Landrwa la fre ek zoli. Respir ler fre e bwar dilo kler. Ki to dir Paoshou?

Ler zot ti ariv kot lasours zot ti gagn enn difikilte. Enn vie peizan fatigue ti tal so lekor e ti okip plas la net. Pa ti ena plas pou Kiwou ek Paoshou. Paoshou ti gagn enn lide.

- Leve, leve Gran dimoun! Enn trezor pe rod ou lor sime laba. Lor groser enn vavang omilie sime pe atann dimoun ki pa pe drame. Seki ariv premie pou merit li.

Zot ti donn li tou detay ki nesese e bonom la ti prese pou vinn ris. San poz tro kestion li ti deklase lor vites. So latet ti plen ar toutsort kalite proze.

Pandan enn bon bout letan de kamarad la ti gagn enn bon moman ansam. Zot ti pe koz-koze lor zot plan lavenir e sirtou zot ti pe ekout lamizik lanatir: zwazo ki ti pe sante ler zot ti pe sot-sote depi enn brans pou al lor enn lot.

Enn kou lape ti trouble. Vie peizan la ti retourne, laraz dan leker ek dan so lavwa.

- Zot fer mwa mesanste, fatra! Zot peyna respe, zot peyna pitie pou enn vie dimoun. Zot avoy mwa lor fos larout pou pran mo plas.

Kiwou ti koz premie.

- Ki finn arive, tonton? Kifer ou manga?

- Pa ti ena okenn lor. Dan plas lor ti ena enn serpan. Mo finn oblize touy li. Aster mo pou bizen peye parski mo finn deranz lape lafore. ... Zot finn servi trik pou pran mo plas isi. Pa kwar mo pou res trankil. Mo pou fini zot kouma mo finn fini sa serpan la. Mo ti la premie, rann mwa mo plas.

- Aret radote tonton. Nou pa ti fer ou okenn mesanste. Nou ti trouv enn ti boul lor e nou ti anvi les ou profite me kikfwa ou aveg. Anou ale Paoshou, anou pran boul lor la e nou va partaz li ande. Anou al gete si vremen ti ena enn serpan ki ti pe vey boul lor la. Pran sa ti kas la, tonton, pou ou deranzman.

De kamarad la ti desid pou retourn kot zot ti trouv ti boul lor.

Kiwou ti sey rapel landrwa la.

- Si mo pa tronpe, li laba kot sa pie ki finn tonbe; laba ousa enpe pli avan. Ki to panse Paoshou?

- To ena rezon. Me olie lor nou pou trouv kadav serpan.

Zot ti mars vit-vit ver sa landrwa la. Zot ti pe fixe anba. Ler zot ti ariv kot zot ti trouv ti boul lor pli boner, ala zot ti gagn enn nouvo sok. Pa ti ena enn ti boul lor; pa ti ena lekor serpan mor. Ti ena de gro boul lor. Pli gro, pli zoli ki seki zot ti trouve premie fwa.

Sak kamarad ti ramas enn boul lor ki li ti donn so kamarad.

Ti ena boukou lazwa dan ler.

- To trouve Paoshou, to finn gagn rekonpans parski to enn vre torsenn-kole.

- Non Kiwou, mo finn reysi gagn sans donn twa seki to merite.

TIZISTWAR SORT LAFRIK

1. ZAME LI PA TI KOZ MANTI

Enn fwa dan enn pei ti ena enn grandimoun bien-bien saz ki ti apel Mamad. Zame li pa ti koz manti. Tou dimoun dan so pei, mem si zot ti viv bien-bien lwen, ti konn so repitasion.

Ler lerwa ti gagn niouz lor Mamad, li ti donn lord pou amenn Mamad divan li. Li ti get li bien avan dimann li:

- Mamad, vremen sa, zame to pa finn koz manti?

- Pa manti, Mazeste!

- Zame to pa pou koz manti?

- Sa mo sir!

- Rayto! Toultan koz vre. Me tansion! Koze manti enn gran malen ki fasilman kapav may to lalang dan lak.

Detrwa zour pli tar, lerwa fer reapel Mamad. Ti ena enn gran lafoul parski lerwa ti pe pare pou al lasas.

Samazeste ti tini so seval par so krinier, so lipie gos ti deza lor etriye. Li ti donn lord Mamad:

- Al kot mo rezidans lete e dir Madam Larenn ki mo pou retourne dime pou lench. Dir li prepar enn gran fet.

To'si to pou manze ar nou.

Mamad ti salye lerwa e ti al fer komision pou larenn. Lerwa ti riye e ti dir:

- Nou pa pou al lasas e donk Mamad pou koz manti ar larenn. Dime nou pou manz so krann, sikann li.

Ala seki saz Mamad ti dir larenn ler li ti al get li dan so pale:

- Kikfwa ou pou bizen prepar enn gran fet pou lench dime; kikfwa pa pou nesaser. Kikfwa lerwa pou retourne midi, kikfwa non.

- Me dir mwa si li pou la dime midi pou lench, wi ou non.

- Pa kone sipa so lipie drwat finn rant dan etriye drwat ou sipa so lipie gos finn retourn ater apre ki mo finn kit li pou fer so komision.

Tou dimoun ti atann lerwa. Lelandime li ti al zwenn larenn e li ti dir li:

- Saz Mamad ki zame pa finn koz manti, ti koz manti yer.

Lerla larenn ti dir lerwa ki parol ekzak Mamad ti koze. Lerwa ti kwak. Li ti bizen aksepte ki Saz Mamad zame ti koz manti. Li ti toultan dir seki li ti trouve ar so de lizie.

2. RENAR PA ENN KOUYON

- Vini, vini, vini zanfan! Ekoute!

Granmer Logo ti dir enn tanto ar so bann tizanfan.

- Nou tou nou bizen servi lespri debrouyar si nou pa'le tas lor poto ousa res amare dan lak. Lespri debrouyar li enn zouti nesaser pou fer fas difikilte dan lavi.

- Be renar, granmer, li enn gran malen, pa vre?

Sipo, so nom gate ti Renar, ti fier so nom gate parski li ti kwar ki so granmer ti donn li sa nom la parski li ti malen ek debrouyar kouma enn renar. Lergete so granmer ti donn li sa nom la parski li ti enn gelar ki kriye kouma renar aswar.

- Wi mo ti bonom, renar li bien malen, parfwa tro malen. Samem so problem. Parfwa so prop malen may li dan lak.

Zot tou ti riye. Sipo pa ti tro kontan. Li ti dir so fraz prefere.

- Renar limem pli malen. Li enn jak!

- Trankil zot tou, sinon pa pou ena zistwar zordi.

Sipo ti ole enn lot zistwar lor renar malen.

- Granmer rakont enn lot zistwar kot renar met lion dan so pos. Silteple! Silteple! Silteple!

Tou bann zanfan ti kriye anker:

- Silteple, silteple granmer!

Granmer ti dimann tou bann zanfan vinn asiz kot so lipie, bann pli tipti divan; bann pli gran deryer.

Enn fwa, bien-bien lontan, Renar ti pe mars dan enn ti santie ant bann gro-gro ros ki ti pe anpandan dan vid de kote koumadir nenport ki moman zot ti kapav tonbe e kraz tou. Kouma ti so labitid, li ti pe renifle santie divan li parski koumsamem li ti may zibie pou plen so vant.

Enn kou li ti santi enn prezans masif divan li. Li ti aret sek. So lennmi, Lion, ti pe vinn ver li. Pa ti ena sime pou sove. Tou manier ti tro tar pou bar gorl. So leker ti pe bat dan mole. Li ti kone ki Lion ti pou desir-desir li parski tro souvan li ti finn fer li gagn latet. Bizen fer latet travay sinon lamor. Ki plan li ti kapav tire? Ki li ti kapav fer pou sap so lavi? Li ti kriye:

- Osekour! Osekour! Ed mwa!

Li ti plati so lekor lor santie e li ti get enn enorm ros lao li. Lion ti gagn sok. Renar ti pe kontinie kriye osekour e so lafreyer veritab ti pe fer so kriye vinn plis otantik ek for. Dan kwen lizie li ti pe yam so ennmi istorik.

- O Gran Lerwa lafore ek montagn, get sa gro ros lor nou ki pre pou tonbe. Pa perdi letan. Nenport ki moman li pou tom lor nou ek kraz nou kouma lapousier. Fer kiksoz Senier. Peyna letan pou perdi.

Ler li ti pe koze li ti kasiet so lizie ar so lapat pou montre ki kantite li ti pe gagn per. Lion ti trakase. Renar ti pe sipliy li vinn ede pou tini ros la e anpes li grene. San panse Lion ti vinn tini ros la ar so zepol atlet.

- Mersi, mersi Gran lerwa! Met tou ou lafors pou tini li pandan ki mo al sers enn poto solid pou tini li.

Koumsa nou toulede pou sov.

Enn segonn pli tar Renar ti disparet. Lion ti res tousel pou tini ros ki pourtan ti bien anrasine dan parwa montagn. Lion ti pran enpe letan pou realize ki Renar ti lak li ankor enn fwa.

Ala kouma lespri debrouyar ti permet Renar resap dan lak.

3. TORTI EK SO ZOLI TIFI

Ti ena enn lerwa ki ti extra pwisan. So lenflians lor so lemonn ti sanparey. Lot kote dan sa pei la, torti ti ena repitasion sazes ki depas tou.

Lerwa la ti ena enn garson ki ti apel Ekpenion. Li ti donn so garson senkant zennfi kom so fam me garson la pa ti gagn enn ale ar person. Sa ti depler lerwa e li ti dekrete ki si kikenn ena enn tifi ki pli zoli ki bann fam Prens Expenion e ki ti pe atir santiman so garson, tifi la, so mama ek so papa ti pou kondane amor.

Mem lepok Torti ek so madam ti gagn enn tifi ki ti ena enn bote rar. Madam Torti ti gagn per tansion gagn dezagreman. Si enn zour Prens Expenion ti zwenn li e ti tom amoure zot zafer pa ti pou bon. Touletrwa ti pou zwenn tase. Mama la ti panse ki li ti pou preferab fer so tifi disparet pou evit enn tabisman lamerdman. Misie Torti pa ti dakor parski li ti sir ki li ti pou kapav kasiet so tifi e anpes regar lezot trouv li. Ler tifi la ti gagn trwa-zan, enn zour Prens Expenion, ki ti pe lasas dan leparaz, ti trouv enn zwazo lor baraz ki ti antour enn lakaz. Zwazo la ti pe admir bote tifi la e so lespri ti telman maye dan lakol bote ki li mempa ti realize ki prens-saser ti pe koste ar li. Prens Expenion ti larg enn fles ar so lark e zwazo la ti tom sek lot kote baraz. Prens la ti avoy enn serviter pou al ramas zwazo la.

Ler serviter la ti rant dan lakour pou ramas zwazo mor, li ti dekouver enn bote tifi ki zame lizie dimoun ti trouve avan. Lor vites li ti retourn kot prens la pou dir li zafer extraordiner ki li ti finn trouve. San tike, Prens la ti defons baraz e ler so lizie ti tap lor bote inik, lamour ti ranpli so leker e ti bouwers so lespri. Zot ti res ansam e ti koze pandan bien lontan ziska ki tifi la ti aksepte vinn so fam. Lerla Prens Expenion ti retourn kot li me li pa ti dir so papa ki li ti finn tom amoure ar bote tifi Torti.

Lelandime gramaten li ti al get responsab finans dan sato e li ti fer avoy enn kado presie pou Torti. Dan tanto sa zour la li ti al get so pretan boper pou dimann li lame so tifi anmaryaz.

Torti ti realize dan ki douk li ek so fami ti ete. Li ti dir zenn prens la ki si lerwa, so papa, aprann sa nouvel la, li ti pou fer touy Torti, so madam ek so tifi.

Prens Expenion ti reponn li:

- Mo pou donn mo lavi pou protez ou, ou madam ek ou tifi.

Ti ena enn long deba ant Torti ek Prens Expenion. Tifi la ek so mama ti prefer ekoute seki sa de zom la ti ena pou dir. Alafen Torti ti aksepte ki kan tifi la ti gagn laz pou marye, li ti pou aksepte met so lame dan lame Prens Expenion. Lerla prens la ti retourn kot li pou rakont tou so mama. Larenn ti trakase parski li ti konn move karakter so mari. Kouma enn nanye ditou li ti pou fer touy so garson ki ti finn dezobeir li. Leker mama enn lot. Malgre tou difikilte ki li ti pe antisipe, li ti anvi ed so garson marye ar tifi ki li ti kontan. Deswit li ti al donn enn dot Torti pou aret tifi la pou so garson. Prens Expenion ti frekante pandan plizier banane e ler Adet (samem ti nom tifi Torti) ti finn pare pou maryaz, prens la ti al enform so papa ki li pou marye ar Adet, tifi Torti. Lerwa ti sap lor kal e li ti avoy emiser partou dan pei pou dir zot ki parlman popiler ti pou zwenn pou pran enn gran desizion. Zour la ti arive e lakour parlman popiler ti ranpli. Ti ena dimoun partou: lor sez, lor ban, lor pie, anba lavarang laboutik.

Lerwa ek larenn ti lor enn podiom omilie lakour.

Lerwa lerla ti donn lord amenn Adet divan li. Ler tifi Torti ti rantre Lerwa pa ti'le kwar so lizie. Sa kalite zoli dimoun la zame li pa ti finn trouve.

Li ti koumans so diskour. Li ti rakont so bann size kouma li ti ofanse par move manier so garson ki ti finn dezobeir li. Li ti finn decide pou marye Adet san konsantman so papa ki lerwa pei la. Me li ti bizen aksepte ki Adet ti pli zoli mamzel dan pei e ki so garson ti ena bien bon gou. Aster li nepli ti ankoler e li ti dispoze pou pardonn so garson me malerezman ti ena enn dekree ki ti dir ki si prens la ti tom amoure, so bienneme ek so pretan-boparan ti bizen kondane amor.

Lafoul ti bien ekout lerwa e kan zot ti dekouver bote Adet, zot tou ti kriye ki Adet ti enn fam dign pou Prens Expenion. Zot tou ti dimann lerwa abroz lalwa la.

Lerwa ti dakor pou fer sa me li ti oblize swiv prosedir ki ti pran enpe letan. Finalman tou ti regle e lerwa ti selebre enn gran maryaz kot net popilasion pei la ti envite.

4. MADAM DE LAPO

Eyamba Premie, lerwa Kalabar, ti enn lerwa for ek respekte, souvan kriel. Li ti konkerir bann pei awwazinan. Li ti touy bann vie fam ek zom ek fer bann zenn vinn so esklav ki ti oblize travay dan bann laferm dan so pei. Malgre ki li ti ena de san fam li pa ti ena okenn garson. So bann size ti trakase parski dan Kalabar zis garson ki ti kapav mont lor tronn. Zot ti dimann li marye ar enn tifi zaregne ki ti pou donn li boukou zanfana. Sirman enn ladan ti pou enn garson.

Me kan lerwa ti get tifi zaregne li pa ti kontan ditou. Li ti extra vilen. Dapre dimoun se akoz so mama ti gagn tro boukou tibaba anmemtan. Malgre so santiman personel Eyamba Premie ti marye ar sa vilen tifi la pou fer plezir so pep. Li ti met li dan mem lakaz ki so lezot fam. So bann lezot madam pa ti dakor. Zot ti dir ki li ti tro vilen e zot pa ti dakor pou viv dan mem lakaz ki li.

Lerwa ti desid pou konstrir enn rezidans separe pou li me li ti gagn mem tretman ki lezot fam lerwa. Bann lezot madam la ti pe sikann li parski dapre zot li ti tro vilen. Me zot pa ti konn laverite. Anverite li ti extra zoli. Kan li ti ne li ti ena de lapo e so merenn-fe ti dimann so mama fer enn promes ki li pa ti pou anlev so vilen lapo avan so bon moman arive. Me aswar li ti kapav tir so vilen lapo akondision ki li ti remet li avan barlizour pwente dan les.

Me tansion! Madam Ansef lerwa ti konn laverite e li ti per ki lerwa dekouver sa laverite la e tom amoure ar tifi zaregne. Li ti al get enn shamann-sarlantan, malefik, plis longanis ki shamann, pou dimann li enn elixir ki ti pou fer lerwa bliye net ki tifi zaregne ti so fam. Pou sa kalite mesanste la li ti bizen pey enn gro lamone.

Lamone pa ti enn problem. Li ti donn shamann tou seki li ti dimande e alafen zot ti tom dakor. Shamann la ti prepar enn posion malefik ki Madam Ansef ti bizen melanze ar manze ki lerwa manze. Pandan plizier mwa sa plan la ti marse e lerwa pa ti rapel ditou ki tifi zaregne ti so fam e ler li ti pas kot li, li pa ti rekonet li parski dan so latet tifi zaregne ti enn etranzer pli vilen ki vilen.

Kat mwa ti pase e lerwa pa ti apel li dan lasam nipsial ditou koumadir li pa ti ekziste. Adiaha, samem ti nom tifi zaregne, ti koumans plen e li ti desid pou retourn kot so paran. So papa ti desid pou amenn li get so shamann personel ki ti osi pret dan vilaz, pou kone ki ti pe ariv so tifi. Shamann-pret la ti medite, fer lapriyer ek fer servis pou bondie vilaz. Finalman li ti dekouver ki ti ena oja pou fer lerwa degout Adiaha.

Li ti dir papa-zaregne ki li ti pou prepar enn mexinn ki ti pou donn lerwa so veritab memwar. Papa-zaregne ti rekonpans li e ti donn meksinn la Adiaha ki ti met li dan manze lerwa. Kouma li ti gout manze la, so lizie ti ouver e ti koumans briye ar lalimier onet. Li ti rekonet so fam e li ti dimann li vinn zwenn li dan so lasam kouma soley kouse. Adiaha ti bien erez. Avan soley kouse li ti al dan bor larivier pou pran enn ben. Lerla li ti met enn zoli lenz sexi pou al zwenn so bienneme.

Kouma labrim ti tonbe, li ti anlev so vilen lapo e lerwa ti dekouver veritab bote so fam. Zot ti pas enn lanwit memorab ansam e lelandime kouma premie kok ti sante Adiaha ti remet so vilen lapo e ti retourn kot li. Li ti fer sa pandan kat lanwit. Avan rantre li ti tir so vilen lapo; kouma kok ti sante li ti remet so vilen lapo. Nef mwa apre tou dimoun ti gagn sirpriz; zoli pou detrwa me vilen pou mazorite. Adiaha ti gagn enn tibabagarson.

Seki ti plis extra tifi zaregne ti gagn enn sel zanfan, pa kouma so mama ki ti abitie gagn boukou zanfan anmemtan parfwa ziska senkant.

Aster ki Adiaha ti gagn enn garson, Madam Ansef so zalou ti pe touf li. Li ti retourn kot so shamann-sarlatan ki ti profit lokazion omaximem. Madam la ti pe rod enn posion jabolik ki ti pou fer lerwa malad, ti pou fer li bliye ki li ti ena enn garson e ki ti pou fer li anvi vinn get sa dokter-san-soulie la. Lerla shamann-sarlatan ti pou fer li kwar ki se so garson ki ti pe anpwazonn so ekzistans.

Dapre zot plan shamann-sarlatan ti pou manz krann lerwa e fer li kwar ki si li ti ole geri li ti pou bizen zet so garson dan dilo.

Apre ki li ti finn absorb meksinn la, lerwa ti al get shamann-sarlatan ki ti dir li ekzakteman seki li ek Madam Ansef ti deside. Okoumansman lerwa pa ti manz sa boul la. Li ti tro kontan so garson. Li pa ti gagn kouraz pou nway so prop zanfan. Sa pa fer sa!

Me tou so bann konseye ti vinn get li pou met presion. Madam Ansef ti ena enn gran lenflians lor zot. Pa kone kifer! Ti ena toutsort kalite rimer. Ena ti pe dir ki li ti vang-vang.

Finalman lerwa ti aksepte zet so garson dan larivier. Personn pa ti pran mama la kont malgre ki li ti pe kriye, plore.

Apre sa Madam Ansef ti real get shamann-sarlatan ki ti donn li enn posion jabolik ki ti fer lerwa bliye Adiaha pandan trwa-zan. Pov Adiaha ti pas tou so letan plor lamor so garson. Finalman li ti real get so papa pou gagn enn koudme. Zot ti al get shamann-pret ki ti prepar posion mazik pou lerwa. Sa ti sanz so manier net. Li ti retrouv so lamour ek admirasion pou Adiaha.

Aster mo bizen dir zot enn sekre. Shamann-pret ti osi enn shamann-akwatik. Li ti konn vinn envizib. Li ti laba kan lerwa ti zet so garson dan larivier. San ki personn kone li ti pran zanfan la dan so lebra, ti amenn li dan so lakaz ek ti okip li kouma so prop zanfan.

Garson la ti grandi bien e ti vinn bien kosto.

Detrwa lane pli tar Adiaha ti donn nesans enn tifi ki Madam Ansef ti fer lerwa zet dan larivier. Shamann-akwatik ti laba pou sov so lavi.

Shamann-pret ti panse ki ler ti arive pou aret Madam Ansef so lelan.

Li ti koz ar bann zennzan ki ti fer li konfians pou dir zot ki toulesemenn zot ti bizen organiz enn mach kalipa dan Stad Lerwa Eyamba Premie.

Lerla li ti al koz ar garson lerwa ki ti vinn enn atlet bien gayar.

- To for, to zoli. To bizen antrene pou vinn Sanpion Kalipa kouma Nannka Kalipa dan Nadiagarramparr.

Apre enn filwar eliminatwar ler pou final ti vini. Bann finalis ti pare. Lerwa ek Madam Ansef ti pou prezan dan lozdoner.

Zour gran final, shamann-pret ti dir garson lerwa ki li pa ti bizen per, ki so pouvwar mazik ti telman for ki li ti pou gagn laviktwar. Bann pli gran kalipa ti pou manz lapousier ar li parski so lafors ti sirnatirel.

Stad ti ranpli net. Ti ena bann pri extra pou bann venker.

Kan lafoul ti trouv garson lerwa ki zot pa ti kone, zot ti koumans sikann li.

- He gopia al bwar doudou ar to mama!

Me kan mach ti koumanse zot ti realize vit ki sa etraze la ti enbatab. Li ti gran, li ti for, li ti enn atlet profesyonel.

- Drol, ala li resanble lerwa.

Ziri ti donn so verdik: "Sanpion Tournwa Kalipa ti ... zot pa ti konn so nom, zot pa ti konn so idantite ... zot ti apel li 'Enkoni Manifik'.

Aprè remiz bann pri lerwa ti envit Sanpion Kalipa pou vinn dine dan pale. Garson lerwa ti met so bes. Ler li ti ariv dan pale, dan lasal banke, li ti trouv tou bann VIP prezan. Lerwa ti dimann Enkoni Manifik vinn asiz kot li. Koste ar li ti ena Madam Ansef lekeral. Pandan repa li ti rod drag garson lerwa. Li ti pe dezir li. Bote tilom la ti finn devir li anbalao.

- Mo bizen sa zenes la dan mo lili. Mo bonom tro vie.

Garson lerwa ti konn bien tou so manigans me li ti zwe lakomedi, ti fer li kwar ki li ti finn tas dan lakol. Me bien vit li ti defalke.

Ler li ti retourn dan so vilav, li ti al get shamann-pret pou rakont li tou.

Shamann-pret ti dir li:

- Aster ler finn arive pou ki laverite eklate. Al dir lerwa ki to ena enn faver pou dimann li. Li bizen konvok popilasyon net pou enn gran zizman. Kan tribinal popiler finn decide kisannla antor, kisannla anrezon, lerla bann Gran Pret pou bizen ekzekit volonte popiler. Apre ki to finn koz ar lerwa, ki mo sir pou aksepte, al dir to mama kisannla twa e ki ler finn arive pou ki li anlev so vilen lapo pou debon.

Tou ti mars dapre plan. Zour gran zizman, Adiaha ti asiz dan enn kwen. Personn pa ti konn li. So garson ti vinn asiz koste ar li. So ser 'si ti la kot so frer. Mama la ti erez parski li ti retrouv so de zanfan.

Lerla lerwa ek Madam Ansef ti vinn pran zot plas rezerve. Tou bann pratik protokol ti respekte. Lerwa ti koze:

- Mo bann size lwayal, Sanpion Kalipa finn dimann mwa organiz tribinal popiler pou donn so verdik. Si tribinal decide ki Sanpion Kalipa fotif, li pou bizen mor; si enn lot fotif li pou bizen aksepte kondanasion amor. Lakour lerwa pa pou get ar de lizie.

Tou dimoun ti dakor.

Lerla Sanpion Kalipa ti vinn divan lerwa, ti salie li e ti koumans so diskour.

- Eski mo pa kapav vinn zanfan nenport ki gran sef?

Tou dimoun ti reponn 'wi'.

Garso la ti amenn so ser divan zot.

- Eski mo ser pa kapav vinn tifi nenport ki pli gran sef?

Tou dimoun ti dir 'wi'.

Lerla li ti amenn so mama divan zot. Adiaha ki ti fini tir so vilen lapo, ti met so pli zoli lenz ek bizou. Tou dimoun ti dibout pou aplodi. Zame zot ti trouv enn fam osi zoli ki li. Lerla garson la ti dimann zot:

- Eski sa madam la pa kapav vinn fam lerwa?

Tou dimoun ti kriye anker:

- Normal baba! Normal! Sa madam la kapav donn nou lerwa boukou garson gayar.

Lerla Sanpion Kalipa ti pwent ledwa ver Madam Ansef e ti rakont tou lor li. So zalouzi; so traizon. Li ti rakont zot tou seki ti pase.

- Aster mo les lerwa ek so pep admirab decide kisannla koupab, kisannla inosan e ki pinision nesaser.

Mo sir ou kapav kontinie sa zistwar la dan ou prop latet.

5. KIFER SOVSOURI ANVOLE ZIS ASWAR

Ti ena enn lera karo ki ti apel Oyot. Li ti bon kamarad ar sovsouri ki ti apel Emiong. Zot ti toultan ansam me sovsouri la ti enpe groker. Li ti zalou lera karo. Sak fwa ki sovsouri ti kwi manze, manze la ti gagn extra bon gou. Lera karo ti dimann sovsouri:

- Kifer to lasoup gagn bon gou koumsa?

Sovsouri ti reponn:

- Mo plonz mo lekor dan marmit bouyant. Kouma mo lekor santi bon, mo lasoup vinn bon.

Li ti dir lera karo ki li ti pou montre li. Li ti met enn marmit dilo tied lor latab me li ti dir lera la ki dilo la ti bouyant. Li ti plonz dan marmit e detrwa segonn pli tar li ti sorti.

Pli tar ler ti servi manze, lasoup la ti delisie. Sovsouri ti trik lera karo parski lasoup la ti fer dan enn lot marmit e ti fini prepare davans.

Lera ti al kot li e ti dir so madam ki li ti pou prepar enn lasoup extra, parey kouma sovsouri ti konn fer.

- Met enn marmit dilo lor foye e les li bwi.

Letansa madam lera ti al okip lezot zafer. Ler dilo bouyant ti pe fer boul-boul, lera ti plonz dan marmit.

Kan madam lera ti retourn dan lakwizinn li ti trouv so malere mari mor dan marmit bouyant. Li ti al get lerwa pou dimann lazistis. Lerwa ti donn lord so gard pou met sovsouri antray. Ler li ti tann sa, sovsouri ti al kasiet. Gard ti rod li partou anven.

Pou pa gagn maye, li ti bizen sanz so manier viv. Lazourne li ti kasiet; aswar li ti sorti pou rod manze.

Ala kifer nou pa trouv sovsouri anvole lizour.

6. ALA KIFER SOLEY EK LALINN VIV DAN LESIEL

Lontan, bien-bien lontan, soley ek dilo ti de torsenn kole. Toulede ti viv lor later. Soley ti kontan rann dilo vizit me dilo zame ti ole rann soley enn vizit. Enn zour soley ti dimann dilo kifer zame li ti vinn rann li enn vizit kot li. Dilo ti reponn li ki so lakaz ti tro tipti e si li ti vinn kot li ar tou so fami pa ti pou ena plas pou soley. Soley ek so fami ti pou bizen deklase parski pa ti pou ena plas pou zot.

- Si vremem to anvi ki mo rann twa vizit kot twa, to bizen ranz enn bien pli gran lakaz. Ekout mwa bien. Lakaz la bizen extra gran parski mo fami samem ki pli gran dan liniver. Zot okip boukou lespas; zot bizen boukou plas.

Soley ti donn so parol pou ranz pli gran lakaz dan liniver. Lerla li ti retourn kot li kot so madam, lalinn ti akeyir li ar enn zoli sourir ek enn ti badou. Li ti rakont so madam seki li ti dir so kamarad dilo e lelandime travay konstriksion ti koumanse. Lakaz la ti pou imans. Ti pou ena plas pou pli gran fami dan liniver dapre arsitek soley ki ti enn exper.

Kan batiman ti pare, soley ti envit dilo vinn rann li vizit lelandime. Ler dilo ti arive, depi lwen li ti dimann soley si li ti korek pou li ek so gran fami rant dan nouvo lakaz soley ek lalinn. Soley ti reponn:

- No problemo! Bienveni kot mwa, mo kamarad.

Pa bizen dir, enn larivier dilo ti koumans rant dan lakaz ar so pwason, so krab ek so ourit. Apre enn timama dilo ti fini ariv nivo zenou. Poliman dilo ti dimann soley si li ti kapav kontinie rantre.

- Kaspalatet! Peyna problem.

Letansa dilo ti ariv nivo latet. Dilo ti redimande si so fami kapav kontinie rant dan lakaz la.

- Fer koumadir to kot tomem.

Dilo ti kontinie deborde e soley ek lalinn ti oblize mont lor lakaz. Dilo ki ti bien poli ek ki pa ti ole ki so kamarad soufer, ti redimann li si so fami ti kapav kontinie rant kot li. Repons ti pozitiv. Lakaz la lerla ti net anba dilo.

Misie Soley ek Madam Lalinn ti oblize al rod refiz dan lesiel kot zot touzour ete depi sa zour la.

7. ZISTWAR ZEKLER EK LORAZ

Lontan, bien-bien lontan, zekler ek loraz ti viv lor later ansam ar tou lezot dimoun ek kreatir. Me lerwa ti fer zot al viv dan fobour lavil, lwen depi landrwa kot dimoun viv pou ki pa ena friksion ek konfli.

Loraz ti enn vie mama mouton ek zekler ti enn zenn mal. Sak fwa zenn mal la ti sap lor kal, li ti al bril lakaz dimoun ousa derasinn bann pie. Parfwa li ti fer dega dan bann laferm; parfwa li ti mem touy dimoun. Sak fwa ki zekler ti koumans so move size, so mama loraz ti kriy ar li dan enn lavwa for ek ferm e ti dir li aret so move manier, aret fane, aret fer dezord. Me zekler, kouma sa bann zenes tirbilan la, ti movi ar so mama parski kan li ti ankoler nanye pa ti kapav aret li pou fer li konpran. So dega ti pe kontinie ziska ki enn zour dimoun ti plen e zot ti al get lerwa pou dimann li met enpe lord dan pei.

Lerwa ti dekrete ki Mama Loraz ek so garson Zekler ti bizen kit lavil pou al viv dan enn danbwa lwen ar sivilizasion. Desizion la ti bat lamok parski kan so laraz monte ti mouton Zekler ti alim dife dan danbwa, bril bann pie e ler divan ti soufle dife ti fane e ti al bril bann laferm ek bann abitasion.

Dimou ti real plengne ar lerwa e Samazeste ti desid pou avoy zot anekzil dan lesiel ar lespwar ki zot pa ti pou fer otan dega.

Depi sa zour la, sak fwa ki Zekler sap lor kal e koumans so dega, nou kapav tann so mama fann ar li, dir li aret fer lefara. Malerezman, pa toultan ki mama la pre ar li pou aret so lelan. Parfwa kan mama la bien lwen, sitan lwen ki li pa kapav trouve seki so garson bitor pe fer, nou kapav trouv garson la so dezord me nou pa tann so mama kriye ar li.

ZISTWAR SORT LENN

1. ZISTWAR PIZON EK KORBO

Lontan, bien lontan ti ena enn pizon ki ti pe viv dan enn pagne ki kwizinie enn gran misie ti ranze pou li e ki ti anpandan dan lakwizinn. Sa ti fer so patron plezir. Enn korbo gourman, enn zour, ti pas par la. Ler li ti get dan lakwizinn li ti trouv enn trale bon manze e deswit so vant ti koumans grogne. Ki ti kapav fer pou souk enpe manze?

Ler Pizon ti sorti pou rod manze, korbo ti swiv li.

- Ki ou'le Misie Korbo? Zame nou lasas ansam.

- Mo kontan to manier. Anou rod manze ansam!

Pizon pa ti maynn. Toulede ti ansam dan lezer. Korbo ti fer koumadir li ti parey kouma pizon me tanzantan li ti glise, li ti al dan depotwar pou fouy malang pou gob enn lever. Kan so boyo ti ranpli, li ti retourn kot Pizon.

- He, Misie Pizon, ala to pran letan pou manze. Finn ler pou retourn lakaz.

Toulede ti anvole lor sime retour.

Ler kwizinie ti trouv konpagnon so pizon li ti anpandan enn lot pagne pou li.

Detrwa zour pli tar peser ti livre enn gro kargezon pwason dan lakwizinn. Pa bizen dir, Korbo so lapeti ti fite.

Tout lazourne so vant ti grogne e li ti azite. Li pa ti pe kapav tini anplas. Pizon pa ti abitie ar sa kalite manier.

- Misie Korbo, ou pa pou nasta zordi?

- Ayo! Mo pa bien. Mo gagn maloker. Mo kwar mo vant finn deranze.

- Pa rakont zistwar. Korbo so lestoma solid. Li kapav manz ros. Li dizer lakaz karya. Dan ou kafe peyna triyaz.

Aret ou sinema! Pa parski ou trouv pwason dan lakwizinn ki ou bizen fer koumadir ou pa finn manze depi enn semenn. Mo konn ou grimas bien.

- Pa bon to koz koumsa! Kwar mwa, mo pa bien mo dir twa. Endizestion mo kwar!

- Bon, mo pe sorti. Pa fane dan mo labsans. Pa gat repitasion zwazo!

Kwizinie ti fini prepar manze extra pou so patron. Li ti al dibout kot laport lakwizinn pou gagn enpe ler fre.

Korbo ti profite pou koken manze lor latab. Kwizinie so zorey ti finn e li ti tann enn ti tapaz. Li ti vire pou

gete. Li ti may Korbo anplen. Li ti trap li, deplim li, ti kit zis enn ti touf lor so latet. Li ti kraz zenzam ek kanel, ti melanz li ar lasi. Lerla li ti frot sa melanz la partou lor lekor Korbo.

- Sa pou aprann twa gat manze mo patron; obliz mwa zet bon manze.

Li ti zet li dan so pagne.

Ler Pizon ti retourne, li ti trouv dan ki leta Korbo ti ete. Li ti sikann li ar enn ti sante.

- Ki sa zozo bizar

Dan pagne pa pou li?

Tansion, tansion razwar

Vinn sot likou touni!

- Mo pa zozo bizar;

Mo zis enn voras.

Mo ti kwar mo'enn nanar,

Lergete enn fay ras.

Lerla Pizon ti dir li ki zot pa ti pou kapav lasas ansam parski zot ti tro diferan.

- Kan to koken manze lezot

Bizen pare pou met menot!

Pizon ti prefer sanz baz, al zwenn dimoun plis frekantab. Korbo ti res dan so pagne, tousel, abandone, ziska lamor.

2. PO KASE

Enn fwa ti ena enn soumrra. Pli lare ki li pa ti ekziste. Toulezour li ti dimann lasarite, rod zafer moufta e li ti servi so pouvwar maraz pou fer mem dimoun pli pov donn li diri basmati ki li ti kasiet dan enn po anterkwit ki ti anpandan lor so lili. Samem ti so trezor. Souvan, olie dormi, li ti fixe so lizie lor so po diri basmati e li ti fer toutsort kalite rev.

"Mo po ranpli. Si enn zour ena lafaminn, mo pou kapav vann sa diri la ar bann risar e mo pou gagn boukou larzan. Ar larzan la mo pou aste enn bouk ek enn kabri. Ler zot krwaze, mo pou gagn boukou ti kabri. Mo

pou vann tou mo kabri. Ar kas lavant mo pou aste detrwa vas ki pou donn mwa toro ek zenis. Ler mo vann zot mo pou aste seval ek ziman. Ziman pou donn mwa boukou ti poulen ek poulis. Ler mo vann zot mo pou gagn enn fortinn ki mo pou servi pou konstrir enn vila. Lerla pli gran risar dan vilaz pou vinn donn mwa dahej pou mo marye ar so tifi. Mo fam lerla pou gagn enn garson ki pou kontan zve ar mwa. Kan garson la trouv mwa li pou kit godi so mama pou vinn fer gate ar mwa, fer kem-kem mo seval, mont kadadak.

Si zame so mama pa pe okip li kouma bizen e li kapav gagn dimal, mo pou angel so mama. "Eta fam, to pa trouve sa zanfan la kapav gagn dimal. Si ariv li kiksoz, mo kas to lagel."

Si li pa pran kont, mo pou fou li enn kotpie dan so deryer, koumsa..."

Anmemtan li ti avoy so lipie anler ar lafors. So lipie ti pik penalti ar po diri ki ti pe anpandan lor so lili. Po ti eklate e diri ti fane partou. Enn larme zwazo ti anvole, rantre e ti balye tou prop.

3. ZISTWAR LION EK SIGOGN

Ler Lion ti pe manze, enn lezo ti tas dan so lagorz. Li ti pe soufer douler atos. Enn sigogn ki ti pe rod manze, ti trouv li e ti bien sagren li.

- Ki pe ariv ou mo bourzwa?

- Pa koze matlo. Enn lezo finn tas dan mo lagorz.

- Mo kapav tir li ar mo long labek me mo per ki ler mo met mo latet dan ou lagel, ou ferm ou lamaswar e sot mo likou.

- Pa per sa matlo. Mo pa pou fer sa ar mo sover!

Sigogn ti enn gran malen. Pou evit problem li ti servi enn baton pou kal lamaswar Lion ki pa ti pou kapav ferm so lagel. Lerla li ti plonz so latet dan lagel Lion e ar so long labek li ti dekal lezo la e ti tir li. Par prekosion li ti deklase tansion Lion ti anvi manz laser sigogn.

Lion ki ti ankor gagn lagorz fermal pa ti fer nanye brit.

Detrwa mwa pli tar, enn zour Sigogn ti trouv Lion pe devor enn bouk. Sigogn ti anvi teste li.

- Rapel servis mo ti rann ou

Kan ou ti'ena enn gro boubou.

Aster ki ou nepli dan douk,

Eski ou pou partaz ou bouk?

Lion ti reponn li:

- Mwa mo zis manz laviann segnan!

Pa fer mwa perdi mo letan!

Dir merci to ankor vivan!

Aster to pou gout mo ledan!

Sigogn ti servi so lezel e lor vites li ti fonn.

- Samem apel nimakarram!

Li pa ena ditou sharram.

Li bliye vit seki yerswar

Ti tir li dan nik marenwar.

4. ALA KI ARIV TORTI BAVAR

Enn fwa dan enn pei, ti ena enn lerwa ki ti extra bavar e personn dan so lantouraz pa ti kapav met enn virgil. Li ti monopoliz konversasion. So konseye ki ti apel Bouda, ti fer tou pou sanz so manier me danvid.

Sa lepok la mem, ti ena enn torti ki ti pe viv dan bor Gran Basen dan Montagn Imalaya. De kanar sovaz ki ti vinn rod manze laba ti fini par vinn kamarad ar li. Kan zot ti vinn veritab torsenn kole, zot ti koumans koz lor zot prop gawn e zot ti rod amenn zot nouvo kamarad laba.

- Kamarad Torti nou anvi envit twa pou vizit nou pei ki apel Lakav Lor, lor Montagn Splendid, lot kote Imalaya. Enn pei merveye! To pou aksepte nou envitasion?

- Be kouma pou fer pou al laba?

- Nou pou kapav amenn twa akondision ki to konn bous to labous.

- Rayto! Amenn mwa.

- Ekout nou bien. Mord sa baton la omilie. Nou, nou pou trap sakenn enn kote baton la e nou pou sarye twa ziska nou ariv dan nou pei extra.

Ler zot ti ariv lor sato lerwa dimoun ti pe kriye.

- Eh, get lao, enn torti ki pe aprann anvole!

Olie ferm so labous, torti ti anvi zour zot. Kouma li ti ouver so labous li ti sape, tonbe, al kraz lor pavaz.

Lerwa ek so konseye ti vinn rann enn kont. Tou bann kourtizan ti antour zot. Lerwa ti dimann so konseye explik li kifer enn zafer koumsa kapav arive. Konseye ti fini realize ki sa ti enn bon lokazion pou donn lerwa enn bon lesou.

- De kanar sovaz ti dir torti bavar mord enn baton omilie e zot de ti pou trap enn bout sakenn. Zot ti dir li fer bien atansion. Ariv seki ariv, li pa ti gagn drwa koze parski si li ti pou ouver so labous, li ti pou sape, tonbe e li pa ti pou sorti la vivan.

Ler zot ti lao dan lezer, torti ki ti enn move bavar pa ti kapav bous so labous. Rezilta li ti finn sape, tonbe, al kraz lor pavaz.

Ou trouve Mazeste souvan li meyer bous nou labous, ekoute. Ala ki ariv bann ki, ale-vini, zot yap-yap-yap-yap-yap-yap kourmadir garni koze finn fware.

Depi sa zour la lerwa ti sanz so manier parski li pa ti ole fini kouma torti bavar.

5. KADO NAAGDEV

Enn fwa ti ena enn fermie ki ti pe travay dir me rannman dan so laferm ti bien fay. Enn zour kan ti pe fer bien so, li ti al kas enn poz anba enn pie. Souden li ti trouv enn serpan sorti dan enn nik fourmi pre kot li. Li ti panse:

- Alerman limem naagdev ki vey mo karo. Kouma mo pa ti kone, zame mo pa finn fer so servis. Aster mo konpran kifer rannman dan mo karo bien-bien meg. Bien bizen koriz mo erer e fer servis naagdev toutswit. Deswit li ti al sers enn bol dile pou donn naagdev, gardien so karo.

- O Gardien mo karo, pardonn mwa. Mo pa ti kone ki ou ti pe viv isi e mo pa finn fer seki mo devwar ti dir mwa fer.

Li ti poz bol dile la e li ti retourn kot li. Lelandime ler li ti retourn dan karo, bol dile ti vid e dan plas dile ti ena enn pies annor. Depi sa zour la, toulezour mem zafer ti pe arive. Li ti donn dile; naagdev ti donn li enn pies annor.

Enn zour fermie la ti bien bizen al okip enn zafer anvil ki ti ase lwen e li ti dimann so garson okip bol dile. Kouma so papa ti dir li, li ti poz bol dile la kot nik fourmi e lelandime li ti gagn enn sok. Dan plas dile ti ena enn pies annor. Tilom ti koumans fer lespri travay. Ala seki li ti pe panse:

- Sirman sa nik fourmi la ranpli ar pies annor. Si mo touy serpan la, tou bann pies annor pou vinn pou mwa. Lelandime kouma naagdev ti lev latet, garson la ti flank li enn kout matrak lor so latet. Pa sa ki ti pou fini naagdev. Ankoler naagdev ti mord grengale la ki ti tom sek.

De zour pli tar so papa ti retourne e li ti aprann move nouvel. Apre servisdemor, li ti retourn kot nik fourmi ar so bol dile. Li ti loue naagdev ki ti tarde pou paret. Apre enn bon bout letan naagdev so latet ti paret. Zis so latet.

- Se pa lamour ki amenn twa isi; se lentere personel; se laswaf lor; gourmandiz lor. To telman kontan lor ki to finn mem bliye lamor to garson ki finn mor parski li ti enn enbesil. Me twa, kouma to kapav bliye lamor enn zanfou?

Nou lamitie finn mor. Pran sa perl la ki pou fer twa rapel to erer ziska to mor. Mo pale retrouv twa isi!

Namaste!

Fermie ti pran perl la, ti retourn so lakaz. Pov enbesil la! Olie li ti realiz so erer, li ti modi so garson. Fasil met tor lor lezot. Pa mwa sa, li sa!

[RETOURN KONTENI/BACK TO CONTENTS](#)

BWADEBENN

ZISTWAR W. EK J. GRIMM RERAKONTE PAR DEV VIRAHSAWMI

Larenn Xhosa ti donn nesans enn zoli baba kouler dibwa ebenn. Mama ek papa ti fier bote zot tibaba. Li ti kouma enn stati taye dan dibwa ebenn par pli gran artis dan zot pei. So seve krepri ti kouma sevelir Anjeladevis. Lepep ti anadmiration divan bote zot prenses. Ti apel li Prentes Bwadebenn.

Tifi la ti pe grandi bien antoure ar lamour so paran ek afeksion so pep. Kan li ti gagn wit an, so mama ti mor e mem lane so papa ti remarye. Nouvo larenn ti enn dimoun ki ti konn zis limem e amizir Prentes

Bwadebenn ti pe grandi, so bote fizik, so entelizans ek so bonker ti enpresionn tou dimoun. Larenn so zalouzi ti pe touf li. Toulezour li ti dimann so laglas mazik:

Laglas, laglas mo gran konplis
Pa momem pli zoli aktris?

Laglas ti reponn:

Tomem larenn ki pli zoli
E kouma twa napeyna de.
Me fer atansion mazeste,
Tipti kapav vinn pli zoli.

Amizir letan ti pe pase, Prensés Bwadebenn so bote ti pe vinn proverbial. Enn swar Larenn ti al dimann so laglas:

Laglas, laglas mo gran konplis
Pa momem pli zoli aktris?

Laglas ti anbarase.

Tomem larenn ki pli zoli
E kouma twa napeyna de.
Prensés Bwadebenn pa larenn
Me so bote napeyna renn
E kouma li napeyna de.

Larenn ti araze; aswar li pa ti kapav dormi; kosmar ti may ar kosmar dan so somey. Boner lelandime gramaten li ti al divan so laglas ar so figir boufi ek sever. Ler li get seki li ti trouve, li pa ti gagn kouraz poz kestion. Pli tar li ti fer apel so serviter fidel ki li ti abitie proteze ek soutire.

– Ekout mwa bien. To bizen rann mwa enn gran servis. Pou ena bel rekonpans. Prensés Bwadebenn bizen mor. Li pe met sekirite leta andanze. Lerwa finn dimann mwa dimann twa fer sa.

– Kont lor mwa Mazeste.

Kan li ti tipti, souvan serviter la ti abitie amenn Prensés Bwadebenn promne dan lafore e kouma sezon fler ti arive, li ti reysi persiad prenses la pou akonpagn li dan lafore pou admir bote lanatir. Ler zot ti ariv dan leker lafore, li ti trap prenses la, tir so kouto pou touy li.

– Ki ou pe fer mo bon misie?

– Mo finn gagn lord pou touy ou.

– Si koumsa, pa pik mwa dan ledò. Get mwa dan mo lizie ler ou fons ou kouto dan mo leker.

Ler serviter larenn ti get so zoli lizie anlarm, li pa ti kapav kontinie so krim.

– Prensés, sove. Pa retourn dan sato.

Pou anbet lizie larenn li ti touy enn koson e ti al donn larenn so leker. Prensés Bwadebenn pa ti kone kot pou ale, ki pou fer. Li ti zis mars drwat divan li. Ver sis er tanto, li ti ariv kot enn ti kabann lapay kot set pigme ti reste. Li ti pous laport, rantre. Andan ti ena, omilie, enn latab ek set sez e toutotour ti ena set ti lili kolezien. Li ti telman fatige ki li ti zis zet so lekor lor premie lili e li ti plonze dan enn somey profon. Pli tar ler bann pigme ti retourne, zot ti gagn sok. Zame dan zot lavi zot ti trouv enn osi zoli mamzel. Pou pa deranz zot envite envolonter, zot ti sorti pou al dormi deor. Lelandime, kouma kok ti kas somey ar so koukouroukouk sonor, enn bote dibwa ebenn ti pe dibout dan ankadreman laport. Okenn artis pa ti pou kapav kre enn portre koumsa.

– Pardonn mwa bann misie. Akoz mwa zot finn oblize dormi deor.

Pigme ki ti mwens timid ti reponn, “Peyna problem, mamzel.” Prensés Bwadebenn ti dir zot ki pou gagn zot pardon, li ti pou prepar zot dezene. Li ti al fouy dan bife e ti ena tou pou fer enn bon nasta. Ler zot ti pe manze, li ti rakont so zistwar. Bann pigme ti bien sagren li. Zot ti tom dakor lor enn diil: Prensés Bwadebenn ti pou okip zot lakaz ek zot manze e zot, zot ti pou donn li ospitalite ek proteksion.

Laba dan pale, ler larenn ti gagn leker koson, li ti sir ki pa ti ena personn pou bat li dan bote. Lelandime, apre so twalet, li ti al get so laglas.

Laglas, laglas mo gran konplis
Pa momem pli zoli aktris?

Laglas ti reponn:

Tomem larenn ki pli zoli
E kouma twa napeyna de.

Prenses Bwadebenn pa larenn
Me so bote napeyna renn
E kouma li napeyna de
Dan kabann so set frer pigme.

Larenn ti koumans kime ar laraz. Li ti sey plizier plan اساسina me nanye pa ti marse. Li ti panse, "Mo pa kapav fer personn konfians. Mo bizen okip sa nwizans la momem."

Li ti degize an marsan fri tropikal. Dan so panie ti ena boukou zoli fri pome, jite ek kolore ki fit lapeti. Li ti al ver kabann pigme e ler li ti ariv laba, li ti tap lafnet parski Prenses Bwadebenn ti pe swiv konsey set pigme e zame li ti pou ouver laport. Ler Prenses Bwadebenn ti ouver lafnet, larenn so zalouzi ti manke trangle li telman sa mamzel divan so lizie ti zoli. Larenn ti tir enn grap leksi pome rouz disan. "Aste leksi enn pov malere ki pa ena manze dan so lakaz pou nouru so zanfana." Kouma set pigme ti konsey li pa manz nanye ki etranze donn li parski ti deza ena enn foser ki ti donn li enn zamalak anpwazone. Erezman pwazon la pa ti mortel. "Non, mersi madam", li ti dir marsan fri la. "Ou kwar mo mesanste? Gete! Mo manz enn leksi divan ou." Li ti manz enn leksi divan Prenses Bwadebenn; lerla li ti kas enn pou donn Prenses Bwadebenn. Prenses la nepli ti kone ki li ti bizen fer. Li pa ti ole ofans madam la, pas pou enn malelve. Akontreker li ti plis leksi la e ti mord enn bout laser blan-vanienn mou, dou ek parfime. Toutswit li ti tom sek. Larenn ti kit li anplan dan enn riye makab ki ti fer bann zaimo dan lafore tranble. Ler bann pigme ti retourne, zot ti trouv zot prenses anba lor sali; so lekor ti red me li pa ti fre. Li ti tied. Lelandime 'si ti parey. Li ti kouma dimoun mor me so lekor ti res tied. Leker lour, zot ti ranz enn serkey anver e zot ti met li ladan lor enn matla petal fler. Atourderol, enn pigme ti res akote li.

Apart set pigme, tou dimoun ti bliye Prenses Bwadebenn. Enn zour enn prens sorti dan enn lot pei ti pe pas par la e kiksoz dan kabann la ti atir li. Ler li ti tap laport, enn pigme ti vinn ouver laport. So lizie ti rouz ar sagren. Prens la ti dimann li ki ti finn ariv li ki ti pe fer li plore. Li ti rakont li zistwar Prenses Bwadebenn. Prens la ti enterese parski so marenn-fe ti dir li ki enn zour li ti pou zwenn enn bote prenses nwar kouma dibwa ebenn ar sevelir kouma Anjeladevis dan enn bwat anver. Si li ti pou poz enn badou lor so fron, prenses la ti pou sorti dan enn somey profon kot enn lespri jabolik ti plonz li. San atann, li ti dimann permission pou ouver serkey anver me pigme la ti dir li ki bizen atann sis lezot pigme revini. Prens la ti asiz akote prenses anveyez avek so nouvo kamwad, anadorasion divan bote anzelik Prenses Bwadebenn. Aswar, ler bann lezot pigme ti retourn lakaz, setiem pigme ti dir zot tou seki ti pase. Zot ti dibout otour serkey anver e ti ed lev so kouverk. Prens la ti bese e kouma so lalev ti tous fron Prenses Bwadebenn, so lizie ti ouver. Li ti mirmire, "Kot mo ete?" Prens la ti rakont so zistwar e lerla ansam zot ti al dan pei papa prens la.

Ler zot ti ariv laba, lerwa sa pei la ti fer enn gran maryaz so garson ar Prenses Bwadebenn. Apre maryaz, li ti anonse ki li ti pou abdike pou ki so belfi ek so garson pran direksion pei.

Sa zour la larenn jabolik ti al divan so laglas:

Laglas, laglas mo gran konplis
Pa momem pli zoli aktris?

Laglas ti reponn:

Wi, tomem pli zoli aktris
Me mo bien tris, mo bien-bien tris
Larenn Bwadebenn pli zoli
Ki tou larenn dan tou pei.

Enn laraz ti chombo larenn la par lagorz; li ti koumans kime ziska li ti tom anba dan so prop labav e li ti gagn palpitasion; so lekor ti koumans sakouye-tranble ziska ki so lavi ti ale.

Enn poet enpe fou-fou enn zour ti ekrir enn sante lor bote Bwadebenn:

Enn Prenses Bwadebenn lor enn tron kler-de-linn,
Sevelir Afriken, sari laswa-de-sinn
Pe nouru lamour ar roulman lapo kabri
Anvlop nou nam ar sawal nouvo melodi.

Bann zwazo Samarel dan lesiel set kouler
Finn aprann mem sante; bann pwason dan lamer,

Tou bann pie lor montagn anker pe sant ansam.
Nouvo poem kram-kram aster pe donn lagam.

[RETOURN KONTENI/BACK TO CONTENTS](#)

MINIMITIFIFI

(Tizistwar mazik enspire par Hans Christian Andersen)

RAKONTE PAR

Dev Virahsawmy

Enn fwa dan pei Moris, ti ena enn madam ki ti ole gagn enn mini-tibaba pou li tousel. Kouma li pa ti kone ki ti bizen fer, li ti al rann vizit enn sorsier ki ti ena boukou experyans. Li ti dimann li ki li ti bizen fer pou gagn enn mini-tibaba pou li tousel.

"Ed mwa madam. Mo anv i enn tibaba koumsa. Ki bizen fer?"

"Fasil sa," sorsier la dir li. "Pran sa lagren may la - pa may ordiner sa; pa may ki pous dan karo; pa may ki poul manze. Sa enn lagren may mazik sa. Nek plant li dan enn po-fler e madam, mo sir ou pou trouv mirak.

"Mersi, mersi. Bondie beni ou."

Li ti donn sorsier la enn pies anlor. Kouma li ti ariv kot li, li ti plant lagren may mazik dan enn po-fler. Pa ti ena pou atann tro lontan. Enn fler ti sorti dan later. Li ti kouma enn lis roz ar reyir somone me ki ti ankor ferme kouma enn bouton fler.

"Ala to zoli, mo fler," li ti dir avan li ti anbras lis roz-somone. Kouma li ti fer sa, fler la ti ouver ar fraka.

Samem ki ti pli zoli fler ki ti ouver so lizie lor later Moris. Dan fon fler la, ki ti kouma korne gramofonn lepok lontan, enn minimini bote tipti tifi, ti pe asize ar boukou talan, gras ek elegans, vadire enn fe anminiatir. So oter pa ti depas de santimet. Akoz sa, madam la ti apel li Minimitififi.

Enn gro lakok pistas, verni ek dekore, ti vinn so lili. So matla ti fer ar petal tou kouler e so moultou ti enn petal roz rous. Dan so lili dou ek parfime li ti pas lanwit. Pandan lazourne li ti pe zwe lor latab. So mama ti met enn gran lasiet dilo omilie latab la. Toutotour lasiet la ti ena bann fler; zot tiz ti al ziska sant lasiet la. Lor dilo la enn petal lotis roz ti pe flote. Minimitififi ti asiz lor petal e ar de pwal sat li ti rame - al divan, al deryer, al agos, al adrwat. Ala zoli pou gete! Parfwa li ti sant enn extra sante dan enn lavwa dimiel-manteg. Enn swar ler li ti pe dormi dan so zoli lili, enn krapo ti sot-sote rant dan lakaz par enn vit kase dan lafnet. Krapo la ti paret kouma enn mons ler li ti sote, mont lor latab kot Minimitififi ti pe dormi anba so moultou petal roz rous.

"Tahe! Sa enn mari fam pou mo garson", krapo la ti dir. Li ti souk lili lakok pistas ek tifi ladan, sot par lafnet, al direk dan zarden. Dan fon zarden ti ena enn ti larivier e dan bor larivier la ti ena marekaz.

Labamem krapo la ek so garson ti pe viv. Garson la pa ti zoli ditou. Ena mem dir li ti pli vilen ki so mama.

"Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!" li ti ale mem. Ler prezant li tifi, ki li dir? "Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!"

So mama ti dimann li si li kontan. Ki li ti reponn?

- "Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!"

- "Aret fer tapaz, to pou kas so somey."

Li ti reponn, "Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!" So mama dir li, "Fer atansion! Fasil li sove. Li leze kouma dive ti poul. Ala ki nou fer. Nou met li lor enn fey lotis dan enn basen omilie larivier. Li pou kwar li lor enn lil. Pa bliye, li zis enn tipti-tipti ti bout piti. Letan li lor so lil-fey, nou nou al anba dan fon labou, pou ranz zot lakaz. To kontan?"

- "Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!"

- "To pa kapav koz enn lot koze?"

- "Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!"

Dan larivier la ti ena bann landrwa kot dilo ti kalm kouma dan enn basen e laba bann fler lotis ti pouse ar lapeti. Pli lwen posib ar bor larivier ti ena enn fey extra larz. Lor sa fey la zot ti plas lili Minimitififi. Boner gramaten ler so somey kase, pov tipti-tipti ti bout piti realize kot li ti ete. So plore ti fer lesiel mouye. Li ti maye lor enn lil omilie enn losean. Kouma li ti pou retourn ater?

Letansa, dan profond labou, Mama-Krapo ti pe aranz lasam nouvo-marye ar lerb ek fler akwatik. Kan louvraz la ti termine, li ti remont alasirfas ansam ar so garson e al kot lil-fey tipti-tipti ti bout piti pou transport so lili, amenn li dan lasam nipsial. Mama-Krapo ti fer enn reverans e ti dir for-for, "Mo prezant ou

mo garson. Ou ek li, mo kone, pou viv ere dan zot lasam dan deeper labou. Li ti dimann so garson dir kiksoz zanti ar so fitir madam-marye. Ki ou kwar li ti dir? Me wi, "Kroooooak! Kroooooak! Kroooooak!" Zot ti pran lili Minimitififi, zot ti ale. Tousel lor so lil-fey, nou pov titifi dan pens pa ti kapav aret plore. Viv dan lakaz vilen krapo ek so garson? Ah non! Prefer mor! Enn trale ti pwason anba fey lotis ti tann tou. Zot ti tir zot latet andeor dilo pou gete ar zot prop lizie. Zot leker ti sere ler zot trouv enn bote tifi pe plor so maler. Zot ti desid pou ed li. Anba dilo zot ronz tiz ki ti pe tini fey la e bien vit lil-fey ti perdi so lank ek amar. Kouran ti sarye fey la lwen, bien lwen kot zame krapo ti pou kapav zwenn nou zoli ti fifi.

So rado lil-fey ti kontinie desann e lao lor pie, de kote, bann zwazo ti pe sante,

"Get kouma li zoli-zoli

Get kouma li zoli

Minimitififi

Li zoli-zoli."

Lil-fey ti flote-glise ziska ki li ti ariv dan enn lot pei.

Enn zoli papiyon blan ti tourn-tourne otour li e finalman li ti vinn poz lor so rado. So latet ti'nn fini gate ar bote Minimitififi. Aster tififi ti erez. Krapo ti bien-bien lwen. Otour li ti ena nek seki zoli-zoli; lesiel ble san tas; soley get so figir anlor dan dilo dore. Li ti tir so shal dan so likou, ti atas enn bout ar papiyon e lot bout ar lil-fey. Pa bizen dir, aster so vites ti dis fwa plis.

Zis lera enn rinosekos kokotie ti plonz direk lor li, ti may li ar so lapat, ti anvole, ti al lor enn pie koko. Nou pov ti fifi ti pe tranble kouma enn fey. Anplis ler li ti pans so kopen papiyon, so leker ti fermal. Me rinosekos kokotie ti movi ar li. Li ti poz Minimitififi dan kre enn brans koko, ti donn li nektar fler koko pou bwar e ti dir li ki li pa ti mal malgre ki li pa ti enn rinosekos kokotie.

Nouvel ti sirkile bien vit. Deminitkat tou bann rinosekos kokotie lor sa pie la ti rasanble e palab ti koumanse. Li vilen, li ena zis de lapat; gete, li pa ena lantenn; get so leren kouma meg. Chi! Li kouma enn imitasion dimoun; bien vilen, malang! Anverite zot zalou ti pe fermal. Lemesan rinosekos kokotie ki ti kidnap li ti trouv li zoli okoumansman me kan tou so bann ti trouv li mari rann li ti sayde ar zot. "Wek! To kapav tire depi isi!" Detrwa bebet ti sarye li al poz li anba lor enn margerit.

Minimitififi ti kwar ki bann rinosekos kokotie ti ena rezon, ki li ti pli vilen ki vilen. Li ti koumans plore.

Poutan so bote rar pa ti ena so segon. Zenn petal roz frengan ti zalou so freser ek bote.

Pandan plizier mwa li ti viv dan lafore, tousel. Ar lerb tann li ti trikot enn amak ki li ti enstale anba enn larz fey antiryom ki ti pou protez li kont lapli. Parfwa li ti manz dimiel ki li ti konn ramase; parfwa li ti manz polenn. Kan li ti swaf li ti bwar laroze ki aswar ti depoze lor fey. Me kan liver ti vini li ti koumans konn boukou difikilte. Lapli finn ti pe tonbe, ti rant partou; divan ti soufle, balye fey antiryom, ale. Freser ti dir mwa ki la. Li ti sey anvlop so lekor ar fey sek me abba, partou ti tranpe. Li ti tranble, tranble mem. Malgre so lapenn li ti kontinie marse pou sof so lekor. Enn zour li ti ariv dan bor lafore e divan li ti ena enn karo kann kot lakoup ti fek fer. Bann siko ti kouma enn larme lans, latet leve pou touye. Li ti pran kouraz, kontinie marse. Li ti marse, marse, marse ziska li ti ariv divan laport Lera-karo. So lakaz ti anba siko. Minimitififi ti tap laport. Madam Lera-karo ti ouver. Minimitififi ti dimann enpe manze. Li ti feb ek fatigue.

"Mo pov ti fifi! Vinn ar mwa dan lakwizinn. Nou manz enn repa so ansam."

Madam Lera-karo ti ena bon santiman e prezans Minimitififi ti plen so leker ar boner. Akoz samem li ti dir li ki li ti kapav res kot li otan letan ki li ti anvi. "Me anretour to okip mo lakaz e to rakont mwa zistwar. Mo kontan ekout zistwar." Minimitififi ti dakor net ar sa propozision la. Pandan enn bon bout letan zot ti viv ere ansam.

"Taler nou pou resevwar enn viziter", Madam Lera-karo ti dir. "Mo vwazen vinn rann mwa vizit enn fwa par semenn. Li pli epe ki mwa. Li ena enn gran lakaz e li met enn gran manto velour nwar. Kifer to pa marye ar li? To pou dan bien. Sel zafer, li pa zoli e to pou bizen rakont boukou zistwar, seki plis extra."

Minimitififi pa ti enterese pou marye ar Papa Tang mem li ti extra ris. Madam Lera-karo ti osi dir li ki Papa Tang ti bien kiltive me li pa ti kapav apresie soley ek zoli fler. Li ti abitie viv dan nwar. Pandan so vizit Minimitififi ti bizen sant plizier sante pou fer li plezir. Li ti sant Larivier Tanie (version Rozme Nelsonn), Laklos sizer finn sone ek Tikou tikou touy loulou. Papa Tang ti tom amoure ar so zoli lavwa dimiel-manteg. Me li ti pridan e zame li ti les konn so profon.

Li ti fek terminn enn tinel ant so lakaz ek lakaz Madam Lera-karo e li ti dir zot pa ezite itiliz sa fasilite la. Li ti osi dir zot pa per enn zwazo ki ti pe dormi dan pasaz la. Li pa ti blese. Li zis ti pe dormi. Aster pa kone! Kikfwa li ti'nn fini mor. Freser ti finn kikfwa touy li e pa kone kouma, li ti finn tom dan tinel. Drol!

Papa Tang ti tini dan so labous enn bout dibwa ki ti alime kouma enn tors e li ti mars divan-divan pou gid so de envite. Bien vit zot ti ariv kot zwazo alonze. Papa Tang ar so labous pwent ti pers enn trou dan plafon tinel la pou les lalimier natirel rantre. La, alonze lor later ti ena enn zoli ironde; so lezel ti kole kont so lekor; so latet ek lapat ti ramase dan so plim. Sirman freser ti finn touy li. Minimitififi so leker ti bien tris. Li ti rapel kimanier enn trale ti zwazo ti egey lavi ar zot lamizik lete. Papa Tang ar so ti lapat ti pous lekor ironde la dan kwen e li ti dir:

- "Sannla so lamizik finn tengn net. Desten bet! Enn lavi sa? Nek chweet! Chweet! de kou e lera fonndos. Kouma freser vini zwazo kaykoun."

- "Ou ena rezon. Tou dimoun dir bel-bel koze lor zwazo. Zot zoli; zot sant bien. Me enn ti labriz liver ase pou tengn zot dife." Madam Lera-karo ti dir.

Minimitififi pa ti dir nanye. Ler li ti tousel deryer, li ti avans plim ki ti lor latet zwazo e li ti anbras so lizie ferme. "Kikfwa tomemsa ki ti sant pou mwa avan liver vini. To ti konsol mo leker tris zoli zwazo Montagn Samarel, later set kouler."

Papa Tang ki ti kontan viv dan nwar ti bous trou dan plafon tinel e ti eskort Madam ek Mamzel ziska zot lakaz. Aswar Minimitififi pa ti pe kapav dormi e li ti leve, tres enn kamni ar fey vakwa e li ti al poz li lor ironde la. Otour zwazo la li ti met koton sek ki ti stoke dan lakaz Mama Lera-karo. "Sa pou sof twa, mo zoli zwazo. Salam e mersi. To lamizik ti plen mo leker ar lazwa. Minimitififi lera ti poz so latet lor lestoma zwazo la. Li gagn sok. Li ti ankor vivan. So leker ti pe bate. Ti bizen sof so lekor. Kouma pou fer? Li fons-fons koton sek anba zwazo e lor vites li ti al dan so lasam, pran so moulton ki ti fer ar fey lamant, vinn kouver latet zwazo la. Touleswar li ti al okip zwazo ki ti pe lit kont lamor.

Enn swar zwazo la ti dir li, "Mersi, mersi tififi. To finn bien okip mwa. Biento mo pou kapav re-anvole."

"Atann freser ale avan", Minimitififi ti dir li. Tififi ti okip li kouma dwatet. Zwazo ti pe revinn gayar e li ti rakonte kouma li ti bles so lezel e akoz sa li pa ti kapav swiv so bann kamarad ki ti al rod soley dan lenor. Li rapel kouma li ti pe santi febles trap li ziska ... "Si pa ti ena twa mo ti pou fini."

Ironde la ti reouver trou dan plafon tinel e lalimier soley dou ti bengn zot. "Finn ler pou mo ale. Move tan finn pase. Kifer to pa vinn ar mwa? To asiz lor mo ledo, mo amenn twa to lakaz."

- "Non, mo pa kapav kit Madam Lera-karo koumsa. Li pou tro tris."

- "Salam, salam mo zoli tififi. Mersi pou tou."

Kouma enn fles li ti fonn atraver trou lalimier. Minimitififi ti get li disparet dan soley ar larm dan so lizie. Tififi ti dan tourman. Li pa ti gagn drwa viv dan lizour. Dan karo siko, nouvo repous ti fer karo vinn enn lafore zean pou enn kreatir pa ti pli ot ki de santimet.

Madam Lera-karo ti dir li, "Koumans prepar to trouso parski zour to maryaz ar Papa Tang pe aproz."

Minimitififi ti bizen travay dir-dir-dir pou konplet tou preparasion maryaz. Me so leker pa ti dan maryaz. Parfwa li ti sorti deor e ti get lao. Ler divan ti balans bann fey kann, li ti trouv lesiel ble splandid. Dezir pou viv dan lalimier lizour ti pe vinn plizanpli for. Souvan-souvan li ti swete ki so ironde retourne pou liber li. Abba.

Trouso ti fini pare. "Dan kat semenn nou pe selebre to maryaz," Madam Lera-karo ti dir li.

- "Mo pa anv marye ar Papa Tang", li ti plore, koze.

- "Aret fer zanfan! Dir mersi Bondie enn dimoun ris pe ramas twa. To pa pou mank nanye."

Zour maryaz ti arive. Papa Tang ti vinn sers Minimitififi pou amenn li dan trou profon. Li sorti deor pou get soley enn dernie fwa. "Adie soley, adie lekleraz natirel, adie lenerzi lavi." Zis lera li ti tann enn sante kler "chweet, chweet". Li ti get lao. Ki li ti trouve? So ironde ti revini. Minimitififi ti rakont li so maler.

- "Degaze, degaze mont lor mo ledo. Mo amenn twa dan pei later set kouler kot soley zame al kasiet."

Ti enn bien long vwayaz. Zot travers pei bilenbi, ariv pei mang, lera pei leksi ek longann. La ti ena enn sato ki ti apel Tamjahal. Enn trale zwazo kalite lor kouler ti ranz zot lakaz lor twatir sato la. "Mo lakaz li isi; mo zanfan pe atann mwa. Get sa zarden anba la. Swazir to fler e mo al depoz twa."

Minimitififi ti trouv enn fler zean kouler blan dan enn kwen abandone zarden la kot kapav viv trankil.

Ironde ti al depoz li lor enn petal sa fler la. Ala zoli sirpriz! Enn ti prens rafine kouma enn stati jaman ti la divan li. Lor so latet ti ena enn kouronn anlor e so de lezel ti briyan dan lalimier. Li ti mem oter ki

Miniminitififi. Limem ti anzgarjen sa fler la. Dan sak fler lor sa pie la ti ena enn personaz parey me dan fler Miniminitififi, prens la limem ti king.

"Eh, to'nn trouve kouma li zoli?" Miniminitififi dir so irondel. Dan koumansman ti prens la ti per zwazo la ki ti kouma enn zean me ler so lizie tap lor Miniminitififi so lespri ti sanze. Lamour senser ti chombo li. Li ti dimann li vinn so madam e Miniminitififi toutswit ti dir wi.

Lerla dan sak fler dan sa gran zarden la enn fe-fler ti sorti pou sant lamour ant de leker ki ti finn dekouver lamour vre ki dir bizen partaze e bliye lespri plen pos. Ansam zot ti ranz enn extra kado maryaz: enn per lezel transparan, briyan ek teknikolor. Kouma mazik zot ti gref de lezel la lor zepol Miniminitififi ki ti koumans anvole pou vazit tou bann fler.

Ti Prens lerla dir so bieneme. "Koko, to enn lot aster. To nepli mini, mini, ti fifi me Prensese Mala, enn saple lapriyer." Enn gran boner ti anvlop zot tou.

Lao, dan lesiel ble, irondel ti sant so sante favori,

"Salam, salam Prensese Mala,

Nou kontan twa zoli prenses."

Bann pie, zwazo, papiyon ek fler ti aprann sante la e zot ti kontinie sante pandan ki irondel ti kit Samarel pou al Rozil. Lor rebor lafnet enn profeser dan Rozil li ti poze pou rakont zistwar Prensese Mala parski li ti kone ki profeser la pa ti pou bliye rakont sa so bann zelev. Akoz samem zistwar la pe kontinie vwayaze, zenerasion apre zenerasion.

[RETOURN KONTENI/BACK TO CONTENTS](#)

ZISTWAR WILHELM EK JACOB GRIMM

rerakonte par Dev Virahsawmy

TEX SOURS: The Project Gutenberg EBook of Grimms' Fairy Tales, by The Brothers Grimm; Translated by Edgar Taylor and Marian Edwardes.

ZWAZO ANLOR

Enn fwa dan enn pei ti ena enn lerwa ki ti ena enn zoli zarden e dan sa zarden la ti ena enn pie pom ki ti raport pom dore. Toulezour ti kont bann pom lor pie e ler zot ti koumans mir ti dekouver ki sak swar enn ti disparet. Sa ti fer lerwa bien ankoler e li ti donn lord so zardinie veye anba pie toutlanwit. Zardinie la ti dimann so pli gran garson fer gardien aswar me ver minwi li ti gagn somey. Gramaten ler so somey ti kase, enn lot pom ti manke. Lerla li ti dimann so deziem garson vey pie la me li 'si ti gagn somey zis minwi e lelandime enn lot pom ti manke. Lerla so trwaziem garson ti dimann so papa pou vey pie la me bonom la ti bien ezite okoumansman parski li ti per ki enn maler ti kapav ariv li. Me pli tar li ti aksepte e ti garson la ti al along anba pie la pou veye. Ler minwi ti sone, li ti tann enn tapaz frotman plim. Enn zwazo anlор ti pe anvole, vini. Ler zwazo la ti pe rod kas pom la ar so lebek, ti garson la ti viz li ar so fles. Me fles la pa ti bles zwazo la. Zis enn plim dan so lake ti tonbe. Zwazo la ti anvole, ale. Konsey lerwa ti zwenn lelandime pou etidie sitiasion la. Tou dimoun ti dakor ki sa plim la ti ena plis valer ki tou fortinn dan rwayom. Me lerwa ti deklare, "Pou mwa, enn plim pa ase. Mo bizen zwazo la net."

Pli gran garson zardinie la ti gagn lord pou al sers zwazo la. Tou dimoun ti panse ki sa ti enn travay facil. Apre ki li ti finn mars enn ti distans li ti ariv dan bor enn danbwa e la li ti trouv enn renar pe asize. Li ti pran so lark ek fles pou touy li. Renar ti dir li, "Pa touy mwa. Ou pou bizen mwa. Mo kone ki ou bizen. Ou pe rod zwazo anlор pa vre? Kontinie ou sime ziska prosen vilaz e laba ou pou trouv de oberz enn vizavi lot. Enn bien zoli, extra bon ek konfortab. Pa rant ladan. Al dan seki malang-malang la. Pa get so vilen." Me lom la ti panse, "Ki sa bourrbak la kone lor la?" Li ti viz renar la ar so fles. Li ti rat so kou. Renar la ti dres so lake e lor vites li ti fonn dan bwa. Garson la ti kontinie so sime e ler soley ti pe al kouse li ti ariv dan vilaz kot ti ena de oberz enn vizavi lot. Dan enn, dimoun ti pe sante, danse ek amize; lotla ti paret bien malang ek mizer. "Fode mo enn veritab gopia", li ti panse, "pou kit enn plas delis ek delix pou al pas lanwit dan enn maray." Alor li ti rant dan oberz jalsa; li ti manz bon manze; bwar bon diven. E li ti bliye zwazo, pei ek so mision. Boukou letan ti pase e gran garson la pa ti retourne. Papa la ti avoy so deziem garson e mem zafer ti ariv li. Li ti zwenn renar; pa ti ekout bon konsey. E ler li ti ariv dan vilaz la, li ti trouv so gran frer pe maja karro kot lafnet oberz jalsa. Li ti dir so ti frer vinn zwenn li. Ti frer la pa ti kapav reziste tantasion. Li 'si ti rant dan jalsa; ti bliye zwazo, so pei ek so mision.

Ankor boukou letan ti pase. Pli ti frer ti anvi al rod zwazo anlor laba dan lemonn ki li pa ti kone me so papa ti dir non parski li ti bien atase ar li e li ti per ki ariv li enn maler. Finalman li ti sede parski garson la ti malere dan lakaz telman li ti anvi al rod zwazo anlor. Ler li ti ariv dan bor danbwa, li ti zwenn ar renar ki ti donn li bon kosey. Li ti remercie renar e li pa ti sey touy li kouma so de frer ti rod fer. Renar ti dir li, "Asiz lor mo lake e lor vites mo pou transport twa." Alor li ti asiz lor lake renar ki ti koumans galoupe atraver danbwa ek montagn telman vit ki pwal ek seve ti pe ronfle dan divan.

Ler zot ti ariv dan vilaz la, tilom la ti ekout kosey renar e li ti al direk dan oberz malang ek mizer e li ti pas enn lanwit pezib. Boner gramaten, renar ti vinn zwenn li avan li ti koumans so vwayaz e ti dir li, "Al drwat divan twa ziska to ariv kot enn sato. Divan sato pou ena enn detasman solda ki pe dormi ek ronfle dan zot somey; pa pran zot kont; al drwat dan sato; kontinie to sime ziska to ariv kot lasam kot zwazo la ete dan enn kazot anbwa; akote pou ena enn volier anlor; falepa tir zwazo la dan kazot anbwa pou met li dan volier anlor; si to fer sa, bel dezagreman." Lerla renar la ti redres so lake; tilom ti asiz lor li e renar ti fons atraver danbwa ek montagn telman vit ki pwal ek seve ti pe ronfle dan divan.

Kot lantre sato, tou ti parey kouma renar ti dir. Tilom ti rantre e dan lasam kot zwazo ti ete, li ti trouv zwazo la dan enn kazot dibwa. Akote ti ena enn volier anlor ek pre ar volier la ti ena trwa pom ki ti disparet dan zarden lerwa. Li ti fer lespri travay, "Pa kapav fer fos amenn enn zwazo anlor dan enn kazot malang-malang." Alor, li ti ouver kazot, pran zwazo pou met li dan volier anlor. Lerlamem zwazo la ti larg enn kriye sitan for ki somey solda ti kase. San perdi letan zot ti may tilom ek amenn li divan lerwa. Lelandime gramaten tribinal lerwa ti ziz li. Apre ki ti finn ekout tou evidans, tribinal ti rann so verdik:

kondanasionamor. Amwen, amwen! Si li ti donn lerwa enn seval anlor ki ti kapav galoup osi vit ki divan, lerla li ti pou kapav gagn lavi sov. Anplis li ti pou gagn zwazo anlor pou li.

Li ti rebran larout. Li ti tris ek dekouraze kan li ti retrouv so kamarad renar ki ti dir li, "To trouve ki arive kan to pa ekout bon kosey. Me mo pa pou abandonn twa. Mo pou ed twa pou gagn seval anlor si to ekout bien mo kosey. Al drwat divan twa ziska to ariv kot sato kot seval la so lekiri ete. Akote to pou trouv palfrenie pe ronfle. San fer tapaz pran seval la. Tansion twa! Atas so vie lasel ankwir; evit lasel anlor ki akote." Lerla tilom ti asiz lor lake renar e zot ti travers danbwa ek montagn telman vit ki pwal ek seve ti pe ronfle dan divan.

Tou ti al dapre lord. Palfrenie ti pe rofle e so lame ti poze lor lasel anlor. Kan tilom ti get seval anlor li ti sagren parski pou li pa ti kapav met enn vie lasel ankwir lor enn zoli seval anlor. "Bizen donn li the best! Samem so yes!" Ler li ti trap lasel anlor, palfrenie so somey ti kase e li ti koumans irlle. Enn ta solda ti tom lor tilom, ti may li; lelandime ti pas li lakour lerwa ki ti don so santans: kondanasionamor. Me, me, me. Si li ti reysi amenn zoli presnes divan lerwa, so lavi ti pou sov e anplis li ti pou gagn zwazo ek seval anlor kom rekonpans.

Lerla li ti rebran larout dan latristes. Me vie renar ti vinn ver li e ti dir li, "Kifer to pa ekout bon kosey? Si to ti ekout mwa, zwazo ek seval anlor ti pou dan to lame. Ekout mwa bien. Al drwat divan twa e ler labrim leve to pou ariv kot enn sato. Minwi zis presnes la abitie rant dan saldeben. Al ver li e donn li enn badou. Lerla li pou swiv twa. Me fer bien atansion! Falepa to les li al dir orevwar so papa ek so mama." Renar ti dres so lake e zot ti travers danbwa ek montagn telman vit ki pwal ek seve ti pe ronfle dan divan.

Ler zot ti ariv kot sato, tou ti pas kouma renar ti dir. Minwi zis presnes la ti rant dan saldeben e tilom ti donn li enn badou. Deswit li ti aksepté pou sove ar tilom me li ti sipliy li ar gro larm dan lizie pou les li al dir orevwar so paran. Okoumansman li ti refize me kan presnes la ti koumans plore for-for, ti tom lor lipie, tilom li pa ti kapav tini. Li ti sede e ti permet presnes la al dir so paran orevwar. Ler zot ti ariv kot lakaz paran presnes bann santinel ti leve e tilom ti revinn prizonie.

Zot ti amenn li divan lerwa ki ti dir li, "Si to'le gagn mo tifi, to bizen kapav dan wit zour plati sa kolinn ki bar mo gete depi mo lafnet." Kolinn la ti telman gran ki lemonn antie pa ti pou kapav fer li disparet. Tilom ti travay dir pandan set zour me kolinn la ti dir 'mwa ki la'. Renar ti borde e ti dir li, "Al dormi twa; les mo fer louvraz la." Ler li ti leve kolinn ti nayba. Tilom ti dan mangann. Li ti al get lerwa pou dir li ki louvraz prop ti finn fini fer ek ki lerwa ti bizen respekte so promes.

Lerwa ti oblize onor so promes e tilom ti pran sime retour ar so presnes. Lerla renar ti vinn ver li pou dir li, "Nou kapav tap touletrwa: presnes, seval ek zwazo." "Vremem!" tilom ti dir. "Serye net! Me kouma pou fer?"

“Si to ekout mwa bien, ena sime.” Renar ti kontinie. “Kan to al kot lerwa, to dir li, ‘Ala ou prenses.’ Li pou dan lazwa. Lerla to mont lor seval anlor ki zot pou bizen donn twa, to lev lame pou dir salam. To kas pognedme ar prenses andernie. Nek ris li, met li lor seval e fonn atoutvites.

Tou ti al dapre plan. Lerla renar ti dir tilom, “Kan to ariv kot sato kot zwazo la ete, mwa ek prenses nou pou res kot laport. Twa to rant andan lor to seval pou koz ar lerwa. Kan lerwa sir ki seval la foul korek li pou fer amenn zwazo la. Twa to bizen tini anplas e dir ki to bizen get bien si pa ena trikaz. Zot pou bizen donn twa zwazo la pou to gete. Kouma zot fer sa, chom zwazo la e fonn lor vites.”

Tou ti deroul dapre plan. Kot laport prenses ti mont lor seval e zot ti al dan enn lafore. Lerla renar ti dir tilom, “Aster to bizen touy mwa, koup mo latet ek mo lapat.” Tilom ti refiz touy so bienfeter. Renar ti dir li, “Malgre to refiz fer seki mo pe dimann twa, mo pou donn twa de kosey: premie dabor, pa pey okenn kosion pou tir kikenn dan prizon; deziem dabor, zame pa asiz dan bor larivier.” Lerla renar ti ale. Tilom ti reflesi, “Fasil rapel sa de kosey la.”

Lor so seval ar so prenses li ti ariv dan vilaz kot li ti kit so de frer. Ti ena bel garrbarr. Li ti dimann dimoun ki ti pe arive. Zot ti dir li, “Pe pandi de zom.” Ler li ti vinn pli pre li ti dekouver ki sa de zom la ti so de frer ki ti vinn voler. Li ti dimande si ti kapav fer kiksoz pou sov zot lavi. Zot ti dir li ki sel solision se ki kikenn pey enn gro lamann pou aste liberte sa de voler la. San tike, li ti pey domaz ek lentere e donk so de frer ti gagn zot liberte. Ansam zot tou ti pran sime lakaz.

Ler zot ti ariv kot danbwa kot zot ti zwenn renar premie fwa, ti pe fer telman bon ki de frer la ti dir, “Anou kas enn poz dan bor larivier, manze, bwat ek repoze.” Tilom ti aksepte. Li ti bliye kosey renar. Li ti kas enn poz dan bor larivier. So defrer tret ti pas par deryer, pous li dan raven, koken prenses, seval ek zwazo e zot ti al direk kot zot prop lerwa. Zot ti dir li, “Mazeste, grasa nou prop zefor nou finn reysi amenn tousa pou ou.” Ti ena bel tamasa dan pei. Me seval ti refiz manze; zwazo ti refiz sante e prenses pa ti aret plore.

Tilom ti tom dan fon raven; li ti blese me, so sans, larivier pa ti fon. Me kouma lapant ti glisan li pa ti pe kapav remonte. Renar ti revinn ed li. Malgre ki li ti ankoler, renar pa ti kapav abandonn li. Li ti dir li, “Trap mo lake.” Koumsa li ti reysi ramenn li lao. Lerla li ti rakont tilom kouma so de frer ti finn fer plan pou

asasinn li. Lerla tilom ti degize kouma enn mandian e li ti rant dan lakour lerwa. Kouma li ti ariv laba, seval ti rekoumans manze; zwazo ti rekoumans sante e prenses ki aret plore. Li ti al direk kot lerwa pou denons so de frer ki ti gagn pinision ki zot ti merite. Tilom ti marye ar prenses e lerwa ti fer li vinn so prop eritie.

Enn bon bout letan pli tar ler tilom ti pe mars kot danbwa li ti rezwenn renar ki ti sipli li pou touy li e koup so latet ek so lapat. Sannkoutla li pa ti refize. Mirak! Renar ti vinn enn prens, frer prenses ki ti disparet bien-bien lontan.

BONERE HANS

Ena dimoun ki bien bonere. Tou seki zot fer fini bien. Zame zot konn defet. Zot servolan rwadezer e zot kart joker. Avoy zot dan ler e zot retom lor zot lipie kouma sat; zot redrese e kontinie larout pli vit ki avan. Lezot kapav get zot enn lot manier me bann bonere bien movi ar seki lezot panse. Eski zot konpran gordonn?

Enn sa bann bonere la ti mo vwazen Hans. Apre foul set banane ki li ti finn trime pou so patron, li ti desid pou dimann so patron pey li so foul saler pou ki li kapav retourn kot li pou get so mama. So patron ti dir li, “To enn serviter lwayal ek devoue, Hans. To rekonpans pou bien gro.” Lerla li ti donn li enn boul larzan pli gro ki so latet.

Hans ti atas so saler dan enn gran mouswar ki li ti avoy lor so zepol e san tarde li ti pran sime lakaz. Ar pwa lor so zepol li ti koumans fatigue e li ti koumans trenn so lipie. Lerlamem li ti trouv enn dimoun lor enn seval extra frengan. “Ayo!” li ti koz ar limem. “Sa ki apel lavi. Asiz lor ledo seval. Vadire nou dan konfor nou salon. Pa kogn ar ros; pa iz semel; avanse san zefor.” Hans pa ti realize ki misie lor seval ti tann li bien. Li ti koz ar Hans, “Be Misie, kifer ou pe kraz lapat?” Hans ti reponn, “Ayo, Misie, ki mo pou dir ou? Bel douk. Mo bizen sarye enn gro boul larzan. Li telman lour ki mo oblize bes latet. Lorla li pe fer mo zepol gagn dimal. Misie lor seval ti dir li, “Be anou sanze. Mo donn ou mo seval e ou, ou donn mwa ou fardo.” “Sa enn mari diil. Mo dakor me les mo warning ou. Sa boul larzan la pou fer ou rent ou nam.” Misie la ti desann lor so seval e ti ed Hans monte. Li ti met renn dan enn lame ek fwet dan lot. Ler li ti pe avoy boul larzan lor so zepol, li ti dir Hans, “Si ou’le ki seval la galoup vit, fer enn klik ar ou labous e kriye for ‘ale beta’.

Hans ti ere lor so seval. Li ti dres so ledo, trap renn kare-kare, apiy talon ar vant seval, servi so fwet e seval la ti koumans tigalo. Timama Hans ti soufle enn ler; timama li ti sant so sante prefere.

“Kas pa latet do baba,

Les dime okip dime.

Manze, bwar donn jaz baba

Dime pran traka dime."

Enpe pli tar li ti deside pou al enpe pli vit. Li ti fer enn klik ar so labous e li ti kriye 'ale beta'. Dir ou, seval la ti koumans galoup lekours Medenn. Hans pa ti gagn letan reflesi ki ti pe arive; li ti voltize e ti tom lor so deryer dan bor sime. So seval ti pou ale mem si enn gardien bef ki ti pe akonpagn enn vas pa ti aret li. Bien vit Hans ti revinn limem. Li ti dibout lor so lipie. Li ti bien ankoler kont so seval e li ti dir gardien bef la, "Pa fasil ar sa seval la! Li fer koumadir li kapav zwe sapsiway ar dimoun. Li ti kapav kas mo likou. Mo bizen aksepte ki mo karyer zoke finn aret sek. Mil fwa ou vas. Swadizan seval! Sa bourik la finn zet mwa dan labou, finn gat mo zoli kostim ki aster pe santi pisar. Get ou vas kouma bon; enn plezir mars ar li; anplis li donn dile, diber ek fromaz toulezour. Sa ki apel enn bon zanimo, wi." Gardien bef la ti dir Hans, "Akoz ou kontan mo vas, akoz mo kontan ed mo prosen, pran mo vas, mwa mo va pran sa bourik ki deklar seval. Mem mo pe perdi, pa fer nanye. Bizen fer zwer ar nou prosen." "Foul dakor!" Hans ti dir, lazwa dan leker e dan so profon li ti admir bonte sa gardien bef la. Gardien bef ti sot lor seval, ti salie Hans e lor vites li ti disparet.

Hans ti netway so palto, souy so figir ek so lame, repoz enpe e lerla li ti rebran sime lakaz ar so vas. Li ti pepanse ki kantite li ti bonere. "Mo zis bizen enn bout dipen e sa fasil gagne. Mo vas li, li pou donn mwa diber ek fromaz. Anplis kan mo swaf, mo pou kapav tir dile pou bwar. Pa bizen plis." Ler li ti ariv kot enn oberz, li ti manz so dipen e ar kas ki ti reste dan so pos, li ti aste enn ver labier. Apre enn repo bien merite, li ek so vas ti pran sime vilaz kot so mama ti reste. Amizir soley ti pe monte dan lesiel, lasaler ti pe donn bal. Ler li ti ariv kot enn gran karo pikan ki ti pou pran li plis ki enn-ertan pou traverse, li ti pe gagn extra so e li ti pe gagn telman swaf ki so lalang ti pe kol lor so pale. "Mo bien bonere mwa. Mo ena tou. Mo pe gagn swaf? Mo nek ena pou tir dile vas pou tengn mo laswaf." Li ti atas so vas ar enn siko, tir so kasket ankwir pou ramas dile vas ladan. Li ti ris tetinn vas me pa ti ena enn sel gout dile. Vas la ti sek net. Hans pa ti panser pou chek sa.

Ler li ti pe manipil tetinn vas la kouma enn veritab gopia, vas la ti sap lor kal e ar enn koutpie li ti avoy Hans dan karo pikan. So lasans dan li, enpe pli tar, enn bouse ti pe pase. Li ti pe sarye enn koson dan enn brouet. "Ki pe ariv ou misie?" li ti dimande ler li ti ed Hans pou dibout lor so lipie. Plengn-plengne Hans ti rakont so zistwar; kouma so lagorz ti sek e kouma so vas ti pli sek ancor. Lerla bouse la ti donn li enpe labier pou bwar. "Bwar sa matlo. Ou vas tro vie pou donn dile. Li zis bon pou labatwar." "Ayaya!" Hans ti dir. Li finn bien koken mwa. Pran mo seval pou donn mwa enn vas sek net. Ki mo pou fer aster? Si mo avoy li manze, li pa pou bon pou manze. So laviann pou dir kouma karotsou. Si li ti enn koson gra kouma seki ou pe sarye dan ou brouet, ti kapav servi so laviann pou fer sosis. Ayo, douk lor mwa!" Bouse la ti reponn, "Mo sagren ou. Akoz sa mo pou donn ou mo koson gra e mo pou pran ou vas sek san valer. Ki'a fer, bizen ki nou ed nou prosen." Hans ti remercie li pou so bonte ek so lespri sakrifis; li ti donn li so vas; ti tir koson la dan brouet; ti atas enn lakord ar so lapat e li ek so koson ti rebran sime vilaz so mama.

Mem si li ti finn gagn detrwa kontrayete, aster li ti sir ki so desten bonere pa ti finn kit li. Sirtou ki so konpagnon aster ti extra siper.

Lor so sime li ti zwenn enn zans bitasion ki ti pe sarye enn lezwa, enn zoli lezwa blan. Lom la ti aret li pou dimann li ler. Zot ti koumans koz-koze e Hans ti rakont li ki kantite li ti bonere, ki kantite lasans li ti ena e kouma so lavi ti dan zar. Lerla lom la ti rakont so zistwar. Li ti pe amenn enn lezwa pou fet enn batem. "Nek gete kouma li ferm. Li ena zis wit semenn e li kouma enn lezwa trwa mwa. Sa kan kwi li, li pou larg boukou bon lagres zite. Enn zanimo bien nourri." "Vremen," Hans ti dir apre ki li ti finn estim so pwa. "Me mo koson bien pli gra." Lerla lom la so figir ti sanze. "Get sa, ou enn bon dimoun. Mo pa'le ou gagn problem. Nou bizen ed nou prosen. Ena lamerdman pli divan. Dan vilaz kot mo sorti, finn ena enn vol koson. Lapolis pe rod bann voler. Mo gagn lenpresion ki sa koson la sorti dan park enn gran dimoun dan vilaz. Garavou si zot may ou! Zot pou zet ou dan lamar. Ou konn naze?"

La, Hans ti krake. "Silvouple misie, ed mwa. Mo pa konn nanye lor lorizinn sa koson la. Posib li sorti dan park enn gran dimoun dan vilaz kot ou sorti. Ou ou konn sa landrwa la bien. Meyer ou pran mo koson e donn mwa ou lezwa." "Kisasa? Mo zoli lezwa blan kont enn sal koson, enn koson kikfwa koken. Ena kees ladan. Me pa fer nanye. Nou bizen ed nou prosen ki dan pens. Pa fer nanye. Mo pran perdi." Li trap lakord koson e kontinie so sime. Hans ti konsider ki li ti finn fer enn bon biznes profitab. "Ala mo bonere la! ... Enn

bon kari lezwa; enn bon stok lagres lezwa; zoli plim blan pou mo lorye. Ala mo bonere la! Mama ki pou kontan. Kisannla rod koson. Viv lezwa. Mil fwa lezwa.”

Li ti ariv dan enn lot vilaz kot enn fiter sizo ti pe travay ek sante anmemtan.

“Atraver karo, atraver montagn

Mo konn fer biznes, mo pa fer lakagn.

E lemonn antie dir mwa namaste

Partou kot mo’ale. Mwa ki bonere.”

Hans ti diboute, get li pandan enn bon bout letan e apre li ti dir li, “Eh misie, ou paret dan bien; ou paret kontan ou travay.” “Wi”, lotla ti reponn. “Mo metie vo lor. Sak fwa mo plonz lame dan mo pos, plen pitay sone. ... Eh, kot ou finn gagn sa zoli lezwa la?”

“Mo pa finn aste sa. Mo ti donn enn koson pou gagn li.”

“Kot ou ti gagn koson la?”

“Mo ti donn enn vas.”

“Kot ou ti gagn vas la?”

“Mo ti donn enn seval.”

“E seval la?”

“Mo ti donn enn boul larzan pli gro ki mo latet.”

“Boul larzan? Kot ou ti gagn sa?”

“Mo lapey pou set an travay dir.”

“Mo trouve ou konn debrouy ou difil bien,” Fiter sizo ti dir li. “Aster si ou kapav trap pogne lamone dan ou pos, ou pou kas tou rekor.”

“Bien vre sa! Me kouma pou fer?”

“Fasil sa! Fit sizo kouma mwa. Tou seki ou pou bizen se enn ros ki servi kouma lamel. Leres pou vinn par zotmem. Ala enn ki preske nef. Enn pri spesial pou ou. Pa plis ki pri enn lezwa. Dakor?”

“Eh mo bon misie, ou pe ofans mwa kan ou koz koumsa. Ou bien bon, ou pe donn mwa bon lespri. Ou konsey pe fer mwa vinn enn dimoun plis bonere ki bonere. Met lame dan pos pou trap pogne lamone. Mo rev sa. Mo lavi sa. Hen, pran mo lezwa.” Fiter sizo ti donn li enn vilen ros ordiner ki li ramase dan bor sime. “Pran sa. Se enn ros mirak sa. Ar sa ou kapav fer enn vie koulou rouye koupe kouma enn bistouri.”

Hans so leker ti dan lazwa. Li tipanse ki so zetwal ti bien for. San okenn zefor dimoun vinn ed li pou li vinn ris. Bonere kouma li peyna de.

Apre enn long lamars li ti fatigue ek fen. Pou lemoman so pos ti kanze e so ros ti pe vinn deplizanpli lour. Ti difisil kontinie marse. Ler li ti ariv kot enn larivier, li ti al dan bor pou bwar dilo ek repoze. Li ti poz so ros akote li me ler li ti pe bese pou bwar dilo, so lekor ti tap ar ros la ki ti roule, tom pouf dan dilo. Ros la ti koul dan fon. Hans ti get li koule. Li pa ti tris. Okontrer, li ti sot lor so lipie e ti koumans danse. Apre li ti tom lor so zenou pou remerisie lesiel ki ti liber li e ti fer so fardo disparet.

“Personn pa pli bonere ki mwa!”

Lor vites li ti al lakaz so mama pou rakont li ki li, Hans, limem dimoun pli bonere lor later.

JORINNDAL EK JORINDEL

Enn fwa dan enn pei, ti ena enn vie sato omilie enn danbwa som ek misterye e dan sato la enn vie sorsier ti pe viv. Sa sorsier la ti ena pouwar pou sanz laparans kouma ek kan li ti anvi. Toutlazourne swa li ti anvole kouma enn ibou, swa li ti rant dan tou ti kwen kouma enn sat. Me aswar li ti toultan rebran so form normal. Kan enn zennom ti koste san pie ar sato la li ti paralize e ti enkapab bouze ziska li ti vinn liber li. Li ti kas sor zis si zennom la ti promet ki zame li pa ti pou revinn pre ar sato la ankor. Me si enn zennfi ti koste san pie ar sato la, vie sorsier la ti fer li vinn enn zwazo, ti met li dan enn volier ki li ti anpandan dan enn lasam dan sato la. Antou ti ena set san volier ki ti pe anpandan dan sato la e dan sak volier ti ena enn extra zoli zwazo. Dan sa pei la ti ena enn zoli mamzel ki ti apel Jorinnda. Li ti pli zoli ki tou bann zoli tifi lor later. Enn zenn berze ki ti apel Jorindel ti extra kontan li e zot ti deside pou marye. Enn zour zot ti al mars-marse dan danbwa pou ki personn pa deranz zot. Jorindel ti dir, “Falepa nou koste tro pre ar sato vie sorsier.” Sa tanto la, tou ti zoli otour zot. Bann dernie reyon soley ti pe ekler tron bann pie ki ti pouse dan touf bwison; bann perdri ek tourtreli ti pe sante lor bann pie mens ek flexib.

Jorinnda ti asize pou admir soley kousan; Jorinndel ti asiz koste ar li. Toulede zot leker ti lour, vadire kiksoz ti pou separ zot pou toultan. Kouma zot ti mars enn long bout sime dan danbwa, zot nepli ti kone ki sime pou pran pou retourn lakaz.

Soley ti pe desann lor vites e lamwatie serk lor ti deza deryer kolinn. Ler Jorinndel ti get deryer li, li ti realize ki san kone zot ti asiz pre ar miray sato vie sorsier. Enn lafreyer ti chombo li; li ti pali e li ti pe tranble.

Letansa Jorinnda ti pe sante.

“Tourtre! pe sant dan touf lerb tris,

Ayo mama! Ayo papa!

Kot to finn ale mo gate?

Vinn souy mo lizie tris.”

Enn kou so sante ti arete. Jorinndel ti tourn so latet pou gete kifer. Jorinnda ti vinn enn rosignol. So sante ki vinn enn ‘kwikwi’ tris. Enn ibou ar lizie dife ti fer zot letour trwa fwa e trwa fwa ti grogne: “groououu, groououu, groououu!”

Jorinndel pa ti kapav bouze; li ti kouma enn stati ros; li pa ti kapav ni plore, ni koze, ni bouz so lame-lipie.

Enn kou soley ti fonn deryer kolinn e marenwar ti anvlop tou. Ibou la ti al dan enn bwison e enn timama apre vie sorsier ti paret. Li ti kouler lamor e so gro lizie fer per ti fixe Jorinndel. So nene ek manton kourbe ti preske zwenn divan so labous. Li ti mirmir enn zafer, ti trap rosignol la e ti disparet. Pov, pov Jorinndel ti trouve seki ti pe arive me li pa ti kapav fer nanye. Li pa ti ni kapav koze, ni kapav bouze. Apre enn ti bout letan, vie sorsier la ti retourne. Li ti sant so sante ar enn lavwa anrwe:

“Kan zwazo may dan lakol,

Ek so desten dan lazol,

Tini-tini! Pil anplas!

Kan jadou finn fer louvraz

E lasenn finn fer ravaz,

Fonndos! Fonndos! Vit deklas!”

Enn kout sek Jorinndel ti retrouv so mwayen. Li ti azenou divan sorsier la e ti sipli li, “Rann mwa mo Jorinnda!” Sorsier la ti larg enn gran riye foutan; li ti dir Jorinndel ki zame li pa ti pou retrouv Jorinnda. Apre, li ti fou li sek, vir so ledou, ale.

Jorinndel ti fer lapriyer; ti plore; ti fer dey dan vid. Li ti pe koz ar limem, “Ki pou ariv mwa aster?” Kouma li pa ti anvi retourn dan so vilaz, li ti prefer al viv dan enn lot vilaz ki ti bien bizar. Li ti gagn travay gardien mouton. Souvan li ti al fer enn letour parti kot sato la dan lespwar ki li ti pou retrouv so bieneme me san sikse. Pa ti ena okenn tras Jorinnda.

Enn swar li ti fer enn rev. Dan sa rev la li ti dekouver enn zoli fler mov e dan so sant ti ena enn perl extra rar; li ti kas fler la e ler li ti rant dan sato vie sorsier ar fler la dan so lame tou seki li ti touse ti revinn normal.

Koumsa li ti regagn so Jorinnda.

Kouma li ti leve lelandime gramaten, li ti rod so fler mirak partou, lor montagn, dan vale. Pandan wit zour li ti bat lamok me lor neviem zour, boner gramaten, li ti zwenn zoli fler mov ar enn gro gout laroze omilie.

Gout laroze la ti parey kouma enn perl mahapresie. Li ti kas fler la e ti koumans so long vwayaz lanwit-lizour ziska ki li ti ariv kot sato la.

Li ti penetre dan serk san pie san ki sa ti afekte li. Ler li ti reysi mars ziska laport, li ti extra ere. Kan li ti tous laport la ar so fler, laport la ti ouver angran. Li ti travers lakour; li ti dres so zorey pou ekout zwazo sante. Li ti tann enn koral zwazo pe sante. Enpe pli tar li ti rant dan lasal kot sorsier la ti pe asize e otour li ti ena set san enn zwazo ki ti pe sante, sakenn dan so volier. Kan vie sorsier la ti trouv Jorinndel li ti extra araze. Li ti kriye kouma enn lisien anraze me li pa ti kapav koste ar Jorinndel parski fler mirak la ti ranz enn boukliye envizib otour zennom la. Jorinndel ti get partou me kouma ti ena rosignol par santenn li pa ti kapav kone lekel ti Jorinnda. Ler li ti pe reflesi ki pou fer, li ti remarke ki vie sorsier la ti souk enn volier e ti pe rod kit lasal la anvites. Li ti pik enn lekours e ti tous volier la ar so fler e ala Jorinnda ti pe dibout divan li. Li ti may Jorinndel ar so de lebra. Ala li ti zoli la. Pli zoli ki zoli. Zoli kouma toultan li ti ete.

Ler la li ti tous tou bann lezot zwazo ar so fler e lasal la ti ranpli ar zoli zennfi. Jorinnda ek Jorinndel ti retourn dan zot vilaz kot ti selebre zot maryaz. Ti ena boukou maryaz dan bann vilaz avwazinan parski bann mamzel ki ti disparet ti retrouv zot bieneme.

MIZISIEN ANBILAN

Enn fwa dan enn pei ti ena enn fermie drwat ek onet ki ti ena enn bourik ki ti finn travay pou li pandan boukou banane. Amizir letan pase, bourik la so laz ti pe ogmante e amizir so laz ti pe ogmante so lafors travay ti pe diminie. Fermie la ti pe koumans fatigue nourri enn zanimo ki nepli ti pe kapav reponn lapel. Li ti pe koumans fer lespri pou avoy li manze. Bourik la ti koumans santi lay e li pa ti atann toufann desann lor li. Dousma, san tapaz li ti glise-ale dan direksion Anvil. Li ti panse ki laba li ti pou kapav gagn so lavi dan zwe lamizik.

Aprè ki li ti finn vwayaz enn bon distans, li ti zwenn enn lisien dan bor sime ki ti pe mank ler, koumadir li ti finn fek galoup enn mil. Li dimann lisien la, "Kifer to mank souf koumsa, matlo?" Lisien la ti reponn, "Ki mo pou dir twa? Mo bourzwa ti rod kraz mo latet parski mo nepli kapav lasas pou li. Mo finn bizen tire pou sov mo lavi. Mo pa kone ki bizen fer pou gagn enn bouse manze." "Si mo per ki to la! Vinn ar mwa, nou'al Anvil e laba kouma mwa, mo sir to pou gagn to lavi dan zwe lamizik." Lisien la ti trouv sa lide la extra korek e toulede ti avanse tipa-tipa.

Enpe pli lwen zot ti trouv enn sat ki ti pe asiz omilie sime ar enn figir lanterman. Bourik ti dir li, "Ayo maser, kifer ou fer koumadir lesiel finn tom lor ou latet?" "Ki mo pou dir ou, mo frer? Vremem lesiel finn tom lor mo latet. Akoz mo nepli kapav galoupe pou may lera, mo patronn finn fer plan pou plonz mwa dan enn bake dilo bouyant. Enn sans mo finn reysi sove. Me aster mo pli dan pens parski mo pa kone ki pou fer pou gagn enn bouse manze." Bourik ti dir li, "Samem to traka? Vinn ar nou Anvil. Dan lamizik ki ena lavenir." Sat la ti sot lor sa sans la e touletrwa ti pran sime Anvil.

Pli tar ler zot ti pe pas kot enn laferm zot ti zwenn enn kok ki ti pe dibout lor laport lantouraz. Li ti pe larg enn lavwa tenor ar tou so lafors. "Formidab!" bourik la ti dir. "Ki ou sante la pe dir?" Kok la ti reponn, "Mo pe anonse ki zordi pou fer botan e li ideal pou met lenz sek deor. Olie remersie mwa, madam la finn dimann kwizinie sot mo likou pou fer enn bon kari pou bann envite seswar." "Move sovaz la!" bourik ti dir. "Pa fer nanye. Vinn ar nou, nou al Anvil e ansam nou va mont enn lekup mizisien-santer. Ena bel lavenir ladan." Kok ti dir, "Foul dakor!" e toulekat ti pran larout Anvil.

Kouma Anvil ti ankor lwen e lanwit ti pe tonbe, zot ti rant dan enn ti danbwa pou pas lanwit. Bourik ek lisien ti kas enn poz anba enn gran pie; sat ti mont lor enn brans; e kok, ki ti panse ki pli li ti mont lao pli li ti pou ansekirite, ti anvole, ti mont lao net. Kouma ti so labitid, avan li ti dormi, li ti chek enn kou partou pou gete si tou ti korek. Lerlamem li ti trouv enn lalimier pe briye dan lwen. "He vouzot", li ti dir. "Pa tro lwen laba ena enn lakaz. So lalimier vizib depi isi." "Si koumsa", bourik ti dir, "Anou sanz mouyaz. Pa kapav apel nou pie senketwal." Lisien ti azoute, "Pa manti! Sirtou ki mo bien bizen enn bon lezo anrobe ar enpe laviann." Toulekat ti pran direksion lalimier ki ti pe grosi e vinn pli for amizir zot ti pe apros li. Alafen zot ti ariv kot enn lakaz kot enn geng voler ti pe reste.

Bourik ki ti pli ot ti al ver lafnet pou gete ki ti pe pase andan. Kok ti dimande, "He Misie Bourik, ki ou pe trouve?" Bourik ti reponn, "Ena enn latab ranpli ar bon zafer e bann voler pe asize, manze, amize." "Enn plas ideal pou nou, to pa kwar?", kok ti dir. "Wi, si nou kapav rant andan." Bourik ti dir. Zot ti met latet ansam pou tir enn plan. Ti bizen fer bann voler sove pou kapav pran zot plas. Zot ti fer lespri travay e finalman zot ti gagn zot plan. Bourik ti dibout lor so lapat deryer e li ti apiy so lapat divan lor lafnet; lisien ti mont lor so led; sat ti mont lor latet lisien e finalman kok ti anvole al poz lor latet sat. Ler tou ti fini regle, ti ena enn signal e zot tou ti koumans zot lamizik. Bourik ti braye, lisien ti zape, sat ti miale e kok ti sante. Enn kou zot tou ti defons vit lafnet e ti rant dan lakaz. Ti ena enn tapaz efreyan. Deza konser kakofonik ti pe fer zot gagn tarrtarri me ler demon lanfer ti desann lor zot, ti defons lafnet, ti kraz partou, lipie ti bat dan mole, zot ti kas-pikan, ti fonndos net. Zot ti depas zot lonbraz dan galoupe.

Kan lespas ti prop net, nou group mizisien ti asize, ti balye karo, ti netway lasiet prop. Zot ti manze vadire zot ti pe plen zot vant pou enn mwa. Kan zot boyo ti bien ranpli sakenn ti rod so ti kwen konfortab pou dormi. Bourik ti swazir enn ta lapay dan lakour; lisien ti dres so lekor lor enn tapi deryer laport, sat ti rod enn ti kwen so pre kot dife e kok ti al lor enn travers pre kot plafon. Fatig vwayaz ek vant ranpli ti ris zot dan enn somey profon.

Ver minwi ler bann voler la ti trouve ki tou lalimier ti tengn, zot ti koumans panse ki kikfwa zot ti sove enpe tro vit. Enn parmi zot ki pa ti kapon ditou ti desid pou al gete ki ti pe pase dan lakaz la. Kouma tou ti tranquil, li ti rant dan lakwizinn; li ti tat-tate ziska li ti trouv enn zalimet pou alim enn labouzi. Ler li ti trouv lizie sat ki ti pe briye, li ti kwar enn labrez sa. Li ti fons zalimet dan lizie sat ki ti kriye ar laraz e ti grif so figir. Kan sa ti ariv li, li ti pik enn lekours ver laport, ti tap ar lisien ki ti mord so mole. Ler li ti pe travers lakour, li ti tap ar

bourik ki ti fou li enn koutpie penalti dan so deryer. Tou sa tapaz la ti lev kok ki ti kwar soley pe leve. Li ti larg enn kriye avion-areaksion ki ti kapav fer bonom loulou pet dan so kalson. Voler la ti panike e ti retourn kot so bann kamarad. Koze li pa ti pe kapav koze. Zot ti kalme li. Lerla li ti rakont zot kouma enn dainn ti desir so figir ar so long zong; kouma enn mons deryer laport ti pwagnard li dan so mole; kouma siklop ti pik penalti ar so deryer e kouma Lisifer limem ti kriye lasasen. Bann voler ti desid pou sanz baz. Kouma nou group mizisien anbilan ti trouv lakaz la dan gou, zot ti desid pou fer li vinn zot baz. Dapre dernie nouvel dan LAGAZET SIFON BLE zot touzour laba.

VIE SOULTAN

Enn fwa dan enn pei ti ena enn gardien zanimo ki ti ena enn vie lisien ki ti apel Souldan. Lisien la ti telman vie ki li ti perdi tou so ledan. Enn tanto, gardien la ek so madam ti pe dibout divan laport zot lakaz. Misie la ti dir so madam, "Dime mo pou tir enn kout bal lor Souldan parski pe nouri li pou nanye. Li tro vie pou travay." "Ayo mo bonom, pa fer sa. Souldan depi boukou banane finn okip nou lakour ek nou zanimo. Less li viv ziska Bondie ramas li." Gardien zanimo la ti reponn, "Mo kone li finn fer enn bon travay e nou finn bien nouri li akoz sa. Aster li pa vo nanye. Voler pa per li. Ledan li pa ena. Peyna diskision! Li bizen mor. Dime so dernie zour."

Pov Souldan ki ti pe alonze pre ar bannla ti tann tou. Apre ki soley ti kouse, li ti al get so kamarad Loulou pou rakont li so problem. Loulou ti dir li, "Rilax! To kone ki to patron ek so madam al dan karo boner toulegramaten. Zot amenn zot zanfan ar zot e zot poz li dan lonbraz kot baraz pandan ki zot travay. Twa res koste ar zanfan la e fer koumadir to pe vey li. Mwa mo pou sorti dan bwa, souk zanfan la, sove. Twa to fons lor mwa. Mo pou poz zanfan la anba e twa to retourn li kot so paran. Zot pou kwar to enn bon gardien ki finn sov zot zanfan." Souldan ti dakor.

Lelandime, tou ti deroul dapre plan. Loulou ti souk zanfan, gardien ek so madam ti kriye osekor, Souldan ti fons lor Loulou ki ti larg zanfan la anba; Souldan ti retourn zanfan la ar so paran. Gardien la ti kares latet Souldan e ti dir, "To enn bon toutou twa. Mo pou okip twa kouma to okip mo zanfan". Souldan so lavi ti dan goun.

Detrwa zour pli tar Loulou ti rann li enn vizit kourtwazi e ti dir li, "Mo bon dalon, to bizen ed mwa kouma mwa mo ti ed twa. Ler mo pe atak enn annyò, get lot kote." "Nowe", Souldan ti dir, "Mo bizen fer mo devwar." Loulou ti kwar ki Souldan ti pe badine e lememswar li ti borde pou manz laser tann. Me Souldan ti fini prevenir so patron e ler Loulou ti pe vey seke li ti gagn enn gro kout baton lor so latet.

Loulou ti mari manga. Li ti apel Souldan tret-nimakarram. Li ti fit so kouto vanzans. Lelandime gramaten li ti dimann Koson Maron rod lager ar Souldan. Souldan li pa ti ena personn pou ed li apart enn vie sat trwa lapat. Koson Maron ti donn Souldan randevou dan enn ti danbwa e vie lisien la ti desid pou fer fas ar led enn vie sat trwa lapat ki ti pe bwate toultan e ki ti toultan dres so lake drwat lao.

Loulou ek Koson Maron ti lor baz boner e ler zot get sat trwa lapat ar lake drese drwat anler, zot ti kwar li ti pe sarye enn lepe pou Souldan. Sak fwa ki li ti kaspas, zot ti kwar li ti pe ramas enn ros pou avoy lor zot. Zot ti koumans gagn per. Koson Maron ti al kasiet deryer enn bwison e Loulou ti mont lor enn pie. Ler Souldan ek Sat ti arive dan landrwa randevou, zot pa ti trouv personn. Me Koson Maron pa ti konn kasiet kouma bizen. So de zorey ti paret lao bwison la. Ler li ti sakouy enn zoret, sat ti kwar ki enn lera ti kasiet deryer touf. Li ti fransi lor li ek ti desir so zorey akout grif. Koson Maron ti kas-pikan, tire e anmemtan li ti kriye, "Veritab koupab lor pie." Souldan ek Sat ti lev lizie lao e zot ti trouv konper Loulou. Loulou ti dekonserte. Li ti promet ki li ti pou aret fer kanay e pou viv dan lakorite avek Souldan.

LAPAY, LABREZ EK ZARIKO-TANN

Enn fwa dan enn pei, ti ena enn vie bonnfam ki ti kas enn ti pagne zariko-tann e li ti anvì fer enn bon toufe-sek. Li ti alim dife dan so foye e pou pa perdi letan, li ti servi enn pogne lapay pou alim dife la. Ler li ti pe prepar zariko-tann la, enn ti sape, ti tom anba akote enn bout lapay. Pli tar enn labrez ti sote e ti tom akote lapay ek zariko tann. Lapay ti koumans konversasion, "Eh matlo, kot zot sorti?" Labrez ti reponn anpremie, "Mo finn fransi depi dan dife. Sinon dife lor mwa. Mo ti pou vinn lasann." Zariko-tann ti rakont so zistwar. "Mo finn reysi sap dan pagne. Sinon mo ti pou fini dan karay." "Mo'si parey." Lapay ti dir. "Si mo pa ti konn debrouy mo difil, mo ti pou fini dan dife kouma mo bann ser-frer."

Labrez ti dimande, "Be, ki nou fer aster?"

Zariko-tann ti reponn, "Nou finn gagn sans sap dan lamor. Aster nou bizen toultan marye-pike pou fer fas problem ziska ki nou al dan enn lot pei kot dife pa pou rod manz nou."

Touletwra ti dakor e ansam zot ti pran sime Lavenir. Apre plizier zour, zot ti ariv kot enn ti rwiso me pa ti ena pon pou traverse. Ki pou fer? Lapay ti gagn enn gran lide. "Mo pou dres mo lekor atraver dilo e zot kapav travers dilo lor mwa, vadire enn pon." Li ti redi so lekor depi enn kote rwiso ziska lot kote. Labrez, ki ti kontan deklar fanor, san tike ti koumans traverse. Ler li ti ariv omilie, li ti tann dilo pe ronfle anba so lipie e li ti gagn per. Li ti blok anplas. Akoz labrez ti res anplas lor lapay, lapay ti koumans brile; li ti kas ande. Lapay ek labrez ti tom dan dilo e ti fonn dan enn gran 'shshiii!' Zariko-tann ki ti res dan bor dilo ti trouv tousa bien komik. Li ti gagn telman riye ki so vant ti eklate. So lasans dan li, enn tayer, ki ti pe rod travay, ti pe pas par la. Li ti enn bon dimoun. Li ti gagn sagren ler li ti trouv zariko-tann ar vant ouver. Ar so zegwi ek difil, li ti koud so vant. Me kouma li ti ena zis enn bren difil ver tann, li pa ti kapav fer enn lot manier. Akoz samem zariko-tann ena difil ver tann de kote.

ROZ-NATIR

Enn fwa dan enn pei, ti ena enn lerwa ek enn larenn. Dan zot pei ti ena boukou fe ek sorsier. Larenn ek lerwa ti ena tou: bon manze, zoli lenz, gran karos pou promne, gran-gran sato me enn gran sagren ti pe pez zot nam. Malgre plizier lane maryaz zot pa ti ena zanfan e sa ti pe anpes zot viv bien. Enn zour ler larenn la ti pe mars-marse dan bor lamer, li ti trouv enn ti pwason ki ti pe debat lor disab. Li ti ramas pwason la e li ti remet li dan dilo. Avan li ti naze, ale, pwason ti lev so latet andeor dilo e ti dir larenn la, "Mo kone kifer ou tris me pa traka. Biento ou pou gagn seki ou dezir plis. Ou pou gagn enn tifi."

Nef mwa pli tar larenn ti gagn enn tibaba, enn tifi. Li ti extra zoli. Lerwa ti desid pou fer enn gran fet pou so batem. Li ti envit fami, bann gran dimoun, bann kamarad ek bann vwazen. Madam larenn pa ti tro dakor. "Koko", li ti dir, "To finn bliye bann fe ki pou beni lavi nou tifi." Ti ena trez fe dan sa pei la e larenn ek lerwa ti ena zis douz pla anlor pou donn zot manze. Akoz sa zot ti oblize envit zis douz fe e bliye treziem la. Douz fe la ti vini zour batem. Zot ti met manto rouz, kap rouz ek soulie talon rouz. Dan zot lame ti ena enn baget mazik blan. Kan fet ti fini touledouz ti fer letour berso tibaba e sakenn ti donn li so prop benediksjon. Zis kouma onziem ti fini donn so benediksjon, ti ena enn gran tapaz dan lakour. Treziem fe ki pa ti envite, ti debarke. Li ti met enn manto nwar, kap nwar ek soulie nwar. Li ti pe sarye enn balye. Li ti vinn direk dan lasal kot tou bann envite ti ete. Li ti repros larenn ek lerwa parski zot pa ti envit li. Li ti fini prepar so vanzans. "Kan sa tifi la gagn kenz an enn zegwi pou bles li e pou touy li." Lerla douziem fe ti vinn kot berso la. Li ti dir, "Mo baba, mo pa kapav efas sa malediksjon la me mo kapav diminie so lafors. Kan to gagn kenz an zegwi pou pik to ledwa me li pa pou touy twa. Li pou andormi twa pandan san an."

Malgre tou, lerwa ti kwar ki li ti pou kapav anpes aksidan la arive. Li ti donn lord pou detrir tou bann zegwi dan rwayom. Amizir letan ti pe pase tou bann benediksjon ti vinn realite. Prensas la ti vinn enn bon, zoli tifi entelizan. Tou dimoun dan rwayom ti apresie ek kontan li.

Zour so laniverser kenz an ler li ti pe promne dan sato, li ti ariv kot enn vie latour. Ti ena enn leskhalie sere ki ti mont ziska enn gro laport dibwa masif. Li ti pous laport la pou rantre. Kouma li ti tous laport la li ti ouver angran. Andan ti ena enn vie bonnfam ki ti pe trikote. "Bonzour Gramama! Ki ou pe fer koumsa?" Bonnfam la ti reponn, "Mo pe trikote enn shal pou Prensas Roz-Natir pou so laniverser kenz an. Me mo anretar akoz mo lizie ki trouv som."

"Mo kapav ed ou?"

"Ou konn trikote?"

"Non, montre mwa."

"Tansion, zegwi la bien pwent."

Apenn Prensas Roz-Natir trap zegwi la, li ti pik so ledwa e li ti tonbe, dormi. Anmemtan tou imen, zanimo ek lezot kreatir dan sato ti tom dan enn somey profon. Larenn, lerwa, mazordom, serviter, palfrenie, kwizinie, zardinie, boy, seval, lisien, sat, volay, ensek, tou ti plonz dan enn somey profon. Ena ti pe dormi dibout; ena ti pe asize; enn serviter ki ti koken enn grog pou goute ti dormi ar ver kot so lalev; rotiswar lor lekel ti ena enn koson maron ti aret tourne sek. Ti ena zis enn gran ronfleman somey profon.

Ar letan enn gran baraz pikan loulou, bougenvilea, pikan raket, kanpes ek vieyfi ti pouse otour sato la e zot ti pe monte mem ziska ki sato la ti vinn envizib. Me zistwar Prensas Roz-Natir ti vinn deplizanpli vivan.

Andire divan ti pe sarye zistwar la; bann ensek ek bann zwazo ti pe nourli; ek lapli-soley ti pe gard li dan memwar later. Boukou zennzan ki ti tann sa zistwar la ti pe sey travers baraz pikan me zot ti pe zwenn tase.

Enn zour, san an pli tar, enn prens ti tann sa zistwar la e li ti deside, koutkekout, pou al gete ar so prop lizie. Dimoun ti dir li, "Pa fer sa; ena lamor ladan". Me nanye pa ti kapav aret li. Amizir li avanse, pikan ti pe vinn petal e li ti trouv limem dan enn gran zarden ranpli ar fler tou kouler. Otour li ti ena dimoun ek zanimo dan profon somey. Li ti trouv seki ti pe dormi dibout; seki ti pe asize; li ti trouv enn serviter ar enn ver kot so lalev; li ti trouv enn rotiswar lor lekel ti ena enn koson maron. Ti ena enn gran ronfleman somey profon. Li ti explor partou ziska ki li ti ariv dan vie latour e la lor enn divan li ti trouv pli zoli mamzel lor later. Li ti telman zoli ki prens la pa ti kapav reziste lanvi poz so lalev lor lalev Prens Roz-Natir. Prens la ti ouver so lizie, fer enn sourir e enn kou tou dimoun ek kreatir dan sato la ti leve e lavi ti rekoumanse normalman. Ti ena enn gran maryaz. Mem mo pa ti envite, mo ti frode, rantre me enn serviter ti may mwa. Enn bon koutpie dan mo deryer ti avoy mwa isi pou mo rakont zot sa zistwar la.

ZISTWAR ENN LISIEN EK ENN MWANO

Enn fwa dan enn pei, ti ena enn lisien ki ti travay pou enn gardien zanimo. Gardien la ti bien foupamalis e li pa ti pran so lisien kont ditou. Manze li pa ti panse pou donn li. Enn zour lisien la ti plen ar li e li ti desid pou al rod enn lot kalite lavi. Li ti dan dezaspwar. Lor sime li ti zwenn enn mwano ki ti dimann li, "Kifer ou tris koumsa?" Lisien la ti repon, "Boukou zour mo pa finn gagn manze. Mo pe gagn feb." Mwano ti dir li, "Nek swiv mwa, ou pou rans manze." Mwano ti fer li pran sime lavil e laba zot ti aret kot enn bouse. Mwano ti dir lisien la, "Kal dan kwen, mo pou bek-bek sa bout laviann lor letazer la, fer li tonbe, twa to gob li e lerla nou tir." Zot ti reysi zot plan me apre ki li ti finn devor so bout lavian, lisien ti dir mwano ki li ti ankor fen. Mwano ti dir li, "Pa traka! Nou refer." Apre sa lisien la ti rod enn bout dipen. Mwano ti amenn li kot boulanzri e ti ed li souk enn dipen-mezon. Mwano ti dimann li, "To finn bien manze? Boyo bien ranpli?" Lisien la ti dir wi. Lisien lerla ti dir mwano, "Anou enn landrwa kot nou kapav repoze." Alor zot ti al andeor lavil e lisien ti kas enn poz lor sime pandan ki mwano ti al lor enn brans. Ler lisien la ti dan somey profon, enn saret-bef ki ti pe sarye trwa barik diven plen ti fons drwat lor li e ti touy li. Mwano ti fons lor sartie la e ti menas li. "To pou pey mwa ser pou sa!" Sartie ti reponn, "Ki to kapav fer ti-moutouk?" Mwano ti kontinie, "Marke, garde!" Sartie ti klak so fwet, ti ale. Mwano ti dir for, "Mo pou montre twa." Sartie ti reponn, "Al denge tikouyon!" Mwano ti anvole e ti al poz dan saret par deryer e li ti koumans bek-bek bouson premie barik la ziska li ti vinn las e lerla presion diven andan ti fer bouson la sote e dan de minit kat, premie barik ti vid. Ler sartie dekouver ki ti finn arive, li ti aret so saret, pran enn barfer pou touy zwazo la. Zwazo la ti anvol parsi, ti anvol parla e enn kou ler li ti dibout lor ledor bef, sartie ti lans barfer la ar tou so lafors. Zwazo ti koule e barfer ti tap anplen lor latet bef ki ti mor sek. Ler bef la ti tonbe, saret ti devier anbalao. Bann barik diven ti roule al kraz lor ros dan bor sime. Laraz dan leker, li ti kit tou anplas pou retourn kot li. Mwano ti dir li, "Mo pa'nkore fini ar twa! Aster mo pou ranz to kari dan to lakaz." Ler sartie ti rant kot li so fam ti dir li ki enn gran maler ti finn arive. Enn larme zwazo ti finn rant dan zot karo e ti finn balye tou prop. Aster zot ti dan langar e zot ti pe ravaz rekolt may. Enn mwano ti ringlider. Sartie ti dir, "Mo pou touy sa verminn la." Li ti pran so barfer pou touy mesan mwano me li ti rat mwano e ti flank so fam enn gran kou lor latet. Madam la ti tom sek. Lerla li ti realiz so erer e pli tar vwazen ti trouv so lekor pe anpandan lor enn pie.

DOUZ PRENSES ANKADANS

Enn fwa dan enn pei ti ena enn lerwa ki ti ena douz zoli tifi. Zot tou ti dormi dan mem lasam lor douz ti lili. Kan zot ti al dormi, ti fer ferm tou laport me toulegramaten ti dekouver ki zot soulie nef ti fini ize net. Kouma zot ti pe sorti pou al danse toutlanwit? Personn pa ti kapav kone kouma zot ti pe sorti e kot zot ti pe ale. Lerwa ti fer met enn lanons partou dan pei: "Nenport ki dimoun ki dekouver sekre 12 prenses pou kapav swazir enn ladan pou vinn so fam e kan lerwa mor, limem pou ranplas li lor tronn. Me si kikenn seye e fel apre trwa zour ek trwa lanwit, lerwa pou fer sot so likou." Garson enn lerwa ti vinn premie. Ti resevwar li bien e apre dine ti met li dan enn lasam akote lasam bann prenses. Li ti bizen pa dormi pou kone kouma bann prenses la ti sorti e kot zot ti pe ale. Pouki nanye pa sap so veye, li ti gard so laport ouver. Me pov jab la ti gagn somey. Ler li ti leve li ti realize ki bann prenses la ti al danse parski zot semel ti ize net. Mem parey deziem ek trwaziem nwit. Prens la ti perdi so latet. Plizier lezot prens ti fini parey.

Aster ki zot kwar ti arive? Enn vie solda ki ti blese dan lager ti pe pas par la. Ler li pe pas dan enn lafore li ti zwenn enn vie bonnfam ki ti dimann li kot li ti pe ale e ki li ti pe fer. Vie solda la ti reponn, "Ki mo pou dir ou madam. Mo lavi pa vo nanye. Kikfwa si mo sey kone kot bann prenses la al danse mo kapav fini mo vie zour bien." Bonnfam la ti fer enn sourir, "Pa enn bel zafer sa! Zis pa bwar seki enn prenses pou donn ou bwar e ler li ale fer sanblan dormi."

Lerla li ti donn li enn manto e li ti dir li, "Kouma ou met sa manto la ou pou vinn envizib e koumsa ou pou kapav swiv bann prenses la ler zot al nacho." Sa ti donn vie solda la kouraz pou sey so sans. Li ti al get lerwa pou dir li so lentansion.

Lerwa ti resevwar li parey kouma lezot. Anplis li ti donn lord donn li lenz prensie e lerla ti akonpagn li dan lasam akote. Zis kouma li ti pe al kas enn poz lor lili, pli gran prenses la vinn dan so lasam pou donn li enn koup diven. Solda la ti al zet diven la san ki personn kone. Lerla li ti fer sanblan ki li ti finn gagn somey. Li ti ronfle for-for. Kan douz prenses la ti tann li ronfle zot ti kas enn gran riye. Pli gran la ti dir, "Ala enn lot pe al perdi so latet." Lor vites zot ti ouver larmwar ek tirwar pou prepar zot pou zot al dan zot fet spesial. Zot tou ti bien exite me pli tipti la ti dir, "Pa kone kifer, mo santi enn maler pou arive." "Eta koko-pike," so gran ser ti dir, "To toultan per pou nanye. Nek mazine komie prens nou finn avoy manze. Sa vie kouyon la pa ti mem bizen ki mo dop li. Tann kouma li pe ronfle."

Kan zot ti pare pou ale, zot tou ti al get vie solda la. Li ti pe rofle kouma enn vie masinn e li ti pe dormi drwat, san mouvman. Zot ti sir ki zot sime ti kler. Pli gran ser ti al kot so prop lili e kan li ti tap so de lame, so lili ti desann dan sali e enn latrap ti ouver angran. Vie solda la ti get zot desann dan pasaz sekre, enn par enn. Pli gran ser la ti pe marse divan-divan. San perdi letan vie solda la ti al met so manto mazik ki ti fer li vinn envizib e li ti swiv zot. Ler li ti pe desann leskalie, so lipie ti may ar rob pli zenn prenses la ki ti kriye, "Ena problem! Kikenn pe ris mo rob." "Ayo enbesil!" Pli gran ser ti dir, "Kikfwa to rob finn zis may ar enn koulou." Zot ti kontinie desann ziska ki zot ti ariv dan enn ti zarden plen ar bann pie extra spesial parski zot fey ti anlarzan ki ti pe briye kouma zetwal dan lesiel. Vie solda la ti ole gard enn souvenir. Li ti kas enn ti brans me pie la ti irlle for koumadir li ti gagn dimal. Dernie prenses la ti redir, "Ena problem. Zot pa finn tann sa gran tapaz la. Sa pa ti ena avan."

Apre zot ti ariv dan enn lot zarden kot bann fey ti anlor; apre ti ena enn lot kot bann fey ti anjaman. Dan sak zarden vie solda la ti kas enn ti brans e sak fwa ti ena enn irlman. Pli tipti prenses ti gagn bien per me pli vie la ti dir li ki touse ti zis kriye bann prens ki ti pe exprim zot lazwa. Zot ti kontinie ziska ki zot ti ariv kot enn gran lak. Dan bor ti ena douz ti pirog e dan sak pirog, ti ena enn zoli prens ki ti pe atann so prenses.

Sak prenses ti rant dan enn pirog e vie solda la ti rant dan mem pirog ki pli ti prenses la. Ler zot ti pe travers lak la, prens ki ti pe ram pirog kot ti ena pli ti prenses ek solda ti dir, "Pa kone kifer, nou pirog pe kale, pa'le avanse. Mo'nn fini fatigue. Pa normal sa." "Sirman akoz saler. Pe fer bien so." Pli ti prenses ti dir.

Dan lot bor lak la ti ena enn sato ilimine kot lorkes ti pe zwe lamizik siperb. Zot ti desann ater, rant dan sato e ti koumans dans ar zot prens. Vie solda envizib 'si ti dans ar zot tou. Ler ti met enn koup diven kot enn prenses, vie solda ti devid li vit e ler prenses la ti met koup la kot so lalev, li ti vid. Pli ti prenses ti efreye par sa me so pli gran ser ti dir li, "Choupchap!" Zot ti danse ziska trwazer-dimaten e ler zot soulie ti ize net, zot ti oblize retourn lakaz. Bann prens ti ram pirog lor sime retour. Sannkoutla vie solda la ti al asiz dan pirog pli gran ser la. Ler zot ti ariv lot kote, zot ti separe me zot ti donn randevou lanwit swivan.

Ler zot ti ariv kot leskalie, vie solda la ti galoupe, mont leskalie, al lor so lili e fer sanblan li ti pe ronfle. Ler bann prenses ti pas kot so laport, zot ti sir ki zot ti finn reysi trik vie bonom la. Dan zot lasam, zot ti tir zot lenz bal e ti al dormi. Lelandime vie solda la pa ti dir nanye parski li ti ole konn plis. Deziem ek trwaziem nwit tou ti pas kouma premie nwit. Me vie solda la ti souk enn koup anlor pou gard li kouma enn souvenir. Ler li ti bizen rann kont ar lerwa, vie solda la ti amenn ar li trwa brans ek enn koup anlor. Bann prenses ti bos deryer laport pou ekoute. Lerwa ti dimande, "Kot mo douz tifi ale aswar?" Vie solda ti rakont seki li ti kone e ti montre so prev: trwa brans ek enn koup anlor. Lerwa ti fer apel so bann tifi ki ti oblize aksepte ki vie solda la ti pe koz vre. "Bon," lerwa ti dir, "swazir ar kisannla ou'le marye."

"Mazeste," li ti dir, "parski mo nepli zenn, mo swazir ou pli gran tifi.

Mem zour maryaz ti selebre e lerwa ti deklar so premie zann 'eritie lerwa'.

ZISTWAR LOURS EK KONDE KALEPTIS

Enn zour kan ti pe fer so, lours ek loulou ti pe mars dan lafore kan lours ti tann enn sante zwazo sitan zoli ki li pa ti kapav tini. "Loulou, mo frer, ki sa zwazo ki sant zoli sante koumsa?" "Sa se Lerwa Konde ki pe sante",

loulou ti dir, "e divan so grander, nou bizen bes latet." Anverite zwazo la ti enn konde kaliptis ordiner. Lours ti dir lerla, "Si koumsa, mo bizen vizit so pale rwayal. Amenn mwa." Lerla loulou ti dir, "Pa koumsa! Bizen atann ki Larenn vini." Zis apre, Larenn ti arive ar manze dan so labek pou nouru so zanfan. Lerwa ti ar li e zot ti koumans nouru zot zanfan. Lours ti antise pou al gete deswit me loulou ti tini-tini li, "Pa prese! Atann Lerwa ek Larenn ale." Avan deklase, zot ti get bien kot nik konde la ti ete. Me lours pa ti kapav tini. Li ti prese pou get pale Lerwa. San tarde li ti retourn kot nik la e kouma Lerwa ek Larenn ti anvole, ale, li ti borde pou louke. Dan nik la ti ena senk ou sis ti konde kaliptis. "Samem pale rwayal?" Lours ti kriye. "Zanfan rwayal sa? Plito batar Satan!" Kan bann ti konde kaliptis ti tann sa zot ti move manga e zot ti kriye for-for, "Non, nou pa sa! Nou zanfan respektab bann paran onet. Lours, ou pou pey sa ensilt la bien ser." Lours ek loulou ti trakase. Vit-vit zot ti retourn kot zot. Bann ti konde kaliptis ti kontinie kriye-plore e ler zot paran ti retourne ar manze zot ti refiz manze. Zot ti dir, "Silefo nou mor me nou pa pou tous nou manze tanki nou pa gagn garanti ki nou bann zanfan respektab. Lours finn vinn ensilte nou isi." "Pa traka zanfan. Li pou gagn pinision ki li merite," Lerwa ti dir. Deswit, li ek Larenn ti al kot lours. "Lours, Vie Tapazer, to finn ensilte nou zanfan. Prepar twa pou enn pinision ekzanpler: enn lager san-mersi." Lager ti deklare. Dan enn larme ti ena tou bann zanimo katpat (bef, vas, bourik, serf, lisien, sat, seval, lelfan, tig ets); dan lot larme ti ena tou bann zanimo ki anvole (zwazo, mous, moustik, kankrela, lay, papiyon, karanbol, sipek ets.) Kan ti ariv ler pou lager, Lerwa ti avoy bann espion pou dekouver kisannla pou diriz larme ennmi. Mous sarbon ki ti enn gran debrouyar ti anvole, al dan lafore kot larme katpat ti regroupe. Li ti kasiet dan enn trou dan dibwa pre kot ti pou pran desizion lor parsverd. Lours ti diboute e ti koz ar renar, "Kamarad renar, nou tou kone ki tomem pli gran maniganser parmi nou; nou dimann twa pran komannman nou larme." "Noproblemo!" renar ti dir, "me bizen kone ki nou signal pou atake." Kouma person pa ti pans lor la, renar ti dir, "Zot kone ki mo lake li kouma enn sapsiway grandioz, mazestie; vadire enn sapsiway ar plim rouz zean. Kan mo lev mo lake lao, savedir tou korek e zot bizen atake. Me, ... me si bes mo lake, boure pli vit ki zot kapav." Kan mous sarbon ti tann sa, li ti retourn kot Lerwa pou fer enn rapor detaye. Boner lelandime gramaten, toulede larme ti pare pou enn mahabatay. Me Lerwa ti avoy trwa mous zonn pou poz lor deryer renar e pik li enn bon kou. Premie kout pike ti destabiliz renar me li ti gard so lake drwat lao; deziem kout pike ti fer li bes so lake enpe me vit-vit li ti redres li. Me ler li ti gagn trwaziem pike, li ti panike; li ti kriye lasasen; li ti ramas so lake ant so de lapat deryer e li ti bourbrit. Ler bann katpat ti trouv sa, zot ti kvar ki defet ti inevitab e sakenn ti tire pou sov so lavi. Bann kreatir anvole ti gagn lager. Lerwa ek Larenn ti retourn lakaz pou koz ar zot zanfan. "Zanfan, zordi enn gran zour. Nou finn gagn lager. Aster zot kapav manze." "Nowe!" bann zanfan la ti dir. "Lours bizen vinn prezant nou exkiz e dir ki nou nou zanfan respektab bann paran onet. Sinon lagrev-lafen kontinie." Lerwa ti oblize al get lours. "Vie Tapazer, to oblize vinn kot mwa pou prezant exkiz mo bann zanfan. Sinon nou pou kas-kas twa." Lours ti krake. Li ti al dimann bann ti konde pardon. Lerla bann zanfan la ti rekoumans manze. Sa zour la ti ena enn gran fet dan pale Lerwa Konde.

GARDIEN LEZWA

Kan lerwa enn gran pei ti mor, so larenn ti oblize okip tousel zot zanfan inik. Li ti enn zoli tifi. So mama ti ador li e ti pe fer tou pou fer li ere. Ti ena osi enn marenn-fe ki ti pe ed so mama pou okip li. Kan li ti gagn laz pou marye, li ti fianse ar enn prens ki ti viv bien-bien lwen. Kan zour maryaz ti pe koste, li ti prepare pou enn long vwayaz pou al dan pei so prens. So mama larenn ti prepar so bagaz; ti met dan so valiz bann obze valer kouma bizou, obze anlor, anlarzan; fanfrelis; zoli lenz; anfen tou seki nesaser pou enn doulinn rwayal. Li ti donn li enn damdekonpagni pou akonpagn li e met so lame dan lame doula. Sakenn ti ena so prop seval. Marenn-fe ti donn prenses la enn seval spesial ki ti konn koze. Li ti apel Falada. Kan ler depar ti arive, marenn-fe ti al dan so lasam, ti koup enn bouk so prop seve e li ti donn sa prenses la. "Pran sa mo gate; gard li bien. To pou kapav bizen li ler to pe vwayaze." Separasion ti bien tris. Prensas la ti met bouk seve la kot so leker, ti mont lor so seval e ti pran sime rwayom so pretan boper. Enn zour ler zot ti pe al akote enn ti larivier, prenses la ti gagn extra swaf. Li ti dir so damdekonpagni, "Rann enn servis, al sers enpe dilo sa larivier la dan mo koup anlor. Mo bien swaf." Damdekonpagni la ti reponn, "Nowe. Si to swaf, desann, al sers to dilo tomem. Mo pa to servant." Li ti desann pou al bwar dilo larivier. Li ti azenou dan bor dilo e ar so lame anform koup, li ti bwar dilo larivier. Parski li ti per li pa ti tir so koup anlor. Larm dan lizie li ti panse, "Ki pou ariv mwa aster?" Bouk seve ti reponn: "Ayo! Ayo! Si to mama konn sa,

Sagren, traka pou detrir so lazwa.

Prenses la ti ena bon karakter. Li pa ti dir nanye lor damdekonpagni so move manier. Li ti remont lor so seval.

Amizir zot ti pe vwayaze, tanperatir ti pe monte. Prenses la ti pe gagn so ek swaf. Ler zot ti ariv kot enn lot larivier, prenses la ti bliye damdekonpagni la so move manier e li ti dir li, "Rann enn servis, al sers enpe dilo sa larivier la dan mo koup anlor. Mo bien swaf." Damdekonpagni la so repons ti ankore pli gra. "Si ou swaf, desann al bwar." Prenses la ti desann, koste ar dilo. Li pa ti kapav tini so larm. "Ayo Bondie, ki pou ariv mwa aster?" Bouk seve ti reponn:

"Ayo! Ayo! Si to mama konn sa,

Sagren, traka pou detrir so lazwa."

Ler li ti pe verse pou bwar dilo, bouk seve ki ti dan so lenz kot so leker, ti sape, tom dan dilo e dilo larivier ti sarye li, ale. Li ti pe telman panike ki li pa ti trouve seki ti arive. Me damdekonpagni la ti trouv tou. Aster li ti sir ki li ti pou kapav manipil prenses la parski so pouvwar mazik ti tom dan dilo. Apre ki li ti finn bwar e ler li ti pre pou mont lor so seval, damdekonpagni la ti dir ar lotorite, "Non, non, non! Mwa ki pou mont lor Falada. Twa to mont lor mo seval. Mo met to lenz e to met mo lenz. Pa rouspete! Ekoute!"

Ler zot ti pre pou ariv kot zot destinasion, damdekonpagni la ti menas pou touy prenses la si li ti rod parle. Me pa bliye ki Falada ti trouv tou e ti tann tou.

Damdekonpagni la ti mont lor Falada e prenses la ti oblize mont lor lot seval la. Apre enn lot long parkour zot ti ariv kot pale rwayal. Ti ena enn gran seremoni dakey e prens la ti galoupe al zwenn so fianse. Li ti ed enn mamzel desann depi so seval. Li ti kwar samem so fianse sa; li ti akonpagn li ziska so lasam rwayal e ti dir so vre fianse ki li kapav al dan kwartez serviter.

Papa prens la ti kontan asiz kot lafnet pou get lavi deroule deor. Lerlamem li ti trouv enn extra zoli mamzel pe diboute dan lakour anba. Toutswit li ti al get seki li ti kwar so fitir belfi. "Ki sa zoli mamzel ki finn vinn ar ou?" Fos prenses la ti dir li ki li ti dimann sa tifi la akonpagn li pou ki li pa santi li tousel. "Mazeste, donn li enn ti travay pou ki li merit manze ki donn li." Vie lerwa la pa ti kone ki travay kapav donn sa mamzel la. Apre reflexion li ti dir, "Ena enn zenes ki okip bann lezwa; li bizen enn asistan. Enn bon garson. Li apel Kerdkenn."

Fos doulinn la ti dir doula la, "Fianse bieneme, ou bizen fer enn zafer pou mwa, si ou kontan mwa. Fer sot likou seval lor ki mo finn vinn isi. Li bien malelve. Li finn fer mwa pas kord lor sime." Anverite li ti per ki Falada kas lakle. Telman li ti ensiste ki finalman prens la ti fer touy Falada. Kan vre doulinn ti tann nouvel tris, li ti dimann bouse ki ti touy Falada pou met so latet lor geet kot toulegramaten ek touletanto li ti pase. Bouse la ti fer seki vre doulinn ti dimann li.

Lelandime gramaten kan vre prenses ek Kerdkenn ti pe pase, prenses la ti dir ar sanglo dan lavwa: "Ayo Falada, ki finn ariv twa?"

Latet mor lor geet ti reponn:

"Vre doulinn dan douk, ki pe ariv twa?"

Ayo! Ayo! Si to mama konn sa,

Sagren, traka pou detrir so lazwa."

Zot ti sorti dan lavil pou amenn lezwa manze. Ler zot ti ariv dan patiraz, vre prenses ti larg so seve e sak brin ti pe briye kouma difil larzan. Ler Kerdkenn ti trouv sa li ti galoupe pou vinn ras enn pogne. Lerla prenses ti kriye:

Soufle divan, soufle;

Fer so sapo anvole.

Soufle divan, soufle

Fer li galoupe, rode;

Galoupe, galoupe

Lor laplenn, dan vale

Ziska mo'nn demele

Ek tres seve arzante.

Enn kou enn rafal traverse fer sapo Kerdkenn voltize. Li ti oblize bliye seve pou galoup deryer so sapo. Ler tilom la ti retourne prenses la ti fini pengn so seve ek fer enn zoli long tres. Normal li ti sap lor kal e ti boude leres letan. Ler labrim leve, zot ti retourn lakaz.

Sa ti kontinie pandan detrwa zour. Prensas la ti koz ar latet Falada ki ti reponn li. Pli tar li ti larg so seve e ler Kerdkenn ti rod trap enn touf bren larzan, enn rafal ti fer so sapo voltize. Li ti oblize galoupe, al rod so sapo. Lor katriyem swar, li ti al get lerwa pou fer enn konplent kont so asistan. Lerwa ti fer li donn tou detay e lerla li ti donn tilom lord refer tou enn senkiem fwa. Lerwa ti swiv zot ankasiet. Li ti tann tou; li ti trouv tou. Ler tifi la ti retourn lakaz, li ti fer apel li dan lasam kosey. Li ti poz bann kestion ki montre ki li ti okouran tou. Prensas la ti koumans plore. "Mazeste, si mo koze, li pou touy mwa." Lerwa ti dir, "Personn pa pou touy twa. Pa per!"

Vre doulinn lerla ti rakont tou. Toutswit lerwa ti donn lord pou ki vre doulinn gagn lenz rwayal. So bote ti vinn pli vizib. Apre, li ti fer apel so garson pou fer li konn laverite. Lerla li ti dir gard amenn fos doulinn divan li. Ler foser la ti realize ki so rol ti pe vinn mike, li ti fons lor vre doulinn ar enn kouto. Me bann gard ti blok li anplas.

Tann dir li ankor dan prizon. Li finn aprann literesi bileng e aster li pe montre bann deteni fam lir ek ekrir.

ZISTWAR BEGONIA RAPOUNZEL

Enn fwa dan enn pei ti ena enn madam ek enn misie (Misie ek Madam Rapounzel) ki ti atann bien-bien lontan avan ki zot ti gagn enn zanfan. Apre plis ki ven an maryaz, kan madam la ti pre pou gagn karant an li ti tom ansent. Li ti kone ki Bondie ti ekzos so lapriyer.

Sa koup la ti viv dan enn ti lakaz de letaz e, depi zot lafnet deryer, madam la ti kapav get seki ti ena dan zarden so vwazinn, enn move dayn. Sa ti enn dayn danzere e tou dimoun ti per li. Enn zour madam la ti trouv enn touf begonia ar zoli fler pome ek zite ki ti exit so lanvi fam ansent. So lanvi ti telman for ki so lasante ti koumans afekte. So mari ti remark sa. Li ti dimann so fam ki ti pe arive. Madam la ti reponn, "Ayo, si mo pa manz begonia dan mo salad, mo kwar mo pou mor." Dan sa pei la begonia ti enn plant bien rar. Misie la ti al rode partou me abba. Li ti decide ki nanye pa ti pou anpes li al koken begonia dan zarden dayn malefik. Sa zour la mem, ler labrim leve, li ti grenp miray, ti sot dan zarden, ti trap enn pogne begonia e lor vites li ti retourn kot so bienneme ki ti prepar enn bol salad. Madam la ti devor so salad asezone ar begonia ki ti aranz so labous. Lelandime so anvi ti vinn de fwa pli for e misie la ti refer mem zafer. Trwaziem tanto – pa toulezour fet zako – li ti gagn enn extra sok. Dayn malefik ti pe dibout divan li. "To ena toupe, move sovaz, to vinn koken begonia spesial dan mo zarden!" dayn la ti dir. Misie la ti plengn ar li, "Madam, mo pa finn koken pou al vande. Mo madam anvwadfami ena enn lanvi for sa begonia la akoz so gou eg-dou. Mo finn oblize vinn pran san dimande. Mo per tansion ariv nou baba enn maler. Konpran nou, pardonn nou." "Oke," dayn la ti dir. "Pran otan begonia ki to anvi. Me kan to madam gagn tibaba, zot donn mwa tibaba la. Pa trakase, mo pou okip li kouma enn mama." Misie Rapounzel ti telman trakase ki li ti dir wi. Zour ki baba la ti ne, dayn ti vinn sers li. "Mo pou apel li Begonia Rapounzel. Trouve kouma mo bon?" Li ti ale ar tibaba dan so lebra.

Begonia ti vinn enn extra zoli tifi. Kan li ti gagn laz douz an, dayn la ti ferm li dan enn latour omilie enn lafore. Latour la pa ti ena ni leskalie, ni laport. Ti ena zis enn lafnet pre kot plafon. Kan dayn la ti anvi vizit li, li ti dibout anba lafnet e li ti kriye:

"Begonia, Begonia,

Les to seve vinn sers mwa."

Begonia ti ena long seve listre kouler bwadebenn. Kan li ti tann parol dayn, li ti larg so seve trese par lafnet e dayn ti servi tres la pou pas par lafnet, rant dan latour.

Detrwa banane pli tar, garson lerwa ki ti kontan lasas serf, ti pas kot latour la e enn lavwa dou ek pwisan ti atir so latansion. Begonia ti ena enn gran talan santez e so sante ki ti ed li konbat so solitud, ti ranpli lafore ar douser armonik. Ler li ti rod rant dan latour la, sa ti enposib parski pa ti ena ni leskalie, ni laport. Pov prens! So leker ti fini maye ar enn lavwa anzelik. Sante la pa ti pe kit li. Li ti pe vire, tourne dan so latet. Toulezour li ti pe koste ar latour pou ekout so anz lesiel sante. Enn zour enn kout sans, li ti ariv laba ler dayn ti vinn rann Begonia vizit. Li ti tann li dir:

"Begonia, Begonia,

Les to seve vinn sers mwa."

Enn long tres ti desann par lafnet e dayn la ti servi sa pou monte. Prens la ti desid pou sey so sans. Mem zour ler soley ti kouse e labrim ti leve li ti koste e li ti dir:

"Begonia, Begonia,

Les to seve vinn sers mwa."

Enn long tres ti tom depi lafnet e prens la ti monte. Ler li ti pas par lafnet, Begonia ti gagn per. Premie fwa li ti trouv enn zom. Me prens la ti enn jenntlemenn e ar boukou douser ek trandres li ti explik so ka. Begonia ti konpran deswit ki sa zoli garson, biennelve la ti lamour ki Bondie ti avoy li. Ler prens la ti dimann li marye ar li, li ti aksepte san ezitasion. Li ti lekotrèr Madam Gotel. "Mo anvi vinn ar twa me mo pa kone kouma pou desann depi isi," li ti dir so prens. "Get sa! Vinn get mwa touletanto kan fer nwar parski Madam Gotel abitie vini kan fer kler. Sak fwa to vini amenn enn plot lafisel. Mo pou servi lafisel la pou tres enn lesel ki mo va servi pou desann par lafnet e lerla mo pou mont lor to seval pou al kot nou."

Dayn la pa ti remark nanye ziska enn zour, pa kone kifer, Begonia ti kas lakle. "Kifer, Madam Gotel, ou pli lour ki garson lerwa?" Dayn la ti trouve ki vant Begonia ti pe vinn gro me li ti pe panse ki sa ti akoz li pa ti pe fer okenn lekzèsis. Aster li ti konpran tou. "Zanfan pese!" li ti kriye. San tarde li ti may so seve, ti pran enn sizo, ti koup li. Lerla li ti atas tres la ar enn kroze kot lafnet, ti obliz Begonia desann. Lerla li ti trenn-trenn li dan enn dezer kot li ti abandonn li dan lamizer nwar.

Sa tanto la, prens ti vini komdabitid. Li ti resit so parswerd:

"Begonia, Begonia,

Les to seve vinn sers mwa."

Tres ti desann me ler li ti rant dan latour, olie Begonia, se dayn Gotel ki ti divan li. "Aha!" li ti dir. "To zwazo pa la, monwar. Sat finn manz li. Aster sat pou grif-grif to zoli lagel, desir to lizie. Zame to pa pou trouv Begonia ankòr." Li ti fons lor prens la ar so lafors demoniak. Pou sov so lavi, prens la pa ti ena lot solision ki plonz par lafnet san get divan-deryer. Li ti aterir lor enn pie kanpes e pikan ti pik so de lizie. Li ti vinn aveg. Tat-tate ar so lame li ti rod so sime, manz seki gagne lor pie, bwar dilo lapli. Koumsa, li ti kontinie pandan plizier banane me li pa ti abandonn lespwar pou rezwenn so bienneme. Enn zour par sans li ti ariv dan dezer kot Begonia ti pe viv ar so de zimo, enn tifi ek enn garson. Li ti tann lavwa ki li ti kone; sante ki li ti kontan ekoute. Li ti mars dan direksion lavwa la. Ler begonia ti trouv li, li ti sot lor li, may so likou, plore. So larm ti tom lor de lizie prens la e kouma mirak, li ti retrouv kler.

Prens la ek so fami ti al dan pale so papa. Lerwa ti ere. Li ti perdi so garson inik ek aster li ti regagn li ansam ar so belfi ek so de ti zanfan. Begonia ti rakont lerwa so zistwar. Deswit gard ti al aret dayn Gotel ki ti oblize dir laverite. Mem zour enn kaless ti al sers Misie ek Madam Rapounzel.

Pa bizen dir, ti ena pli gran fet ki rwayom ti kone. Komdabitid mo ti al rod enn seke me lor vites mo ti bizen tir parski trezorye lerwa ti pe rod mwa. Mo ti trik innkomtax.

KAHANKE

Enn fwa dan enn pei ti ena enn gard-forestie ki ti enn amater lasas koson-maron. Enn zour damilie lafore, deryer enn gran touf sitronel, li ti tann enn tapaz vadire enn baba pe plore. Ar boukou prekasion, li ti apros ar touf la tansion ti enn piez. Ler li ti sir ki pa ti ena okenn danze, li ti avans bann fey pou gete. Ki li ti trouve? Enn tibaba ki ti swaf ek fen. San ezite li ti pran li, amenn li so lakaz. Li ti pe fer plan pou okip li parey kouma li ti pe okip so tifi wit an ki ti apel Lina. Misie la so premie madam ti mor ler li ti donn nesans Lina. Pli tar li ti remarye me so deziem madam ti enn dimoun enpe difisil. Ar boukou lapenn li ti reysi persiad so nouvo madam pou aksepte sa ti garson la. Kouma li pa ti kone kot li ti sorti, li ti desid pou apel li Kahanke. Lina ti bien kontan so ti frer Kahanke.

Me madam gard-forestie ti mank pasians e souvan kan Kahanke ti fer dezord kouma tou zanfan kontan fer, li ti menas pou bouyant li. Enn zour, detrwa banane pli tar kan madam la ti met enn gamel dilo lor foye pou lav bann lenz lasas so mari, Lina ti kwar ki madam la ti pou bouyant so ti frer.

Li ti dir so ti frer swiv li. Ler aswar vini, madam la ti tir manze me ler li ti rod de zanfan la li pa ti trouv zot. Li ti dir so mari al rod zot. Gard-forestie ti rasanble so bann zom e resers ti koumanse. Li ti diviz zot an ti group trwa dimoun.

Lina ek Kahanke ti al kasiet dan lafore e zot ti gagn somey deryer enn touf sitronel. Sa ti mem sa touf sitronel kot gard-forestie ti ramas Kahanke. Ler premie group zom gard-forestie ti vinn pre ar li zot pa ti trouv ni sitronel, ni zanfan me enn gran touf pakpanndol ar zoli fri rar lor la. Pa bizen dir, zot ti kase, manze. Enn kou zot vant ti koumans grogne e zot ti gagn jaldi.

Ler zot ti rezwenn gard-forestie zot ti rakont enn long zistwar manti, kouma zot ti travers larivier krokodil pou rod Lina ek Kahanke. Pli tar enn lot group zom gard-forestie ti koste ar touf sitronel me olie trouv sitronel ek zanfan, zot ti trouv enn gran bwa frez pikan loulou. Frez pikan loulou! Sa ti enn delis rar. Zot ti rantre, kase, manze ziska zot ti tom dan enn trou e pikan loulou ti asom zot bien. Toutlanwit zot ti rod sime

sorti. Lelandime zot ti retourn lakaz. Zot lekor ti rey-reye ar pikan loulou. Gard-forestie ti sagren zot e ti donn zot sikliv.

Ler madam gard-forestie ti get zestaz bann zom la, li ti desid pou al rod bann zanfan la limem. Ler li ti ariv divan touf sitronel, li ti trouv enn basen ek enn kanar ladan. Kouma li ti pe gagn swaf, li ti bese pou bwar enpe dilo. Lerlamem kanar la ti may so seve e ti ris li dan dilo ziska dan fon net. Ler li ti remont alasisfas, li ti ouver so lizie e divan li ti ena de zoli zanfan: Lina ek Kahanke. Li ti may zot for, plore, anbras zot.

TI KOUTO KOUP GRO ZIROMON

Enn fwa dan enn ti vilaz ti ena enn ti tayer – bizen plito dir ‘enn tilom ki ti enn gran tayer’. Tou dimoun dan vilaz ti vinn get li pou koud zot lenz. Li ti apel Sougrim me tou dimoun ti konn li kouma Sougrim Tayer. Li ti koud lenz zanfan, kostim pou zom, zip ek blouz pou madam ek mamzel; choli pou madam Endou. Kouma li ti trouv enn lamod, deswit li fer parey, parfwa pli bien. Mem si dan so vilaz zot ti apel li ‘ti-kalite’ aköz li ti meg ek kourt, tou dimoun ti rekonet ki ar so sizo, so santimet, so zegwi ek so masinnakoud, li ti enn zeni. Li pa ti zis enn gran tayer. Li ti osi enn gran poet-santer e toule Samdi swar li ti sant dan gamat. Boukou mamzel ti rev li dan zot somey me li li pa ti enteres ar zot parski dan so latet ti ena enn nam-konplis ki, li ti kone, enn zour li ti pou zwenn. Dousma-dousma li ti koumans santi ki so vilaz ti pe vinn tro sere pou grander so lespri me li pa ti kone ki li ti bizen fer.

Enn zour ler li ti pe travay dan so ti latelie enn gran lalimier ti alime dan so latet. Sa zour la li ti aste enn soutalfinn pou li manze midi. Li ti poz li lor enn ti lasiet aliminiom lor so latab travay pandan ki li ti pe pik enn simiz lor so masinn. Enn kou so lizie ti tap lor enn zafer ki ti fer so koler monte. Enn ta mous ti vinn poz lor so soutalfinn e ti pe kaspake. San fer tapaz, dousma, li ti pran enn serviet, tourn li pou fer li vinn kouma enn fwet. Lerla li ti mars dousma ver latab travay; so lame ki ti trap for serviet la ti leve lao. Flap! Serviet la ti desann lor soutalfinn kouma enn bom. Soutalfinn ti voltize an mil morso. Ler li ti get anba lor sali, ti ena set mous mor. Enn sel kou, set mor! Samem so nouvo mision, li ti panse. Lemonn bizen konn so lafors. Enn sel kou, set mor. Li ti pran enn bando nwar e ar difil rouz li ti brod lorla: “ENN SEL KOU, SET MOR”. Li ti atas bando la lor so fron. Sa ti donn li enn bataz enpresionan, koumadir gerye Koung Fou. Li ti pran seki li ti kapav sarye, ti ferm so latelie akle e lor laport li ti kol enn ti not: “ABSAN POU REZON SPESIAL”. Dan so sak li ti osi met enn dizef, so serendikap ki normalman ti dan so volier ek enn pogne timil pou so serendikap manze.

Kouma bann gran ero antik li ti koumans so vwayaz pou dekouver nouvo lemonn ek pou fer lemonn kone seki li, li ti ete. Ler li ti ariv lor latet enn montagn, li ti zwenn enn zean ki ti pe kontanple lorizon depi oter montagn. “Eta gro vera”, li ti dir zean la, “olie to plake isi, fer to senn, vinn ar mwa; ansam nou kapav konkerir lemonn.” Zean la ti repon, “Twa ti moutouk, ki pou dir mwa ki mwa mo bizen fer? Enn klak to pa vo.” Tilom ti dimann li, “Gro matapan, eski to konn lir nou lang nasional?”

– “Mo konn lir lang ofisiel; mo pa perdi letan ar patwa, ar baragwen, ar pete bourik!”

– “Lor mo bando finn ekrir: “ENN SEL KOU, SET MOR”. To’le rod sikann ar mwa.”

Zean la ti entimide me li ti sey teste Sougrim Tayer. “Si to vremem enn terib, fer seki mo fer”, li ti dir tilom la. Zean la ti ramas enn ros, ti kraz li dan so lame e ti fer dilo koule. “Samem tou?” Sougrim ti dir. Li ti ouver so sak, tir dizef la, kraz li dan so lame e ler blan dizef la ti pe koule, li ti dir zean la, “Pa tigout dilo meg-meg ki mo tire me goble dilo epe ki donn lavi.” “Chombo!” zean la ti dir, “gete si to kapav avoy enn ros pli lwen ki mwa.” Li ti trap enn ros, ti avoy li dan ler. Li ti al telman lwen ki lizie dimoun pa ti kapav swiz so trazektwar. “Rann zariko!” zean la ti dir Sougrim. Sougrim ti ouver so sak, trap so serendikap, ti mirmir dan so zorey, “Beta, mo pe larg twa aster. Al pli lwen ki to kapav parski sa gro bourik la pe rod manz twa.” Li ti fer sanblan koumadir li ti pe lans enn ros. “Mo ros pou ale mem ziska li rant dan enn lot galaxi.” Zean ti enpresione. Li ti realize ki sa tipti zom la ti ena bel kapasite e kapav vinn enn danze pou kominote zean. Li ti envit li pou vinn dan enn sware dan kavern zean. Sougrim Tayer ti aksepte. Dan kavern ti ena enn gran fet. Sak zean ti ena enn kabri roti dan so lasiet imans. Kan ti ariv ler pou dormi, zot ti donn li enn lili zean. Ler tou bann zean ti pe ronfle, Sougrim Tayer ti desann lor lili e ti al dan enn ti kwen retire. Omilie lanwit, zean ki ti envit Sougrim Tayer, ti vinn kot lili kot li ti kwar Sougrim Tayer ti pe dormi. Dan so lame, li ti pe sarye enn bar-fer zean. Li ti flank enn gran kou lor lili Sougrim Tayer e kou la ti telman for ki li ti fann lili la ande. Satisfes, li ti real dormi. Lelandime, boner tou bann zean ti al zwenn dan lafore pou prepar lasas zibie ki zot ti kontan manze e zot ti bliye ti tayer net. Enn kou Sougrim Tayer ti paret divan zot ar so bando “ENN SEL

KOU, SET MOR" lor so fron. Zot ti gagn sok. Zot tou ti per ki li ti kapav touy zot tou enn sel kou. Enn zean ti kriye, "Bago bayon!" E zot tou ti fonn.

Amizir letan pase so repitasion ti pe fane partou kouma tilapia dan basen Laferm. Bann zanfan ki ti pe zwe kawboy ek porouz ti apel zot zwe SOUGRIM-MANZ-ZEAN; kan enn zanfan ti pe fer move, so mama ti pe dir, "Si to pa arete mo pou apel Sougrim." Dan lavey maryaz ek veyemortier, dimoun ti pe rakont bann explwa Sougrim: Sougrim dan Kavern Alibaba; Sougrim ek 7 Nen; Sougrim fer Rambo Boure; Sougrim ek Larenn Saba; Sougrim kont Elienn; Sougrim kont Dragon Feros ets.

Sougrim Tayer ti kontinie so vwayaz explorasion atraver pei ek kontinan. Li ti ariv dan enn pei kot ti ena enn konkour extraordinier. Seki ti kapav may inikorn ek konpoz enn sante ki fer leker Prenseshakti plezir ti pou marye ar li e ti pou vinn eritie lerwa. "Pa kout nanye seye", li ti panse. Ala li ti rant dan konkour. Tou bann gran-gran prens, bann ero nasional ek enternasional ti seye ek ti fel. Ler li ti mark so prezans, tou dimoun ti riye. Ki sa grengale la kapav fer? Me enn per lizie ti fixe lor li. Prenseshakti ti dekouver so nam-konplis.

Sougrim ti al dan leker lafore kot inikorn ti kontrol baz. Ler inikorn ti trouv li vini, li ti trap so vant, riye. "Eta bourrbak! To pa trouve to pe perdi mo letan?" Sougrim pa ti pran li kont; ti vinn divan li; ti sante ek danse; ti imit demars inikorn. Ler li ti trouve ki inikorn ti koumans exite, li ti al dibout divan enn pie takamaka. Li ti kontinie sante pou provok inikorn:

Unikorn enn vie bourik,

So madam fer zimmastik

Ar misie so zenn vwazinn

Toulezour dan lakwizinn.

Akoz samem li'ena korn

Ki gro kouma Montagn Morn.

Plis li ti sante, plis inikorn ti pe araze. Enn kou li nepli ti kapav tini e li ti fons lor Sougrim ki ti res anplas ziska dernie ler. Zis kan inikorn ti pre pou transpers so vant, li ti fransi enn kote e korn inikorn ti rant anplen dan tron takamaka ki ti larg enn larezinn ki ti kouma lakolfort. Li ti amenn enn lansar dan so sak. Li ti koup korn inikorn ora so fron. Inikorn san so korn ti kouma 'Beatles Kokorong'. Onte, li ti sove al kasiet. Lerla Sougrim ti pran so ti lars dan so sak, ti koup otour korn la ziska li ti reysi tir li dan tron takamaka. Ler li ti retourn dan lakour rwayal ar korn inikorn dan so lame, ti ena bel exitasion. Lepep ti dan lalias; zot ero popiler ti reysi kot bann swadizan prens vayan ti fel net. Prenseshakti ti pe gagn palpitation parski li ti kontan ek per anmentan.

Kan verifikasion korn ti fini fer, lerwa ti donn lord Sougrim pou sant so sante, konpoze spesiaman pou Prenseshakti. Sougrim ti pran so lagitar pou akonpagn so sante ar stil piking.

Poz to lalev lor mo poem

Fer mo sante vinn eternal;

Poz to lizie lor mo lavi

Fer mo lamour vinn imortel.

Piblik ti ekout li ansilans. Enn mous pa ti anvole. Mem lerwa ankasiet ti souy so lizie. Premie fwa zot ti tann enn bote sante dan zot lang nasional. Ler sante la ti fini, ti ena enn eksplozion aplodisman; ena ti sonn petar. Sougrim ti gagn konkour ek leker Prenseshakti.

Ala kimanier Sougrim Tayer ti vinn Sougrim Premie.

LEKER PROP EK LEKER SAL

Enn fwa ti ena enn madam ki ti ena de tifi. Gran ser la ti brinn; pa kapav dir ki li ti enn bote; me li ti ena bonker. So mama ti apel li Prenseshakti Tamtam. Ti ser la ti kler e ti kouma aktris Boliwoud. So mama ti apel li Kalpana Kartik. Li ti bien vantar ek egois.

Mama la ti get so de tifi ar de lizie. Gran ser ti oblize fer tou louvraz. Al sers lerb dan karo; netway lekiri; nouri poul; okip zarden. Mama la ti dir so deziem tifi falepa li sal so lame. Enn zoli tifi kouma li pa neserser kann fer louvraz parski so bote pou ase pou li gagn enn bon maryaz.

Gran ser la ti kontan fer brodri. Toulezour, apre ki li ti finn fini so louvraz, li ti kontan asiz dan bor enn gran basen profon, anba enn pie tamaren, pou fer zoli brodri lor latwal. Apre ki li ti finn enstal latwal dan metie, so zegwi ti danse pou brod fey, fri ek fler. Enn zour par malsans, zegwi ti pik so ledwa. Kouma disan ti pe koule, li ti tranp so lame dan dilo basen e par maler zegwi ti sape, tom dan dilo e ti koul dan fon. San perdi letan li ti plonz dan base, naz ziska dan fon pou rod so zegwi. Anba li ti dekouver enn lot lemond kot ti ena

bote, lape, trankilite. So zegwi ti poze lor enn sak pies anlor. Enn pwason-fe ti pe naze pre kot sak la. Li ti dir Prensés Tamtam, “To enn bon tifi, beti; aköz sa mo pe rekonpans twa ar enn sak pies anlor. Servi li pou fer dibien.”

Prensés Tamtam ti remont alasirfas ar so zegwi ek so sak pies anlor. Ler li ti retourn lakaz, so mama ti dimann li ki ti finn ariv li parski so seve ek so lenz ti tranpe. Ler li ti fini rakont so zistwar, ti ser la ti pran enn zegwi e ti al asiz dan bor basen. Lerla li ti zet so zegwi dan dilo, ti trap pikan loulou ziska ki disan koule, ti plonz dan dilo, ti naz ziska dan fon. Anba dan dilo labou, li ti trouv so zegwi lor enn sak dis fwa pli gro ki sak ki so gran ser ti ramenn alasirfas. Ler li ti sey ris sak la, bouz li li pa ti kapav telman li ti lour. Pwason-fe ti ranpli sak la ar ros.

Tann dir Kalpana Kartik pe touzour sey ris enn sak ros alasirfas. Peyna sikse pou leker sal.

TI KAPISON-ROUZ

Enn fwa dan enn pei, ti ena enn tipti tifi ki ti extra debrouyar. Aköz sa so mama ti kapav avoy li al fer komision. Ler li ti pas so CPE, so mama ti koud enn kapison rouz pou li. Sa ti enn manto ek enn bone atase ar li. Partou kot li ti ale, li ti met so kapison-rouz e so nom ti vinn Ti Kapison-rouz. So lakaz ti dan Goudlenns e so amam, granmer kote so mama, ti viv dan karo bwatsab ki ti environ enn mil distans depi so lakaz. Kouma so amam pa ti tro bien, so mama ti prepar enpe manze e dan enn flakon li ti met enpe lotvi ki bonnfam la ti kontan bwar avan li manze. Ler li ti ariv pre kot karo bwatsab, enn loulou ti koste ar li e ti dir lir, “Bonzour zoli tifi. Kot to pe ale koumsa?” Ti Kapison-Rouz ti reponn, “Mo pe al kot mo granmer, dan karo bwatsab. Mo pe al donn li so manze ek meksinn dan enn flakon. Mo amam pa tro bien.” Loulou ti ki finn fini tir plan, ti dir li, “Me zoli fifi, pa nesese prese koumsa. Ouver lizie, zorey ek nene pou to kapav apresie bote lanatir. Get kouma reyon soley kares lerb anba pie; santi parfen fler natirel; tann zwazo sante.” Loulou ki ti fini deside ki li ti pou al kot granmer deswit, devor li e lerla atann Ti Kapison-Rouz, ti fonce, al kot lakaz granmer. Ler li ti rant dan karo bwatsab, Ti Kapison-Rouz ti rapel seki loulou ti dir li. Li ti abitie bes latet, mars drwat divan li. Ler li ti lev so latet, li ti dekouver bote ki ti la toultan me ki so lizie zame ti trouve. Vremem, reyon soley ki ti pe travers ant bann pie ti kre enn latmosfer rev; pie voun dan bor enn ti rwiso ti pe danse dan divan; enn lorkes zwazo ti pe egey liniver. So lizie ti tap lor enn tapi fler mige. Li ti koumans kas fler pou fer enn bouke pou so amam. Ler li ti fini ramas kantite ki ti bizen, li ti kas enn laliann pou atas bann fler la ansam. Lerla li ti rekoumans so lamars ver lakaz so amam.

Ler li ti ariv kot laport lakaz so amam, li ti tap laport. Lavwa so amam, ki ti dir li rantre, ti bien drol. Ti Kapison-Rouz ti panse ki sa ti aköz so amam ti malad; so lavwa ti anrwe. Ler li ti rant dan lasam so amam li ti trouve ki bonnfam la ti finn kouver so latet me de gro zorey ti pe depase.

– Amam, Amam, ala ou zorey gran!

– Pou mo kapav tann twa bien, mo fifi.

Ti Kapison-Rouz ti vinn pre ar so lili pou donn li so bouke ek komision ki so mama ti anvwaye. Ler dra ki ti kouver so latet ti desann enpe, Ti Kapison-Rouz ti dekouver de gro lizie.

– Amam, Amam, ala ou lizie gro!

– Pou mo kapav trouv twa bien, mo tifi.

Ler so amam ti avoy lame pou pran bouke ki Ti Kapison-Rouz ti amene, tifi la ti trouv de lame bien long.

– Amam, Amam, ala ou lame long!

– Pou mo kapav may twa for, mo tifi.

Ler Ti Kapison-Rouz ti bese pou anbras so amam, li ti trouv enn bien gro lagel.

– Amam, Amam, ala ou labous gran!

– Pou mo kapav manz twa, mo tifi.

Loulou ti sot lor Ti Kapison-Rouz, ti may li, ti devor li. Enn sans ti ena enn gardien-sase ki ti abitie pase pou gete si bonnfam la pa ti bizen nanye. Ler li ti kot laport li ti tann kikenn pe ronfle kouma enn moulenavan. Li ti kone ki sa pa ti labitid Granmer. Dousma-dousma, li ti rant dan lasam e la li ti dekouver seki ti arive. Li ti anvi tir enn bal ar so fizi me li ti ezite tansion ti ena dimoun vivan dan vant loulou. Li ti pran so kouto, ti ouver vant loulou, ti liber Granmer ek Ti Kapison-Rouz. Lerla li ti plen vant loulou ar gro-gro ros. Ler loulou ti rod leve, li pa ti kapav parski so vant ti vinn pli lour ki enn kamion senk tonn.

Ala kimanier Ti Kapison-Rouz ti aprann ki fale pa pran sime zepeng kan dir li pran sime zegwi.

RAKONT ENN ZISTWAR TONTON GRIMM

TRADIKSION/ADAPTASION PAR DEV VIRAHSAWMY

HANSEL EK GRETEL

Enn zour Hansel ti trap lame so ser Gretel, ti dir li, "Depi ki nou mama finn mor, nou pas bien mizer. Nou nouvo mama bat nou touletan; kan nou koste kot li, li pous nou; li donn nou dipen sek pou manze. Mem nou lisien pli bien trete. Li omwen li gagn laviann tanzantan. Ayo Bondie! Ed nou! Si mama ti kone kouma nou gagn maltrete! Nou ale, nou al rod boner kikpar laba, dan lemonn." Pandan enn zour antie zot ti marse, travers karo apre karo ziska ki zot ti ariv kot enn gran lafore. Zot ti telman fen ek fatige ki kouma zot ti asiz anba enn gran pie, zot ti gagn somey, zot ti dormi.

Lelandime kan zot ti leve, soley ti deza ot dan lesiel. Hansel ti dir so ser, " Mo gagn bien swaf. Si mo trouv enn ti larivier, mo va kapav bwar dilo e amenn enpe pou twa. E ekoute! Andire dilo larivier pe desann." Hansel ti dibout, trap lame Gretel e ansam zot ti al rode ki kote larivier ti ete. Me zot belmer kriel ti enn move fe. Li ti swiv zot dan lafore pou fer zot mesanste. Ler de zanfana la ti ariv kot larivier - dilo kler ti pe desann lor grabo tou kouler - Hansel ti galoupe pou al bwar dilo me Gretel ti tike. Li ti kwar koumadir li ti tann dilo kler ti pe sante, "Seki bwar dilo isi pou vinn enn tig." Li ti kriye for, " Hansel, mo frer, pa tous sa dilo la! Kouma to gout li, to pou vinn enn bebet feros e to pou devor mwa." Hansel ti ekout so ser malgre so lagorz ti sek. " Va atann prosen larivier," li ti dir.

Me ler zot ti ariv kot enn lot larivier, mem zafer. Koumadir li ti tann dilo dir, "Seki bwar dilo isi pou vinn enn loulou." "Hansel," li ti dir li, "pa bwar sa dilo la, li pou fer twa vinn enn loulou e lerla to pou manz mwa." "Rayt! Sannkoutla 'si mo pa pou bwar me prosenn kout, dir seki to anvi, mo pou bwar. Mo tro swaf." Kot trwaziem larivier Gretel ti tann, "Seki bwar dilo isi pou vinn enn ti serf." "Silteple Hansel, pa bwar sa dilo la; to pou vinn enn ti serf e lerla to pou kit mwa, to'ale." Ti tro-tro tar! Hansel so lalev ti finn fini tous dilo la e dan so plas enn ti serf ti pe diboute.

Gretel so leker ti desire ar douler. E lizie ti serf ti ranpli ar larm. "Pa fer nanye, mo zoli ti serf," Gretel ti dir, "mo pou okip twa." Li ti pran so kolie lor, ti met li otour likou ti serf la; ti pran laliann, ti tres enn lakord soup, ti atas li ar kolie la e lakord dan so lame li ti amenn pov piti la ar li dan profonder lafore.

Apre ki zot ti finn marse pandan bien-bien lontan zot ti ariv kot enn ti kabann. Gretel ti get partou. Lakaz la ti vid. " Nou kapav viv isi." Dabor li ti al sers lapay ek fey tann pou fer enn lili pou so pov frer.

Toulegramaten li ti al kas fri sovaz, fouy pistas maron e ramas bon lerb tann pou so konpayon. Ti serf la ti manz dan so lame e zot ti zwe ansam. Aswar ler Gretel ti bien fatige, apre so lapriyer, li ti kontan poz so latet lor vant ti serf la pou dormi. Kan Hansel pou revinn kouma nou Hansel avan? Si sa arive ala nou pou ere!

Pandan lontan-lontan zot ti res dan lafore koumsa ziska ki enn zour lerwa desid pou vinn lasas dan sa rezion la. Ler ti serf tann bigoul sone, lisien-lasas zape, bann saser exite kriye, li ti anvi al gete ki ti pe pase.

" Gretel, mo Gretel, les mo al gete ki pe arive; mo nepli kapav tini." Li ti telman sipli so ser ki finalman so ser ti dir li, "OKE, to kapav ale me selman to bizen retourne avan soley kouse. Mo pou ferm laport akoz sa bann saser exite la. Ler to vini, tap laport e dir, 'Gretel mo ser ouver laport!' e mo pou vinn ouver laport la. Rapel bien, si to pa koze laport pou res ferme."

Pa bizen dir, lespas enn segonn ti serf gayar ti dan lanatir, ti pe galoupe, sote, fransi. Lerwa ek bann saser ti trouv li, ti sey zwenn li me pa ti kapav. Parfwa ler zot ti ariv bien pre ar li, li ti zis fransi lor enn touf e ti fonn dan lanatir. Ler ti koumans fer nwar li ti pran sime lakaz, tap laport e ti dir 'Gretel mo ser ouver laport'.

Kouma laport ti ouver li ti fons andan, zet lekor lor lili, dormi ziska landime gramaten.

Kouma soley ti leve lasas ti rekoumanse. Lamizik bigoul ki ti eko dan lesiel, ti apel ti serf.

- "Gretel, mo bizen ale," li ti dir.

- "Pa bliye ki mo ti dir twa yer," so ser ti dir li.

Ler lerwa ek so bann saser ti trouv ti serf ar kolie lor dan so likou zot ti rekoumans lasas li me ti enposib may li. Enn lazourne, pourswit la ti kontinie. Ver tanto zot ti preske gagn li; enn saser ti mem bles li dan so lapat. Li ti koumans bwate, trenn so lapat, retourne lakaz. Saser la, kasiet-kasiet, ti swiv li e ti tann li dir, 'Gretel mo ser ouver laport.' Toutswit laport ti ouver, ti les li rantre, e ti referme. Li ti al dir lerwa tou seki li ti'nn trouve ek tande.

- " Dime nou tou nou pe real lasas," lerwa ti dir.

Gretel ti bien trakase ler li ti trouv blesir so frer-ti-serf. Li ti netway dimal la, prepar enn kataplas ar plant spesial, met li lor lapat blese.

- " Aster al dormi mo zoli ti serf. To pou bien vit, kwar mwa."

Kouma dimal la pa ti serye, lelandime gramaten pa ti mem ena tras. Lamizik bigoul ti rezone dan lesiel.

- "Pa kapav reste, bizen ale. Pa per twa, mo pou pran prekosion. Zot pa pou gagn mwa."

- " Non, pa ale. Ena maler deor."

- " Non, Gretel, maler lor mwa si mo res andan ler bigoul sante deor. Si to blok mwa mo leker pou eklate."

Tristes dan leker, Gretel ti ouver laport, get so frer-ti-serf sot-sote, galoupe ziska li disparet dan bwa. Ler lerwa ti trouv li, li ti dir so bann saser, "Swiv li ziska zot may li me fale pa fer li dimal ditou." Ler labrim ti fini leve, bann saser ti pe touzour bat lamok. Lerwa apel saser ki ti dekouver kabann ti serf kolie lor e ti dir li, " Aster montre mwa sime pou al kot ti serf kolie lor." Ler zot ti ariv laba, li ti tap laport, li ti dir, " Gretel mo ser ouver laport." Kouma laport ti ouver lerwa ti rantre. Ki li ti trouve? Divan so lizie pli zoli mamzel lor later ti pe diboute. Gretel ti koumans tranble ler li pa ti trouv so frer-ti-serf.

Dan so plas li ti trouv enn lerwa ar so kouronn anlor lor so latet pe dibout dan so kabann. Lerwa la ti enn bon dimoun, bon mannyer. Li ti trap so lame e ti dir li zantiman:

- " Mamzel eski ou pou axepte vinn ar mwa dan mo sato, marye ar mwa, vinn mo larenn?"

- " Mo dakor si mo ti serf 'si pou vinn ar mwa. Mo pa kapav viv san li", Gretel ti dir.

- " Peyna problem. Li va viv ar nou. Li pou gagn tou seki li bizen."

Zis sa moman la ti serf fransi, rantre. So ser ti atas lakord la ar so kolie e ansam zot kit kabann dan bwa pou al viv dan sato lerwa.

Ti ena enn gran maryaz rwayal. Pli tar kan lerwa ti aprann ki ti ariv Hansel ek Gretel, li ti fer aret move fe la e ti donn li enn bon koreksion. Anmemtan move sor ti fonn e ti serf ti revinn Hansel. E zot ti viv ere ansam ziska lamor. ... Zistwar fini.

PRENS-KRAPO

Enn tanto kan ti pe fer bon, enn zenn prenses ti al dan enn ti bwa, al asiz dan bor enn ti lasours kler. Dan so lame li ti ena enn boul anlor, so pastan favori parski li ti kontan zwe ar li, avoy li dan ler, gob li ler li tonbe. Enn kou li ti avoy li telman ot ki ler li ti tonbe, li ti ribawnn, ti sap dan so lame, roul anba, tom dan basen lasours. Prensas la ti rod so boul dan basen ki ti telman profon ki pa ti trouv so fon. Li ti dan enn gran dezespwar parski li ti perdi obze pli presie dan so lavi. "Ayo Bondie! Fer mwa regagn mo boul. Pou regagn mo boul mo dispoze donn mo pli zoli lenz, mo bizou, tou kiksoz presie ki mo posede." Pandan ki li ti pe koze enn krapo so latet ti sorti andeor dilo.

- " Prensas, kifer ou pe plore koumsa?"

- " Krapo malang, peyna nanye ou kapav fer pou mwa. Mo boul anlor finn tom dan basen lasours."

- " Prensas, mo pa bizen ou lor, ou larzan, ou zoli lenz, ousa ou bizou. Me si ou axepte kontan mwa, les mwa viv ar ou, manz dan ou ti lasiet anlor, dormi lor ou ti lili, mo fer ou regagn ou boul."

Prensas la ti panse, "Li koz nenport, sa enbesil la! Kot li kapav sorti dan sa basen la? Me ... me li kapav al rod mo boul. Ki mo pou perdi? Mo promet li tou, bous so lizie, gopia la."

- " Rayt! Si ou reysi ramenn mo boul, mo axepte fer tou seki ou dimande."

San perdi letan krapo la ti plonze, ti al dan fon basen lasours. Enn timama apre li ti reparet ar boul la dan so labous. Li ti avoy li dan sek. Pa bizen dir, prensas la ti sot lor so boul, ramas li. Li ti telman kontan ki li bliye krapo net. Lor vites li ti retournn so lakaz. Krapo la ti kriye, "Atann prenses, ou ti promet ou pou amenn mwa ar ou." Me prensas la pa ti gagn letan arete pou ekout li.

Lelandime ler li pe pas atab pou dine li tann enn tapaz bizar, koumadir kikenn ti pe mont bann mars leskalie an-marb. Flap! Flap! Enn tipe pli tar kikenn ti tap laport dousma e ti dir:

'Ouver laport prenses eme,

Ouver laport ou bieneme!

Rapel parol nou'nn partaze

Dan bor lasours bien kler, bien fre.'

Prensas la ti galoupe, al ouver laport e la divan so lizie krapo malang ti pe diboute. Li ti finn bliye krapo net. So leker ti bat for-for, li ti trouv nwar. Vit-vit li ti ferm laport, retournn dan so plas. Lerwa, so papa, ti konpran ki kiksoz ti pe fer so tifi per.

- "Ki pe fatig twa mo tifi?"

- "Ena enn krapo malang kot laport. Yer ler mo boul ti tom dan basen, li ti al tir li apre ki mo ti promet li mo pou les li viv ar mwa isi. Mo ti kwar zame li ti pou kapav sorti dan so basen. Me li la kot laport e li ole rant andan, isi."

Pandan ki li ti pe koze krapo la ti retap laport e ti dir:

'Ouver laport presnes eme,

Ouver laport ou bieneme!

Rapel parol nou'nn partaze

Dan bor lasours bien kler, bien fre.'

- "Mo tifi, to finn donn to parol. Parol done, parol sakre. Al ouver laport, fer li rantre."

Kouma laport ti ouver krapo la sot-sote ti rantre, al direk kot latab. "Met mwa lor sez koste ar ou," li ti dir.

Ler ti met li lor sez li ti dir, "Met ou lasiet divan mwa pou mo manz ladan." Ler li ti finn bien manze li ti dir,

"Mo bien fatige, sarye mwa, amenn mwa dan ou zoli ti lili." Presnes la ti pran li dan so lame, al poz li lor so prop lorye, dan so prop lili e la li ti dormi tout lanwit. Kouma barlizour ti paret dan les, krapo la ti sot depi lili, desann leskalie, sorti, ale.

Presnes la ti panse ki tou so traka ti'nn fini anplas.

Me non! Kouma lanwit ti tonbe krapo ti revini e ti'ena mem sinema kouma lavey. Trwaziem nwit 'si parey.

Me gramaten katriyem zour presnes la ti gagn sok. Olie krapo dan so lili, ki li ti trouve? Enn zoli prens ar pli zoli lizie lor later ti pe dibout kot so lili.

Ler la li ti rakont so zistwar. Enn move fe ti zet enn move sor lor li, ti fer li vinn enn krapo.

- "Mo ti pou res koumsa tank ki enn presnes pa ti vinn delivre mwa, les mwa pas trwa lanwit lor so lili. Mo sel dezir aster se ki ou vinn ar mwa don rwayom mo papa kot nou va selebre nou maryaz. Mo promet ou mo pou kantan ou lavi-lamor."

Kouma zot dwatet devine presnes la pa ti tarde pou axepte. Ler zot ti pe koze mem enn gran kales rwayal tire par wit seval dekore ar plim zean tou kouler ek arne anlor, ti arive, eskorte par Henry, serviter lwayal nou prens. Depar ti fer dan lazwa, maryaz ti fer dan pli gran lazwa e zot ti viv ere ansam dan ankor pli gran lazwa. ... Zistwar fini.

ENN PESER EK SO MADAM

Enn fwa dan enn pei ti ena enn peser ki ti viv dan enn ti lakaz lapay dan borlamer ansam ar so madam.

Misie la, toule-bomaten, boner li ti kit so lakaz al dan bor dilo, asiz lor enn ros, fil so lalign, get so bouson danse lor dilo. Toulezour mem zafer. Enn zour enn kout sek so bouson ti koule, so lalign ti redi. Li ti ris so lalign e dekouver enn gro pwason dan so lamson. Pwason la ti dir li, 'Pa touy mwa misie peser. Mwa mo pa enn vre pwason; mo enn prens ki ena pouwar mazik. Remet mwa dan dilo, les mwa'le.' 'Ayo!' peser la dir, 'Pa bizen ou trakase. Ki mo pou fer ar enn pwason ki konn koze? Al kot ou desten apel ou.' Li ti met li dan dilo. Kouma zekler pwason la ti plonz dan fon me deryer li ti ena enn long filwar disan.

Kan peser la ti retournn so lakaz, li ti rakont so lavantir ar so madam.

- 'To'nn nek larg prens-pwason la koumsa? To pa'nn dimann li nanye?' madam la ti dimann so mari.

- 'Non. Ki mo ti bizen dimande?' misie la ti dimande.

- Ayo bourbak! Nou viv dan enn ti lakaz lapay. Nanye mo pa ena. Mo viv lavi mizerab. E twa to pran mo sans to zet dan dilo. Voryen! Ale, retourn laba, dir to prens-pwason donn nou enn gran lakaz tol ek bardo ar enn lavarang vitre.'

Nou peser ti ezite me li ti rod toultan fer plezir so madam. Li ti retourn borlamer. Lamer ti zonn ek ver. Li al dibout dan bor dilo, li ti dir,

'O Prens Pwason Losean

Ekout, ekout mo tourman.

Mo madam marye, ayo,

Enn pikan dan lipie,

Pe dir ou pa bliye so kado.'

Pwason la naz ver laplaz e dimann nou peser, 'Dir mwa ki li 'le?'

- 'Prens-Pwason, kouma pou dir sa? Mo madam marye panse ki mo ti bizen dimann ou enn rekonpans avan larg ou dan dilo. Ou kone, li panse ki nou lakaz lapay tro tipti, tro malang, tro mizer. Li ti'a kontan viv dan enn gran lakaz tol ek bardo ar enn lavarang vitre ek enn gran lakour.'

- 'Al lakaz! Ou madam pe atann ou dan so gran lakaz tol ek bardo ar enn lavarang vitre ek enn gran lakour.'
Nou peser ti retourn kot li. Li ti trouv so madam divan laport enn gran lakaz tol ek bardo ar enn lavarang vitre ek enn gran lakour.

- 'Rantre! Rant dan mo lakaz. Li pa pli korek ki to lakaz lapay?'

Enn zoli lakaz. Ti'ena salon, salamanze, lakwizinn, saldeben, drenaz, 3 sanmakouse ek enn gran lavarang vitre. Akote lakaz la ti'ena enn verze plen ar toutsort kalite fri; par deryer ti'ena enn potaze plen ar legim, bred ek zepis; divan lakaz la ti'ena enn gran parter garni ar fler; dan enn kwen lwen ar lakaz la ti'ena enn baskour kot poul, kok, pousen, kanar, pentad plen atmosfer ar zot prop lamizik.

- 'Anfen nou pou kapav viv ere!' peser la ti dir.

- 'Va gete ki arive!' madam la ti dir.

Tou ti mars korek-korek pandan detrwa semenn. Enn zour madam la ti dir so misie, 'Sa lakaz la tro tipti. Peyna plas pou bouze. Lakour sere, lakaz sere, baskour sere. Kouma pou viv dan sa prizon la? Al dimann to prens-pwason donn nou enn sato.'

- 'Ayo, pa dimann mwa al redimann li kado. Mo pou gagn latet. Mo per li sap lor kal. Mo panse nou bizen satisfse ar seki nou ena.'

- 'To tro bet! Ale, al dimann li e to gete li pou fer mwa plezir. Ale monwar, pa per!'

Peser la ti pran sime borlamer. So leker ti lour. Ler li ti arive li trouv ki lamer ti ble fonsse e bien tris. Li ti dibout dan bor dilo e ti dir kouma premie fwa,

'O Prens Pwason Losean

Ekout, ekout mo tourman.

Mo madam marye, ayo,

Enn pikan dan lipie,

Pe dir ou pa bliye so kado.'

- 'Ki li 'le aster?' Prens-Pwason ti dimande.

- 'Li 'le viv dan enn sato', peser la ti dir.

- 'Al lakaz, ou pou trouv ou madam dan lantre so gran sato.'

Peser la ti retourn kot li e ti trouv so madam dan lantre enn gran sato.

- 'Get mo sato, li pa mari-siper hen? Ki to dir?', madam la ti dir.

Sato la ti telman extra ki mem lerwa koumans ti zalou. Enn trale serviter, enn trale lasam dekore par gran-gran artis, meble ar meb anlor; par deryer ti ena enn zarden pli gran ki zarden Panplemous e pli deryer ti ena enn park imans kot ti ena toutsort kalite zaimo, depi lelefan ziska yev; akote sato la ti ena lekiri seval ar omwen 50 zoli bebet bien nourri ek antrene.

- 'Aster nou bizen satisfse dan nou sato. Ki nou bizen anplis?' peser la ti dir so madam.

- 'Pa kone. Les nou al dormi. Dime nou gete.'

Zot ti al dormi. Boner gramaten madam la ti pens so mari, obliz li leve.

- 'Leve ta pares. Degaze, degaze! Nou bizen vinn lerwa.'

- 'Vinn lerwa? Mo pa anvi vinn lerwa, mwa.'

- 'Mwa mo anvi.'

- 'To enn madam. Kouma to pou vinn lerwa? Pwason-Prens pa pou kapav fer twa vinn lerwa.'

- 'Get sa bonom! Aret zaze! Pa pe dimann twa to lopinion. Zis fer seki dir twa fer. Mo bizen vinn lerwa.

Enpwensetou!'

Lafreyer dan leker, sagren dan lizie, peser la ti rebran sime borlamer. Ki pe ariv so madam? Kifer li ole vinn lerwa? Lamer ti vinn gri fonsse e ti kouver ar lekim. Li re-apel Prens-Pwason

'O Prens-Pwason Losean

Ekout, ekout mo tourman.

Mo madam marye, ayo,

Enn pikan dan lipie,

Pe dir ou pa bliye so kado.'

- 'Ki li 'le sannkoutla?' Prens-Pwason ti dimande.

- 'Ayo Prens-Pwason, sannkoutla mo madam ole vinn lerwa.'

- 'Al lakaz, li finn fini vinn lerwa.'

Nou peser ti retourn lakaz. Ler li ti ariv pre kot sato, li ti trouv reziman lor reziman solda pe fer parad, pe mars lefrayt; tenk ek kanon dan defile, lorkes militer divan-divan. Ler li ti rant dan sato li ti trouv so madam

lor enn gran tronn anlor ek diaman e lor so latet ti ena enn kouronn anlor; sak kote so tronn sis fidoner, enn pli gran ki lot, ti pe diboute, fer leskalie.

- 'To kontan? Aster to finn vinn lerwa,' peser la ti dir so madam.

- 'Normal!'

- 'Aster mo konpran kifer to ti'le vinn lerwa. Nou dan bien. Nou ena tou seki nou bizen.'

- 'Pa kone,' madam la ti dir.

- 'Kifer to dir sa?'

- 'Mo pa ena tou seki mo bizen. Enn lerwa pa osi gran, osi pwisan ki enn anperer. Wi, aster mo kone ki mo bizen. Mo bizen vinn pli gran anperer, lerwa tou bann lerwa,' madam la ti dir.

- 'Nou bizen satisfè ar seki nou finn gagné,' peser la ti dir so madam. 'Tou manier Prens-Pwason pa kapav fer twa vinn anperer.'

- 'Get sa! Mwa ki lerwa, twa to mo esklav. Mo donn twa lord al dir to pwason ki mo bizen vinn anperer, to'nn tande.'

Nou peser ti santi ki zot ti pe al tro lwen, ki maler ti pe lev latet deryer laport. Li ti per ki Prens-Pwason plen ar zot. Lerala ti pou bizen pey lepokase. Ler li ti ariv lor lakot, lamer ti bien nwar, labou-labou e rafal siklonn ti pe fer tourbiyon lor dilo. Li ti pran kouraz, dibout lor laplaz e dir,

'O Prens Pwason Losean

Ekout, ekout mo tourman.

Mo madam marye, ayo,

Enn pikan dan lipie,

Pe dir ou pa bliye so kado.'

- 'Ki li bizen ankor,' Prens-Pwason dimande.

- 'Li anvii vinn anperer.'

- 'Oke! Oke! Al lakaz, al zwenn ou anperer,' Prens-Pwason ti dir li.

Ler li ti ariv kot li, nou peser ti trouv so madam lor enn tronn grander sitadel. Otour li ti ena enn trale lerwa, prens, prenes, kardinal, levek, ambasader kalite lor kouler ki ti pe azenou divan li pou montre zot respe ek zot soumission.

- 'Ala to zoli, ala to gran! Anfen nou finn gagné tou seki nou ti anvii,' peser la ti dir so madam.

- 'Tou? To latet pa bon, pagla?' madam la ti dir ar saler. 'Mo bizen vinn lepap.'

- 'Lepap? Enn fam lepap? Tou manier kapav ena zis enn sel lepap. E lepap ankor vivan.

- 'Kisannla finn dimann twa to lopinion? Finn donn twa enn lord. Ekzekite. Sinon!

Ler li ti ariv kot lakot divan siklonn ti pe desir lesiel ek later. Bann vag demonte, bouyone ti pe mont kouma montagn ziska lesiel e vinn kraz kouma loraz-zekler lor brizan. Ena pirog ti tas lor pie. Apart enn ti bout lesiel ble leres lesiel ti rouz-flam, kouler lanfer.

Nou pov peser ti pe tranble ar freyer, so leker ti pe bat dan mole. Timid-timid lor laplaz li ti dir,

'O Prens Pwason Losean

Ekout, ekout mo tourman.

Mo madam marye, ayo,

Enn pikan dan lipie,

Pe dir ou pa bliye so kado.'

- 'Ki zot'le ankor?'

- 'Vinn lepap.'

- 'Rayt! Al rezwenn ou madam ki finn fini vinn lepap.'

Ler li ti retourn lakaz li trouv so madam lor enn tronn oter enn gratisiel, enn kouronn zean lor so latet, enn filwar ti kouronn otour so likou ek enn lafoul anperer, lerwa, prens, prenes, kardinal, levek, diniter, anbasader pe asiz kot so lipie pou eksprim zot respe ek soumission divan so Grander. Tout otour ti ena enn lafore flanbo toutsort oter. Oter montagn, oter kolinn, oter mel-ros, oter nik karya.

- 'To kontan? To finn ariv lor top,' li ti dir so madam.

- 'Dime nou gete,' madam la ti dir.

Madam la ti pas enn lanwit blans, azite, tourne-roule. Sey dormi mem me, abba, lizie pale ferme. Biento barlizour ar enn penso timid ti koumans met kouler dan lorizon. Pli tar enn reyon soley ti travers lafnet, vinn sikann so lizie. Madam la ti sap lor kal. Kifer li pa kapav anpes soley leve? Kifer li pa kapav donn lord

lalinn, bann planet, bann zetwal, bann galaxi? Kifer? Li bizen sa pouvwar la. Wi, samem li bizen. Kontrol liniver.

- 'Al dir to pwason mo bizen pouvwar pou kontrol liniver? Al dir li toutswit!'

Deor later ti pe tranble, volkan ti pe pet dife, siklonn ti pe kraz partou. Kabose, tranble-tranble nou pov-pov peser ti mars dan marenwar pandan ki loraz ti pe sakouy liniver. Lamer araze ti pe kime dan nwar. Apart enn tras lekim parsi-parla pa trouv nanye. Peser so lavwa apenn ti sorti, telman li ti onte ek per.

'O Prens Pwason Losean

Ekout, ekout mo tourman.

Mo madam marye, ayo,

Enn pikan dan lipie,

Pe dir ou pa bliye so kado.'

- 'Ki zot bizen?' Prens-Pwason dimande sek-sek.

- 'Pardon Prens-Pwason. Ou kone, mo madam panse ki ti'a bon si koumadir li ti kapav kontrol lalinn, soley, ... liniver ...

- 'Koumsa hen! Bon! Al lakaz kot ou madam dan zot vie lakaz lapay!'

... ZISTOIR FINI ...

ZISTWAR TOM POUS

Enn fwa dan enn pei ti ena enn pov bisron ki ti pe asiz dan so ti lakaz pandan ki so fam, koste ar li, ti pe rakomod vie lenz.

- "Ayo!" misie la ti dir so madam, "Ala lavi tris, ala lavi rann! Nou kouma de zako sagren. Nou peyna zanfan pou egey nou lavi, tandik ki lezot zot ge, zot ere ar zot zanfan."

- "Ki mo pou dir twa?" so fam dir li ar enn soupir, ler li pe anfil so zegwi. "Ayo Zezi-Marie, si mo ti ena zis enn zanfan, enn sel, mem si li ti zis enn ti bout, pa pli gran ki mo pous, ala mo ti pou ere la! Mo ti pou donn li tou mo lamour."

Mirak ti arive. Detrwa mwa pli tar madam la gagn enn ti baba, enn zoli ti baba, for, frengan, gayar me pa pli gran ki enn pous. Zot pa ti gagn drwa plengne, zot ti panse. Zot ti finn gagn seki zot ti pe rode.

Zot ti apel li Tom Pous. Li ti grandi dan boukou lamour. Zot ti bien nourri li. Akoz samem li ti bien portan me li ti res grander enn pous. So lizie ti briye. Li ti enn bonom bien-bien malen ki ti konn debrouy so difil.

Enn zour bisron la ti pe prepare pou al sers dibwa dan lafore. Li ti bien prese. Tom Pous tann li dir ki li ti pou kontan si kikenn ti kapav amenn so saret pli tar pou sarye dibwa. "Papa," Ti-Tom dir, "les sa dan mo lame.

Kouma to pare, saret rekta pou lor baz." So papa ti riye.

- "Kouma to pou fer mo ti bout? Oter to peyna pou trap renn."

- "Pa traka papa. Mo fer mama met arne ar seval e lerla mo rant dan zorey seval, mo dir li kot bizen ale."

- "Rayto, nou seye, nou gete."

Kan so ler ti arive, mama Tom atle seval ar saret, e apre li ti plas Tom Pous dan zorey seval la. Depi dan zorey seval nou ti bout bonom ti koumans diriz bebet la. Li ti kriye "haysh" pou fer li avanse e "ho" pou fer li arete. Koumsa san problem li ti amenn saret la kot ti bizen, san okenn difikilte. Me lor sime de etranze ki ti pe pase tann enn lavwa pe dir "dousma babou, dousma".

- "Drol!" enn dir. "Mo tann enn sartie koz ar seval, me sartie la envizib."

- "Bien drol!" lotla dir. "Anou swiv saret la pou kone kot li pe ale."

Saret ti rant dan bwa; de etranze ti swiv saret ziska ki zot ti ariv kot bisron ti pe travay. Ler Tom Pous ti trouv so papa li ti kriye, "Papa, papa, ala mo la. Saret pare, tou korek. Aster desann mwa." So papa ti trap seval ar enn lame, ar so lot lame li ti tir so garson depi dan zorey seval, poz li lor enn gran fey tann. Tom Pous! Dir ou lerwa pa ti so kouzen. De etranze la pa ti'le kwar zot lizie.

"To kone", enn ti dir lotla, "sa ti vakabon la kapav fer nou vinn ris si nou amenn li partou, fer dimoun peye pou vinn get li. Bel tamasa, bel pitay! Nou bizen aste li." Zot toulede ti al koz ar bisron la, dimann li komie li pou rode pou so ti bout piti.

- "Ar nou li pou dan bien, plis ki aster."

- "Vann mo zanfan? Mo prop disan? Gard ou lamone!"

Ti-Tom ki ti finn tann sa tranzaksion la, grenp ziska zepol so papa e lerla dousma dan so zorey li dir li, "Pran zot kas 'Pa, les zot pran mwa. Pa traka, mo pou retourn lakaz."

Finalman bisron la ti aksepté vann Tom pou enn gro bout lor.

- "Kot to'le asize?" enn ladan ti dimann li.

- "Met mwa lor rebor ou sapo, koumadir mo lor mo balkon. Mo va kapav mars toutotour e admir bote lanatir."

Zot ti axepte. Kan Tom ti fini dir orevwar so papa, zot ti deklase. Zot marse mem ziska tanto, ler labrim leve. Lera Ti-Tom ti dir, "Mo fatigue, poz mwa anba." Etranze la tir so sapo, poz Tom lor enn plot later dan bor sime kot enn karo fek laboure. San perdi letan Ti-Tom ti tire, galoup dan rigol e rant dan enn trou lera.

"Salam, grandimoun, mo fonndos; prosenn fwa vey bien ti dimoun." Zot ti rod li partou, fons enn baton dan tou bann trou. Abba pou zot! Tom Pous bien-bien lwen. Letansa, ti finn fini fer nwar e de etranze la, dekon, ti oblize retournn kot zot, lame vid, pos vid.

Kan Tom kone nepli ti ena danze, li ti sorti depi dan so trou. Pa fasil mars dan enn karo fek laboure. Si glise, tonbe kapav gagn bien dimal. So sans pou li, li ti trouv enn gro lakok kourpa. Sa enn bien zoli lakaz pou pas lanwit. Pa dir ou! Ti-Tom ti kas enn poz. Zis kouma li ti pe koumans gagn somey li ti tann de zom koze.

- "Bizen fer enn lespri kouma pou tor Monper so lor ek larzan", enn ti dir lotla.

- "Les sa dan mo lame", Tom ti kriye.

- "Ki sa tapaz la?" voler la dir, leker bat dan mole, "To pa'nn tann kikenn koze?"

Zot toulede ti dres zorey.

- "Amenn mwa ar zot e mo pou montre zot kimanier balye karo", Tom ti dir.

- "Me kot ou ete", zot ti dimande.

- "Get anba e veye kot son la sorti."

Aprè enpe rode zot ti trouv li; zot ti pran li dan zot lame.

- "Eta ti vakabon! Kot to kapav ed nou?"

- "Mo kapav rant atraver antivol dan lakaz Monper e lera avoy zot tou seki zot anvi."

- "Enn mari lide sa! Vinn ar nou, nou gete ki to kapav fer."

Ler zot ti ariv kot lakaz Monper, Tom ti pas par baro, rant dan lasam e koumans kriye for-for, "Zot'le mo avoy zot tou seki ena isi?". Bann voler la ti krake; zot ti sipli li koz dousma, pa koz for, tansion li kas somey bann ki dan lakaz. Tom ti fer sanblan li pa konpran, li ti koz pli for ankor. "Koze, avoy tou, pa avoy tou?"

Kwizinier ki ti pe dormi dan lasam akote, leve, ekoute. Me kouma nou de voler ti finn al kasiet li pa ti tann nanye.

De voler la apre enpe letan ti regagn kouraz. Zot ti revinn kot lafnet, zot ti dir Tom aret fer so zokris, avoy tou lamone ki ena. "Aaan!", Tom ti dir pli for ki li kapav, "Zot ole koken tou lamone Monper? Avoy lame, mo donn zot tou." Sannkoutla kwizinier ti tann tou, konpran tou. Li ti deboule depi so lili, galoupe, al ouver laport. Bann voler la ti kas pikan, tire, koumadir dife dan langka. Madam kwizinier la ti seye mem trouv kler dan nwar me abba. Li ti al rod enn lalimer. Letan li ti pran pou retourne, Ti-Tom ti fini gagn letan pou al kasiet dan langar akote lekiri. Madam la ti retourne, rod dan tou kwen, anba, lao. Tou ti paret normal. Li ti desid pou real dormi. Sirman li ti reve lizie gran ouver, li ti panse. Nou ti bout bonom ti mars kat-pat dan lapay ziska ki li ti trouv enn ti kwen siper pou dormi leres lanwit dan konfor ziska gramaten kan li ti pou pran sime so lakaz. Me kouma nou kone souvan-souvan lavi kriel kas nou konte ar tabisman lamerdman.

Madam kwizinier la ti desid pou leve boner, avan soley leve, pou al nourri bann vas. Li ti al direk dan langar, pran enn pake lapay - nou pov ti bonom ti pe dormi ladan. Ler so somey kase, ki li trouve? Li ti dan lagel vas. "Ayo mama! Ki mo finn fer pou rant dan lagel moulen?" Me bien vit ti malen la ti konpran ki ti pe ariv li.

Bizen tir enn plan pou anpes ledan vas fer satini ar li. Li tik parsi, li trik parla ziska li reysi rant dan vant vas la entak. "Fer nwar isi! Parye zot finn bliye met enn lenpos pou les lalimier soley rantre! Bann fatra la! Enn ti labouzi pa ti pou detro!"

Mem li sey fer fas, li pa apresie ditou seki pe ariv li. Pli grav se ki manze vas ti pe kontinie desann e plas dan vant ti pe koumans manke. Alafen li ti desid pou kriye pli for ki li kapav, "Ase manze, aret donn mwa manze!" Madam kwizinier ki ti pe tir dile ar enn vas retann enn lavwa me pa trouv personn. Sannkoutla li ti sir mem lavwa ki yer swar sa. Telman li per, li ti sap lor stoul, li tonbe, devir seo dile. Li ti galoupe, li al get so patron.

- "Monper, Monper! Nou vas pe koze."

- "Ou fol ou!"

- "Vinn gete oumem."

Ler zot ti ariv dan lekiri, Monper ti tann vas la dir, "Ase manze, aret donn mwa manze!" Monper ti kaye. Sa vas la posede par move lespri. Li ti donn lord fer touy li toutswit. Zot ti touy li, al zet so trip dan depotwar.

Pov Tom! Li ti fer tou pou sorti. Pa fasil! Zis kouma li ti pe al tir so latet deor enn lot maler ti arive. Enn loulou afame ti fransi lor trip, aval tou enn sel bouse. Ki pov Tom ti kapav fer fer? Pov djab la! Li pa ti perdi kouraz. Ti bizen met enn lak ar loulou.

- "E mo dalon, mo ena enn mari tiyo pou twa."

- "Ki tiyo?"

- "Ena enn lakaz kot, si konn rantre, gagn manze kalite lor kouler. Manze ziska rasazie."

- "Ki kote? Kouma pou rantre?"

Tom Pous ti explik li sime pou al so prop lakaz e kimanier pas par enn ti trou sere dan lakav pou rant dan lakwizinn. Dir ou loulou pa ti bizen enn deziem envitasion. Sa swar lamem li ti pran direksion lakaz Tom Pous, pas par trou sere dan lakav, rant dan lakwizinn, koumans manze, bwar ziska ki so vant gonfle kouma enn tenk. Ler li ti desid pou ale, li pa kapav parski so vant ti vinn telman gro ki li nepli ti kapav pas par trou da lakav. Li ti'nn tas dan piez. Tousa ti dan plan Tom. Li ti kas enn poz dan enn ti kwen vant loulou e koumans sante for-for.

- "*Ti-kou ti kou touy loulou*

Baton piondenn pou loulou.

Titalber gagn maloker

Tiglaketig dendenkouden."

- "Shouuut! Aret fer tapaz! To pou lev tou dimoun."

- "To ti bien amize talerla. Aster mo tour. Ti-kou ti kou touy loulou, ti kou ti kou touy loulou."

Tou sa tapaz la ti kas somey bisron ek so fam. Zot ti louk dan lakav. Zot ti trouv enn loulou ki ti finn may dan trou. Pa bizen dir, toulede ti gagn bien per me pa kapav kil parad... Bisron la ti pran enn lars e li ti donn so fam enn lafo. "Dibout deryer mwa. Mwa mo donn li enn kout lars lor so latet e twa to ouver so vant ar sa lafo la." Tom ki ti tann tousa kriye for, "Papa, papa mo dan vant loulou."

Gran mersi Bondie, nou finn retrouv nou zanfan," bisron la ti dir. Li ti dir so fam pa servi lafo, tansion fer Ti-Tom dimal. San perdi letan ar enn sel kout lars li ti eklat latet loulou, lerla ouver so vant ar prekosion, delivre Tom Pous. Pa bizen dir ki kantite touletrwa ti kontan.

- "Ayo mo garson!", papa la dir, "nou ti kwar zame nou pa ti pou retrouv twa."

- "Papa, papa mo finn fer enn gran vwayaz otour lemond depi nou ti separe me mo kontan, plis ki kontan, rerespir ler fre nou lakaz."

- "Kot to ti ale koumsa?"

- "Mo ti rant dan trou lera, mo ti dormi dan lakok kourpa, mo ti vwayaz dan vant enn vas e apre mo ti perdi dan trip loulou. Mo kontan aster mo finn retournn mo lakaz."

- "Nou'si baba, nou'si! Ayo, tourn zorey! Zame nou pou vann twa ankor mem si ofer nou pli gran trezor."

Zot ti may li, zot anbras li, bengn li, met zoli lenz nef ar li, donn li pli bon manze, lerla met li dan so lili pou li repoze... Zistwar fini.

ZISTWAR SANTEKLER EK PERTELOT

1. SEZON PISTAS MARON

- 'Pistas maron finn pare lor flan montagn. Nou'ale vit-vit plen nou boyo avan zako al fer piyaz,' Santekler dir so madam, Pertelot.

- 'Avek plezir,' Pertelot dir. 'Nou profite, pas enn vakans ansam.'

- 'Pa manti! Pa manti! Pa manti ditou!' Santekler ti sante for-for.

Misie Kok ek Madam Poul ti pran sime montagn pou pas lazourne e kouma letan ti peper zot pa ti prese pou retourne. Ler labrim ti koumans leve, kan ler ti finn arive pou retourn lakaz, zot vant ti telman lour ar pistas ki marse zot nepli ti kapav. Ena panse ki zot ti vinn pares. Mwa mo pa kone. Anfendkont Santekler ek Pertelot ti decide ki zot tro enportan pou marse kouma kreatir ordiner.

Donk Santekler ti desid pou konstrir enn karyol pou so bieneme ar lakok pistas maron. Bien-bien vit enn karyol tip-top ti dibout lor baz. San perdi letan Pertelot ti rant dan karyol, dir so mari pran plas seval pou ris karyol.

- 'Non! Non! Non! To pe fer riye! Silefo mo asiz dan plas kose me pa dimann mwa ranplas seval.'

Zis sa moman la enn kanar, kwak-kwake ti vini. Li ti kriye for-for, 'E voler, vakabon, fenean ki zot pe fer lor mo teren. Atann, aster zot pou kone!' San perdi letan li ti tom lor Santekler pou donn li enn rakle. Me

Santekler pa ti kone ki apel kil parad. So plim ti drese, li ti tik ar lapat gos, flank enn kout zergo ar lapat drwat, tik ar lapat drwat, flank enn kout zergo ar lapat gos. Kanar ti zet zarm, dimann pardon. Santekler ti met so kondision. Kapav pardonn li zis si li ti aksepte ris karyol Santekler ek Pertelot. Kanar pa ti kapav refize. Li ti aksepte. Santekler ti chombo renn e donn lord.

- 'Haysh kanar, haysh! Rise sa karyol la, vit.

Karyol ti demare lor vites.

Apres ki zot ti finn kouper enn bout sime zot ti zwenn zegwi ek zepeng ki ti pe marse ansam dan bor larout.

- 'Stop!' zegwi ti kriye. "Donn enn ti seke ar zot. Pe fer telman nwar ki sime nou pa pe trouve. Ena telman lapousier ki respire pa pe kapav.'

Zegwi ti rakonte kimanier li ek so kamwad zepeng ti pe telman amize dan enn tavern detrwa mil pli lwen ki zot ti'n bliye get ler. Li ti dimann Santekler si li kapav donn zot enn lif dan so zoli karyol. Santekler ti get zot bien. Li ti panse ki kouma zot ti meg-meg zot pa pou pran tro boukou plas. Li ti dir zot monte.

- 'Monte, monte vit-vit! Souy lipie avan rante! Tansion! Pa kraz kor mo Pertelot!'

Bien-bien tar aswar zot ti ariv kot enn lotel. Pa kapav kontinie vwayaze dan nwar. Tro danzere. Lot kote pov kanar ti telman fatigue ki li ti pe balot-balote agos-adrwat, adrwat-agos. Santekler ek Pertelot ti desid pou pas lanwit dan lotel. Propriyeter lotel pa ti tro kiin donn zot enn lasam. Li ti per tansion zot bann fos-kliyan. Me kouma zot koz enn langaz bon manier e zot ti donn li enn dizef fre ki Pertelot ti ponn sa zour la mem, propriyeter la desid pou fer zot konfians. Anplis Santekler ti promet pou donn li kanar la ki, dapre nou konper, rekta ponn enn dizef sak zour. Nou de konplis ti komann enn bon repa ek pli bon diven. Zot ti pas enn bon moman avan zot al dormi.

Boner lelandime gramaten, kouma barlizour pwente dan lorizon e ler tou dimoun ankor pe dormi, Santekler ek so madam ti leve, pran dizef ki zot ti donn patron lotel, pers enn ti trou, aval so andan e zet so lakok dan foye. Zot ti tom lor zegwi ek zepeng ki ti ankor pe dormi, chom zot par lilou, fons enn dan sofa patron la ek lotla dan so mouswar. Apres zot ti glise-ale.

Selman kanar ki ti pe dormi deor tann zot pe vini. Li ti plonz dan larivier ki ti pas akote lotel e lor vites li ti fonn.

Pli tar ler propriyeter lotel la ti leve e li ti pran so mouswar pou souy so figir normal zepeng pik li e rey so figir. Ler li ti al dan lakwizinn pou pran enn labrez pou alim so pip, lakok dizef ti eklat dan so figir e lasann ti rant dan so lizie.

- 'Ayo Bondie!' li ti dir. 'Tou pe mars traver zordi.'

Dekouraze, li ti larg so lekor lor so sofa e zegwi rant dan so deryer. Li ti kriye ar douler ek ar laraz. 'Mo sir sa de la sa,' li ti panse. Li ti al rod zot dan zot lasam. Abba! Zot ti fini flonn.

Lor sime lakaz, Santekler bek enn ti dou lor lalev Pertelot e dir li 'Pa fasil ar twa Pertelot.'

- 'To kontan mwa mo gro toutou?'

- 'Pa fasil ar twa mo dir twa.'

- 'Kifer?'

- 'Pa fasil pou viv ar twa; me enposib pou viv san twa.'

2. LOUGAROU ZWENN TASE

Enn lot zour Santekler ek Pertelot ti desid pou al vakarne. Konper Santekler ti ranz enn siper kales kat-larou rise par sis lera-miske. Lor sime enn sat ti aret zot e ti dimann zot kot zot pe ale.

Santekler ti reponn:

'Tikou-tikou touy loulou

Nou'al regle kont ar lougarou.'

- 'Les mo vinn ar zot,' sat la ti dimande.

- 'Monte, monte!' Santekler ti dir li. 'Tansion tonbe! Haysh lera-miske, haysh!'

'Napa fane dan mo kales,

Tansion kraz kor mo Pertelot.

Lera-miske pa per kas kot,

Roule-roule zoli kales.

Tikou-tikou touy loulou

Nou'al regle kont ar lougarou.'

Enpe pli lwen, enn janta, enn dizef, enn kanar, ek enn zepeng dimann li enn lif. Santekler ti ramas zot tou.

Ler zot ti ariv kot lougarou, li pa ti la. Lera-miske ti ramas kales dan langar, Santekler ek Pertelot ti anvole, al kas enn poz lor biim, sat la al asiz kot foye, kanar la rant dan levie lakwizinn, zepeng rant dan lorye, janta al tini lekilib lor lento ek dizef anroul limem dan serviet.

Ler lougarou ti retourn lakaz, li ti al kot foye pou alim dife. Laba sat ti avoy lasann dan so lizie. Li ti galoup kot levie pou lav so figir kan kanar ti fann dilo lor li. Ler li ti sey souy so figir, dizef dan serviet kraze, ti fann partou lor li. Plen, ankoler, degoute li ti desid pou al dormi san manze. Kouma li ti poz so latet lor so lorye, zepeng ti rant dan so lazou. La, li ti sap lor kal net. Kouma enn fou-firye li ti desann leskalie atout vites pou sorti deor. Me kouma li ti ariv lor pa laport, janta ti desann lor li vadire enn bom, kraz so latet, touy li sek.

3. AKOZ SA PISTAS LA

Pli tar mem sezon, Santekler ek Pertelot retourn lor flan montagn pou manz pistas. Sa lepok la pa ti'ena sinema. Zot ti tom dakor ki tou seki zot gagne zot pou partaz ande. Pertelot, gran malinn, zwenn enn pistas ekstra gro. Li chom tait, gard tou pou li... Me malsans pou li, pistas la ti telman gro ki, ler li sey aval li, lemesan pistas ti tas dan so lagorz. Li ti sey tou pou kras li me abba, pistas la dir mwa ki la.

- 'Osekour mo lamour! Vit-vit amenn enpe dilo, sinon mo mor.'

Kouma enn fles li ti pran direksion larivier. Ler li ti ariv dan bor dilo li ti dir:

'Larivier, larivier donn mwa ou dilo!

Pertelot, mo madam, laba lor montagn

Pe toufe, pe trangle akoz enn pistas.

Larivier, larivier donn mwa ou dilo!'

Larivier reponn:

'Santekler, Santekler al kot Mamzel Zann,

Dimann li pret enn kou so sentir laswa

Pou kapav tir dilo depi larivier.'

Kouma fles Santekler ti al kot Mamzel Zann. Ler li ti ariv laba, li ti dir:

'Mamzel Zann, Mamzel Zann donn sentir laswa

Pou kapav tir dilo depi larivier.

Pertelot, mo madam, laba lor montagn

Pe toufe, pe trangle akoz enn pistas.'

Mamzel Zann ti reponn:

'Santekler, Santekler al sers kolie fler

Anpandan dan zarden lor enn pie toulsi.'

San perdi letan Santekler ti al sers kolie fler; Mamzel Zann ti donn li sentir laswa; li donn sentir laswa larivier ki donn li dilo pou Pertelot. Ler li ti ariv lor flan montagn ti deza tro tar. Pertelot ti fini mor.

Santekler santi so leker ti pre pou eklate ar douler. Li ti plor telman for ki tou zaimo dan lafore ti vini pou sey konsol li. Sis lera-miske ranz enn korbiyar pou sarye lekor Pertelot. Tou bann lezot zaimo ti swiv. Anba pie pistas maron zot ti fouy so tom, met lekor Pertelot dan trou, kouver li ar later e lao net poz enn gro ros. Ler lanterman ti fini, tou zaimo ti ale. Santekler ti tousel dan so soufrans. Li ti koz tousel.

- 'Pa ti fasil pou viv ar twa, mo koko. Me boukou pli difisil pou viv san twa.'

Enn gro sanglo ti eklat so leker. Li al rezwenn so Pertelot. ... Zistwar fini.

SIFON MARMIT

Enn fwa dan enn pei ti ena enn misie bien-bien ris me so madam ti malad-malad. Zot ti'ena enn tifi. Enn zour madam la ti santi so ler ti pe vini. Li ti apel so tifi kot so lili e ti dir li, 'Beti, mo bizen parti pou fer enn gran vwayaz dan lesiel. Fer bon zangan toultan mo gate, to tande, toultan. Pa per! Depi lao mo pou vey twa.' Enpe pli tar li ti ferm so lizie pou toultan. Zot ti anter so lekor dan enn kwen zot zarden anba pie flanbwayan. Toulezour tifi la ti al vers so larm lor tom so mama. Li ti gard parol li ti donn so mama. Li pa ti fer move ditou. Ti lapli liver ti pe aroz fler lor tom so mama me avan flanbwayan koumans kolorye so bann brans ar petal dife misie la ti remarye. So deziem madam ti ena de tifi ki ti vinn viv ansam ar zot. Sa de tifi la ti bien-bien zoli me zot leker ti bien-bien sal. Akoz samem zafer ti bien sal pou nou pov ti tifi.

- 'Ki sa nenport la pe fer dan nou salon,' enn ladan ti dir.

- 'Si to'le manze to bizen travay. Dan lakwizinn to plas, ar bann servant,' lotla ti azoute.

Lor vites zot ti ras so lenz, donn li enn vie rob perkal, avoy li dan lakwizinn. Pa bizen dir kouma zot ti sikann li.

Boner gramaten ziska tar aswar li ti bizen travay: sarye dilo, lav lasiet, kwi manze, netway lakaz, servi manze, lav lenz, drese... Ler tou dimoun ti finn al dormi lerla li ti sey repoz enpe lor enn gouni pre kot foye. Normal li ti kouver ar lasann ek dinwar. Pou boufonn li, so lantouraz ti pe apel li Sifon Marmit. So papa ti fer sanblan li pa tande telman li ti per so madam ek so de tifi. Sifon Marmit ti desid pou soufer ansilans pou pa anbaras so papa, ki ti vinn enn toutou depi lamor so premie madam ki ti konn gid li pou so prop dibien. Enn zour papa la ti bizen parti pou okip so biznes lot kote dilo. Li dimann so madam ek de tifi la ki zot ti'a kontan li amene depi deor. Zot dir li amenn bizou, lenz otkoutir, parfen, materyo farde, soulie dernie model. Misie la ti prepar enn long lalis. Kan tou dimoun ti finn al dormi, li ti desann dan lakwizinn pou dimann so prop zanfan ki li ti'a kontan gagne kom kado. Sifon Marmit ti gagn sok ler li trouv so papa. Li ti dir so papa li pa bizen nanye, li ena tou seki bizen. So papa ti ensiste. Pou pa depler li, li ti dir so papa, "Zour to pe retourn lakaz, donn mwa premie ti brans ki tous to latet." So papa ti retourn dan so lasam. Sa swar la Sifon Marmit, so kote, ti sey dormi mem me abba.

Aprè enn labsans apepre enn mwa, misie la ti retourne, so valiz ranpli ar zoli kado. Letan pa ti gagne pou ouver valiz e deza de tifi la ti pe koumans lager. Sa pou mwa sa! Sa mwa ki ti dimande! Sifon Marmit ti gagn anvì for get so papa me pou evit dezagreman li ti prefer res dan lakwizinn. Pli tar so papa ti vinn get li ar enn ti brans kaliptis. San perdi letan li al plant li lor tom so mama e aroz li ar so lamour. Kouma mirak ti brans la ti pran rasinn ek koumans grandi. Bien-bien vit li ti vinn enn zoli pie ar fey velour parfime. Kan divan ti soufle dan so fey, vadire sante so mama ti abitie sant ar li kan li ti baba. Enn zour enn ti zwazo larkansiel ti vinn fer so nik lor pie la. Toulezour Sifon Marmit ti amenn enn tipe timil pou li. Li nepli ti santi li tousel. Kouma li ti gagn enn ti letan, li ti souk deor, okip tom so mama, so pie kaliptis ek so zwazo. Li ti trouv so boner dan lamour partaze.

Lane ki Sifon Marmit ti gagn dizwit an, lerwa ti desid pou organiz enn gran fet pandan trwa zour pou permet so pli gran garson, Prens Eritie, swazir tifi ar lakel li ti'a kontan marye. Touleswar ti pou ena enn gran bal, tou tifi ki ti finn fini gagn dizwit an ti envite. Trwaziem zour, zis minwi, Prens la ti pou deklar so lamour. Pa bizen dir! Tou dimoun ti fite. Bann demi-ser Sifon Marmit ti pe pas tou zot letan divan laglas. Toulede ti sir Prens ti pou swazir zot. Letansa nou eroinn ti kontinie fer so louvraz, okip tom so mama, so pie kaliptis ek so zwazo.

Vandredi ti arive. Zour premie bal. De demi-ser Sifon Marmit ti met zot pli zoli lenz e ti al dan bal dan enn karos. Sifon Marmit ti al get so belmer pou gagn permission pou al dan bal. Madam la ti riy dan so figur.

- 'To'nn get to zar? To anvì fer boufon? Tou manier to ena louvraz pou fer.'

- 'Mo'nn fini tou mo louvraz pou zordi.'

- 'Nou'al get enn kou!'

Madam la ti al dan lakwizinn, pran enn vann plen ar lanti nwar ki Sifon Marmit ti finn fek fini triye, ti zet li dan lasann foye. 'Kan to'nn fini ramas tou sa lagren lanti la to kapav al dan bal'. Li ti vir so deryer, li ti sorti. So riye mesanste ti plen lizie Sifon Marmit ar larm. Li ti galoupe, al kot tom so mama pou rod sekour ek soulazman. Enn labriz fre ek dou ti fer pie la dans elegans; bann brans frot-frot lezerman enn kont lot, bann fey kaliptis sifle dousma kouma lalang enn klarinet e enn lavwa mizikal desann lor later.

- 'Beti! Kifer to tris mo beti?'

Sifon Marmit ti rakont so problem. Pie kaliptis ek zwazo larkansiel fer enn ti komite e lor vites ti dres enn papie. San atann, enn gro niaz zwazo tou kouler ti desann lor baz, rant dan lakwizinn e dan lespas enn zekler tou lagren lanti ti retourn dan vann. Lerla, bann brans ek fey, bann zwazo ek papyon ti ranz enn rob diswar kouler lesiel ble garni ar zetwal. Apre, enn labriz kapitone ti sarye li, amenn li dan bal. Ler li ti rant dan lasal tou dimoun ti gagn sok. Dimoun ti aret danse, lorkes ti aret zwe, tou lizie ti fixe lor li. Dimoun ti koumans mirmire. Kisannla sa? Premie fwa zot ti zwenn sa kalite zoli tifi la. Enn viziter sorti dan enn lot pei? Prens Eritie ti vinn envit li pou danse e pou lerestan lasware li ti dans zis ar Sifon Marmit. Ler barlizour ti pwente dan les, nou eroinn ti profit enn moman kan so kavalie ti pe koz ar enn lot dimoun pou tire, fonn depi laba. Kan prens la ti realize ki finn arive, so leker ti ranpli ar tristes. Pli grav ankò, li ti bliye dimann li so nom, so ladres telman bote misterye sa mamzel la ti manitiz so lespri.

Deziem zour 'si mem parey.

Trwaziem zour ti ena plis exitasion parski sa swar la, zis minwi, Prens Eritie ti pou fer lerwa konn so desizion. Tou bann tifi dan pei ti fer zot bes. Kan so de demi-ser ti fini sorti, Sifon Marmit ti al dimann so belmer permission pou al dan bal. Madam la, sannfwala ti zet trwa vann diri dan lakaz, dan lakour; ti riy so riye jabolik e lerla ti retourn dan so lasam kot li ti servi so sarm pou anpes papa Sifon Marmit poz kestion. Deor

pie kaliptis ek zwazo larkansiel ti pe stennbay. Pa ti ena pou dir zot nanye. Zot ti konn tou. Enn galaxi zwazo tou kouler ti ramas tou bann lagren diri pandan ki bann koutiryer liniver prepar so rob ek soulie anlor dekore ar perl ek diaman. Lerla enn tapi volan ti amenn li dan pale lerwa. Kouma li ti paret lor bor laport, Prens Eritie ki ti mosad-mosad ti regagn so sourir e ti koumans danse. Li pa ti larg so kavalier prefere. Zis minwi tou lalimier ti tengn. Ti ena enn roulman tanbour. Kouma lalimier ti realime enn gran mirmir sirpriz ti travers lasal. Kavalier prefere Prens Eritie nepli ti la. Zot ti rode partou. Abba! Prens la enkonso lab. Resers kontinie. Lor peron pale prens la ti trouv enn kote soulie anlor brode ar perl ek diaman. Li ti trap li, anbras li, pez li kont so leker, plore.

Lelandime, boner prens la ek so konpagni ti koumans al lakaz par lakaz pou dimann tou bann tifi ki ti finn fini gagn dizwit an sey soulie la. Zour lekip la ti ariv kot bann Sifon Marmit, de demi-ser la ti koumans lager pou sey soulie la anpremie. Madam la ti bizen entervenir pou dir so pli gran tifi seye anpremie. Li ti mok so ti ser, telman li ti sir ki soulie la pou zis ar li. Kouma li ti fons so lipie, vadire li pe refiz so lipie, soulie la retresi. Li sey tout sort kalite seye. Li ti ramas so lipie, ploy so ledwa; li mem ti rod koup so ledwa lipie. Peyna sime. Soulie la dir mwa ki la. Finalman, dekouraze li ti abandonne, fret soulie la anba, kit tou anplan, al plore dan so lasam. Kouma so ti ser trap soulie la, divan so lizie li ti koumans larzi. Ler li ti met so lipie ladan, li ti kouma bato. Vit-vit li ti met enn pake sifon divan me plis li ranpli li plis soulie la ti pe grosi. Tifi la ti transpir gro. Larm ek transpirasion ti melanze. Bann konpagnon Prens Eritie ti gagn riye me zot kontrol zot riye.

- 'Peyna personn ankor?' Prens la ti dimande.

- 'Non, samem tou,' Madam la ti dir.

Prens Eritie ek so konpagni ti pran sime depar kan enn lavwa aret zot.

- 'Ena kikenn ki pan'kor sey soulie la. Li laba dan lakwizinn. Mo prop tifi.'

- 'Aret radote! Pa fer nou Prens perdi so letan. To'le fer Sifon Marmit sey soulie rwayal?' Madam la dimann so mari.

- 'Lerwa finn donn lord ki tou zennfi ki finn fini gagn dizwit-an oblize sey sa soulie la,' Prens la ti dir ar enn lavwa ferm. 'Al sers sa mamzel la.'

- 'Nou'al dan lakwizinn,' papa la ti dir.

Ler zot ariv dan lakwizinn zot pa trouv personn. Madam la ti dir Prens Eritie ki latet so bonom pa tro bon, pa bizen pran li kont. Me Prens la ti santi lay.

- 'Mo kone kot li ete. Swiv mwa!' papa la ti dir.

Li amenn zot kot tom so premie madam. Divan tom la ki zot ti trouve? Enn zoli tifi dan enn rob diswar anlor dekore ar perl ek diaman. Dan so lipie ti ena enn sel kote soulie, enn soulie anlor brode ar perl ek diaman. Prens la pa ti'le kwar so lizie. Li ti rann Sifon Marmit so soulie.

Ti ena enn gran maryaz. Mo pa ti envite me mo ti sey frode. Malsans dan mwa, enn gard ti dekouver mo grimas e san perdi letan li aziste enn mari koutpie direk lor mo deryer. Mo ti voltize dan lezer ziska mo ateri isi pou dir zot. ... Zistwar fini.

ZISTWAR DOUZ APOT

Trwa san banane avan nesans nou Senier Zezikri, ti ena enn vev ki ti ena douz zanfan. Madam la ti pe viv dan lamizer nwar. Amizir so zanfan ti pe grandi, li ti pe gagn plis difikilte pou zwenn de bout. Me madam la so lafwa ti mama gran. Gramaten-tanto, li ti priye Bondie pou beni so zanfan e permet zot viv ansam ar Sover ki Profet ti anonse.

Ler dife lor li ti ogmante, enn par enn li ti dimann so bann zanfan al rod zot lavi lot kote dilo.

So pli gran zanfan ti apel Pier. Tristes dan leker, garson la ti kit lakaz so mama. Li ti marse, marse, marse san arete pandan enn zour. Divan li ti ena enn lafore e amizir li ti pe marse, li ti pe rant dan leker lafore la.

Omilie lanwit, lafen ek fatig ti chombo li. So lipie ti pe tranble. Enn kou li ti santi enn gran febles e li ti tom anba lor lerb. Li ti kwar li ti pe mor.

Zis minwi, enn ti garson ki briye kouma enn anz, ti paret divan li.

- "Ki to pe fer anba lor lerb?"

- "Mo telman fatige ek fen ki mo lazam finn vinn lagom. Mo bizen lafors pou al ver Sover ki profet ti anonse. Samem mo pli gran dezir."

Ti garso anzelik ti dir Pier swiv li. Li ti gid so pa atraver lafore, ant de falez ziska zot ti ariv kot enn lakav dan parwa enn montagn beni. Ti garson la ti dir Pier rantre. Andan ti ena enn lalimier mazik, dou. Enn veritab mervey pou lizie ek lespri! Omilie lakav la ti ena douz ber, enn akote lot.

- "Al along dan premie la" ti garso la ti dir Pier.

Pier ti rant dan ber la. Zame li ti gout sa kalite douser ek konfor. Ti garson la ti balans ber la e sant bersez 'Larivier Tanie' ziska Pier so lizie ti ferme par fors.

Pandan ki li ti pe dormi, enn par enn ti garson anzelik ti gid so bann lezot frer ver zot ber meveye ek konfortab. Zot ti dormi pandan trwa san banane. Zour nesans nou Sover, zot tou ti leve anmemtan e zot ti al zwenn li pou ed li akonpli so mision. Samem zistwar douz apot.

KAN SAT EK LERA VINN PARTNER

Enn zour Misie Sat Marday ti zwenn Mamzel Souris Naif. Sat Marday ti reysi fer Souris Naif kwar dan lafeksion senser ki ti atas zot ansam. Akoz samem zot ti desid pou al viv dan mem lakaz.

- "Bizen pran prekosion pou movetan. Pa pou kapav sorti pou al rod manze."

Zot ti met tou zot lamone ansam pou aste enn bwat diber. Aster ti bizen kone kot pou ramas li. Sat ti dir Souris ki meyer plas se dan legliz kot (sa lepok la) voler pa ti rantre. Li ti enform so partner ki li ti konn enn bon plas anba otel, enn plas dan foul sekirite. Zot ti desid pou gard li anrezerv laba pou letan dir.

Pa bizen dir, Misie Marday ti pe tir plan lor diber. Ler li ti nepli kapav reziste tantasion, li ti rakont enn zistwar ki so ser ti gagn enn tibaba ek ki li ti finn dimann li vinn paren. Difisil pou refize! Li ti dimann souris okip lakaz pandan so absans.

Manti lergete. Misie Marday ti al direk legliz, glis anba otel, ouver bwat diber e koumans lise. Ler li ti finn aval enn bon kantite, li ti desid pou al trene dan lavil. Bien tar li ti retourn lakaz.

- "Bien amize?"

- "Kotsa! Mo finn zis fer mo devwar."

- "Kouma li apele?"

- "Kisannla?"

- "Baba la."

- "Han! Diber Mens."

- "Enn nom drol!"

- "Pa pli drol ki to nies ki apel Kamanber."

Detrwa zour pli tar yenn diber ti rechombo li par lagorz. Li ti envant enn kouzinn ki ti finn gagn tibaba e ki ti ole ki li, Marday, vinn paren. Pa ti kapav refize. So kouzinn ti pou dir ki li ti pe fer preferans, get ar de lizie. Pa bizen dir. Marday ti retourn anba otel dan legliz. So lalang ti netway mesan bwat. Apre li ti al dan fet e ver minwi li ti retourn lakaz.

- "Ki nom zot finn donn baba la?"

- "Bien drol. Diber Nayba."

- "Diber Nayba? To pa'nn fer marday ar mwa?"

- "Mo pa Misie Marday mwa? Mo prosen fiyel pou apel Naif Nayba."

San atann li ti sot lor Mamzel Naif, aval li enn sel kou.

Fer atansion taker ki deklar sover.

MESAZE LAMOR

Enn zour enn zean, pli ot ki gratsiel, ti pe vakarne dan Valedouniya. Parfwa, malgre so oter, li ti bese net pou santi parfen enn fler ou pou kares ledou enn toro.

Enn kou, pa kone kot li ti sorti, enn tilom pa pli ot ki enn bourik, fay-fay, meg-meg, ti paret divan zean la. Li ti koz for-for ar lavwa plen ar menas.

- "Chombo! Ou finn rant dan mo teritwar. Maron depi isi."

- "Eh ou la, ti pretansie. Enn ti moustik kouma ou kapav anpes mwa fer seki mwa mo anvi? Taler mo fer twa vinn bagas."

- "Pa get zozo par so plim. Ou kone mwa ki mwa?"

- "Ou enn zako ki pe dir mantagn avanse."

- "Momem Lamor. Tou dimoun per mwa. Zot desten dan mo lame."

Zean la pa ti kil parad. Ler Lamor rezenbe, zean la ti flank li enn klak ki ti sone kouma enn bom. Lamor ti anvole al tas lor enn pie. Pandan enn semenn li ti san konesans. Ler li ti regagn konesans, li ti koumans

trakase. Li ti tro feb pou desann par limem. So sans dan li, enn zenn kosto, Mister Morisious, ti pas par la. Li ti tann enn plengne feb lor pie. Ler li ti get lao, li ti trouv Lamor pe anpandan lor enn brans. Li ti mont lor pie la, sarye Lamor, desann.

- "Mersi ou finn sov mo lavi. Sankwa ti pou ena enn katastrof."

- "Katastrof?"

- "Momem Lamor. Si mo ti mor, lamor ti pou mor. Lerla ti pou ena telman kreatir lor later ki plas pa ti pou ena. Ti pou ena soufrans eternal san lamor. Travay Bondie ti pou vir anbalao."

Mister Morisious ti okip li ziska li ti revinn fit.

Avan zot separe, Lamor ti dir so sover: "Lamor ekziste, lamor nesesser. Me akoz ou finn rann mwa enn gran servis, avan mo vinn sers ou, kan ou ler finn arive, mo pou avoy plizier mesaze pou prepar ou, pou ki mo pa tom lor ou antret."

Sakenn ti pran so sime. Lamor ti al kiltiv lekilib ant lavi ek lamor; Mister Morisious ti al kitiv so misk pou li vinn Mister Younivers.

Lane ale, lane vini. Mister Morisious-Younivers ti pe koumans santi laz pez lor li. Ar laz senkant an li ti gagn enn problem leker; pli tar dokter ti dir li ki li ti gagn diabet; apre rematis ti koumans pens li; ver laz swasansenk an, li ti koumans bliye-bliye.

Ler so madam ti mor li ti bien sagren. Viv tousel ti bien difisil.

Enn tanto, ler li ti pe repoze lor so fotey, kikenn ti tap laport. Trenn-trenn so lipie li ti al ouver laport. Lamor ti la divan li.

- "Mo finn vinn sers ou."

- "Be ou ti dir ou pou avoy mesaze pou prepar mwa."

- "Mo finn avoy omwen senk."

- "Non!"

- "Mo dir ou wi. Rapel malad leker, diabet, rematis e sirtou lamor ou madam... Ou finn mal konpran bann mesaz. Nou'ale!"

Dan silans aswar lalimier ti tengn.

MARI PARES

Motka ti lerwa dan pares. Sel travay ki li ti ena pou fer, se amenn enn kabri patiraz e malgre sa, toulezour li ti plengne vadire li ti pe kas montagn.

- "Ayo mo fatigue! Toulezour mem zafer. Pa kwar mo kapav dormi ler kabri pe plen so boyo. Non! Non! Non! Bizen anpes li manz lekors, bann zenn pous; anpes li rant dan lakour madam; veye tansion li kas lakord e tir. Ayo! Fatigan."

Li ti pe kas so latet pou trouv enn sime sorti. Abba! Dan vid! Me enn gramaten li ti gagn enn lide.

- "Zenial! Mo enn zeni. Mo kone ki bizen fer. Mo marye ar Motki e kouma li'si li ena enn kabri, li va amenn toulede dan patiraz e mwa mo va kapav repoze san problem."

Li ti leve, al direk kot lakaz Motki e dimann so mama-papa permission pou marye ar zot tifi. Kouma depi lontan Motki ti aret gagn demann, zot pa ti ezite pou donn zot konsantman. Tou manier, zot ti panse, Motka ek Motki ti ena boukou ankomen. Toulede ti pez plis ki san vinnsenk kilo sakenn. Zako mem grimas protez zot montagn.

Apre maryaz, Motki ti pe amenn toulede kabri patiraz e Motka ti pe vinn pli gro ek maf telman li ti pe fatigue repoze. Parfwa li ti pe akonpagn so madam pa parski li ti anvi partaz travay me parski li ti bizen enn exkiz pou dir, "Mo fatigue."

Pa kwar ki Motki ti enn gran travayer. Pa vre ditou. Enn zour li ti dir so bonom:

- "Gate, nou pe rwinn nou lasante akoz sa de kabri la. Anou vann zot. Nou vwazen pe ofer nou enn nik mousdimiel anretour. Mous dimiel al rod so manze limem. Peyna traka. Nou kapav dormi lanwit-lizour.

Apre tranzaksion la, zot ti rams enn gro po dimiel ki zot ti gard lor enn tablet dan zot lasam. Motki ti poz enn gro dibwa goyav kot so lili pou ki li kapav ris po la san leve e osi pou rakle voler si zot rod fer lespri ar so dimiel.

Motka ek Motki ti dormi ziska midi normalman e zot ti kontan dir: "Kan lev boner, apel maler."

Enn zour ver midi-edmi, Motka dir Motki.

- " Mo trouv twa pe gagn enn ale ar sa dimiel la. Avan to balie li prop, preferab nou vann li pou aste enn mama-poul ek sis pousen."

- "Poul, pousen? Kisannla pou okip zot?"
 - "Nou donn enn ti kas garson nou vwazen ... me ... tansion li pou pran kas san fer travay."
 - "Ki to pe dir? Mo montre twa ki mo fer ar li. To trouv sa gro dibwa goyav la."
- Li ti trap so dibwa pou fer enn demonstrasion kouma ti pou ronfle garson la. Par aksidan dibwa la ti tap ar po dimiel ki ti al kraz lor sali.
- "Get sa bwat la. Ki pou fer la?"
 - "Pa pou fer nanye. Mo tro fatige. Nou'al dormi. Pli tar nou gete."
 - "To ena rezon. Kifer prese? Al vit, mor brit."

ZOLI PRINSES ANVEYEZ

Lontan, lontan dan enn pei ti ena enn lerwa ek so larenn. Zot ti ena tou: pouvwar, popilarite, larises, lasante. Me zot ti toultan tris parski zot pa ti ena zanfan.

Enn zour ler li ti pe naze dan so basen personel, larenn tap ar enn krapo. Li ti gagn per, li ti kriye osejour. Ler bann gard ti galoupe vini, krapo la ti dimann larenn pardon, sipli li pa denons li parski bann gard la san pitie ti pou touy li. Larenn ti sagren li e ler gard ti arive, larenn dir zot ki toukorek, ki li ti kriye pou nanye. Ler tou gard ti ale, krapo la ti dir larenn la ki so ve pou ekzose, ki li pou gagn enn tifi, pli zoli tifi ki later ti finn kone.

Nef mwa pli tar zot tifi ti ne. Enn bote baba. Lerwa ek larenn ti extra kontan. Zot ti desid pou organiz enn gran fet kot tou bann dimoun ti envite. Malsans zot ti bliye envit Prens Titalber, sef longanis. Zour fet tou dimoun ti met lake pou beni tibaba la. Ler tou dimoun ti preske fini beni baba la, laport divan ti ouver ar fraka. Prens Titalber ti rantre. Enn labriz glase ti travers lasal tronn kot baba la ti pe repoze dan so ber anlor dekore ar diaman. Kan tou dimoun ti pe swet baba la boner, prosperite, Prens Titalber ti modi zanfan la.

- "Kan to gagn dizwit-an, enn sereng pou bles twa e to pou anveyez pandan san banane."
 Kouma li ti fini donn so malediksion, li ti tourn so led, ale. Larenn lor so de zenou ti dimann li pardon me Prens Titalber pa konn pardone.

Lane ti vini, lane ti ale e avek pasaz letan tou dimoun ti bliye malediksion la. Prens la ti grandi bien e li ti vinn enn zoli mamzel, zenere, bon, entelizan. Li ti fer ranz enn klinik dan sato kot li ti okip bann zanfan maltrete. Toulezour li ti pas boukou letan laba pou ed bann malere zanfan dan tourman.

Zour so laniverser dizwit-an, boner li ti al okip bann zanfan. Enn ners ki pourtan extra konpetan ti les enn sereng ki li ti fek servi lor latab anba enn fey papie. Ler prenses la avans papie la, zegwi ti pik li. Li ti tom anplas.

Dezespwar ti rant partou. Enn karo pikan raket ti koumans anvlop sato la e ar letan raket ti vinn sitan ot ek epe ki tou tras lavi ti efase.

Enn lezand ti pe devlope: zistwar enn prenses anveyez. Boukou zenes ti pe rod travers baraz raket ki ti tres so pikan ar may-sere. Zot tou ti zwenn tase.

San banane pli tar, enn zenn prens ki ti tann zistwar Prens Anveyez, ti desid pou al gete ar so prop lizie. Ler li ti ariv divan baraz raket, sak pikan ti vinn enn petal fler. Li ti rant dan touf petal san douler, kouma kouto dan dibber, ziska ki li ti ariv dan enn lasal kot enn zoli prenses ti pe dormi. Bote sa mamzel la ti telman trouble li ki li pa ti kapav reziste dezir pou poz so prop lalev lor lalev Prens Anveyez. Kouma enn mirak, prenses la ti ouver so lizie e baraz raket ti vinn enn zarden fleri.

Ti ena enn gran maryaz. Tou dimoun dan pei ti envite. Ankor enn fwa ti bliye envit Prens Titalber.

LAMOR LAKESOUNGWA

Enn fwa dan enn pei ti ena enn kouper-kann ki ti enn exper lor pas bagou, tir plan e blefe. Enn zour li ti zwenn manejer tabisman e dan blage li ti dir li ki so tifi ti telman entelizan ki li ti kapav fer lapay kann vinn lor.

- "Amenn to tifi kot mwa. Si to pe koz vre, mo pou donn twa enn milion rouni. Si to pe koz manti ... mo prefer pa dir twa ki pou ariv li."

Ler li ti amenn Kawnselia, manejer la ti ferm li dan enn lasam dan lekel pa ti ena nanye apart enn pake lapay. Ler zot ti finn ferm laport la akle, zot ti dir pov Kawnselia ki si tanto ler ti pou ouver laport la, li pa ti finn fer lapay vinn lor, garali. Pov tifi la ti asiz anba pou plore. Amizir letan ti pe pase so plore ti vinn plis enkosolab. Ler soley ti pre pou kouse, enn ti bonom gro latet, ti lekor, abiye an nwar paret divan li.

- "Ed mwa misie, fer sa lapay la vinn lor."
- "Ki to donn mwa?"
- "Lasenn lor dan mo likou."
- "Oke!"

Sizer zis, ler manejer ti ouver laport, dan plas lapay ti ena enn bar lor. Sa ti fit lapeti manejer la. Li ti fer ferm tifi la dan enn gran godam kot ti finn stok de tonn lapay. Li ti ena enn lanwit pou fer transformasion la. Sinon ...!

Pov Kawnselia! Larm nepli ti ena dan so lizie. So sans, ti bonom abiye an nwar ti retourne e anesanz enn ti bag lor, li ti fer louvraz la pou li. Ler manejer la ti trouv sa kantite bar lor, li ti desid pou marye ar mamzel la pou ki toulezour ek touleswar zot fer lor.

Dir ou misie kouper-kann ti dan mangann. Manejer pli ris dan pei ti pe marye ar so tifi. So lipie nepli ti tous later telman li ti vinn vantar. Apre maryaz manejer ti ranpli tou bann langar ar lapay e pov, pov Kawnselia ti bizen fer louvraz. Ler manejer ti al dormi, ti bonom rantre e li ti enpoz enn kondision terib. Kan Kawnselia ti pou gagn so premie zanfan li ti pou bizen donn li ti bonom la. Kawnselia ti oblize aksepte parski so mari ti dir li ki si li pa ti fer louvraz la, li, so mari, ti pou personelman sot so likou.

Enn an pli tar, enn zoli baba ti ne. Letansa Kawnselia ti fini bliye promes ki li ti fer ti bonom. Zour batem, ala ti bonom ki debarke e san perdi letan li ti reklam so zanfan. Kawnselia ti sipliy li pran tou so larises me les baba la trankil. Ti bonom ti refiz sede. Parol done, parol sakre.

Kawnselia ti telman enkonsolab ki mem ti bonom leker ros ti gagn enn ti sagren.

- "Bon, mo donn ou trwa zour pou dir mwa kouma mo apele. Si ou reysi, mo kansel promes la. Sinon, mo pran baba mo ale."

Premie zour Kawnselia ti sey enn filwar nom ki li ti kone. Nanye pa ti bon. Deziem zour li ti envant enn filwar nom bizar ek etranz kouma Pomzako, Lakordlabaka, Pakpanndol, Dilopannjale, Lalang Kabri, Pimakari. Zero plonbaz. Nanye pa ti bon. Trwaziem zour, ler ti finn ariv pre sizer, okenn nom pa ti marse. Enn mama zame abandonn so zanfan. Kawnselia ti desid pou mor ansam ar so zanfan silefo. Li ti ena ziska sizer. Zis sizer mwen enn, enn mesaze rantre pou dir madam, ki lor sime li ti tann enn ti bonom, gro latet, ti lekor, abiye an nwar pe sant enn sante bizar:

Momem pli gran, momem pli for

Mem mo vilen, lekor diform.

Gwasoungkela, lakesoungwa

Mera nam Lakesoungwa.

Sizer zis, ti bonom abiye an nwar ti rantre.

- "Madam ou ena zis trwa sans. Ki mo nom?"
- "Kesoungwa?"
- "Fel!"
- "Soungwala?"
- "Fel. Dernie sans."
- "Lakesoungwa."

Ti bonom so figur ti dekonpoze. "Enn tret finn vann mwa!", li ti dir ar koler. Li ti tap so lipie drwat telman for ki li ti pers enn trou dan sali ziska so leren. Ar so de lame, li ti ris so lazam gos ziska ki so lekor ti desir ande. Ala kouma rengn Lakesoungwa ti fini.

MASINNAKOUND, METIE EK ZEGWI

Marie-Ange ti enn orfelinn ki ti pe viv kot so marenn dan enn kwen retire dan vilaz Lesperans. So marenn ti enn modis ki ti travay bien dir pou zwenn de bout. Dousman-dousman li ti montre Marie-Ange koud, brode, trikote, fer kroze. Ler li ti santi lafen lavi pe aproz li ti apel so fiyel.

- "Marie-Ange, mo koko. Mo pou bizen ale aster. Fodepa to tro sagren. Mo ler finn vini. To ena enn metie. To enn bon modis. To ena zouti pou travay. Si to konn viv to pou viv bien. Mo pe donn twa mo masinnakoud, mo metie ki servi pou fer pentiralegwi, mo koleksion zegwi. Adie mo gate.

Apre lanterman, Marie-Ange ti reorganiz travay dan so manier. Tou dimoun dan vilaz ti vinn kot li pou zot lenz sorti.

Vilaz Lesperans ti fer parti zonn lizinn Mohennjo. Manejer Tabisman ti ena enn garson ki ti bien spesial. Li ti ena enn lespri nouvo. Li ek so papa pa ti lasas ansam me zot ti tom dakor ki sakenn pou respe lotla. Avan li

mor, mama garson la ti dimann papa ek piti zame lager, touzour trouv enn sime ant de extrem. So papa ti rod boukou tifi risar pou marye so garson me Mikash - samem ti nom garson la - ti refiz maryaz aranze. Li ti kwar dan lamour.

Mikask ti enn gran amater bisiklet. Li ti fek aste enn bisiklet touteren. Ler li ti pe teste so nouvo bisiklet li ti pas kot lakaz Marie-Ange ki ti pe travay dan so lasam-koutir. Dan ler ti ena enn kouran dou. Toulede latet ti vire anmemtan e zot regar ti krwaze. Kat lizie ki ti pe rod zot desten ti zwenn e leker ti akselere. Marie-Ange ti leve, al kot lafnet pou get bisiklet tou teren disparet dan lwen dan kontour.

Ler Marie-Ange ti retourn kot so masinn li pa ti pe kapav konsantre. Li ti rapel enn sante so marenn ti kontan sante.

Masinnakoud, masinnakoud

Al sers mo bieneme,

Amenn li isi

Dan lebra so bieneme.

Kouma li ti sant sa parol la, ala masinnakoud ti koumans sot-sote, anvole dan direksion kontour kot siklis touteren ti pase.

Pou pa perdi letan, Marie-Ange ti al pran so metie pou fer pentiralegwi.

Letansa masinnakoud ti fini zwenn siklis bieneme, fer so letour, blok so sime, obliz li fer demitour, retourn ver lakaz Marie-Ange.

Marie-Ange ti extra ge. Li ti koumans enn nouvo sante ki li ti konpoze anplas.

Metie, metie, twa ki ed mwa kre bote

Montre mo bieneme lamour so sime.

Ala metie mazik, kouma soukoup volant al zwenn masinnakoud. Enn divan ek enn deryer zot ti eskort siklis bieneme.

Marie-Ange ti al pran enn zegwi, anfil difil pou rabat rebor me zegwi ti fini rant dan sega. Ar so lake blan, li ti kouma enn zetwal filant dan lesiel. Ler li ti zwenn so de koleg, li ti fer ti kadans lor latet siklis bieneme.

Pedal ritme ek regilie ti amenn siklis kot lakaz Marie-Ange.

Pa ti nesaser koze. Marie-Ange ti asiz lor kad e siklis bieneme ti sarye li ver nouvo lavi.

LONGER LAVI

Ler Bondie ti fini kre lemond, li ti bizen decide ki longer lavi sak kreatir ti pou ena. Bourik ti koste premie.

- "Senier, komie letan mo pou viv?"

- "Trant an enn bon laz, non?"

- "Ayo Bondie! Tro long. Ou ole mo pas trant an sarye marsandiz, gagn kout baton. Pitie Senier."

Bondie ti sagren li. Li ti donn li dizwit an. Bourik ti satisfte. Lisien ti rantre.

- "Komie pou donn twa? Bourik dir mwa trant an tro boukou. Twa ki topanse?"

- "Ou pou touy mwa Senier. Pandan trant an galoupe, zape, morde? Sa apel tortir Senier."

Bondie ti donn li douz an. Satisfte, li ti sot-sote ale. Lerla ti zako so tour.

- "Twa zako, to pa sarye marsandiz, to pa vey lakour. To pas to letan fer grimas. Mo sir to pou dakor viv trant an."

- "Ki ou pe gagne Senier! Ou kwar mo fer grimas parski mo ere. Grimas, li enn mask pou kasiet tristes. Trant an martir? Non mersi."

Bondie ti sagren li. Li ti donn li zis dis. Dernie dan lake ti imen. Gayar, frengan li ti dimann Bondie desid lor dire so lavi.

- "Trant an. Satisfte?"

- "Ou pe badine. Kan mo lakaz finn pare, mo karo finn koumans raporte, mo bann zanfan finn vinn ase gran pou fer louvraz, lavi pe koumans vinn nisa, lerla ou'le mo ferm lizie. Ou pe fer riye."

- "Bon, nou azout dizwit an bourik. Karantwit-an. Satisfte?"

- "Pa fer lare. Enn ti zefor."

- "Plis douz an lisien."

- "Aret marsande Bondie. Konpran gordonn."

- "Nou azout dis an zako. Pa dimann plis."

Imen ti ale, grogn-grogne.

Akoz samem imen viv swasantdis an. Pandan trant an li imen me sa peryod la pas vit. Lerla li viv so peryod bourik - sarye marsandiz, gagn kout dibwa. Answit li gout so lavi lisien san ledan. Dan dernie ferlong, li zis bon pou fer zako.

ENN KADO SPESIAL

Enn zour lete de kamarad ti pe vwayaze ansam. Enn ladan ti enn bizoutie ki ti apel Krabkarle. Li ti bien ot e kouma li ti ena enn bos lor so ledon li ti kabos divan e pa kone kifer, sa ti fer li vinn enn fonser. Nanye pa ti fer li per. Lorla li ti ena mari toupe. So kamarad, Lormizir, ti enn ti misie, meg-meg ek timid. Zot ti lor enn sime tourn-tourne kouma serpan kan zot ti tann enn zoli lamizik kadanse. Zot ti desid pou al dan direksion lamizik la ziska ki zot ti ariv lor latet enn kolinn. Soley ti pe desann deryer lorizon e bien vit marenwar ti rantre.

Divan zot lizie ti ena enn group tidimoun pa plis ki senkant santimet oter. Zot ti pe trap lame, fer laronn ankadans. Omilie serk la ti ena enn vie ti bonom ar labarb blan ki ti desann ziska so ches. Ler vie bonom la ti remark prezans Krabkarle ek Lormizir li ti fer zot sign rant dan jalsa. Lormizir ti tike me Krabkarle ti ris li, amenn li dan ladans. Pandan ki zot ti pe fer laronn, danse otour vie bonom labarb blan, li ti tir enn kouto fite kouma razwar, donn signal so bann zom amenn de etranze ver li. Zot ti may Krabkarle ek Lormizir, sarye zot lao-lao, prezant zot latet divan zot sef. "Ala nou fini", Krabkarle ti dir; "Bondie pardonn nou pese", Lormizir ti mirmire.

Kouma enn exper lor servi kouto, sef ti la raz zot koko ek zot figir prop. Lerla, vadire li ti satisfé ki de viziter la pa ti rezenbe, li ti dir zot al plen zot pos ar sarbon avan zot ti deklase.

Nou de konper ti telman ere ki zot latet ti touzour lor zot zepol ki san enn houn, san enn han, zot ti met sarbon dan pos e ti deklas lor vites.

Ler zot ti ariv dan enn vilaz, laklos legliz ti sonn minwi e lamizik lor kolinn ti arete anmemtan. Zot ti al dormi lor ban dan enn ti zarden piblik.

Bien boner barlizour ti kas zot somey. Ler zot ti pas lame lor zot figir ek latet, zot ti gagn sok. Labarb, soursi ek seve ti la parey kouma avan. Ler zot ti sey diboute zot ti gagn difikilte parski zot pos ti vinn extra lour. Ler zot ti met lame dan pos ala mahasok ti chombo zot. Sarbon ti vinn boul lor gro kouma boul tenis.

Komdabitid Krabkarle ti met plizier bout sarbon dan so pos. Parkont Lormizir ti pran zis enn pou pa abize.

- "Bizen retourn laba seswar. Mo'le to koud san pos dan mo lenz. Mo plen zot tou ar sarbon. Matlo, matlo, mo pou vinn pli gran risar lor later."

- "To kwar toulezour fet zako? Nou kontant nou ar seki nou ena. Deza, nou ena plis ki bizen."

- "Ki to kone dan lor twa? Fer seki mo dir twa fer."

Ler soley ti pre pou kouse, zot ti pran sime kolinn e ler zot ti ariv laba zot ti trouv mem zafer ki lavey. Mem zafer ki lavey ti arive. Krabkarle ti plen tou so pos ora. Lormizir pa ti pran nanye parski konportman so kamarad ti fer li sagren. Ler zot ti pe desann kolinn, plizier fwa Krabkarle ti glise, tonbe parski so bann pos ti tro lour. Finalman Lormizir ti bizen tini li, fer li marse pou retourn dan zarden vilaz.

Premie reyon soley ti kas somey Krabkarle. Li ti pas lame lor so figir. Li ti lis kouma deryer tibaba. So koko ti rong. Panik. Li ti met lame dan pos. Tou so pos ti plen ar sarbon. Li ti get dan direksion Lormizir. So kamarad ti ena labarb, soursi ek seve lor latet. Li ti pe dormi enn somey profon.

- "Leve, leve Lormizir. Dife lor nou."

Lormizir so somey ti kase me li pa ti pe konpran ki ti pe arive.

- "... Ki ... Ki to ... g... g gagne?"

- "Finn ena marday. Zot finn koken mo lor."

Ler Lormizir ti get figir Krabkarle li ti konpran ki ti finn arive.

- "Kaspalatet! Ar seki mo ena nou kapav viv bien. Pa bizen plis. Anou retourn lakaz.

Dousma-dousma enn ti bos ti pouse lor ches Krabkarle e sa ti redres so lekor. Me so latet ti res koko-rong. Akoz sa toultan li ti met sapo.

PLANTER LEGIM EK SATAN

Enn zour enn planter legim dan Rodrig ti trouv Satan pe asiz lor enn ta labrez omilie so karo. Planter legim la ti enn gran malen. Li ti al ver Satan e li ti koumans koz ar li.

- "Sirman enn trezor sa, lamanier ou pe asiz lor la."

- "Pli gran trezor ki ekziste."

Planter la ti dir li ki sa trezor la bizen pou li parski li dan so karo. Satan ti realize ki li ti finn zwenn enn latet dir ki pa ti pou les li sape. Li ti desid pou fer enn diil ar li. Li dir planter la ki si zot partaz rekolt fifti-fifti pandan de-zan, planter la ti pou kapav pran trezor la. Planter la ti dir ki li ti dakor akondision ki seki anba later li ti pou Satan e seki dan ler li ti pou planter.

- "Dakor!", Satan ti dir.

Zour rekolt Satan ti borde pou reklam so drwa. Planter legim ti pran tou poudamour e ti dir Satan pran bann rasinn ale.

- "Prosenn fwa, seki anba later pou twa, seki dan ler pou mwa."

- "Foul dakor!", planter ti dir.

Ler zour rekolt ti arive, Satan ti pwente, sir ki sannkoutla li ti pou tor planter. Ala li ti regagn kabo. Planter la ti plant poudeter.

Ala kimanier enn senp ti planter legim dan Rodrig ti fer Satan fer defet trwa fwa.

Kifer trwa fwa? Be li ti osi gagn trezor Satan.

[RETOURN KONTENI/BACK TO CONTENTS](#)

RAMDEO EK ZILLET

(ROMEO AND JULIET) TRADIKSION-TRANSFORMASION PAR DEV VIRAHSAWMI

Tex sours: Romeo and Juliet, Cambridge School Shakespeare, edited by Rex Gibson.

BANN PERSONAZ

FAMI KAPILET

Ziliet

Misie Kapilet, papa Ziliet

Madam Kapilet, mama Ziliet

Tchoula alias Disan So, kouzen Ziliet

Mango, Nounou Ziliet

Rambo, travayer kot bann Kapilet

Django, travayer kot bann Kapilet

Nenport, travayer kot bann Kapilet

FAMI MOUTALOU

Ramdeo

Misie Moutalou, papa Ramdeo

Madam Moutalou, mama Ramdeo

Amarr, neve Misie Moutalou, kamwad Ramdeo

Rannjit, travayer kot bann Moutalou

Koumar, travayer kot bann Moutalou

MINISPALITE

Lord-Mer Varouna Siti

Adzwen-Mer, kamwad Ramdeo

Paris, konseye minisipal, amoure ar Ziliet

Lezot konseye

ASHRAM

Sheik Soufi

DAN VAROUNA SITI

Mizisien, zom, fam, lapolis, marsan anbilan

Zistwar la pase dan Varouna Siti

PROLOG

O Saraswatee, ekler mo lespri;
Ed mwa pou anpes de zoli zanfan,
Ki finn dekouver gran lamour senser,
Gagn difikilte ki menas lavi.
Ena ki pe dir sa kabri dan Lenn,
Sa kabri Lafrik me zot pa kone
Tou kabri kabri – nou tou sort Lafrik.
Les difikilte fer nou vinn malen
Me pa les li vinn lasours trazed.
O Saraswatee ed mo plim ek lank
Fer trazed vinn trazi-komedi.
OM!

AK 1 SENN 1

*DAN VAROUNA SITI – DIVAN MINISPALITE
RAMBO EK DJANGO RANTRE; ZOT ARME*

RAMBO

Aret fer to senn, Django! To pou vini, to pa pou vini?

DJANGO

(andeor lasenn) Atann babou!

RAMBO

Ki babou? To koz kouma sa bannla.

DJANGO

(andeor lasenn) Ki bannla?

RAMBO

Bann kabri dan lenn.

DJANGO

(li rant lor lasenn) Lord-Mer pa'nn dir ki tou kabri kabri. Tou kabri sort Larik. Kan to pou konpran sa, Rambo?

RAMBO

Li dir sa pou gagn vot. Kifer to mars dousman koumsa?

DJANGO

Soulie la pe pens mo kor.

RAMBO

Ki soulie to mete? Met savat leponz kouma mwa.

DJANGO

Savat leponz? Kouma kabri...

RAMBO

Tou kabri kabri. Eh Django, kifer to'nn sanz bataz?

DJANGO

Dan Varouna, bann trannsenk, zanfan Boliwoud, zot mansipe. Zot dir Rajou enn nom baya; Django se plis meyeur. Nouvo bataz plis sivilize.

RAMBO

To laservel finn desann dan ti bavant? Depi enntan to nek koz trannsenk.

DJANGO

Ki to'le mo koze? Trannde? Trannkat? Vennde? Non, mo prefer trannsenk, kenz ek karant!

RAMBO

To fer koumadir to enn gran tirer.

DJANGO

Kwar seki to'le.

RAMBO

To'nn tann Sheik Soufi so kozri dan radio?

DJANGO

Non. Ki li'nn dir?

RAMBO

Parey kouma Lord-Mer. Tou kabri kabri. ... Eh get laba ki pe vini. Bann Moutalou. Nou'al met ar zot. Bann kapon sa.

DJANGO

Selman bizen fer atansion. Lalwa bien strik. Seki rod sikann, al trik lanti.

RAMBO

Kouma to bet! Ena so manier pou fer li. Rod sikann me met tor lor lotla.

DJANGO

Nou seye.

RANNJIT EK KOUMAR RANTRE

RANNJIT

Ar mwa ki to ti fer sa zes obsenn la?

DJANGO

Ki zes obsenn?

KOUMAR

Eh Django, pa zwe Sinwa nef ar mwa. To pa ti fek met ledwa dan trou?

RAMBO

To tro bay twa?

RANNJIT

Rambo kalsan tranpe pe zwe rol zom? Ayo mama!

RAMBO

Tous mwa si to enn vre zom!

RANNJIT

Tous mwa twa!

KOUMAR

(foutan) Get kouma mo pe tranble. Mama, bonom loulou pe manz mwa. Sov mwa mo mami dou. ... Eta gopia, to'le enn kalot?

RAMBO

Tap premie kalot twa.

KOUMAR

(foutan) Tap premie kalot twa. Ala to kalot! *(li kalot Rambo)*

RAMBO

Zot tou temwen, li finn koumans violans.

RANNJIT

Aret plore kabri Lafrik. *(li sante)* "Fais dodo Kola mon 'ti frere; fais dodo t'auras du lolo."

DJANGO

Tro tro bay twa, move fatra! Pran sa pou twa.

ZOT KOUMANS LAGER; AMARR RANTRE; LI SEY SEPAR ZOT

AMARR

Ramas zot zouti. Aret fane!

TCHOULA RANTRE

TCHOULA

Amarr gran fanor! Fer dominer ar senp travayer. Vinn lager ar vre zom!

ZOT LAGER. BANN DIMOUN KAPILET EK MOUTALOU RANT DAN BAGAR ZENERALIZE. LAPOLIS VINI.

SERZAN

Aret tou seki reziste. Met menot, fou zot dan kaso. Sanepeplisekontinie!

MISIE EK MADAM KAPILET RANTRE. MISIE KAPILET PE TRENN SO LIPIE; MADAM KAPILET PE SARYE ENN BEKI.

MISIE KAPILET

Donn mwa mo fizi. Donn mwa mo fizi!

MADAM KAPILET

Ki fizi to dir? Hen, trap to beki!
 Ki pe ariv sa bann zom la zordi?
 Pou enn wi, enn non, tir zouti deor
MISIE EK MADAM MOUTALOU RANTRE
 MISIE MOUTALOU
 Kot sa verminn Kapilet la ete?
 Larg mwa, mo dir twa. Mo kas so lagel.
 MADAM MOUTALOU
 Marse pa fouti! Lager to rode?
LORD-MER, KONSEYE EK SOLDA RANTRE
 LORD-MER
 Depi tro lontan lape pe trouble
 Parski de fami gran repitasion
 Gramaten-tanto pou enn bagatel
 Lev bel makanbo. Varouna Siti,
 Nasion larkansiel, finn vinn sandbatay
 Bann tribi rebel. Ena ki pe kwar
 Zot ena pouvwar pran lalwa leta
 Dan zot prop lame. Arete vouzot!
 Si zot ena enn konplent, doleans
 Servi prosedir ki lalwa done
 Pou trouv solision. Varouna Siti
 Pa enn barbari. Misie Kapilet
 Vinn zwenn mwa onz er dan biro lemer;
 Misie Moutalou, mo pou atann ou
 Dan mem plas, midi. Si zot kontinie
 Pa respe lalwa, mo pou oblize
 Met leta-dirzans. Lerla pa plengne
 Kan leta servi lafors represif
 Pou tengn zot laflam. Zot finn bien konpran?
 Zordi zour normal. Al fer zot travay.
 Larout bizen lib pou sirkilasion.
ZOT TOU SORTI EXEPTÉ MISIE MOUTALOU, MADAM MOUTALOU EK AMARR
 MISIE MOUTALOU
 Dir mwa mo neve, ki sa bourik la
 Ki finn realim tansion ek konfli.
 AMARR
 Ler mo ariv kot minispalite
 De ti group ti fini koumans lager.
 Mo sey separ zot. Ti posib lerla.
 Ler Tchoula vini, zafer vinn pa bon.
 De ti group vit vinn larme fanatik.
 Enn sans nou lord-mer ti ariv atan.
 Sinon bel karnaz.
 MADAM MOUTALOU
 Kot mo Ramdeo?
 Mo bien kontan li pa ti dan bagar.
 AMARR
 Tantinn, boner avan soley leve,
 Mo ti al dan bwa dan kote Trangbar
 Parski mo lespri ti rod solitud.
 Ala anba enn gran pie tekoma
 Mo trouv Ramdeo, enn zako sagren,

Pe sant enn sante deseption lamour.
Kouma li trouv mwa, li tir lor vites.
Mo pa ti swiv li parski mo lespri
Ti rod solitud. So konportman drol!
MISIE MOUTALOU

Depi detrwa zour, toulegramaten,
Lizie rouz ar larm, li kit so lili,
Al plor so maler, sipa ki kote.
Dan gran lazourne, ferm laport, lafnet,
Li pas so letan dan nwar so lasam.
Mo kwar li pa bien, pe fer depresion.
AMARR
Tonton, ou kone ki pe ariv li?

MISIE MOUTALOU
Pa kapav kone. Li pa'le koze.
Get li pe vini ar zepol kourbe
Vadire limem pe sarye lemonn.

RAMDEO RANTRE

AMARR
Tonton, tantinn, meyer zot al lakaz.
Les mo koz ar li. Li fer mwa konfians.
Li pou dir mwa tou.

MISIE EK MADAM MOUTALOU SORTI
Bonzour Ramdeo!

RAMDEO
Ankor gramaten? Mo ti kwar aswar.
Letan trenn lipie kan sagren lor baz.
Pa mo paran sa ti pe koz ar twa?

AMARR
Wi, zotmem. Ki tristes pe minn to nam?

RAMDEO
Kan peyna seki fer letan sprint.

AMARR
Ramdeo amoure?

RAMDEO
Nat dan koutvan.

AMARR
Li pa kontan twa?

RAMDEO
Non, li pa kone

Ki mo kontan li.

AMARR
Nek bizen dir li.

RAMDEO
Kouma pou dir li? Enn anz dan lesiel.
Eh, mo pe gagn fen. Ki tou sa dezord?
Ankor enn bagar? Pa dir mwa nanye.
Mo kwar mo konn tou. Armoni fos not!
Laenn amoure! Bagar pasifik!
Ayo! Kan nanye ditou finn vinn tou!
Fardo ki leze; gonaz ki serye;
Desen presizion dan brouyar glase;

Plim diplon, lafime kler, dife fre,
Ki paret ete seki pa ete.
Sa lamour extra, kouma pou dir li?
To pa boufonn mwa?

AMARR

Mo tro sagren twa.

RAMDEO

Kifer mo dalon?

AMARR

Kifer non, dalon?

RAMDEO

Lamour sarye fardo so prop kontrer.
Mo leker lour ar tristes amoure
E ler to met to lapenn lor pou mwa
Sagren deborde. Pa bliye lamour
Li lour ar soupir. Tir so enpirte
Lamour vinn sourir; azout enpirte
Larm inond partou. Ki lamour ete?
Enn foli diskre, pwazon adore,
Douser anrezerv. Salam mo kouzen!

AMARR

Atann Ramdeo! Mo pe vinn ar twa.
Dir mwa kisannla finn souk to leker.

RAMDEO

Enn fam.

AMARR

Sa mo kone.

RAMDEO

Ki pa'le mwa.

Ki refiz mo poem. Rezet mo bag.
Li zoli. Kiserti. Li pou mor vierz.

AMARR

Ramdeo amoure ar enn Leser?

RAMDEO

Li zoli me li ramas so bote
Dan enn frizider. Akoz sa olie
Lamour donn lavi, lamour pe touy mwa,
Plonz mwa dan tristes ek dan dezespar.

AMARR

Ekout mwa, ti frer. Fasil bliye li.
Drag enn lot trannsenk! To pou dekouver
Miltip splander lamour erotik.

RAMDEO

Tou seki mo zwenn pou fer mwa rapel
So bote inik ki enkonparab.
Enn mask pa kapav fer dimoun bliye
Bote natirel. Kan nou vinn aveg
E nou viv dan nwar, nou pa pou bliye
Bote lalimier lizie ti montre.
To lesen fos net. Profeser finn fel.

AMARR

To bat to lezel; mo bat mo lezel!

ZOT SORTI

AK 1 SENN 2

MISIE KAPILET, KONSEYE PARIS EK NENPORT RANTRE

MISIE KAPILET

Lord-Mer bien sever ar nou de fami.

Li ena rezon. Olie fer dezord

Nou ti bizen amenn lakorite.

KONSEYE PARIS

Dimoun respekte toulede fami

E nou bien sagren ki zot pa dakor.

Misie Kapilet, ki ou pou dir mwa

Lor demann mo'nn fer? Donn mwa ou repons.

MISIE KAPILET

To pa kwar, Paris, li ankor tro zenn

Pou fond enn fami? Donn enpe letan,

Ler li finn pare, lerla zot marye.

KONSEYE PARIS

Tifi bien pli zenn fini vinn mama.

MISIE KAPILET

Mo madam ek mwa nou'nn gagn bien malsans.

Nou'ena zis Ziliet; bann lezot finn mor.

Nou'le ki Ziliet gagn boukou boner;

Akoz sa nou kwar fale pa prese.

Frekante, kourtize ziska zot de

Pare pou marye. Seswar ena'nn fet

Kot mwa, pou selebre Sen Valanten.

Ala lokazion pou de zenes zwenn

E prepar sime pou zot lavenir.

Nenport, vinn la!

NENPORT

Wi, misie!

MISIE KAPILET

Pran sa lalis nom, e al envit zot pou vinn dan mo fet seswar. *(li donn li enn papie)*

MISIE KAPILET EK KONSEYE PARIS SORTI

NENPORT

(li trap papie la, tourn li dan tou sans; klerman li pa konn lir) Zot pa kone mo ti al lekol anba ban!

AMARR EK RAMDEO RANTRE

AMARR

Enn dife ki for tengn dife ki feb;

Enn ti douler fonn kan gran douler la.

Enn gran maladi touy ti maladi.

RAMDEO

Mazanbron ki bon! Mazanbron ki bon!

AMARR

Pou ki zafer?

RAMDEO

Pou douler, maladi.

AMARR

To latet pa bon, Ramdeo! Pa bon!

RAMDEO

Mo leker diriz mo latet, pecho.

Understand? Aster mo leker gagn fen;

So manze fer fos. Understand Pecho?

Mo latet vinn feb, pa pe gagn manze.

Ki li dir?

NENPORT

Korek bos! Eski ou konn lir?

RAMDEO

Mo finn pas CPE lor kouto. Savedir mo enn zeni. Mo bileng, trileng, teleng.

NENPORT

Aret ris lakord, patron! Bon, mo sanz mouyaz. Ou pa pou lir sa pou mwa? Salam!

RAMDEO

Chombo la! Donn papie la, mo lir li pou twa.

(li lir) ENVITATION POU BAL MASKE

Misie Martino, Madam ek Mamzel;

Misie Anselm ek Ser;

Vev Madam Vitriyo;

Misie Plasantio ek nies;

Adzwen-Mer ek so frer Valanten;

Tonton Kapilet, so madam ek so tifi;

Rozalinn ek Livia;

Misie Valansio ek Tchoula;

Lousio ek Elena;

Zoli dimoun! Pou ki zafer?

NENPORT

Mo patron pe envit zot seswar pou fet Sen Valanten kot li. Pou met lafaya!

RAMDEO

To patron? Kisannla?

NENPORT

Misie Kapilet. Apart bann Moutalou, tou dimoun envite. Salam!

LI SORTI

AMARR

Ala to sans! Rozalinn pou laba.

To pou kapav konpare. Dekouver

Laverite: to kolom enn korbo.

RAMDEO

Blafem! Sakrilez! Aret koz nenport.

Peyna pli zoli ki mo bienneme!

AMARR

Premie fwa laflam alime. Kapav

Enn petar fizet! Dife ar dife;

Dilo ar dilo! Pa melanz kalchoul!

RAMDEO

Pa fer zangarna! Pa ferm lespri sen

Dan park koson. Mo lamour enbarab.

ZOT SORTI

AK 1 SENN 3

ENN LASAM DAN LAKAZ KAPILET

MADAM KAPILET EK MANGO RANTRE

MADAM KAPILET

Mango, apel Ziliet.

MANGO

Ziliet, to mama bizen twa. Eta pinget, aret fer alert divan laglas. To pa finn tande? To mama bizen twa. ... Ou pa kone ou. Lot zour. Enn ertan lor telefonn. Ki zot koze koumsa. Pa fasil sa bann zanfan la. Ziliet, aret grat to poutoum, to mama bizen twa.

ZILJET RANTRE

Ki to'le tantinn?

MANGO

Mwa? Zero. To mama, pa mwa!

ZILLET

To bizen mwa 'ma?

MADAM KAPILET

Mango, les nou de tousel. ... Non, res la. To pli konn koz ar li. Ki laz to ena Ziliet?

MANGO

Ou pa rapel kan li ti gagn so reg? Ou ek Misie ti parti. Ziliet sort lekol, iniform ek kilot rouz. Li plore. Mo dir li pa plore. Bizen riye parski to finn pare pou belo. Lor ki pou belo do koko to'a belo lor la.

ZILLET

Tantinn, ase rakont mem zafer. To fatigan!

MANGO

Mo rapel enn fwa. Li ti ena senk-sis an. Li ti tom lor so figur. Mo defen mari, bondie pini li dan lanfer, mo defen mari lev li. Ti Ziliet, pa bizen dir pe gele, tou larm dan so lekor. Mo defen dir li. Ziliet, mo zoli Ziliet, kan to vinn gran, to pa pou tom lor to figur. To pou tom lor to ledò e ... to pou gagn bos lor vant. Ziliet aret plore. Li dir 'samem'. Li aret plore, li dir 'samem'. Komik sa piti le. Li aret plore, li dir 'samem'.

ZILLET

Ase Tantinn Mango. To bizen mwa 'ma?

KAPILET

To konn Konseye Paris. Zoli garson, bien edike. Bon fami. Li ole fer to demann. Ki to dir?

ZILLET

Kifer li pa dimann mwa limem?

MADAM KAPILET

Pa fer sa! Dan bann gran fami se gran dimoun ki fer demann. Gran dimoun kone ki bon pou zanfan.

ZILLET

Zanfan? Mo pa enn baba 'ma. Mo kone ki bon pou mwa.

MADAM KAPILET

Aret rezenbe! Koz ar li Mango. Trouve kouma so latet dir? Aswar dan fet, Konseye Paris pou la. Fer enn manier to pa fer li degout twa.

LI SORTI

ZILLET

To 'si to pans parey kouma li?

MANGO

Mwa mo zis to nenenn.

ZILLET

To pa mo nenenn. To plis ki mo mama. Sak fwa mo ena problem se twa ki la. (*Li may Mango, ser li, anbras li*) Tantinn Madok!

MANGO

Tomem mo fifi. Sel zanfan Bondie finn donn mwa pou okipe.

ZOT SORTI

AK 1 SENN 4

LOR SIME KOT REZIDANS KAPILET

RAMDEO, ADZWEN-MER, AMARR EK PLIZIER ZENES RANTRE

AMARR

Tansion Tchoula rekonet nou!

RAMDEO

Lamanier nou finn degize? Difisil.

ADZWEN-MER

Kouma zot trouv mo mask?

AMARR

Abon! To'nn met enn mask? Mo ti kwar to ...

RAMDEO

Pa bon to koul so bato.

AMARR

Twa initil to koze. Mask to trwa-senk pou grene zordi.

RAMDEO

To'a gete. So lalimier pou fou tou leres dan nwar.

ADZWEN-MER

Ki ariv Ramdeo?

AMARR

He is Monsieur Love. Li'nn trouv enn zozo e misie kwar samem pli zoli zozo. Get ki pou ariv li dan fet kan kakatwa, pizon, tourtrel, kardinal, serendikap, konde pou fer so marten bien vilen.

ADZWEN-MER

Aret manz so krann! To ancor get zozo par so plim? Get zozo par so zozo. Li ancor amoure ar Rozalinn?

AMARR

Samem!

ADZWEN-MER

Be, mon cher Ramdeo, li tini enn blok glason ant so de zenou.

AMARR

Samem!

ADZWEN-MER

Pov-pov Ramdeo! Meyer marye ar enn frizer.

AMARR

Samem!

RAMDEO

Zot pa kone ki zot koze. Zot tro aveg pou trouv so vre lalimier.

AMARR

Pappapappao! Enn ti koze sa. Bon nou bizen rantre aster. Premie ki santi lay, signal leres. Evit lanmerdman.

ADZWEN-MER

Si ena problem, les sa dan mo lame. Lord-Mer pou laba. Li pou anpes derapaz.

ZOT SORTI

AK 1 SENN 5

DAN HORL REZIDANS KAPILET

FAMI KAPILET EK ENVITE PREZAN; FET PE BATE PLEN-PLEN

RAMDEO

(ar limem) Aster mo koumans fer mo lapriyer.

Dan lonbraz lavi mo fouy mo ti trou

Pou ador ankasiet mo gran lamour

So lalimier ki plonz lezot dan nwar.

Mo lamour pa bizen rekonesans;

Li zis bizen solitud ek silans.

Li pa bizen lizie pou li trouve;

Li pa bizen touse pou li santi.

Lamour dan lespri, lespri dan lamour!

Ki sa mamzel la ki fer lalimier

Dan lasal vinn som? Dimoun nou pei?

Zanfan Varouna? Kimanier zame

Mo pa finn trouv li? Li glis lor parke

Koumadir enn fe, enn lespri seles

E so lalev roz pe envit badou.

Sourir so lizie! ... Ayo, mo bizen

Tous li, dimann so labous beni mwa.

Kouma sa dans la fini, mo borde.

TCHOULA

(ar limem) Mo sir sa boug la enn Moutalou sa.
Froder! Bengkersek! Mo sir limem sa.
Tonton, enn tret finn rant dan nou lakaz.

MISIE KAPILET

Kisannla? Mo sir Ramdeo.

TCHOULA

Limem.

MISIE KAPILET

Les li, enn bon piti sa. Res trankil!
Fet la enn sikse, tou dimoun ere.
Pa gat lasos! To finn bien konpran mwa?
Pa ...gat...la...sos...

Servi tou dimoun. Eh bann mizisien
Met enpe lanbians!

RAMDEO

(ar Ziliet) Pardonn mo lame finn tous ou lame.

Si li'nn ofans ou permet mo lalev

Koriz erer la. *(li anbras so lame)*

ZILLET

Pa ena ofans. Kan de lame zwenn
Nou fer lapriyer; nou dir namaste.
Kan de lame zwenn, lera ena son.

RAMDEO

Aster mo lame so lespri trankil
Me mo pov lalev li dan konfizion.
Li pa nesaser ki bann lalev zwenn?
Pou fer lapriyer? Pou dir namaste?

ZILLET

Ayo pov lalev, kouma orfelen;
Les mo tir pese, rann to inosans. *(zot anbrase)*

RAMDEO

Non, Bote divinn, rann mwa mo pese! *(zot reanbrase)*

ZILLET

Wow! To for lor teori ek pratik.

MANGO

Ziliet, to mama bizen koz ar twa.

RAMDEO

Madam, dir mwa kisannla so mama.

MANGO

Madam Kapilet. Tou dimoun kone!

RAMDEO

Ayo mo Bondie! Mo leker finn may
Dan lakaz bannla.

AMARR

Finn ler pou ale.

RAMDEO

Mo plas li isi.

DOUSMAN-DOUSMAN LASAL DEVIDE ZISKA KI RES ZIS ZILLET EK MANGO

ZILLET

Tantinn, to konn sa zenes la?

MANGO

Enn Petrouchio sa.

ZILIET

Non pa li, lot la.

MANGO

Pa kone.

ZILIET

Al dimann li so nom. (*ar limem*) Si li pa selibater, mo pou mor selibater.

MANGO

Li apel Ramdeo, garson Moutalou. Bannla sa!

ZILIET

Ayo mo Bondie! Mo leker finn may

Dan lakaz bannla.

MANGO

Ki to pe zaze?

ZILIET

Mo kwar diven sa.

MANGO

Nw'al dodo Ziliet.

ZOT TOU SORTI

AK 2 SENN 1

DAN VERZE REZIDANS KAPILET

RAMDEO RANTRE TOUSEL

RAMDEO

(*ar limem*) Mo leker finn may dan lakaz bannla.

Mo plas li isi.

AMARR EK ADZWEN-MER RANTRE; RAMDEO AL KASJET

AMARR

Kot li ete sa kouyon la? Ramdeo, gran galan kolonn. Rozalinn ansaler pe rod so ponpie.

ADZWEN-MER

Divan mo laport ena'nn tonel sousou,

Ler li raporte, alala bel-bel sousou;

Divan mo laport ena'nn pie brenzel,

Ler li raporte, alala bel-bel brenzel;

Alala sousou, alala brenzel,

Alala bel-bel sousou;

Alala brenzel, alala sousou,

Alala bel-bel brenzel.

AMARR

Eh, nou'ale do ta!

ZOT SORTI

RAMDEO VINN OKLER

RAMDEO

(*ar limem*) Ena kikenn deryer lafnet. Lafnet ouver,

Soley leve. Lalinn, zetwal kasiet.

Laport ouver. O lalimier lizour!

Marenwar al kasiet. O Kreasion!

ZILIET VINN LOR BALKON

Me mo lamour sa! Li kone mo la?

Li pe apiy lor balistrad, lame

Lor lazou. Bondie fer mwa vinn legan

Pou mo tous lazou ki ekler lanwit.

Li pe dir kiksoz! Mo pa pe tann bien.

ZILIET

Ed mwa mo Bondie!

RAMDEO

(*ar limem*) Koze mo lamour!

Mesaze lesiel, donn mwa to mesaz.

ZILLET

Ramdeo, ayo; ayo Ramdeo!

Kifer Moutalou? Si to sanz to nom?

Ousa si to'le, to marye ar mwa

E mo sanz mo nom. Nepli Kapilet.

RAMDEO

(*ar limem*) Koze ousa ekoute? Ki mo fer?

ZILLET

Kisannla ki mo ennmi? Zis to nom.

Moutalou ennmi me pa Ramdeo.

Ki ete Moutalou? Enn lekor? Non.

Enn figir? Non. Moutalou zis enn nom.

Ki ete enn nom? Si mo pran enn roz

E mo sanz so nom, eski li pou'aret

Santi bon, aret santi roz? Non, non!

O Ramdeo, mo zoli Ramdeo,

Zet to nom e anretour pran mwa tou,

Pran mwa tou.

RAMDEO

Zoli Ziliet, wi! Toutswit!

Apel mwa koko e mo sanz mo nom.

Nepli Ramdeo. Apel mwa koko,

Apel mwa gate.

ZILLET

Twa ki twa laba?

To kasiet dan nwar? Vinn dan lalimier.

RAMDEO

O Penses seles, pa dimann mo nom.

Mo deteste li; si mo ti kapav

Mo ti pou bril li ar lasid nitrik.

ZILLET

Mo konn to lavwa. To pa Ramdeo?

Ramdeo Moutalou, mo adore?

RAMDEO

Si mo nom bles to zorey, efas li.

Apel mwa Soz, Eta, ousa Nenport.

ZILLET

Ayo mo gate, kouma to'nn vinn la?

Miray ot, barble, pa finn fer twa per?

To lavi andanze, si zot may twa.

RAMDEO

Mo lamour pou twa pa'nn get kat kote.

Ti'ena miray ot? Aster nanye pa

Pou aret mo nam fizionn ar pou twa.

Ni to nom; ni mo nom; ni to fami.

ZILLET

Ayo Ramdeo! Si zot may twa la,

Zot pa pou tike pou pran to lavi.

RAMDEO

Mo pa per zot zarm kouma to lizie
Fer mwa transpire. Zis fer enn sourir
E mo dispoze fer fas mil fizi.

ZILIET

Mo pa ti'a kontan zot may twa isi!

RAMDEO

Lanwit san lalinn, lanwit san zetwal
Pe kasiet mwa dan enn gran manto nwar.
Mo peyna pou per. Mo lamor isi
Dan lebra lamour pli bon ki lavi
San gout to lamour.

ZILIET

Ramdeo koko,

Ler mo deklare ki mo kontan twa,
To pou kapav kwar mo'enn tifi fasil
Ki to finn gagne san fer bel zefor.
Pa mo labitid tir plan, fer kalkil.
Kan mo kontan, mo kontan e mo dir
Mo kontan. Mo pa negosie lamour.

RAMDEO

Mo fer serman...

ZILIET

Tousa pa nesaser.

Zis dir to lamour; pou mwa sa ase.
Mo ere kan to la me mo gagn per
Ki nou afeksion kouma enn zekler
Alime ek tengn lor enn mem vites.
Nou donn li letan grandi, devlope
Kouma bouton roz ki atann soley
Pou montre lesiel so gran splander.
Les nou separe e kan nou rezwenn
Mo sir nou toulede pou trouv pli kler.

RAMDEO

Separe? San nanye?

ZILIET

Be ki to'le?

RAMDEO

Dir to kontan mwa.

ZILIET

Pa'nn fini dir twa?

RAMDEO

Enn gou pa ase!

ZILIET

Mo lamour pou twa

Pli gran, pli profon ki tou losean.
Plis mo donn twa, mo lamour, plis mo'ena
Lamour pou done.

TANN LAVWA MANGO: "ZILIET, RANT ANDAN. TANSION TO MALAD."

Ramdeo, si to lentansion onet,
Si to pa pe rod enn ti lamizman,
Si dan to lespri relasion dirab
Li posib mem si tou finn vinn zetab,
Fer mwa kone Ram, dime gramaten.

Bonswar mo lamour!
RAMDEO
Mo lamour, bonswar!
Mo kapav dir sa ziska barlizour.
Bonswar mo lamour; mo lamour, bonswar!
Bonswar mo lamour; mo lamour, bonswar!
ZILIET
Mo'si parey!
Bonswar mo lamour; mo lamour, bonswar!
Bonswar mo lamour; mo lamour, bonswar!
Separasion dous-amer!
ZOT SORTI

AK 2 SENN 2

DAN ASHRAM SHEIK SOUFI

SHEIK SOUFI RANTRE

SHEIK SOUFI

Olie depans lenerzi
dan servis ek dan sistem
O Bondie Lamour-Pardon
dir tou bann zenerasion
toulezour met dan later
enn lagren ousa enn plant
pou dir nou Mama-Papa
ki nou bien sagren erer
ki finn fer zoli zarden
vinn dezer ek simitier.

Olie gaspiy nou resours
dan flafla ek vantardiz
dir so gran ek so piti
souy larm dan lizie zanfan,
kalme soufrans inosan,
viktim sovazri pouvwar;
olie plen pos gourmandiz,
partaz seki nesaser
pou fer sourir revini
lor figir zom, fam, zanfan.

Pou ki lavi kontinie
nou plant pie ki donn manze,
pirifie ler nou respire,
donn lonbraz pou repoze,
fer zarden revinn frengan.

RAMDEO RANTRE

RAMDEO

Bonzour mo Gourrou!

SHEIK SOUFI

Bonzour mo garson!

To lizie dir mwa to pa finn dormi.
Ki to finn al fer ki fer to lili
Repous to lekor. Koze Ramdeo!
RAMDEO

Mo'nn zwenn enn mamzel...

SHEIK SOUFI

Ayo mo Bondie! Parye to'nn al fer

Pak avan karem?

RAMDEO

Pa sa mo Gourrou.

Mo anv marye.

SHEIK SOUFI

Mo kapav kone

Ar kisannla. Enn tifi? Enn garson?

RAMDEO

Enn tifi, gourrou.

SHEIK SOUFI

Mo konn tifi la?

RAMDEO

Ou konn so papa. Misie Kapilet.

SHEIK SOUFI

Ayo mo mama! Kan to'nn zwenn Ziliet?

RAMDEO

Yer, kot li, dan fet.

SHEIK SOUFI

To ti envite?

RAMDEO

Non. Mo'nn frode, rantre. Bal maske.

SHEIK SOUFI

Ki to pe rod fer, mo zoli garson?

Alim dife? Lager sivil? Pappa!

RAMDEO

Peyna okenn plan; nou de zis kontan.

SHEIK SOUFI

Twa to kwar to kontan. Ziliet kontan?

RAMDEO

Wi, nou'nn desid pou marye zordi mem.

SHEIK SOUFI

Marye zordi mem? Ki pe ariv zot?

Pa pou fer demann? San renionnfami?

San piblikasion 'lentansion' maryaz?

RAMDEO

Gourrou mo Gourrou, oumem ou finn dir

Kan Bondie plant lamour dan de leker

Personn pa bizen tousa simagre.

Kan laenn partou pe desir lape,

Ziliet ek mwa nou pe partaz lamour.

Olie gagn koudme, nou pe zwenn tase.

Orevwar Gourrou! Mo nepli kone

Kot pou al rod led.

SHEIK SOUFI

Atann mo garson!

To toultan prese.

RAMDEO

Mo peyna letan.

Ziliet pe atann mo fer li kone

Ki mo'nn deside.

SHEIK SOUFI

Mo pou marye zot.

Mo kwar zot maryaz li enn plan Bondie

Pou tengn tilespri, fleri paradi;

Fer lamour detase pran plas lamour

Ki atas lasenn.

Lamour li pa enn lasenn, enn serman,

enn promes fizionn de, fer zot vinn enn;

pou atas lotla dan rituel routinn,

dan douser sanglo soufrans egois.

Lamour li pa enn pasion ki chombo

koler par likou, menas pou touye;

pa enn depresion ki dimann lamor

parski dan pran tou pa finn gagn ase.

Enn lame ouver, ledwa ver later

pou les emosion al aroz zarden,

fann laroze lor tou bann petal fler;

enn leker senser ki ofer lotla

sekirite ek liberte, konfor

ek lape. Samem lamour detase.

RAMDEO TOM LOR LIPIE SO GOURROU POU DIR LI MERSI

AK 2 SENN 3

DAN LARI VAROUNA SITI

AMARR EK ADZWEN-MER RANTRE

AMARR

Personn pa kone kot li ete. Li viv dan enn rev kot Rozalinn ena pouvwar tiranik. Plis fam la fer li mizer, plis li gagn bon. Li kouma Orsino dan Lerwa Bwar.

ADZWEN-MER

Pa Shakespeare ki ti dir ki poet, fouka ek Monsieur Love zot dan mem kazot? To kone mo kwar mo pou

dimann enn kopinn okoupay nou Ramdeo, fer li dekouver delis Dees Venis, fer li konpran ki vre zwisans ete.

“Me kan lame-lipie enn bieneme

atas lekor ar lekor; kan lalev

fonn dan zwisans parfime;

kan laverite touni pe ofer

bote eternal partaze;

kan lekor ekler lespri,

lespri fer lekor vinn sen

dan li se Twa mo adore.”

AMARR

Waw! Kot to'nn gagn sa? ... Tann dir ki Tchoula ti dekouver ki nou ti froder-fet yer swar e li ti trouv Ramdeo pe koz ar enn mamzel. Si Misie Kapilet pa ti aret so lelan, li ti pou pik Ramdeo laba mem.

ADZWEN-MER

Kifer li koumsa, sa boug la?

AMARR

Zot apel li Disan So parski pou enn wi, pou enn non, li rod lager. Peyna 'lape' dan so diksioner. Li ek so geng pe rod Ramdeo pou bate.

ADZWEN-MER

Ki nou kapav fer?

AMARR

Koz ar Lord-Mer. Bizen anpes enn lot bagar. Mwa mo va protez nou fouka. Bizen anpes violans atoupri. Ala Monsieur Love pe vini.

RAMDEO RANTRE

A Rozalinn, Rozalinn e

To zoli lizie fer mwa giji-giji;

A Rozalinn, Rozalinn e

To zoli labous fer mwa giji-giji;

A Rozalinn, Rozalinn e

To zoli likou fer mwa giji-giji;

A Rozalinn, Rozalinn e

To zoli li (ki zafer?) fer mwa giji-giji...

RAMDEO

Aret manz krann! Zot bizen ed mwa.

AMARR

To bizen kapot ousa pilil?

RAMDEO

Aret badine Amarr!

ADZWEN-MER

Tchoula pe rod twa?

RAMDEO

Non, pa sa.

RAMDEO

Mo pe marye zordi tanto. Mo bizen de temwen. Anplis mo bizen enn plas kot mo fam ek mwa kapav kasiet.

AMARR

Kasiet? To'le dir linndemiel? Pran enn sanmdotel. To piok?

RAMDEO

Kouma pou dir zot sa? Mo pe marye ar Ziliet.

ADZWEN-MER

Ki Ziliet?

RAMDEO

Kapilet.

AMARR

Ala gran bez! Bizen al kasiet zot dan enn boungker. Ki finn ariv Rozalinn?

RAMDEO

Ki Rozalinn? Erer zenes.

ADZWEN-MER

To nepli zenn?

RAMDEO

Zot kapav zwenn nou kat-rer dan Ashram Sheik Soufi?

AMARR

Ki to pe fer nou fer? Alim dife ant kabri Lafrik ek kabri dan Lenn? Destabiliz Varouna Siti?

RAMDEO

Zot pa pou ed mwa? Mo konpran. Komie letan ankor lamour ant de dimoun pou koumadir pwazon sosiete?

ADZWEN-MER

Pa sa. Eski to realize ki konsekans pou ete. Pe donn Tchoula Disan So materyo pou li alim dife maler.

RAMDEO

Enn dimoun kapav pran enn pei anotaz? Ena ase dimoun dan Varouna Siti pou dir Tchoula aret fer

lekouyon. Sori! Atann mwa isi. Mo bizen koz ar enn dimoun enportan.

MANGO RANTRE

Tantinn, mersi ou finn vini. Ou esoufle?

MANGO

Mo nepli zenn mo piti. Ki mo dir Ziliet?

RAMDEO

Zordi kat-rer dan Ashram Sheik Soufi.

MANGO

Samem tou?

RAMDEO

Mo finn okip tou. Dir Ziliet mo kontan li.

MANGO

Si to fer li plore, mo pou bez twa, ti kouyon.

RAMDEO

Non, Tantinn, li pa pou plore. Kan tou finn fini, to vinn viv ar nou pou okip nou tibaba.

MANGO

Ankor travay? Me mo pa dir non.

MANGO SORTI

RAMDEO

Ki zot finn deside?

AMARR

Eski nou ena swa? Tanto kat-rer dan Ashram. Salam!

ZOT TOU SORTI

AK 2 SENN 4

DAN ASHRAM SHEIK SOUFI

SHEIK SOUFI EK RAMDEO RANTRE

SHEIK SOUFI

Mama-Papa ki partou;

Papa-Mama ki konn tou,

ki ti la avan letan,

ki pou la apre Zizman;

Twa ki ti larg Koumansman

fer mil miliar galaxi

donn nesans toutsort lavi

bebet ek entelizan,

ekler sime to zanfan

ki souvan pe fer erer

bliye ki To Kreasion

ti ne dan Leker Lamour;

bliye ki lamour enn zour

pou fer nou retourn dan four

kot ar enn plot later glez

To ti ranz labrez, lanez.

RAMDEO

Mama-Papa Liniver

gid nou pa pou fer nou fer

pie fler ek fouzer grandi,

pie fri ek karo fourni;

Papa-Mama Lalimier

ekler nou lespri dan nwar

pou ed nou kiltiv lespwar

dan karo pikan fezer;

Mama-Papa Bienneme

Fer ki To Lamour sakre

Absorb nou tou enn par enn

e ar Twa fer tou vinn Enn.

SHEIK SOUFI

Korek mo garson?

RAMDEO

Pare pou lanfer.

SHEIK SOUFI
Lanfer paradi; paradi lanfer!
Pa les kontradiksjon entimid twa.
Douler nesese pou gout gran boner.
Ala Ziliet pe vini. Kot temwen?
RAMDEO
Randevou kat-rer. Ankor mwen senk la.
ZILJET RANTRE
SHEIK SOUFI
Lamour fer Ziliet pli zoli ankor.
RAMDEO
Les mo gout to bote.

ZILJET
Pa konsome! (*zot anbrase*)

TANN ENN GRAN TAPAZ DEOR
SHEIK SOUFI
Ki ete sa?
AMARR EK ADZWEN-MER GALOUPE RANTRE
RAMDEO
Ki pe arive?
AMARR
Tchoula ek so geng.
RAMDEO
Kotsa?
ADZWEN-MER
Dan lantre.
AMARR
Ki nou fer? Nou servi zouti?

SHEIK SOUFI
Zanfan, zot dan enn ashram, enn sankcher. Isi, mwa ki deside ki bizen fer. Dabor nou selebre maryaz Ziliet ar Ramdeo. Answit nou okip sekirite tou dimoun. Ramdeo, to figir trakase. To ena dout lor to lamour?

ZILJET
Si li ena dout, larg li ar mwa. Mo dres so dout. (*li anbras Ramdeo; tou dimoun riye*)

SHEIK SOUFI
(*li pran enn laddou, li fer detrwa ti trans.*)
Mama-Papa, avoy To Lespri
pou ekler nou sime;
anpes maya bar nou gete.
Beni lamour Ziliet pou Ramdeo;
Beni lamour Ramdeo pou Ziliet.
(*Ziliet ek Ramdeo partaz laddou; sakenn manz enn bout*)
De finn vinn enn ziska zour kan tou pou revinn enn kouma dan koumansman.

RAMDEO EK ZILJET
Mersi Sheik Soufi; mersi nou temwen.
ZOT TOU SORTI

AK 3 SENN 1

DAN LASAL KONSEY MINISIPAL
LORD-MER, ADZWEN-MER EK KONSEYE RANTRE
LORD-MER
Sitiasion grav. Yer swar ti ena
Pli gran disterbens dan istwar pei.
Vandal pa finn mem respe enn ashram.

Seki ti kapav aret zavari
Ti vers petrol lor dife destruksion.
Desizion grav pou sitiason grav:
Mo dekret leta-dirzans pou sis mwa.
Pou ena kouvfe apartir di-zer
Ziska si-zer lelandime maten.
Lapolis pa pou toler enfraksion;
Bann ki rod sikann pou pey li bien ser.
Pa kapav permet bann latet brile
Rwinn stabilite, anpes devlopman.
Apart mo adzwen, mo dimann zot tou
Kit lasal konsey.

BANN KONSEYE SORTI

LORD-MER

Eski to kapav donn mwa plis detay?

ADZWEN-MER

Kouma mo'nn dir ou, kouma lapriyer
Maryaz Ramdeo ek Ziliet fini
Tchoula Disan So ek so geng vwayou
Kraz laport santral, anvai ashram.
Amarr al ver zot pou sey kalme zot;
Mo gagn enn kou lor mo latet. Zekler!
Nwar partou! Ler mo regagn konesans
Amarr, Ramdeo, Ziliet ek lezot
Ti disparet. Mo pa konn plis ki sa.

LORD-MER

Tousa bien-bien drol. Tchoula Disan So
Pe ed lapolis pou fer so lanket.
Li regret so erer. Lalkol li dir.
Li dir ki li pa ti servi violans;
Li ti zis ole anpes maryaz la.
Personn pa'nn bat twa; to'nn glise, tonbe.
Nwar pe vinn blan; blan pe vinn nwar.
Mo pa gagn konpran. Tchoula Disan So
Kikfwa pe koz vre. Kouma pou kone
Kot Ramdeo, Ziliet, Amarr ete?
Sheik Soufi finn desid al anretret
Pou priye, medite, dimann Bondie
Met enpe diplon dan latet imen.

ADZWEN-MER

Be kifer ou finn met leta dirzans?

LORD-MER

Enn ta ti kouyon pou rod deklar bay;
Mem dan nou konsey ena konseye
Partizan kabri Lafrik, partizan
Kabri dan Lenn ki pou sey itiliz
Tansion, konfizion pou giji reflex
Pou gagn enpe plis popilarite.
Bizen krak zot lalinn, entimid zot.
Anpes exe nenport kot li sorti!
Leta dirzans pou touf exitasion.
Tank mister disparision Ramdeo,
Ziliet ek Amarr pa finn eklersi

Nou bizen pridan; pridan, vizilan.
Twa, mo kont lor twa, sey rapel detay
Ki kapav ed nou trouv enpe pli kler.
ADZWEN-MER
Oke Exelans! Mo pou fer mo bes!
LORD-MER
Mo espere ki fondater pei
Varouna Siti ti ena rezon
Kan li ti dir nou ki Bondie ena
Enn regar spesial pou dimoun isi.
Nou tou bien bizen so benediksjon.
ZOT SORTI

AK 3 SENN 2

DAN LARI VAROUNA SITI

ENN KOTE RAMBO EK DJANGO; LOT KOTE RANNJIT EK KOUMAR

RANNJIT

Mo dir twa nou bann for. Kouma akter, Ramdeo fer bann fam bannla grene kouma zamalak kont sezon. Get sa Ziliet la. Tou tilom kabri Lafrik ti avoy lamson. Me lamson kabri dan Lenn ki'nn gagn premie pri.

KOUMAR

To kone kot Ramdeo ete?

RANNJIT

Je konn. Me je choupchap. Les nou dimoun zwir enn nisa apar.

KOUMAR

To kwar zot finn touy li?

RANNJIT

Aret fer mofinn! On ne touy pa enn imortel.

KOUMAR

To pa kwar li ti pou bon si nou aret lager. Keleleserti?

RANNJIT

Pa kapav al kont volonte divinn. Lom propoz, die kaspoz!

KOUMAR

Pa kone. Mo konn detrwa kabri Lafrik. Zot bann bon dimoun.

RANNJIT

Blasfem! Sakrilez! Ar koze koumsa to pou fini dan lanfer.

KOUMAR

Mo dir twa. Lot zour enn nou dimoun ti tap ar enn loto. Enn bannla ti pran li dan so loto pou amenn li lopital.

RANNJIT

Kikfwa li ti ole sir ki li pou mor.

KOUMAR

Non do ta!

RANNJIT

Ki to kone twa? Ar enn topet zot aste twa.

KOUMAR

Ala to rekoumanse!

KOTE RAMBO/DJANGO

RAMBO

Ki nou fer ar sa de kabri laba la?

DJANGO

Les zot. Zot pa pe fer nanye.

RAMBO

Sa se seki to kwar. To kone ki ena dan zot latet? Nou koste ar zot. Nou krak zot lalinn. Bann tileker sa. Zis lagel ki gran. Eh twa laba, to pa pou aret fane? To trouve, zot pa reazir. Zot finn fini pipi dan kalson.

DJANGO

To ti koz tro dousma. Zot pa finn tann nanye. To'le mo kriye pli for.

RAMBO

Non, pa fer sa! To pou deranz vwazinaz... Si zot pa rann nou nou Ziliet, mo pou tay-tay zot.

DJANGO

To kwar Tchoula ti touy Ramdeo, Ziliet ek Amarr.

RAMBO

Ti bizen. Si li pa finn fer li, li enn lisien.

DJANGO

Bizen rekonet. Amarr ti konn fer jok. Mem seki ankoler oblize riye. Fer sagren zot nepli la!

RAMBO

Ki to gagne, fer sagren? To fami ar zot twa?

AMIZIR LETAN PASE, BANN PARTIZAN MAL-FEMEL DE KOTE PE GONFLE LEKIP. ENN ZOLI LAMIZIK JAZ (TAKE FIVE PAR DAVE BRUBECK) AKONPAGN ENN BAGAR KOREGRAFE. ALAFEN LASIRENN LOTO LAPOLIS ARET BAGAR ARTISTIK E BANN PARTISIPAN ZWE ROL LAMITIE EK LAMOUR.

LAPOLIS RANTRE

LAPOLIS

Kot bann bagarer?

PARTISIPAN 1

Bagarer sef? Pa kone. Nou nou pa fer lager; nou fer lamour.

PARTISIPAN 2

Love love me do,

You know I love you,

I'll always be true,

So please love me do.

PARTISIPAN 3

Dam marro dam

Hare Krishna, Hare Ram.

PARTISIPAN 4

Ze garde ta foto sir mo ker.

PARTISIPAN 5

Atiletonon, atiletonon, atiletonon!

Atiletonon, atiletonon, atiletonon!

Atiletonon, atiletonon, atiletonon!

KOUMA LAPOLIS ALE BAGAR KOREGRAFE REKOUMANSE

AK 3 SENN 3

KOT KAPILET

MISIE EK MADAM KAPILET RANTRE

MADAM KAPILET

Akoz to latet dir, nou finn perdi nou tifi.

MISIE KAPILET

Ki latet dir? Vomie perdi tifi ki perdi loner. Apre sa, twa fam ki to kone dan tousa. Sa enn zafer zom sa.

MADAM KAPILET

Zafer zom? To vini, to poz enn lagren dan later fertil ki finn prepare pou resevwar lagren la. Apre to bez to sime to ale. Later okip lagren la, fertiliz li, donn li lavi, fer li grandi, nourli li ar so lekor, ar so disan. Aster to vinn dir mwa ki to fouti loner ena plis valer ki zanfan sorti dan mo trip. Ferfout ar twa. Si Bondie pardonn mo pese e fer Ziliet ek so kontan revini, mo pou ed zot pou konstrir zot lavi koup. Si to pa dakor, gete ki to anvifer.

LI SORTI

MISIE KAPILET

Mo ti kone sa ti pou arive.

Nou finn larg choula ki nou pa konn tengn.

Nou pe pey pou nou erer bien-bien ser!

LI SORTI

AK 3 SENN 4

KOT MOUTALOU

MISIE EK MADAM MOUTALOU RANTRE

MISIE MOUTALOU

Nou'nn perdi de zanfan.

MADAM MOUTALOU

Non! Trwa. Ziliet osi nou zanfan. Pa fer kouma lezot, Daram. Koumadir zanfan kabri Lafrik, zot pa zanfan.

Ramdeo ti kontan Ziliet ...

MISIE MOUTALOU

Kifer to dir 'ti'?

MADAM MOUTALOU

Tou dimoun pe dir ki Tchoula Disan So finn touy touletrwa.

MISIE MOUTALOU

Ekout mwa bien, Saroj. Tchoula pe dir partou ki li pa ti kapav lager parski li ti tro sou. Li ti kas detrwa obze, samem tou.

MADAM MOUTALOU

Be kot zot aster?

MISIE MOUTALOU

Samem mister la. Tousa kouma enn pies trazikomik. To rapel 'Enn Ta Senn Dan Vid'? Zot ti kwar tifi la ti mor me pa vre.

MADAM MOUTALOU

Mo kwar twa ki sou, sannkoutla! Depi plis ki enn mwa, trwa zanfan finn disparet. Lapolis pa kone kot zot ete. Eski zot ankor vivan? Personn pa kone. Sheik Soufi finn desid pou fer lagrev silans. Touleswar ena veye ar labouzi divan Ashram. Popilasion Varouna finn plen, plen, plen ar 'ta senn dan vid' fami Moutalou ek Kapilet. Tank pa trouv bann lekor, pa pou ena dey, pa pou ena servis-demor e palab, rimer, spekilasion pa pou arete. Bizen kone ki ti arive sa swar la. Lerla pou gagn lape. Anparlan desa, to ti promet pou explik mwa orizinn ostilite ant sa de fami la. Si nou konpran, kifwa nou pou kapav aret ladesant ver katastrof.

MISIE MOUTALOU

Ala seki mo paran ti rakont mwa. Ena apepre enn siek desela, enn manm tribi Kapilet ti sove ar enn tifi tribi Moutalou. Bann zenn kot nou ti vanze. Zot ti touy garson la e ler tifi la ti swiside, nou bann ti akiz bannla kom responsab lamor enn nou dimoun.

MADAM MOUTALOU

Si zot ti sove, savedir ilop, zot ti kontan pou viv ansam. Kifer ti anpes zot?

MISIE MOUTALOU

Sa lepok la ti pe pratik boukou fetisid. Rezilta, ti ena enn defisit tifi. Boukou zenn pa ti pe gagn partner pou marye e ler enn nou tifi, ki ti zoli ek entelizan, ti sot baryer, ti ena toutsort kalite akizasion. Ena latet brile ti pe dir ki ti finn polie loner fami e ti bizen vers disan pou fer netwayaz.

MADAM MOUTALOU

Depi enn siek nou pe sarye sa malediksion la e zordi mo garson, mo belfi ek mo neve finn pey lepo kase.

Latet pa bon Daram, latet pa bon. Koumadir dan sa de fami la, lamour samem pli gran pese. Pa finn ariv ler pou ki nou zwenn bann Kapilet e met tou kart lor latab?

MISIE MOUTALOU

Wi, me...

MADAM MOUTALOU

Ki me? Komie ankor bizen mor?

ZOT SORTI

AK 3 SENN 5

DAN ASHRAM

SHEIK SOUFI EK TCHOULA RANTRE

TCHOULA

Nou ti vini pou anpes maryaz la;

Nou pa ti kone ki li ti pou kourt,
Extra kourt, mwens ki enn minit, mo kwar.

SHEIK SOUFI

Seremoni ek so agrram-bagrram
Pa nesese ditou. Seki nesese
Se ki de leker fer serman sener
Pou ki zot lamour, enn kado Bondie,
Dire dan lavi ki plen ar konfli
Parski nanye pa mars lor lalinn drwat.
Ler to ti rantre, malgre ki mo konn
To repitasion, mo ti trouv dan twa
Posibilite tengn ostilite,
Efas enn siek konfizyon ek erer.

TCHOULA

Mwa? Posibilite amenn lape?

SHEIK SOUFI

Nanye dan lavi bon ousa move
San pou san. Lavi enn kontradiksyon.
Bon sarye move; move sarye bon.

TCHOULA

Gourrou ou pe dir ki dan Disan So
Peyna zis move.

SHEIK SOUFI

Wi, to'nn bien konpran.

TCHOULA

Finn gagn pre enn an depi sa swar la
E mo touzour pa pe konpran nanye.
Ki finn ariv Ziliet ek Ramdeo?
Kifer Amarr 'si finn fonn kouma ler?

SHEIK SOUFI

Travay Bondie sa! Soufrans nesese
Pou amenn boner. Nanye pa fasil.
Enn siek mesanste pa pou disparet
Kouma enn mirak. Li bizen letan.
Ki ete enn an?

TCHOULA

Ou pe rod dir mwa

Ki li bien posib boner retourne
Pou efas nou larm?

SHEIK SOUFI

Kifer non, beta?

TCHOULA

Pa fasil, Gourrou. Pa fasil.

SHEIK SOUFI

Kan nou pa konpran tou paret difisil. Ler lalimier lesiel koumans ekler nou nam, difisil vinn fasil.

TCHOULA

Dir mwa plis.

SHEIK SOUFI

Pa kapav dir plis me so ler pe vini kan Mama-Papa Liniver pou dir nou tou.

ZOT SORTI

AK 3 SENN 6

DAN ENN ZARDEN PIBLIK

MADAM KAPILET EK MANGO RANTRE

MADAM KAPILET

To kwar li pou vini, Mango?

MANGO

Mo sir. Li parey kouma ou. So leker mama fermal; so vant mama brile. Li gard lespwar ki Bondie pou rann li so zanfan – enn lespwar enpe for. Me si sa kapav ed nou fer fas, li bon.

MADAM KAPILET

Li pa deteste nou?

MANGO

Okontrer li konpran boukou. Sirtou depi ki li finn konn orizinn bagar ant zot de fami. Li trouv drol nou priye Bondie, lasours mizerikord, lamour ek pardon, me anmemtan nou defann nou zanfan viv lamour ki zot santi dan profon zot nam.

MADAM KAPILET

Pa li ki pe vini laba?

MANGO

Wi, limem sa.

MADAM MOUTALOU RANTRE. TOULETRWA ASIZ LOR MEM BAN DAN ZARDEN. MANGO OMILIE ANT LEDE.

Ki ariv zot. Zot finn vinn goungi?

MADAM MOUTALOU

Pa kone ki pou dir. Pourtan mo finn prepar enn zoli koze me isi li paret fos. Pardonn nou Madam Ka...

MADAM KAPILET

Apel mwa Zorzet.

MADAM MOUTALOU

Mwa mo Saroj.

ZOT ANBRASE

MADAM KAPILET

Zordi fer zis enn an depi ki nou finn perdi nou trwa zanfan. Sheik Soufi finn organiz enn evennman pou fer nou rapel sa zistwar tris la. Enn bon zafer. Si nou tou prezan, kikfwa nou pou trap lame, souy larm, tourn paz, koumans enn nouvo sapit. To pou vini Saroj?

MADAM MOUTALOU

Mo ti pe al dir twa mem zafer. Nou tou zwenn tanto kat-rer dan Ashram.

ZOT TOU SORTI

AK 3 SENN 7

BIRO LORD-MER

LORD-MER, ADZWEN-MER EK TCHOULA RANTRE.

LORD-MER

Zordi zour pour zour pe fer zis enn an

Depi trwa zanfan Varouna Siti

Finn volatilize, disparet net.

Zot de ti prezan. Enn ti tom senkop;

Lot ti deler net. Ler dir zot koze,

Zot dir 'pa rapel'.

ADZWEN-MER

Sheik Soufi ti dir

Kan maryaz fini li pou dres papie

Pou sekirite. Sirman li konn plis.

TCHOULA

Li koz bien tigit. Kan so ler vini

Li dir nou pou konn seki nesaser.

Mister, mister e ankor plis mister.

LORD-MER

Ena boukou sign rekonsiliasion.

Bizen kontinie nouri armoni.

Mo per ki Kapilet ek Moutalou
 Refiz konpromi, rod redi lalinn.
 TCHOULA
 Mo zis kapav koz pou Tantinn Zorzet.
 Si mo tonton Zorz rod fer lefara
 Mo tantinn Zorzet pou tay so palto.
 Madam Moutalou 'si kapav fer sa.
 LORD-MER
 Bann Madam de kote finn deside.
 Bann zom bizen fer atansion. Sinon,
 Zot nat dan koutvan. Vie koutim anpann.
 Varouna Siti ti rant dan routinn;
 Ler realite sanze, vinn enn lot,
 Nou fer koumadir lemonn pe bouz fix.
 Kan zanfan model enn kou disparet,
 Sok sikolozik fors nou reazir.
 Zot tou envite tanto kat-rer pil
 Pou Seremoni Memwar dan Ashram.
 Peyna plis detay. Sheik Soufi diskre.
 Sakenn donn koudme pou viv dan lape.

AK 3 SENN 8

DAN ASHRAM

*LAFOUL LOR LASENN. FAMI KAPILET, FAMI MOUTALOU; LORD-MER EK KONSEYE. LATMOSFER BIEN LOUR
 KOUMADIR KAPAV KOUPI LI ANTRANS AR ENN KOUTO. MAZORITE DIMOUN PARET BIEN ANBARASE.
 LASENN DAN DEMI LALIMIER. DAN FON, OMILIE, ENA ENN STRIKTIR ANTOURE AR ENN GRAN VWAL BLAN.
 SHEIK SOUFI RANTRE.*

SHEIK SOUFI

Ena ekzakteman enn banane
 Mo ti selebre isi enn maryaz.
 Olie lamour ek lazwa ti ena
 Laenn ek violans; olie de vinn enn
 Ti ena lamour ek separasion.
 Mo ti fer erer kwar ki maryaz la
 Pou fer de fami efas lepase,
 Rekoumans lavi lor enn nouvo baz.
 Pou dimann pardon fami Kapilet,
 Fami Moutalou, Lord-Mer Varouna
 Mo'nn dimann enn artis fer enn stati
 Sa de zanfan ki senboliz lamour.
 Detrwa zom bizen pous sa zafer la
 Ki dan fon laba, met li omilie.

STRIKTIR LA LOR ROULET. DETRWA ZOM PLAS LI OMILIE. ENN SPOT ALIME POU EKLER LI.

Aster fami sa de zoli zanfan

Tir vwal ki kouper sedev artistik

*MISIE EK MADAM KAPILET EK MOUTALOU RIS ENN KORDON E VWAL LA TONBE. RAMDEO, ZILLET EK ZOT TI
 BABA PARET.*

LORD-MER

Kifer tibaba?

SHEIK SOUFI

Imazinasion artis angaze.

Si ti les zot viv zot ti pou ena

Enn baba trwa mwa.

MANGO

Eh get baba la! Pe tet so ledwa.
Li pe gagn swaf do. Les mo donn li bwar.
Rod bibron dile.
ZILLET

Mo donn li doudou.

ZILLET OUVRE SO BLOUZ POU DONN SO BABA BWAR. RAMDEO AL SERS ENN FOTEY POU SO FAM.

MISIE KAPILET

Nou tizafan sa!

MISIE MOUTALOU

Non, pou nou sa. Enn Moutalou sa. Mo pou apel li Daram.

RAMDEO

Enn tifi sa, papa.

MISIE MOUTALOU

Nou apel li Saroj.

MISIE KAPILET

Nou apel li Zorzet Zillet Kapilet. Nom la rim bien.

MADAM KAPILET

Zorz, to pa pou sanze? Les Ramdeo ek Zillet deside.

ZILLET

Nou'nn fini deklar li. Li apel Saroj Zorzet Kapilet-Moutalou. So nom gate: Foufoun.

MADAM KAPILET

Les mo tir so gaz. Non, Saroj, twa premie.

MADAM MOUTALOU

Misie Kapilet konn tir gaz?

MISIE KAPILET

Normal mo kone, pa vre Zorzet?

MADAM KAPILET

Non, pa vre. Zame to pa'nn ole fer sa. Travay fam to ti kontan dir. Zorz, to pou ena pou aprann. Tifoufounn ki pou fer twa vinn enn bon zom.

ADZWEN-MER

Be kot Amarr?

AMARR

Mo la!

ENN SPOT EKLER LI. TOU BANN ZENN GALOUBE AL ANTOUR LI.

TCHOULA

Kouma tousa ti arive?

SHEIK SOUFI

Dimann Prospero dan 'Toufann'. Li ti enn exper lor realite virtiel. Me mo pli kwar ti ena lame Bondie ladan.

RIDO

18.04.2012

[RETOURN KONTENI/BACK TO CONTENTS](#)

ZILLET EK SO ROMEO

PROLOG

Dan enn zarden ki dimoun par labitid apel Balfour. Kifer? Personn pa bien kone. Pa neser kone parski plis nou kone mwens nou konpran. Li enn zarden tropikal natirel. Enn larivier ki pa profon travers li e dan sa larivier la ena plen pwason ek kamaron. Dan zarden la ena plen pie fri kouma leksi, mang, longann, zanblon, bibas, mason, zamalak etc. Zis omilie ena enn pie chalta, zoli pie ki tal so fetaz dan lesiel e aroz so lonbraz

lor later. Ena boukou fri chalta lor pie la. Zot bien plen, lour ek initil. Kan zot ver zot grens ledan, kan zot mir zot kouma labou.

Romeo pe kas enn poz anba pie chalta. Li ena lekor enn danser bale, li met enn kolan. Ziliet rantre. Li'si li abiye kouma danser bale.

ZILIET: Romeo mo Romeo, ki to pe fer anba pie chalta. Dan zarden papa ena pie leksi, ena pie longann, bangasay, kerdebef e twa mo zoli to perdi latan anba pie chalta; chalta ver ki kas ledan, chalta mir kouma labou. Romeo, mo Romeo ... Mo disik kandi, to pa pou koz ar to siro, siro, siro?

ROMEO: *(Li bay enn gran baye)* Aaaaaaaaaaaaa!

ZILIET: *(Li vinn koste ar li, fer ti gate ar li.)* Romeo gate pouri koz ar to gate pouri.

ROMEO: *(baye)* Aaaaaaaaaaaaa!

ZILIET: Ale do fatra. To nek dormi. Kan to'nn bien dormi, to dir to'nn fatige dormi, to bizen repoze e lerla to real dormi pou to repoze. Mo'nn plen get twa dormi. Mo fatige get twa dormi.

ROMEO: *(baye)* Aaaaaa! repoz twa.

ZILIET: Hen! To konn koze? Mari sa! Ki to ti pe dir?

ROMEO: Si to fatige, repoz enpe. Sirtou aret koze.

ZILIET: Me mo oblize koze. Diferans ant zwazo dan lesiel e tang anba later ek mwa se ki mwa mo ena kapasite, konesans koze. Akoz sa mo pou koze e mem si koze fini mo pou envant koze pou kapav kontinie koze. Si to pa'le koz ar mwa mo pou koz ar momem. ... Silans fer mwa per.

ROMEO: Ziliet, mo prefer twa dan silans. Tapaz fer mwa plen.

ZILIET: Silans fer mwa plen.

ROMEO: Mwa, tapaz.

ZILIET: Mwa, silans.

ROMEO: Mwa, tapaz. Ziliet!

ZILIET: Hen!

ROMEO: Si nou zwe Tarzan ek Jane. *(Li gonfle so bisepe, tap so lestoma ki rezone kouma enn tanbour. Li galoupe, fer koustik, fransi lor lerb, mount lor pie, anpandan lor brans, may enn laliann, balans dan lezer, trap enn lot laliann, larg so lekor, tom lor so lipie, retap so lestoma.)* Mwa Tarzan, twa Jane.

ZILIET: Mo zoli Tarzan, kifer to pa may mwa, roul-roul ar mwa lor lerb, fer koumadir Tarzan pe touy move lion. Ale mo Tarzan, fer to Jane plezir. May mwa, roul-roul mwa.

ROMEO: Mwa Tarzan, mwa pa per mesan lion, mwa pa per krokodil, mwa pa per serpan, mwa pa per ...

ZILIET: ... lekor fam?

ROMEO: Hen! Ki to dir?

ZILIET: Nanye!

(Enn lavwa bas pwisan, ki fer tou vibre, anvlop teat net.)

LAVWA BAS: Bann zanfan, prepar zot. Lesiel finn bare, lapli pre pou tonbe. Bizen refrwadi zarden e bann lespri. Sove al kasiet lapli.

(Loraz, zekler, lapli toransiel.)

ZILIET: Kot to pe ale?

ROMEO: To papa pa'nn dir bizen kasiet lapli?

ZILIET: To disel, twa? To per to fonn. ... Romeo, mo siro laroze, nek mazine. Lapli tom lor to latet, desann to likou, tranp to lekor ar so douser; to seve kol lor to latet, to kolan kol lor to lekor. Lerla to vinn kol ar mwa, mo lekor respir to lekor. Mmmm! Ki to dir?

ROMEO: *(silans)*

ZILIET: Ki to dir mo doudou?

ROMEO: To papa finn defann.

ZILIET: Mo papa, mo papa, mo papa! Samem tou to kapav panse?

ROMEO: Li pa finn dir nou amize, zwir lavi me les li panse seki bizen panse? Ler li ti klonn mwa samem li ti dir mwa e - to kone kouma li koze ler li serye - li ti dir mwa pangar mo dezobeir.

ZILIET: Kot to kwar li pou kone!

ROMEO: Li konn tou seki pase. So zorey tann tou. So lizie trouv tou.

ZILIET: Li konn tou, tann tou, trouv tou parski to anvi sa. Mo sir si ...

ROMEO: Ki zafer?

ZILIET: Pa kone. Me koumadir ena kadna dan nou lespri ki nou lespri finn fabrike. Mo santi sa. Pa dimann mwa kifer. Mo pa kone. Mo zis santi.

ROMEO: To pa per?

ZILIET: Per? Kifer?

ROMEO: Normal to pa per. To papa sa. To kone li kontan twa. Zame li pa pou depler twa. Tand i ki mwa mo ziss enn klonn ki li finn fabrike dan so laboratwar.

ZILIET: Ar ki selil?

ROMEO: Ki selil?

ZILIET: Selil pou fer kloning. Mo sir li'nn pran enn selil ar mwa pou fabrik twa.

ROMEO: (*Koumadir li dan enn rev. Li sante.*) "Li pran enn kot dan so lekor // Pou fer enn fam pou so garson."

ZILIET: Ki to pe rabase?

ROMEO: Parfwa dan mo somey mo tann sa sante la. Mo pa kone kifer me mo bien kontan sa sante la. To konpran so mesaz?

ZILIET: Siperstision! Mo sir Kontrario pe manz to krann. Tou seki papa fer, li li fer so kontrer. Tou seki papa dir, li li dir lekotrer. Li finn fer enn zarden kot ena zis pie chalta. Aster li pe rant dan to krann pou met semans konfizyon. To pe ekout mwa? Romeo! To pe dormi?

ROMEO: (*baye*) Aaaaaah! "Li pran enn kot dan so lekor // Pou fer enn fam pou so garson."

ZILIET: Aret sant sa sante la. Pa fer mofinn. Vinn la mo gate. Mo sant sante ki bizen pou fer twa dormi. To pa pou vinn dan lebra to siro, siro, siro? ... Get sa bwat la! Mo pe koz kouma Kontrario. Li pe reysi rant dan mo krann 'si. Romeo, si nou dans enn dans? Sa pou fer nou bliye lotorite, bliye Kontrario.

ROMEO: Ki pou danse? Mo'nn plen ar Rege, Seg, Seg.

ZILIET: Prokofiev?

ROMEO: Proko kwa? Proko ki? Ki pro ko?

ZILIET: Aret fer zozo! Ekoute, lerla to dir mwa. (*Lamizik "Romeo ek Juliette" par Prokofiev ranpli lasal. Dousma-dousma lamizik koumans sarye zot. Spetak bale feerik.*) ... He! Romeo, kan to dan moud, to dans bien twa. Kikfwa enn zour to pou fer fraka dan Holly-Bollywood.

ROMEO: Ki ete sa?

ZILIET: To pou apel James Dean, Elvis, Michael Jaykisoun.

ROMEO: Ki langaz to pe koze?

ZILIET: Pa pran kont. Mo enn fofol. Mo kwar mo'nn swiv mo papa.

ROMEO: To papa fou?

ZILIET: Non li enn zeni ... me tou zeni fou.

ROMEO: (*silans*) ... Kifer nou la?

ZILIET: Kotsa?

ROMEO: Isi, dan sa zarden la. ... Kouma li apele?

ZILIET: Balfour.

ROMEO: Kifer?

ZILIET: Pa sey konpran mo koko. Aksepte bann zafer kouma zot ete. Li apel Balfour. Li ti kapav apel Fourbal, Bourfal, Lourbaf ... Kouma enn zour kikenn pou dir 'what's in a name'.

ROMEO: (*enpe rever*) Ziliet?

ZILIET: Hen!

ROMEO: Kifer nou la?

ZILIET: Kotsa?

ROMEO: La, isi dan zarden Balfour.

ZILIET: Kifer nou la, isi dan zarden Balfour?

ROMEO: Wi.

ZILIET: (*pansif*) Kifer nou la, isi dan zarden Balfour? Kifer nou la, isi dan zarden Balfour? Kifer ...

ROMEO: To pou ale mem ar mwa la?

ZILIET: (*pa pran li kont*) Kifer nou la, isi dan zarden Balfour? Kifer nou la, isi dan zarden Balfour?

ROMEO: To disk finn reye?

ZILIET: Kifer nou la, isi dan zarden Balfour? Kifer nou la, isi dan zarden Balfour? ... Kifer? ... Pa kone. (*Enn lavwa tenor ki pa koze me sante.*)

LAVWA TENOR: Li pa kone?

Li pa anvî kone.

Li bien kone

Me li per pou kone.

ROMEO: To'nn tande?

ZILIET: To kwar Kontrario aster?

LAVWA TENOR: So papa enn vantâr / So papa enn vantaââââ / So papa enn vantaââââââ / So papa enn vantaââââââââââ!

ZILIET: Twa ki twa Kontario?

LAVWA TENOR: Enpe pli vantâr ki to papa / enpe pli vantaââââââ!

Dan mo zarden ena enn pie

Enn pie raport chalta;

Dan mo zarden ena de pie

De pie raport chalta.

Youyou mo pie chalta

Mo pie chalta

Raport chalta,

Youyou mo pie chalta

Mo pie chalta

Raport chalta.

Dan mo zarden ena dis pie, dis pie raport chalta,

Dan mo zarden ena san pie, san pie raport chalta,

Dan mo zarden ena mil pie, mil pie raport chalta,

Dan mo zarden ena nek pie, nek pie raport chalta.

Youyou mo pie chalta

Mo pie chalta

Raport chalta,

Youyou mo pie chalta

Mo pie chalta

Raport chalta.

Vini, vini zanfan

Vini zanfan vinn manz chalta,

Vini, vini zanfan

Vini zanfan vinn manz chalta.

Si chalta ver grens ou ledan,

Si chalta mir kouma labou,

Kifer ou pa gout demi-mir,

Mang dofine dir mwa ki la,

Vini vinn manz chalta.

Youyou mo pie chalta

Mo pie chalta

Raport chalta,

Youyou mo pie chalta

Mo pie chalta

Raport chalta.

ZILIET: ... demi-mir?

ROMEO: Ki to dir?

ZILIET: Chalta demi-mir.

ROMEO: Chalta demi-mir?

ZILIET: To pa'nn tande?

ROMEO: Ki zafer?

ZILIET: Sante Kontrario.

ROMEO: Non.

ZILLET: Pourtan!

ROMEO: Ziliet nou rezwe Tarzan ek Jane. ... To pa tann mwa? ... Ki arive? To finn trouv mirak? Ziliet. Ziiliet! Zilyetyet!

ZILLET: Chalta demi-mir. ... Kifer mo pa ti pans sa?

ROMEO: Ki zafer?

ZILLET: Chalta demi-mir. (*Li get lao*) Get sa chalta ki lao laba. Li pa ver ordiner me enn ver ki tir lor zonn.

ROMEO: Kotsa?

ZILLET: To trouv sa gro brans ki al ver les, dan direksion soley levan?

ROMEO: Wi.

ZILLET: Avans to lizie ver so damilie e get enpe pli lao li. Get kouma li gayar! Li pli gro ki tou leres, so kouler diferan. To'nn trouve?

ROMEO: Wi.

ZILLET: Si to kontan mwa, to al kas li pou mwa.

ROMEO: Rapel ki to papa ti dir.

ZILLET: To kontan mwa, to pa kontan mwa?

ROMEO: Wi, me ...

ZILLET: Ale mo Tarzan.

ROMEO: To papa ...

ZILLET: Sa mo problem!

ROMEO: To sir?

ZILLET: Wi, mo koko.

(*Romeo mont lor pie, grenpe ziska li ariv zis anba fri la e li trap li.*)

ROMEO: To sir? Tou manier tro tar. Kouma mo trap li li'nn tom dan mo lame.

ZILLET: Tou manier mo sir. Avoy li, mo gobe.

(*Romeo avoy chalta demi-mir e Ziliet gob li ar elegans enn gorlkiper.*)

ROMEO: Korek Ziliet?

ZILLET: Foul! Li zoli hen. Ferm, bon pou trape. Desann vit, to ed mwa pou ouver li. Kikfwa pou bizen pil li lor enn ros. Malsans mo peyna enn kouto. Defann nou mars ar kouto dan zarden Balfour. (*Romeo desann, vinn zwenn li.*)

ROMEO: Nou zet li do ta. Evit lamerdman. To papa pou manga koumadir li'nn manz chalta ver.

ZILLET: Ki to gagne? Chalta demi-mir enn zafer rar. Santi, gete kouma li santi bon. Trap li, gete kouma li bon pou trape. Li bizen bon pou manze, sa mo sir. (*Li koumans met li pre kot so labous, ouver so labous pou krok enn bout ...*)

LAVWA BAS: Ziliet, pa fer sa mo tifi. Pese larogans, dezobeisans. Vit zet chalta demi-mir. Kontrario pe met dibri dan nou zarden. Li pa nou bann sa. Bannla sa. Zot'le detrir mo kreasion.

ROMEO: (*mirmire*) Ekout to papa Ziliet. Zet sa!

ZILLET: Res trankil twa. To pa pe konpran. Bizen konesans ek dezobeisans pou ouver laport liberte. (*Li mord enn gro bout dan chalta demi-mir.*) Vremem li bon.

LAVWA BAS: (*loraz, zekler*) Ziliet zanfan mofinn. To'nn fini dane. Kit mo zarden ale. Pran sime dan les, al rod pardon kot soley leve. Apartir aster to pou bizen travay pou gagn to manze.

ROMEO: (*mirmire*) Dimann li pardon.

ZILLET: Non! ... Aster ki lavi pe koumanse.

LAVWA BAS: Romeo, to enn pov viktim. To kapav res dan zarden Balfour. Mo va apel li zarden Romeo. Res lamem, pa ale mo garson.

ROMEO: Ziliet, atann mwa. ... (*li get lao*) Non, mo plas li ar Ziliet.

AK 1 SENN 1

Dan enn vilaz lor lakot ena enn bar-restoran ki apel "Kot Ziliet". Partou ena lansegn "Kot Ziliet". Ler rido leve 2 travayer, enn fam ki apel Angelika ek enn zom ki apel Peter, pe netwaye for-for. Angelika li enn madam anviron 45 an ki bien portan e ar li grimas pa pase. Peter, 30 an, li meg-meg kouma enn golet tir tant; li kontan kas poz. Me li per Angelika ki kontan fer sirdar-mama ar li.

ANGELIKA: Sansse to'nn netwaye isi. Get sa Peter! Get sa makacha la! Pa finn dir twa avans bann meb pou tir lapousier ki kasiet.

PETER: Madam Angelika, ou plis anmani ki enn vie dainn.

ANGELIKA: Pa koz kont dainn twa. Bann zom zot tou parey. Kouma montre zot zot defo zot detourn koze lor dainn. Tansion twa. Tansion mo fer twa gout mo masal. ... Vinn pas mop la isi.

PETER: Aret tir lay, Madam Angelika.

ANGELIKA: Tir lay? Zenzam ki mo pou tire. Kifer zom lakagn koumsa?

PETER: Lakagn?

ANGELIKA: Wi, lakagn, zeb, pares, malang, malprop ... Zis bon pou fer senn.

PETER: Madam Angelika, pa toultan. Nou zom nou konn grat poson, netway prop.

ANGELIKA: Weh! To servo finn desann dan to labraget twa.

PETER: Pa sa Madam Angelika. Nou konn fer bon louvraz, fer leker ek l... ou kone, kontan.

ANGELIKA: Samem to meg kouma enn golet tir tant dan bazar. To lamwel finn pas par tiyo lesapman. Bon aret radote! Nou fini vit ar netwayaz. Pa bliye, zordi zour bazar zordi. Dan enn timama Madam Ziliet pe desann pou prepar lalis komision. Yer mo ti tann dir to ti fer to bakanal, nek bwat pizar.

PETER: Misie Romeo ti dir mwa vinn tap enn tipti ar li ek so bann kamwad.

ANGELIKA: Enn tipti! To ena toupe. Tann dir zot finn desann detrwa boutey.

PETER: Bannla, pa mwa. Apre detrwa topet mwa mo ti tir ... akoz travay zordi.

ANGELIKA: Koumadir mo bizen sagren twa. Pov jab la! Li finn bizen fer sakrifis pou li kapav fer travay ki donn li so bouse manze. Eta voryen, taler mo touf twa, taler.

PETER: Ala Madam Ziliet. Bonzour Madam.

(Ziliet rantre. Li enn zoli fam environ 40 an ki ranpli ar lenerzi, ki kontrol so biznes, so lavi ek so fami ar fermte ek lamour.)

ZILLET: Bonzour Peter, bonzour Angelika. Tou korek?

ANGELIKA: Bann zanfan finn fini al lekoi?

ZILLET: Lontan. Misie so lipie finn may dan dra. Tro amize yer swar! Bon, pou bizen fer lalis komision.

ANGELIKA: Misie Peter 'si ti bien amize yer swar.

PETER: Pa koz koumsa Madam Angelika. Mo'nn dir ou ki ti arive. Misie Romeo ti dir mwa pran enn tipti, zis enn tipti pou fer plezir ...

ANGELIKA: Anbon to ti fer plezir. To pa ti gagn plezir. Pa fer riye Misie Peter! Si ouver enn sopinn rom divan so nene li kapav marse depi isi ziska Grigri pou enn gorze. Aster li ole fer nou kwar li ti bwat zis enn tipti ... pou fer plezir. Kisannla ki li pe anbete, Madam?

ZILLET: Pa mwa antouka. Les li trankil Angelika. So lefwa finn fini vinn konpot. ... Pa kone kifer zot kontan bwat koumsa.

ANGELIKA: Si zot ti ena pou okip lakaz ek zanfan lerla ou ti'a gete. Zot tonbe kouma papay mir.

ZILLET: Sak fwa zot bwat zot mir e kan zot mir zot tonbe. *(Angelika ki finn konpran ki Ziliet finn fer enn jok sale, trap so vant riye.)*

ANGELIKA: ... Parfwa kan zot pa mir 'si zot tonbe. Pa vre Peter?

ZILLET: Aret manz so krann Angelika.

(Kaspalto rantre. Li ena apepre 50 an. Li mosad, so lame tranble-tranble.)

ANGELIKA: Bonzour Misie Kaspalto. Ou finn rat laport. Isi pa legliz. Tou manier lames 8 er finn fini depi lontan. Ki ariv ou lame? Ou pe fer siple envizib?

KASPALTO: Pa sikande Madam Angelika. Kan mo pa anetadegras mo gagn ti tranbleman ziska ki mo fer mo lapriyer.

ZILLET: Pa enn ti tranbleman sa, Misie Kaspalto. Vadire tranblemandeter an Tirki. Tansion devier latab. Asize misie. Angelika, okip Misie Kaspalto. Letansa mo fini lalis komision. Peter ena tou bann prodwi antretien? Angelika, to pa bizen nanye?

ANGELIKA: Samem seki mo ti dir ou. Misie Kaspalto, ou'le latizann lagren lorz ousa grenndelen? Li bon pou sofman. Ousa ou prefer Andrews?

KASPALTO: Madam Angelika, ou'le mo lamor? Met de dan kalis pou mo fer servis.

ANGELIKA: Servisdemor!

ZILLET: Ale Angelika, donn li so daway. Tansion so lekor grene kouma zamalak kontsezon. Apre vinn donn mwa enn koudme pou konplet sa lalis la. Peter, si mo donn twa sa lalis la to pou kapav fer bazar zordi. Koumsa Angelika ek mwa kapav fini prepar kari pou midi.

PETER: Me sertennman. Si mo kapav tini papie la drwat, pa anbalao; si mo lizie rekonet seki li trouve; si marsan konn lir ou lalis, si zot pa met lame dan mo lagorz, normal mo kapav fer bazar zordi, dime, apredime.

ANGELIKA: Bliye li Madam, li ti al lekol anba ban.

KASPALTO: (*Devid so ver enn kout sek.*) Aaaaaah! Aster mo reviv. Madam Angelika, voulez-vous m'accorder cette danse?

ANGELIKA: He, li finn vinn pagla! Ki sa lang ki li pe koze la?

KASPALTO: Ti pa konn? Lot zour dan enn fim, akter la dir aktris la sa. Mo trouv sa bien sivilize.

ANGELIKA: Ki vedir sa?

KASPALTO: Pa kone. ... Pa fer nanye. Li sonn zoli. De dimoun ki akorde, zot fer zoli lamizik, enn zoli dans. Ou ek mwa, nou kapav fer zoli lamizik.

ZILIET: Angelika! Kaspalto pe pous bor ar twa. Mo koumans tann laklos legliz ...

ANGELIKA: Pou so lanterman. Misie Kaspalto finn fini marye. So fam apel T.O.P.E.T. Bon les dimoun travay aster.

ZILIET: Peter finn ler pou al debarkader. Bann bato lapas finn sirman fini rantre. Mo ti dir Misie Pierre gard enpe pwason korn pou mwa.

KASPALTO: Pert-tan! Pierre, Paul, Jacques pe bat lamok. Aster Varrouna ki tir dife. Dimann Varrouna e ou pou gagne.

ANGELIKA: Varouna?

KASPALTO: Pa Varouna. Varrouna. Roul ou 'R'. 'RRR' Varrouna.

ZILIET: Zame mo pa'nn tann sa nom la. Kisannla sa?

KASPALTO: Normal ou pa pou konn li, Madam Romeo. Nou zom ki kone. Labib pa dir "Adam ti konn Eve". Zom kone, fam pran kone.

ZILIET: Pran gagne Misie Kaspalto me dir mwa kisannla Varouna ... pardon Varrouna ete.

KASPALTO: Varrouna, li enn prens ki sorti bien-bien lwen, lot kote dilo, dan enn pei kot montagn tous lesiel. Mem limem eritie, li finn prefer vwayaz dan lemond pou sem nouvo parol, les privez rwayal deryer. La li kot nou. Depi li'nn vini douniya pe vinn enn lot manier. Parfwa mo pa konpran seki li dir. Pourtan li koz nou lang. Kot li ale, mo tann dir li aprann lor vites seki dimoun koze e li koz parey kouma dimoun lokal ...

ZILIET: (*Paret bien enterese.*) Dir ki li dir.

KASPALTO: Ki li dir? Be bizen fer zefor pou rapel. Pou fer zefor bizen lesans. Karbirater sek ...

ZILIET: Plen so ver Angelika.

ANGELIKA: Ou pe soutir so vis Madam; nourri so lever.

ZILIET: Donn li mo dir twa.

KASPALTO: Done Madam Angelika, done. (*Angelika plen so ver ki li devide enn kout sek.*) Aaaaah! A tiger in my tank!

ANGELIKA: Ouver robine tenk aster.

ZILIET: Ki li dir?

KASPALTO: Kisannla?

ANGELIKA: Latet ou papa, taler mo fer ou rapel ar sa balie la.

KASPALTO: Violans domestik! Mo proteste.

ANGELIKA: Akouse avan. Proteste apre.

KASPALTO: Madam Romeo, mo dimann ou proteksion.

ZILIET: Pa per Misie Kaspalto. Dir mwa ki li dir, samem Varrouna.

KASPALTO: Li dir sipa ki nou pe anpwazonn liniver ki so papa finn kree. Sipanou larg lafime dan ler, ... sipa ki zafer ankor ... wey nou fer lesiel vinn nwar, fer sipa ki lapli tonbe ... lapli lasid? ... lapli kras lasid; li dir ki nou zet sipa ki pourtir dan lamer, touy sipa ki lavi, fer manze vinn pwazon; li dir ki nou fer zanfan Bondie mizer, fer vie dimoun plore. ... li dir ... li dir ... ki nou pe krisifie Shakti Devi toulezour dan karo, dan biro, dan sato.

ZILIET: Li dir sa?

KASPALTO: Ki zafer?

ZILIET: Samem, Shakti Devi.

KASPALTO: Mo kwar. Kisannla sa?

ZILIET: Pa fer nanye. Ki li dir ankor?

KASPALTO: Li fer tou dimoun sante anker:

Zot pianter pe touf soley

Kabos-kabos larkansiel.

Voras-voras san leker

Pe manz lefwa ti baba.

Gramaten-tanto

Zot koulout Shakti Devi lor lakrwa.

... Li fer extra mo dir ou.

ZILIET: Ki li fer koumsa?

KASPALTO: So bato toultan ranpli ar pwason e ler lezot bat lamok li donn zot pou zot pa gagn latet. Pierre, Paul, Jacques swiv li partou aster.

ZILIET: Misie Pierre pa finn dir mwa nanye. Pourtan yer mem mo ti pe koz ar li.

KASPALTO: Kikfwa Varrouna finn dir zot gard sekre.

PETER: Ki mo fer Madam?

ZILIET: Misie Kaspalto, ou kapav amenn Peter kot Misie Varrouna ...

KASPALTO: Pa Misie. Li dir nek apel li Varrouna. Dan rwayom so papa tou egal. Zom, fam egal. Tou kreatir egal. Li pa kontan apel li Misie.

ZILIET: Amenn Peter ar ou. Mo bizen pwason pou tanto. Kifer ou pa dir li vinn rann nou vizit. Vinn mouy lagorz "Kot Ziliet".

KASPALTO: Pa manti! Mo'si mo envite?

ZILIET: Pa manti ... si pwason la bon, ... si Varrouna vini.

KASPALTO: Pa per ou, Madam Romeo.

ZILIET: Ziliet, Madam Ziliet.

KASPALTO: Hen!

ZILIET: Ou isi "Kot Ziliet". Mo apel Madam Ziliet. (*Kaspalto ek Peter sorti.*) Angelika to'nn deza tann sa koze la?

ANGELIKA: Koumsa-koumsa. Tann-tann bann zom koze kan zot bwar. Zot pa kontan li. Zot dir li met dezord dan menaz.

ZILIET: Dan so kafe peyna triyaz?

ANGELIKA: Non li pa pitasie. Li dir bann zom aret fer dominier. ... Mo kwar li enpe fifi. Li pa marye, li pas so letan ar bann zom, li peyna pies.

ZILIET: Kouma to kone?

ANGELIKA: Bann zom la dir.

ZILIET: Be kifer mwa mo pa tann nanye?

ANGELIKA: Deryer kontwar pa tann boukou kiksoz. Bizen fouraye pou kone.

ZILIET: To rapel Shakti Devi ki ti mor lane dernier?

ANGELIKA: Ti trouv so kadav tas dan resif?

ZILIET: Samem. So lamor pa ti enn aksidan. Mo sir zot ti touy li.

ANGELIKA: Kisannla?

ZILIET: Bann zom.

ANGELIKA: Bann zom?

ZILIET: Nou nou kone kifer li ti forse ... anfen, to kone ... fer komers ar so lekor. Pou nourri so de zanfan. Me li pa ti'le les zom profit so febles.

ANGELIKA: Wi li ti tabardenn.

ZILIET: Li ti enn rebel, enn fayter. Zom pa kontan sa. Me pir, bann lezot fam ki fer mem metie ti pe koumans swiv so lezanzp. Zot refiz pey agwa komision, obliz kliyan pran proteksion kont SIDA.

ANGELIKA: Kouma ou konn tousa Madam Ziliet?

ZILIET: Mo ti konn Shakti Devi bien. Li ti enn ti kouzinn ar mwa. Fami ti aret frekant li me mwa mo ti bien kontan li. Li pa ti move ditou me difikilte ti fors li fer seki li ti pe fer.

ANGELIKA: Kifer zordi ki ou pe koz so koze ar mwa?

ZILIET: Talerla Kaspalto ti dir enn zafer. Li ti dir ki, samem, kouma li apele? Wey, Varrouna. Varrouna dir ki nou pe krisifie Shakti Devi. Mo'si mo santi parey dan mo trip, mo pans parey. Me premie fwa mo tann enn zom koz koumsa.

ANGELIKA: Kikfwa akoz li fifi ...

ZILIET: Non, li konpran soufrans fam. Li enn vre zom. Li finn konpran lamour. ... Kikfwa vre lamour rar. Wi Angelika, li ena rezon. Li li pe dir seki nou, nou panse, seki nou, nou santi. Voras pe touf soley, kabos larkansiel, koulout fam lor lakrwa.

ANGELIKA: Madam! Ou kapav poz kandida.

ZILIET: Aret radote. Ena enn ta louvraz pou fer.

ANGELIKA: Ala Misie pe vini. Li kouma ... kouma ou dir sa?

ZILIET: Zombi. (*Romeo rantre. Li enn zom anviron 45 an, zoli boug.*) Mo siro-siro! To pa pou raze zordi. To labarb gri-gri pou kas lakle. Li pa mars ar seve nwar kouma sarbon. Trouve misie la tenn seve.

ROMEO: Si mo trap enn razwar mo pou masakre mo figir. Finn tro amize yer swar.

ANGELIKA: Misie Romeo, ou'le mo prepar kiksoz pou ou bwar? Dite? Kafe?

ROMEO: Alka-seltzer plito. Bizen kiksoz pou kas malad latet. Enn labier glase kikfwa.

ANGELIKA: Mo donn li Madam? (*Ziliet bouz so latet pou dir wi.*) Misie Romeo ou pe vinn kouma Misie Kaspalto.

ROMEO: (*Fer koumadir li pa finn tande.*) Bann zanfan finn fini al lekol?

ZILIET: To kone ki ler la?

ROMEO: Wi, mo kone. Mo'nn fane. Sori koko. Kan lagam amize pran, mo pa konn arete.

ZILIET: Bliye sa! To pa fer sa souvan. To pa kouma lezot. Akoz sa mo pa mainn. Romeo, to'nn deza tann enn dimoun apel Varrouna?

ROMEO: Wi. Kifer?

ZILIET: Mo anvi kone.

ROMEO: Ki ena pou anvi kone ar li?

ZILIET: Tann dir li enn prens.

ROMEO: Sa, li ki rakonte.

ZILIET: Li fer ... mirak?

ROMEO: Mirak?

ZILIET: Extra.

ROMEO: Li finn dekouver enn nouvo teknik lapes, samem tou. Momem mo kapav fer sa si mo anvi. Bann enbesil nek pe swiv li, kouma troupo bef. Bann bef tonbe!

ZILIET: Vremem Misie Pierre pe swiv li.

ROMEO: Pierre pe rod so bout. Bann roderdeler pe santi divan tourne. Bann roke renifle ler, bes latet fonse. Sakenn rod so lezo pou griyote.

ZILIET: To sever anver lezot.

ROMEO: Mo ena rezon. Enn kabri sorti sipa ki kote, vinn rakont sipa ki zistwar e kouma abriti zot tou kouma ti-toutou, balans-balans zot lake, galoup deryer li. Tankamwa ti bizen fiziy zot, fiziy zot tou. Fiziy li 'si.

ZILIET: Si ekout twa, demokrasi pa ekziste.

ROMEO: Ena tro demokrasi.

ZILIET: Bon pli tar nou koz sa. To pou bizen rann mwa enn servis. Al fer bazar twa zordi. Koumsa mwa mo gagn latan prepar manze midi ek tanto.

ROMEO: To'nn trouv mo leta? To kwar mo pou kapav fer sa. Mo pe gagn vertiz. Mo pe gagn maloker.

ANGELIKA: Kikfwa ou ansent Misie Romeo.

ROMEO: Olie fer zokris, amenn enn labier glase plito.

ZILIET: Tou zafer anretar zordi.

ROMEO: Ki zot pe fer depi gramaten?

ZILIET: Grate, santi!

ROMEO: Angelika, fer enn ti bouyon pwason pou mo kal mo lestoma.

ZILIET: Al fer to bouyon tomem. Angelika ek mwa bizen al bazar.

ROMEO: Momem bizen fer tou dan sa lakaz la foutou. He! Ekout mwa. Tanto mo ena detrwa kamwad pou vini. Rezerv sa latab dan kwen la pou nou.

ZILIET: Kisannla pou peye?

ROMEO: Normal! Misie Ziliet. Ziliet mo gate pouri, anou fer lape. Les mo al kas enn poz. Tanto, mwa mo va okip travay. Twa to va repoze.

ANGELIKA: Kan poul gagn ledan.

ROMEO: Ale, Madam Romeo, donn mwa enn ti ba.

ZILIET: Ziliet.

ROMEO: Hen!

ZILIET: Mo apel Ziliet. Pa Madam Romeo.

ROMEO: Baprréba! Varrouna finn koul so pwazon dan to lespri? (*Ziliet pa reazir.*) Madam finn manz mous zonn? Bon mo tir avan li pik mwa. (*Li sorti.*)

ZILIET: Varrouna ena rezon, Angelika.

AK 1 SENN 2

Mem dekor ki senn 1, mem zour ver 8 er aswar. Bar-restoran pe koumans ranpli. Dan enn plas santral pre ar piblik ena enn latab vid lor ki ena enn kart 'Rezerve'. Ziliet deryer kontwar pe souy ver; Angelika ek Peter pe ale-vini, okipe for-for pou enn sware ki zot kone pou mari bizi. Dan enn kwen ena enn zenn, anviron 25 an, ar so lagitar, pe pik detrwa lakord pou akord so lenstriman. Tanzantan li get dan direksion Ziliet ar enn regar plen ar douser ek admirasion. Li klerman amoure ar so patronn. Ena kliyan ki asiz trankil dan enn kwen, ena kliya tapazer ki depi enn bout lasal koz ar kikenn dan lot bout lasal, ena kliya ki konsom lantman ek lezot ki konsom lor viyes e lor vites ale, ena ki vini pou aste tekewe ... (Meteransenn ena liberte pou fer sa senn la vinn otan vivan ki posib.) Romeo rantre. Li dan so traksout ek trenerz ek li ena enn gran serviet otour so likou. Li sort fer jogging.

ROMEO: Ziliet, to finn prepar mo latab?

ZILIET: Wi. Lor ki kont pou met konsomasion?

ROMEO: Kont?

ZILIET: Wi, kont. Kikenn pou bizen pey manze-bwar.

ROMEO: Met li lor kont biznes.

ZILIET: Ki biznes?

ROMEO: "Kot Ziliet".

ZILIET: "Kot Ziliet" peyna kont "Kot Ziliet".

ROMEO: To fatigan! Met li lor mo kont.

ZILIET: Depi kan to ena kont isi? ... Bon, pa fer nanye, mo met li lor kont move peyer. Mo pran perdi.

ROMEO: Ziliet, kifer to pe tir lay ar mwa?

ZILIET: Pa koz tir lay. Mo ti'a kontan, si kouma lontan, to ti pran lakaz ek travay enpe pli kont. To pa okip lakaz, to pa okip zanfan, to pa donn koudme isi ... to kouma enn ...

ROMEO: Dir li! Kouma enn parazit.

ZILIET: Non, mo pa'nn dir sa.

ROMEO: To ti ole dir sa.

ZILIET: Pa met parol dan mo labous.

ROMEO: Depi enntan to met dan zar.

ZILIET: Ki met dan zar?

ROMEO: Dakor kan nou ti marye mo ti enn nwar touni. Twa ki ti ena tou. ... Later, lakaz, ti biznes. Mo 'si mo'nn fer zefor pou ki sa biznes la vinn seki li ete. To fer koumadir mo anplis aster.

ZILIET: Personn pa anplis me sakenn bizen amenn so blok.

ROMEO: Mo pe amenn plis ki mo blok.

ZILIET: OKE, OKE. Nou aret diskite. Taler kliyan pou tande. Pa bon pou nou repitasion.

ROMEO: Samem ki mo pa kontan ar twa Ziliet. To pa fer mwa foul konfians. To kwar mo finn envit dimoun pou mo amize. Less kan mo fini louvraz la, tomem to pou trouve. Fer mwa konfians. Mo kone ki mo pe fer. ... Ziliet gate, to bizen fer to Romeo konfians.

ZILIET: ... (*silans*)

ROMEO: To pe tann mwa?

ZILIET: To pa trouve mo okipe? Pli tar nou koze. Mo bizen okip kliyan. (*Romeo sorti.*) Peter, okip latab 7. Netway latab, met kouver prop. Angelika, tini lakes; mo al fer enn ti pipi, mo vini.

TINO: Mo kapav tini lakes, si ou'le.

ZILIET: Tino, mo pey twa pou to sante. Sant enn sante pou met lanbians.

TINO: Wi ... (*li mirmire*) mo lamour.

ZILIET: Ki to dir?

TINO: Wi, Madam.

(Ziliet Sorti. Tino al pran so lagitar, koumans sante.)

TINO: Enn bren lalimier travers lesiel nwar
Vinn poz so regar lor tristes zenes
Ki soufer douler lamour tas dan sek
Parski so soukdou finn gagn katarak.
Sante mo sawal, roule mo sawal
Anlev katarak dan lizie soukdou.

Leker zenes tris pe plor lamour sek
Ler li get soukdou dan lebra lotla;
Leker zenes tris plor disan kourpa
Ler li get soukdou pe fer tralala,
Sante mo sawal, roule mo sawal
Anlev katarak dan lizie soukdou.

(Ler li fini sante, li pas kot bann latab ar enn kasket ranverse dan so lame e bann kliyan met enn ti kas. Ziliet finn fini retourne. Bar-restoran preske plen apart latab rezerve pou bann envite Romeo. Tino al ver Ziliet.)

TINO: Mo kapav koz ar ou?

ZILIET: Tino, to pa trouve mo okipe? Li enportan, li prese?

TINO: Ki zafer?

ZILIET: Seki to ena pou dir mwa.

TINO: Li enportan me pa prese.

ZILIET: Atann travay fini alor.

TINO: Li enpe prese.

ZILIET: Koze alor.

TINO: Mo gagn for ... *(li mirmire)* mo gagn for kontan ou.

ZILIET: To gagn for al dan drenaz?

TINO: Non, mo gagn for KONTAN OU. *(Li koz telman for ki tou dimoun tande. Zot tou tourn latet ver li. Silans anbarasan pou tou dimoun.)*

ZILIET: Ki ariv twa Tino? Boner la to finn fini soule ar mas.

TINO: Mo finn soule ar ou bote. *(Tou dimoun riye.)*

ZILIET: Aret koz nenport. Al sant enn sante. Rabas to rabase dan enn sante. Pey twa pou sante, pa pou fer ler. *(Kaspalto rantré, vinn direk ver Ziliet.)* Misie Kaspalto, mersi pou pwason. Bon pwason, bien fre. Ou finn fer mo komision ar Misie Varrouna?

KASPALTO: Pa Misie, mo'nn dir ou. Zis Varrouna. Li'nn dir mwa dir ou ki si li gagn letan li kapav pase; toumanier kan so ler vini li pou rann ou vizit. Eh Tino, kot to papa? Depi enn semenn mo pe rod li.

TINO: Li amoure ar so prop portre dan laglas. Li asize, li get limem, li soupire. Mo kwar so latet pe ale.

ZILIET: Aster mo kone kisannla to finn swiv. Normal, dilo swiv kanal. Tino Dammarro finn rousi net. Mo kwar nou bizen apel twa Tino Rousi. Pli zoli ki Tino Dammarro lor lafis.

TINO: Pa bon ou kas leker zenes.

ROMEO: *(Rantré anmemtan.)* To pa aret to senn, lezot zafer pou kase ar twa. *(Li finn abiye bien krent. Pantalon kolan, simiz laswa kouler vif, enn foular kouler apropiye otour likou.)*

ZILIET: Kot pe ale koumsa Misie?

ROMEO: Dine biznes ar mo bann fitir partner.

ZILIET: Pa dir mwa! Mo kwar to bann envite pe arive. *(4 zennom ant 20 ek 25 an rantré. Zot abiye mem stil ki Romeo. Enn par enn zot vinn may Romeo, anbras li. Ziliet pa'le kwar so lizie.)* Peter montre sa bann misie la latab rezerve. *(Dousma, preske dan zorey Romeo.)* To'nn bien dir to bann partner dan biznes? Ki biznes?

ROMEO: Restorasion odegam.

ZILIET: Odegam!

TINO: *(Li apros ar Ziliet.)* Mwa mo pa rod odegam. Mo prefer lagam dan lasam. *(Ziliet avoy enn kalot. Tino avanse zis atan.)* Rate! *(Li galoupe al lwen dan enn kwen.)*

ZILIET: Ki pe ariv bann zom zordi? Katorz pe ventwit. Angelika kot twa?

ANGELIKA: Mo la Madam.

ZILIET: To kwar mwa ki bizar ousa lemonn pe vinn bizar.

ANGELIKA: Lemonn toultan ti bizar me nou finn pran libitid fer sanblan ki li pa bizar. Zordi bizar pe pet dan nou figir.

ZILLET: Aamenn!

AK 1 SENN 3

Mem dekor. 'Freeze-frame' ek obskirite partou eksepte enn latab kot Kaspalto ek enn lot biver pe bwar. Tanzantan Angelika pou pase.

KASPALTO: Kwar mwa mo dir twa. Sa boug la fer mirak.

BIVER: Kisannla? Dammarro ousa Varrouna?

KASPALTO: Ki Dammarro? Dammarro finn fini fouti. So garson mem pa fek dir? Mo pe koz twa Varrouna. Bliye seki li dir. So latet pa bon. So bann zistwar egalite, pa pran kont. Me so pirog toultan plen ar pwason kan tou lezot pe bat lamok. Sa ki serye. Si mo fer enn diil ar li, pran tou so pwason, mo kapav zwe ar pri kouma mo anvi. Ena enn ta pitay dan sa biznes la.

BIVER: Be koumanse.

KASPALTO: To pa pe konpran. Pou koumans enn biznes bizen kapital. Mwa mo pos kanze me twa ...

BIVER: Bliye mwa!

KASPALTO: Kifer?

BIVER: To gagn toupe dimann kifer? To nek konn pran prete me rande pa dan to diksioner.

KASPALTO: Bizen 'sink big'. Sannkoutla mo sir mo kou. Mo rann twa tou ar 100 % lentere.

BIVER: Fer to kalkil lor zero.

KASPALTO: Pa fer bezer do ta. Nou nou partner nou.

BIVER: Partner dan bwar. Pa enn sou plis. Al rod enn lot zwazo pou plime.

KASPALTO: (*Li lev so lame pou atir latansion Angelika. Angelika vini.*) Ki ou dir Madam Angelika, pwason la ti bon, pa ti bon?

ANGELIKA: To finn deranz mwa pou koz pwason. To pa trouve ki kantite mo okipe?

KASPALTO: Kan mo biznes amenn enn bato ranpli ar profi lerla ou vinn okip zis mwa, ou pa pou ena pou okip personn.

ANGELIKA: Taler kout poukni ki mo pou okip twa. Koze ki to bizen.

KASPALTO: Met de dan enn dan sa de ver la.

ANGELIKA: Lor ki kont?

KASPALTO: Ki kont?

ANGELIKA: Kan bwar bizen peye.

KASPALTO: Ou pa ti tann Madam Romeo envit mwa ...

ANGELIKA: Madam Ziliet.

KASPALTO: Samem.

ANGELIKA: Sa ou al dres papie ar li. Mo pa rant dan zot tranzaksion. Si ou'le mo servi ou, ou bizen regle kont ar mwa.

KASPALTO: Ou leker dir Madam Angelika.

ANGELIKA: (*Koz ar Biver.*) Ou pas komann la?

BIVER: De dan enn zis dan mo ver.

KASPALTO: Nou pa partner dan bwar?

BIVER: Partner dan bwar si partner dan peye.

KASPALTO: Lemonn pe vinn tro materyalis.

AK 1 SENN 4

Mem dekor ki senn presedan. Isi lalimier ekler zis latab kot Romeo ek so 4 invite pe amize.

ENVITE 1: So lanplasman mari siper. Romeo, to pe les bel pitay dormi. Pa tavern ki ti bizen ena isi me enn restoran 5 zetwal.

ROMEO: Ziliet kontan li koumsa. Plis entim, li dir. Dimoun koumadir dan zot lakaz mem. Enn plas kot dimoun vilaz zwenn, amize ansam.

ENVITE 2: Tousa bien zoli. Nou pe koz biznes pa sosial welfer.

ROMEO: Ziliet pa'le separ sa de zafer la.

ENVITE 1: Ziliet, Ziliet, Ziliet! Nou, nou pe koz Romeo, twa ki to pe koze ... Hen! Ziliet. Nou pe koz globalizasion. Twa ki to koze? Lavi kominoter. Nou pe koz trwaziem milener, tandik ki twa to lespri finn tas dan mwayen-az. Bizen redres planet, matlo.

ROMEO: Sa lanplasman la li pa pou mwa. Ziliet ki propriyeter.

ENVITE 1: Kot problem? Zot marye kor-e-bien? Seki pou li pou twa 'si. Lalwa ki dir sa matlo. To drwa sa.

ROMEO: Boutey ankor plen e ver ki vid. Pa normal sa.

ENVITE 4: Romeo, mo koko. Pa les zot fatig to zoli latet ar koze fatigan. Si to latet fatige les mo soulaz twa ar mo lame mazik. Mo pas mo ledwa dan to seve e to gagn gililigiligili.

ENVITE 1: Pa ler pou giligili la. Anou redres nou planet avan. Fiasko ek enkonpetan partou. "Kot Ziliet" bizen vinn "Kot Romeo". Bizen sanzman. Sel solision, transformasion! Sel solision, transformasion! Sel solision, transformasion!

ROMEO: Ziliet pa pou manz.

ENVITE 4: Bliye Ziliet. Mo la mo koko.

ENVITE 1: Tini-tini matlo. Les nou fini louvraz la, lerala twa ek Romeo zot soul zot nam dan lebra Eros. ... Kapav fer Ziliet manz. Bizen dekouver so boubou.

ENVITE 2: Normal li ena boubou. Tou fam ena boubou. Si li pa'le konpran, sakouy-sakouy li.

ROMEO: Fer atansion, pa koz for. Li kapav tandé. Sirtou pa koze kan Peter pe servi. Li pou raport tou seki li tandé.

ENVITE 1: Donk, bizen netraliz Peter. To ena enn lide?

ENVITE 2: Ki so boubou?

ROMEO: Boubou?

ENVITE 2: Normal, sak zom ena omwen enn boubou. Ki so boubou?

ROMEO: Ben! ... Mo ... en! ... en! Wey, depi ki li finn zwenn Varrouna ...

ENVITE 1: Varouna!

ROMEO: Varrouna. Roul r! RRR!

ENVITE 1: Kisannla sa?

ROMEO: Tou dimoun pe koz so koze. Tann dir li enn prens ki sorti dan enn pei kot montagn tous lesiel. Li pres mesaz egalite. Li kondann nou manier. Li dir nou pe detrir liniver; nou pe krisifie Shakti Devi. Dimoun kontan ekout li koze.

ENVITE 2: Sirman li'nn lir sa dan enn liv.

ROMEO: Li pa zis konn koz zoli koze. Li fer mirak.

ENVITE 1: Mirak?

ROMEO: So pirog toultan plen ar pwason. Bann lezot peser ki konn lamer dan bout zot ledwa pe bat lamok.

ENVITE 2: Mo sir ena enn trik ladan.

ENVITE 3: Bien sir ena enn trik ladan. (*Tou dimoun get li.*)

ROMEO: Ki to'le dir?

ENVITE 3: Li pe servi SONAR MMMX.

ROMEO: Ki ete sa?

ENVITE 3: Enn laparey ki servi iltrason ki fer pwason mal kwar ki femel pe apel li pou krwaze.

ENVITE 4: Mal, femel krwaze! Wek, degoutan. Mal-mal pa mal.

ENVITE 2: Nou pa kapav servi SONAR MMMX nou?

ENVITE 3: Nenport kisannla kapav. Bizen finansman samem tou.

ROMEO: Peter pe vinn par isi. Nou fer li koze. (*Peter vinn kot latab.*)

PETER: Korn frir finn pare. Mo amenn li Misie Romeo?

ROMEO: Peter, vinn asiz la, pran enn tipti ar nou.

PETER: Patron, ou pou fer mwa gagn lamerdman. Ou kone defann sa. Nou pa gagn drwa bwar ansam ar kliyan. Madam Ziliet so lord sa.

ROMEO: Ki Madam?

PETER: Samem, ou madam, Madam Ziliet, ... mo'le dir Madam Romeo.

ROMEO: Kisannla ki sef? Misie ousa Madam?

PETER: Normalman Misie ... me ...

ENVITE 4: Peter, personn pa'nn dir ou ou ena zoli lalev?

ROMEO: Twa ferm to bwat. Peter, vinn asiz la e dir mwa ki to kone lor Varrouna. Enn lord!

ENVITE 4: Li enn zoli boug?

PETER: Zoli kouma akter. Li gran, zanon dan zorey, seve kedseval, sil long kouma Poupe Barbie ...

ENVITE 4: Ayoooooooo! Mo rev!

ROMEO: Ki li dir, ki li fer?

PETER: Mo pa bien konpran seki li dir me mo kone li fer mirak.

ROMEO: Ki mirak?

PETER: Mem kan pwason rar, so pirog plen. Mo sir li enn anwaye-de-Die. Li fer multiplikasyon pwason. Taler ou pou zwenn li. Madam Zil ... pardon, Romeo finn envit li e li finn aksepte. Li pou vini si li gagn letan.

ROMEO: Bon, to kapav ale. Atann! Met ankor de sez kot mo latab e amenn korn frir so-so. Kisannla ole enn ti drink? ... Les tou dan mo lame. Mo kwar mo ena enn mari plan.

AK 1 SENN 5

Mem dekor. Spotlait li lor enn latab kot ena enn fami - fam, mari, enn tifi anviron 10 an - pe manze.

FAM: Manze, mo fifi. To pa'nn tous to minn. Pourtan to kontan manz minn.

FIFI: Pa fen Mam. Kiler li pe vini?

MARI: Li anretar. Sirman problem transpor.

FIFI: Kouma li ete?

FAM: Parey kouma dan so foto. Li pa fek avoy twa enn.

FIFI: Kouma zot finn fer so konesans?

FAM: Tantinn Ziliet ti fer nou zwenn. To mama biolojik ti enkapab okip twa tousel parski personn pa ti'le ed li. Nou nou ti anvi enn zanfan e nou pa ti pe kapav gagne. Nou finn tom dakor. Toultan nou'nn gard kontak parski li bon ki to konn to mama biolojik ...

FIFI: Mo papa bio ...

MARI: Nou pa kone koko. Les to mama biolojik dir twa si li ena nouvel. (*Ziliet rantre ar enn fam anviron 28 an.*) ... Asize Madam. Fifi ti pe atann ou. Fifi, dir bonswar to mama. Pa bizen to timid. Anbras li.

FAM: Asize Rozalinn. Ziliet, ou asiz ar nou enpe.

ZILLET: Sori vouzot. Ena boukou louvraz pou fer. Si zot bizen kiksoz kriye mwa. (*Li sorti.*)

MARI: Mo servi ou kiksoz?

ROZALINN: Mo pa swaf. Fi, to bien?

FIFI: Kifer to ti abandonn mwa? (*Silans*)

FAM: Enn ver zi, Rozalinn? (*Silans. Fifi kit latab, galoupe sorti. Li leve al poz so lame lor zepol Rozalinn.*) Li enpe normal seki pe arive. Li enn moman bien difisil pou nou tou, sirtou pou Fifi. Pov piti la! Li ti bien eksite pou zwenn ou. ... Me la divan realite ... li ... koumadir finn perdi lekilib. Pa trakase. Bizen donn li enpe letan. Li ti kone li ena de mama me trouv so de mama anmemtan e kone kouma pou viv sa de rol la pa fasil ditou.

MARI: Li finn al kasiet dan lebra Ziliet. Mo al get ennkou si mo kapav fer li vini. (*Li sorti*)

ROZALINN: Li bien.

FAM: Fifi ena bon lasante. Li bien gayar.

ROZALINN: Li koz mo koze?

FAM: Toultan. Depi enn tan li poz boukou kestion lor so papa biolojik. Mo'nn dir li mo pa konn nanye me ki ou, kikfwa, pou kapav dir li.

ROZALINN: (*Silans*)

FAM: Ou sir ou pa'le enn zi? ... Enn labier? ... Enn wiski sek?

ROZALINN: Kot twalet ete? Mo kwar mo pou ... (*Li galoupe, sorti. Mari rantre anmemtan.*)

MARI: Ki finn arive?

FAM: Li bouverse. Fifi?

MARI: Ziliet pe konsol li. Ki nou fer?

FAM: Tini anplas, les siklonn traverse.

MARI: Pov Rozalinn!

FAM: Pov Fifi!

MARI: Pa fasil, tousa!

FAM: Sans ena lamour!

AK 1 SENN 6

Mem dekor. Spotlait lor latab Kaspalto. Li tousel e li pe dormi, latet lor latab. Peter pe netway latab la enpe brit-brit. Angelika vini, fer li sign pa fer tapaz. Zot mars lor pwent lipie, sorti.

AK 1 SENN 7

Mem dekor. Spotlait lor Tino ar so lagitar. Ziliet ek Fifi koste ar li.

ZILLET: Tino, sant enn sante pou nou zoli Fifi. Toultan li ti kone li ti ena de mama. Zordi li kapav trap lame toulede. Bizen selebre sa, pa vre Fifi.

FIFI: *(Silans)*

TINO: Fifi, nou sant "Tikou-Tikou".

FIFI: *(Silans)*

ZILLET: To sante prefere sa. Ale, mo gate. Fer enn sourir pou so Tantinn Zillet. Tino, koumans sante. Si Fifi pa'le, mwa mo'le.

TINO: *(Koumans sante)*

Zozo mayok, tipti-tipti

Bat-bat lezel mizir lesiel

Ale-vini, poz-pez lor brans

Bek-bek enn nik pli gro ki li.

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

Get fourmi nwar tipti-tipti

Travers montagn, travers dezer

Ti pa, ti pa li deplase

Me so lemonn li transforme.

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

Get enn karya tipti-tipti

Tripot dibwa pli gro ki li

Li touk-touke, li manz-manze

Sato lerwa vinn lapousier.

(Lalimier partou alime. Tou dimoun koumans sante, apart Fifi ki touzour tris.)

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

Get sa seni tipti-tipti

Bouz dan feyaz dousma-dousma

Glipe-glipe ver lavenir

Enn papion kouler lalimier.

(Timidman Fifi koumans rant dan lanbians e koumans sante.)

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

(Ver lafen sante la tou dimoun antour Fifi apart Romeo ek so bann envite. Mem Kaspalto balot-balote sey sante. Fifi may lame so de mama. Ler sante fini, Kaspalto, balot-balote retourn kot so latab, rekoumans dormi.)

AK 1 SENN 8

Mem dekor. Lamizik slo. Spotlait lor latab Romeo. Li ek so bann envite finn koumans gagn konpran. Romeo ek Envite 4 pe dans enn slo. Envite 1 pe dormi, latet lor latab. Danse fini. Romeo ek Envite 4 retourn kot latab. Ena lalang finn vinn lour, ena lalang pe bat fol.

ENVITE 4: Mo santi mo pe razeni. Ah lamour!

ROMEO: (*Ar Envite 1*) Leve move zeb. Jalsa fek koumanse e to pe fini zet zarm. (*Ar Envite 3*) Kouma li vini, nou souk li, nou fer li vinn asiz kot nou latab.

ENVITE 3: Kisannla?

ROMEO: Varrouna, cher ami, Varrouna surement. Nou manz so krann ziska ki li vinn manz dan nou lame. Mo sir li pou dakor ar nou. Normal, li enn zom.

ENVITE 4: Mo kontan zom. Vre zom. Pa zom fatra. Zom joukal. Zomlet. Les li vini, mo manz li, so krann, so eksetera. (*Envite 1 lev latet, fer enn sourir dormi-dormi, repoz so latet lor latab dormi.*)

ENVITE 3: Pa Varrouna ki nou bizen fer konpran me to fam.

ROMEO: Trouve to pa konpran taktik politik. Mo fam kwar dan seki Varrouna dir koumadir parol levanzil. Nou fer Varrouna aval nou levanzil. Lerla mo fam ... koz parol levanzil dapre St Romeo. Easy! What sayest thou?

ENVITE 3: Kifer fer letour dan vid. Met enn razwar kot so lagorz, fer li sign enn papie tenbre kot li donn twa tou so dibien. Kwi vide. Easy! What sayest thou?

ROMEO: Nou servi metod dous avan. Si li pa marse, lerla chak-chak. Shouuuuuuu! Ziliet pe vinn par isi. (*Ziliet rantre, vinn kot Romeo.*) Kot to envite spesial?

ZILIET: Kisannla?

ROMEO: Samem, Varrouna.

ZILIET: Li finn avoy enn mesaz pou dir mwa sori li pa kapav vini seswar. Enn lot fwa kikfwa.

ROMEO: Samem tou?

ZILIET: Wi. ... Non. Li dir mwa "chombo, napa les sape". Ki li pe rod dir?

ROMEO: Li kontan radote. Vinn asiz kot mwa.

ZILIET: Mo prefer res dibout pou degourdi mo lazam.

ROMEO: To finn gagn letanpanse lor seki mo ti dir twa?

ZILIET: Ki zafer?

ROMEO: Biznes odegam.

ZILIET: Biznes odegam?

ROMEO: Mo pa'nn dir twa? Mo sir mo'nn dir twa. Kikfwa to'nn bliye.

ZILIET: Mo sir non.

ROMEO: Pa fer nanye. Mo bann koleg ek mwa, nou pansé ki nou pe gaspiy resours. Sa lanplasman la kapav fer nou fer kas kouma kaka mile. Nou pa pe fer seki bizen fer.

ZILIET: Ki bizen fer?

ROMEO: Kraz tou, konstrir enn batiman siper lix, restoran 5 zetwal, gril bar, snak bar, pizita bar, ... tou odegam pou touris lokal ek etranze.

ZILIET: Be dimoun nou vilaz?

ROMEO: Mazinn trwaziem milener, pa mwayen-az. Mazinn vilaz global, pa vilaz tribal.

ZILIET: Pa pou ena plas pou Kaspalto kan li santi li tousel e li bizen konsolasion?

ROMEO: Enn ti detay.

ZILIET: Pa pou ena plas pou Tino sant-sante pou gagn so lavi?

ROMEO: Bizen profesyonel, pa amater.

ZILIET: Pa pou ena plas pou ki Fifi kapav anmemtan trap lame so mama biolojik ek so mama adoptif?

ROMEO: (*Silans*)

ZILIET: Finn ler pou dimoun al dormi. Bonnwi! (*Lalimier ekler lasenn net. Bar-restoran vid apart prezans bann envite Romeo. Bann sez lor latab. Angelika ek Peter pe netwaye. Ziliet tris.*) Finn ariv ler. Tou lezot finn fini ale. Bann travayer bizen retourn zot lakaz.

ROMEO: Met tou lor mo kont. Bon bann kamarad, nou kas bann. Dime nou zwenn pou kontinie diskit nou proze. (*Ar Envite 1 ki pe dormi, latet lor latab.*) Leve mo mam. Bizen retourn lakaz, koko. ... Ziliet, pa deranz mwa dime gramaten. Mo fatige, mo bizen repoze.

(*Bann envite anbras Romeo e fer enn mouv pou anbras Ziliet ki par mouvman so lekor fer zot konpran ki li pa'le zot tous li.*)

BANN ENVITE: Bonswar Romeo! Bonswar Madam Romeo!

ZILIET: Ziliet! Madam Ziliet!

BANN ENVITE: Hen!

ZILLET: Mo apel Ziliet. Madam Ziliet. Peter ouver laport pou sa bann misie la sorti. Angelika, ase travay. Dime nou kontinie. ... Dime ... Dime va gete. ... *(Li larg enn soupir profon koumadir li santi enn vid pe aspir li.)* Ler finn arive pou ... ferme?

AK 2 SENN 1

10 an plitar. Dan enn lakwizinn-salamanze siper-lix, meb ansien, bann gran tablo lor miray, boukou obze devaler. Ziliet pe manz enn yaout. Li paret bie pli vie ki so laz. Li finn grosi e li ena plis seve blan ki seve nwar lor so latet. Li pe sant-sant enn ti ler ki finn kol dan so memwar.

ZILLET: Tikou-tikou touy loulou ta ta ta ta ta ta ta; ta ta ta ta ta ta ta; tikou-tikou touy lou lou. *(Li get drwat divan li dan vid. So figir bien tris.)* Ki Tino finn devini zordi? *(Ler li finn fini manz so yaout, li enspekte partou pou gete si peyna lapousier, si bann diferan obze bien dan zot plas, si bann serviter pe fer zot travay kouma bizen. Li dres enn tablo, rekile pou gete si li kare-kare lor miray. Romeo rantré, akonpagné par enn zennom anviron 18 an. Romeo finn razeni, rezilta sirirzi plastik; so seve nwar sarbon, rezilta tenn. Zennom la pe sarye so atase-kees.)*

ROMEO: Koko, gete si to finn met tou bann dosie pou bann renion zordi dan mo atase-kees. Sirtou pa bliye dosie "Romeo's Millenium Treat" e "Romeo's Massage Parlour".

ZENNOM: Mo fek cheke, tou ladan.

ROMEO: Ziliet, mo pe retourne dan detrwa zour ...

ZILLET: To pe al fer enn face-lift? Ki parti to lekor bizen repare?

ROMEO: *(Fer koumadir li pa'nn tann nanye.)* Koko, vers enn tas kafe pou mwa. *(Zennom vers so kafe.)* Al atann mwa dan loto. *(Zennom sorti.)* ... Ki mous pe pik twa?

ZILLET: Get sa! Mo pa anpes twa viv to lavi sexiel kouma to'le. Me to pe al tro lwen. Aster to amenn to boyfrenn dan nou lakaz.

ROMEO: Nou lakaz? Mo lakaz.

ZILLET: 50% tou seki isi pou mwa. 50% tou biznes pou mwa.

ROMEO: Mwa ki fer lamone fer piti.

ZILLET: Mo lamone.

ROMEO: Tou finn fer dapre lalwa. To ti signe.

ZILLET: *(Soupire)* Malarezman. Enn kout signatir e mo'nn perdi tou.

ROMEO: Perdi? Enn ti bwi-bwi nanye ditou yer, zordi enn lanpir, "Romeo's Empire" e to koz perdi. Grasa mwa zordi to posed plizier miliar rounpi. Olie tir lay, remerisie mwa.

ZILLET: Zame to pa pou konpran. Nou pa pans parey.

ROMEO: *(Ton moker)* Nou pa pans parey. Get so zar do!

ZILLET: Ki ena ar mo zar?

ROMEO: Ar to seve gri ek to bann rid to kouma enn dainn. Enn veritab sorsier.

ZILLET: Wi, mo ena rid parsiki mo pa fer face-lift, mo seve pa kouler sarbon parsiki mo pa tenn li. Mo ena 50 an, mo nepli zenn. Mo ena enn garson 25 an, enn tifi 20 an. Erezman zot pa la pou get to sinema.

ROMEO: Aret to palab! *(Li sorti ankoler, klak laport.)*

ZILLET: Fouffffff! *(Li al ouver frizider, pran enn fri pou manze, realize ki li bizen kontrol enn reflex ki fer li manze sak fwa li fristre.)* Ziliet, to'nn get to groser? Tansion to vinn tounntounn! Fode pa mo les sa boug la fini mo lekzistans. *(Telefonn sone.)* ... Alo! Wi. Tino? Tino Rousi? Pardon! Tino Dammarro? Talerlamem mo ti pe pans twa. Ki to finn devini, mo garson? ... Pa vre? ... To finn fek tir enn nouvo CD? ... To sante top lor itparad? Felisitation! ... To finn marye? ... To pa pou marye. Kifer? ... To ancor amoure ar mwa? Mo pli vie ki to mama. ... Wi, si to vinn get mwa, mo pou resevwar twa ar gran plezir. ... Kan? ... Dime 10 er. Wi, peyna problem. ... Salam, mo garson. *(Li poz telefonn, fer enn sourir. Angelika rantré.)*

ANGELIKA: Bonzour Madam.

ZILLET: Bonzour Angelika. To pa pou kwar si mo dir twa kisannla fek telephone la.

ANGELIKA: Kisannla?

ZILLET: Tino, garson Dammarro. To rapel li?

ANGELIKA: Yer li ti vinn get mwa lakaz. Li finn bien arive, ou kone.

ZILLET: Wi, li'nn dir mwa.

ANGELIKA: Li'nn amenn enn zoli kado pou mwa. Finn dwatet kout li enn fortinn. ... Li ancor toke-toke.

ZILLET: Li enn artis. Bann artis zot souvan enpe spesial. Samem ki fer zot trouv seki nou nou pa kapav trouve. Enn sans ena zot. Sinon lavi ti pou bien tris. Biznes ti pou fer piti ar biznes.

ANGELIKA: Ou'nn deside ki pou prepare pou dezene? Komie envite pou ena.

ZILIET: Parey kouma lemwa dernie. ... Prepar sannwich. Pa bliye ena 3 ladan vezetaryen.

ANGELIKA: Madam, mo kapav dir ou kiksoz?

ZILIET: Wi, pourvi to pa koz Romeo ar mwa.

ANGELIKA: Pa Romeo. Mo movi ar li. Me ou.

ZILIET: Mwa?

ANGELIKA: Mo trouve ou pe perdi ou letan ar sa bann madam ki vinn isi enn fwa par mwa. Zot koz nenport, fer ler. Lot zour, samem sa madam enpe sef-sef la, ti pe dir ki bann mama ki responsab kan zanfan fini mal, bann mama pa konn okip zot zanfan. Ki li kone? Dir li vinn dan site kot mo reste, lerla li dir mwa.

ZILIET: To pa viv dan site twa? Poutan to de zanfan finn reysi pas lekzamen, gagn enn bon travay. Zot enn bon lekzanp.

ANGELIKA: Enn move lekzanp, Madam. Si pa ti ena ou papa avan ek ou apre, mo de zanfan ti pou fini parey kouma laplipar. Mwa ek mo de zanfan finn gagn boukou sans. Tou dimoun pa ena sa kalite sans la.

ZILIET: Kikfwa ...

ANGELIKA: Pa kikfwa Madam. Mwa mo sir seki mo pe dir ou. Kouma ou ole ki bann paran okip zot zanfan kan zot kit lakaz 6 er gramaten e retourn lakaz 6 er, 7 er tanto pou gagn enn bouse manze. Zanfan site pe grandi tousel. Boukou maler ariv zot, Madam. Prefer pa koze. Piyaz!

ZILIET: Nou sey fer seki nou kapav Angelika.

ANGELIKA: Ou ou senser. Me bann lezot la koumadir zot pe rod aste enn plas dan paradi ousa enn dekorasion ar Prezidan. ... Ayo, mo pe perdi letan. Les mo al prepar sannwich.

ZILIET: Mo al prepar mwa. Si telefonn sone, dir zot retelefone dan 1 ertan. (*Li sorti.*)

ANGELIKA: Pov Madam! (*Li fer louvraz, li sante.*)

Tikou-tikou touy loulou

bato piondenn pou loulou

titalber gagn maloker

tiklaketikdendenkouden

zozo mayok dendenkouden

finn may dan lak dendenkouden ...

(*Lalimier tengn. Detrwa segonn lobskirite. Kontinie tann Angelika sante. Ler lalimier realime ena plato*

sannwich ek labwason lor latab. Tou finn pare pou renion. Sonet laport sone.) Mo vini la. (*Sonet resone.*)

Pran pasians grandimoun. Peyna dife dan lanka. (*Angelika al ouver laport.*) Bonzour Madam. Madam dir ou enn timama li vini.

MADAM 1: Bann lezot pa'nkor vini?

ANGELIKA: Non, Madam. Oumem premie.

MADAM 1: Les premiers seront les derniers.

ANGELIKA: Hen!

MADAM 1: Enn ti badinaz.

ANGELIKA: Anbon! Antre, asize. Mo al dir Madam ou finn arive.

ZILIET: (*rantr anmemtan*) Pa deranze Angelika. (*Sonet resone.*) Al ouver Angelika. (*5 Madam rantr, esanz polites etc.*) ... Bon tou dimoun finn arive, nou kapav koumanse. Sakenn ena so rapor lor dernie renion ek aktivite. Nou finn reysi rekolte Rs100,000 antou. Aster, bizen deside ki pou fer ar larzan la. (*Angelika sorti.*)

MADAM 1: Bizen konbat exklizion.

MADAM 2: Non, mo kwar bizen konbat povrete. Povrete ki amenn exklizion.

MADAM 3: Non, non, non! Bizen sanz mantalite dimoun. Si nou sanz dimoun zot mantalite, tou problem pou disparet.

MADAM 4: Pou sanz mantalite, nou servi kas ki nou finn rekolte pou organiz kourdiswar pou bann fam ki travay.

MADAM 5: Bizen steriliz tou bann zom ek fam mizer pou ki bann ki mizer pa fer zanfan mizer.

ZILIET: Twa to pa dir nanye?

MADAM 6: Mwa mo dakor.

ZILIET: Ar ki?

MADAM 6: Ar zot tou. *(Zot mim enn konversasion pandan ki lalimier koumans bese ziska ki lasenn plonze dan nwar total.)*

AK 2 SENN 2

Boukou mouvman lor lasenn ek dan loditoryom. Dimoun pe goloup agos, adrwat; pe kriye "rod laba, mo rod isi". Dousma-dousma lalimier koumans alime. Nou dan borlamer.

PIERRE: *(Mank respirasion.)* To'nn trouv kiksoz Paul?

PAUL: *(Mank respirasion.)* Non. Kot Jacques?

PIERRE: Li'nn al par laba. ... Mo bien per pou so sekirite. Mo ti dir li pa al laba. Depi lontan bannla pe rod enstal li. Li pa ekout mwa; li al drwat dan lagel loulou. ... Nou kontinie rode. *(Zot galoupe sorti, sakenn so kote.)*

AK 2 SENN 3

Dan enn lakaz site. Enn mama pe okipe dan lakaz e anmemtan pe koz ar so tifi 10 an.

MAMA: Mo anretar! Patron la pou fou mwa deor. Fi, pa bliye dir Tigar al lekol. Li pou zwe mem sinon.

Tibaba ankore pe dormi; kan li leve donn li so bibron. To pe ekout mwa?

FI: Wi. Mo'si mo bizen al lekol.

MAMA: Pa fatig mo latet. Mo finn explik twa kifer to finn bizen kit lekol. To papa finn bez so sime ale. Mo bizen travay pou donn zot boure. Si to'si to al lekol, kisannla pou okip Tigar ek tibaba. *(Li realize ki li ti tro sever. Li poz so balie, vinn pre kot so tifi.)* Mo'si mo ti pou kontan ki to al lekol, konn lir, ekrir; gagn enn lavenir; pa bizen al travay servant kouma mwa ... Kan nou gagn lotri, mo avoy twa kolez. Ki to dir?

FI: Be kot papa finn ale?

MAMA: Ase poz kestion Fi. Kan to vinn gran, mo va dir twa. To tro tipti pou konpran. ... Bon! Mo ale aster. Ferm laport, met take. Fer atansion. Maler peyna loder. Pa bliye met take, to'nn tande. *(Li sorti. Fi al met take dan laport, pran so poupet, asiz lor enn sez e fer koumadir li pe fer enn tibaba dormi. Li sante.)*

FI: Zozo mayok, tipti-tipti

Bat-bat lezel mizir lesiel

Ale-vini, poz-poz lor brans

Bek-bek enn nik pli gro ki li.

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

(Kikenn tap laport dousma.) Kisannla sa?

LAVWA: Ouver, to va kone.

FI: Mama finn dir pa ouver laport.

LAVWA: Ouver, sinon mo defons sa laport la.

FI: Mama finn ... *(Enn gran tapaz. Laport ouver ar fraka. Blakout lor lasenn.)*

AK 2 SENN 4

Ler lalimier alime, nou dan lakaz Ziliet. Mem dekor ki Ak 2 senn 1. Bann madam pe manz sannwich, bwar dite e kontinie diskite.

MADAM 6: Zot pares. Samem zot pov. Kouma zot gagn enn ti kas zot depans tou dan tamasa.

MADAM 1: Pa bon koz koumsa. Kikfwa dan zot desten finn ekrir ki zot bizen pas mizer. Kikfwa dan enn nesans avan zot ti fer erer. Zot pe pey zot pese lor later me dan prosenn nesans zot pou dan bien.

MADAM 3: Non do ta. Zot enn letap anretar dan evolision. Akoz sa nou devwar se ed zot pou zot sirmont zot andikap. Me sa pou pran boukou zenerasion. Koumadir nou donn Bondie enn koudme konplet so kreasion. Selman pa fasil!

MADAM 4: Mazinn so bon kote. Si pa ti ena zot, kisannla ti pou travay servant, zardinie ek gardien kot nou. Bondie kone ki li fer.

MADAM 6: Mo pa les zot rant dan mo lakaz. Zot santi tro pi. Mo kwar zot pa bengne.

(Angelika ki pa ti la tousa letan la, galoupe rantré.)

ANGELIKA: Madam, Madam! Ou finn tande ki finn arive?

ZILLET: Angelika, to pe deranz nou.

ANGELIKA: Madam avoy sa bann zans la promne. Ena bel problem deor.

ZILLET: Angelika, pa ensilte mo envite. Ki problem deor?

ANGELIKA: Zot finn touy li.

ZILIET: Kisannla finn touy kisannla?

ANGELIKA: Zot finn pandi li dan so kaso.

ZILIET: Kisannla finn met pandi dan so kaso?

ANGELIKA: Lapolis finn pandi li dan so kaso e pe rod fer kwar ki li finn met pandi.

ZILIET: Kisannla Angelika?

ANGELIKA: Varrouna.

ZILIET: Varrouna?

ANGELIKA: Wi!

ANGELIKA: Ou pa rapel li lepok "Kot Ziliet"?

ZILIET: Zame li ti vinn get mwa.

ANGELIKA: Li ti vini me li ti prefer pa rantre akoz ...

ZILIET: Akoz?

ANGELIKA: Ou rapel kisannla ti dan restoran sa zour la?

ZILIET: Wi, ti ena Tino. Fifi, so paran ... samem, Rozalinn ...

ANGELIKA: Apre?

ZILIET: Kaspalto. (*Enn riye nerve.*) Li ti pe dormi lor latab.

ANGELIKA: Apre?

ZILIET: Ti ena tomem, Peter ...

ANGELIKA: Apre?

ZILIET: Kisannla ankor?

MADAM 1: Ziliet!

ANGELIKA: Res frankil zot laba. Kisannla ankor?

ZILIET: Romeo.

ANGELIKA: Apre?

ZILIET: Bann envite Romeo.

ANGELIKA: Akoz samem li pa ti'le rantre. Me li ti kit enn mesaz pou ou. Ou rapel?

ZILIET: (*Silans*)

ANGELIKA: Sey rapel Madam Ziliet.

ZILIET: (*Timid, akontreker.*) Chombo ... napa les ... sape.

ANGELIKA: Samem.

ZILIET: Pa samem mo'nn fer?

ANGELIKA: Non, Madam Ziliet, ou'nn fer lekontrer.

ZILIET: Kouma sa, lekontrer?

ANGELIKA: Chombo, napa les "Kot Ziliet" sape! Ou ki ou'nn al fer? Chombo, napa les Romeo sape. "Kot Ziliet" finn fonn. "Kot Romeo" finn pran partou. Aster kot nou pase nek ena "Kot Romeo". "Kot Romeo" bar, "Kot Romeo" restoran, "Kot Romeo lotel, "Kot Romeo motel". Kot "Kot Ziliet" Madam Ziliet?

ZILIET: Kifer zordi ki to pe fer mwa tou sa repros la?

ANGELIKA: Zordi bake lenz sal finn deborde. Bizen lave, perse, met sek. Enn Varrouna finn mor, bizen mil Varrouna lev latet.

ZILIET: Zot finn touy li to dir. Kifer?

ANGELIKA: Parey kouma Shakti Devi. Li, li ti pe anpes zot touy nou planet ar zot Sonar MMMX, viol tibaba, met laenn dan leker, kraz kor seki feb.

ZILIET: To konn li bien pa vre?

ANGELIKA: Rapel sa zour kan Kaspalto ti koz so koze? Depi sa zour la mo finn koumans enterese. Ou program ti enn lot, Madam. ... Mo'nn res ar ou pou ou pa tousel. Li, mo ti pe zwenn li souvan. Li, li ti konn soufrans site, pa kouma ou bann envite ki resanble boukou bann envite Misie Romeo. Zoli sourir sarye pwazon!

ZILIET: Ki to konsey mwa fer?

ANGELIKA: Rekonstrir "Kot Ziliet".

ZILIET: Pa fasil sa, Angelika.

ANGELIKA: Sey mazinn enn rev kot Ziliet ek so Romeo trap lame avanse, bontan, movetan; enn rev kot zanfan pa per pou sot sime, kot lavi fleri ar sourir. Kot pa ena dominer.

ZILIET: Difisil Angelika!

ANGELIKA: Pa enposib.

ZILIET: Pran boukou letan.

ANGELIKA: Pran letan ki bizen me bizen seye. Pa bliye sante Tino, "Tikou-tikou touy loulou".

Zozo mayok, tipti-tipti

Bat-bat lezel mizir lesiel

Ale-vini, poz-poz lor brans

Bek-bek enn nik pli gro ki li.

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

Get fourmi nwar tipti-tipti

Travers montagn, travers dezer

Ti pa, ti pa li deplase

Me so lemonn li transforme.

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

Get enn karya tipti-tipti

Tripot dibwa pli gro ki li

Li touk-touke, li manz-manze

Sato lerwa vinn lapousier.

(Lalimier partou alime. Tou bann akter/aktris vinn lor lasenn e koumans sante...)

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

Get sa seni tipti-tipti

Bouz dan feyaz dousma-dousma

Glipe-glipe ver lavenir

Enn papion kouler lalimier.

(Bann akter/aktris fer lodians sante.)

Tikou-tikou touy loulou

Baton piondenn pou loulou

Titalber gagn maloker

Tiklaketik dendenkouden.

RIDO

[RETOURN KONTENI/BACK TO CONTENTS](#)